

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«Εφαρμογή του Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου
Μετανάστευσης και Ασύλου»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ	
ΣΚΟΠΟΣ	
Άρθρο 1	Σκοπός
ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ	
ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ, ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1356 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΥΠΗΚΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΚ) 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 ΚΑΙ (ΕΕ) 2019/817	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	
Άρθρο 2	Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 3	Καθορισμός αρχών ελέγχου διαλογής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ	
Άρθρο 4	Σημεία ελέγχου διαλογής
Άρθρο 5	Παραμονή και περιορισμός ελευθερίας κατά τον έλεγχο διαλογής
Άρθρο 6	Ενημέρωση κατά τον έλεγχο διαλογής
Άρθρο 7	Έλεγχος ασφαλείας
Άρθρο 8	Καταχώριση προσωπικών στοιχείων και λήψη βιομετρικών δεδομένων
Άρθρο 9	Προκαταρκτικός ιατρικός έλεγχος και έλεγχος ευαλωτότητας
Άρθρο 10	Συμπλήρωση του εγγράφου ελέγχου διαλογής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΛΟΓΗΣ	
Άρθρο 11	Παραπομπή σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας
Άρθρο 12	Παραπομπή σε διαδικασία επιστροφής
Άρθρο 13	Συνθήκες κατά τον έλεγχο διαλογής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 14	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β΄	
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/1346 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	

Άρθρο 15	Σκοπός
Άρθρο 16	Αντικείμενο (Άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 17	Ορισμοί (Άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 18	Πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	
Άρθρο 19	Ενημέρωση (Άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 20	Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία και ταξιδιωτικά έγγραφα (Άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 21	Οργάνωση του συστήματος υποδοχής (Άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 22	Κατανομή αιτούντων σε μια γεωγραφική περιοχή (Άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 23	Περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 24	Κράτηση των αιτούντων (Άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 25	Εγγυήσεις για κρατούμενους αιτούντες (Άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 26	Συνθήκες κράτησης των αιτούντων (Άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 27	Κράτηση αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής (Άρθρο 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 28	Οικογένειες (Άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 29	Ιατρικές εξετάσεις (Άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 30	Σχολική φοίτηση και εκπαίδευση των ανηλίκων (Άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 31	Μαθήματα γλωσσών και επαγγελματική κατάρτιση (Άρθρο 18 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 32	Απασχόληση (Άρθρο 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 33	Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (Άρθρο 19 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 34	Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής (Άρθρο 20 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 35	Συνθήκες υποδοχής σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο υποχρεούται να βρίσκεται ο αιτών (Άρθρο 21 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 36	Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (Άρθρο 22 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Η ΔΙΑΚΟΠΗ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	
Άρθρο 37	Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής (Άρθρο 23 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	
Άρθρο 38	Αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής (Άρθρα 24 και 25 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 39	Ανήλικοι (Άρθρο 26 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 40	Ασυνόδευτοι και χωρισμένοι ανήλικοι (Άρθρο 27 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 41	Θύματα βασανιστηρίων και βίας (Άρθρο 28 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΠΡΟΣΦΥΓΗ	
Άρθρο 42	Προσφυγές (Άρθρο 29 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	
Άρθρο 43	Αρμόδιες αρχές (Άρθρο 30 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Άρθρο 44	Σύστημα προσανατολισμού, παρακολούθησης και ελέγχου (Άρθρο 31 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 45	Σχεδιασμός μέτρων έκτακτης ανάγκης (Άρθρο 32 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 46	Προσωπικό και πόροι (Άρθρο 33 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)
Άρθρο 47	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Γ΄ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
Άρθρο 48	Αντικείμενο
Άρθρο 49	Πεδίο εφαρμογής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 50	Ορισμοί
Άρθρο 51	Εθνική Στρατηγική για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων
Άρθρο 52	Γενικές αρχές
Άρθρο 53	Αρμόδια αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων
Άρθρο 54	Φορείς παροχής υπηρεσιών προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων
Άρθρο 55	Προσωπικό φορέων παροχής υπηρεσιών προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	
Άρθρο 56	Λειτουργίες της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων
Άρθρο 57	Επιμέλεια ασυνόδευτου ανηλίκου
Άρθρο 58	Εκπροσώπηση σε θέματα προσωπικής κατάστασης
Άρθρο 59	Συνδρομή σε περιουσιακά θέματα
Άρθρο 60	Αρμόδια αρχή και όργανα της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων
Άρθρο 61	Φορείς παροχής υπηρεσιών επιτροπείας
Άρθρο 62	Πόροι χρηματοδότησης
Άρθρο 63	Αναγγελία κατάστασης επιτροπείας
Άρθρο 64	Διαδικασία ορισμού επιτρόπου
Άρθρο 65	Λήξη επιτροπείας
Άρθρο 66	Εντεταλμένος επιτροπείας
Άρθρο 67	Συντονισμός και επίβλεψη εντεταλμένων επιτροπείας
Άρθρο 68	Σύγκρουση συμφερόντων
Άρθρο 69	Παύση επιτρόπου και εντεταλμένου επιτροπείας
Άρθρο 70	Ευθύνη επιτρόπου και εντεταλμένου επιτροπείας
Άρθρο 71	Σύσταση, συγκρότηση, αρμοδιότητες και λειτουργία Συμβουλίου Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
Άρθρο 72	Προσωρινός εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου
Άρθρο 73	Διαδικασία εποπτείας και ελέγχου
Άρθρο 74	Υποβολή αναφορών
Άρθρο 75	Διαδικασία υποβολής και διαχείρισης παραπόνων
Άρθρο 76	Κατάρτιση και επιμόρφωση

Άρθρο 77	Κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπες διαδικασίες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	
Άρθρο 78	Πλαίσιο φιλοξενίας
Άρθρο 79	Φορείς λειτουργίας Δομών Μακροχρόνιας και Επείγουσας Φιλοξενίας
Άρθρο 80	Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
Άρθρο 81	Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης
Άρθρο 82	Λειτουργία ασφαλών ζωνών για ασυνόδευτους ανηλικούς
Άρθρο 83	Αρμόδια αρχή διαχείρισης αιτημάτων στέγασης
Άρθρο 84	Διαδικασία διαχείρισης αιτημάτων στέγασης
Άρθρο 85	Διαδικασία εποπτείας και αξιολόγησης των πλαισίων φιλοξενίας
Άρθρο 86	Χωρισμένοι από την οικογένειά τους ανήλικοι
Άρθρο 87	Συνεργασία του ασκούντος την καθημερινή φροντίδα με τον επίτροπο
Άρθρο 88	Εθνικός Μηχανισμός Επείγουσας Ανταπόκρισης
Άρθρο 89	Φορείς και διαδικασίες παροχής υπηρεσιών συνοδείας ασυνόδευτων ανηλίκων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	
Άρθρο 90	Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	
Άρθρο 91	Αξιολόγηση και καθορισμός του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων
Άρθρο 92	Ψηφιακή πλατφόρμα καταχώρισης της αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 93	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1348 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΚΟΙΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2013/32/ΕΕ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 94	Αντικείμενο
Άρθρο 95	Καθορισμός αρμόδιων αρχών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	
Άρθρο 96	Γενικές εγγυήσεις για τους αιτούντες διεθνή προστασία
Άρθρο 97	Υποχρεώσεις των αιτούντων
Άρθρο 98	Εξαίρεση από το δικαίωμα παραμονής κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας
Άρθρο 99	Συνέντευξη επί του παραδεκτού και επί της ουσίας
Άρθρο 100	Προϋποθέσεις προσωπικής συνέντευξης
Άρθρο 101	Έκθεση και καταγραφή των προσωπικών συνεντεύξεων
Άρθρο 102	Νομική καθοδήγηση στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας
Άρθρο 103	Νομική συνδρομή και εκπροσώπηση
Άρθρο 104	Αξιολόγηση της ανάγκης για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις

Άρθρο 105	Ειδικές εγγυήσεις για ασυνόδευτους ανήλικους
Άρθρο 106	Ιατρική εξέταση
Άρθρο 107	Εκτίμηση ηλικίας ανηλίκων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	
Άρθρο 108	Υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας
Άρθρο 109	Καταχώριση αιτήσεων διεθνούς προστασίας
Άρθρο 110	Κατάθεση αίτησης διεθνούς προστασίας
Άρθρο 111	Στοιχεία ταυτότητας αιτούντων
Άρθρο 112	Έγγραφα που παρέχονται στον αιτούντα
Άρθρο 113	Πρόσβαση στη διαδικασία σε εγκαταστάσεις κράτησης και σημεία διέλευσης των συνόρων
Άρθρο 114	Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και Μητρώο Μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
Άρθρο 115	Αιτήσεις εξ ονόματος ενηλίκων χωρίς δικαιοπρακτική ικανότητα
Άρθρο 116	Αιτήσεις εξ ονόματος συνοδευόμενων ανηλίκων
Άρθρο 117	Αιτήσεις ασυνόδευτων ανηλίκων
Άρθρο 118	Εξέταση των αιτήσεων
Άρθρο 119	Διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης
Άρθρο 120	Αιτιολογία και επίδοση αποφάσεων και άλλων διαδικαστικών εγγράφων
Άρθρο 121	Απόρριψη αίτησης και έκδοση απόφασης επιστροφής
Άρθρο 122	Απόφαση επί του παραδεκτού της αίτησης
Άρθρο 123	Απόφαση επί της ουσίας της αίτησης
Άρθρο 124	Παραίτηση από την αίτηση
Άρθρο 125	Σιωπηρή ανάκληση αιτήσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ	
Άρθρο 126	Ταχεία διαδικασία εξέτασης
Άρθρο 127	Διαδικασία ασύλου στα σύνορα
Άρθρο 128	Προθεσμίες στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα
Άρθρο 129	Τοποθεσίες για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα
Άρθρο 130	Επαρκής ικανότητα και ετήσιος μέγιστος αριθμός αιτήσεων
Άρθρο 131	Μεταγενέστερες αιτήσεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΧΩΡΕΣ	
Άρθρο 132	Χαρακτηρισμός τρίτων χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών ή ασφαλών χωρών καταγωγής σε εθνικό επίπεδο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 133	Ανάκληση καθεστώτος διεθνούς προστασίας
Άρθρο 134	Διαδικαστικοί κανόνες για την ανάκληση καθεστώτος διεθνούς προστασίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ	
Άρθρο 135	Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

Άρθρο 136	Ανασταλτικό αποτέλεσμα προσφυγής
Άρθρο 137	Κατάθεση προσφυγής
Άρθρο 138	Προσδιορισμός συζήτησης της προσφυγής
Άρθρο 139	Έκθεμα
Άρθρο 140	Συζήτηση προσφυγής
Άρθρο 141	Αναβολή της συζήτησης
Άρθρο 142	Υπομνήματα
Άρθρο 143	Παραίτηση από την προσφυγή
Άρθρο 144	Αναπομπή στον πρώτο βαθμό
Άρθρο 145	Διάρκεια διαδικασίας προσφυγής
Άρθρο 146	Υπογραφή, διόρθωση και επίδοση απόφασης
Άρθρο 147	Διακοπή υλικών συνθηκών υποδοχής
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	
Άρθρο 148	Αίτηση ακύρωσης
Άρθρο 149	Προθεσμία
Άρθρο 150	Προσδιορισμός αίτησης ακύρωσης
Άρθρο 151	Έκδοση απόφασης
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 152	Συνεργασία
Άρθρο 153	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1349 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1148	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 154	Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 155	Αρμόδιες αρχές
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ	
Άρθρο 156	Διαδικασία επιστροφής στα σύνορα
Άρθρο 157	Κράτηση
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΡΙΣΗΣ	
Άρθρο 158	Εφαρμογή παρεκκλίσεων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 159	Κόμβοι επιστροφής (Return Hubs)
ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1347 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΚΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ Η ΑΝΙΘΑΓΕΝΩΝ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ Η ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ	

ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/95/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 160** Αντικείμενο**Άρθρο 161** Αρμόδιες αρχές**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ****Άρθρο 162** Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα**Άρθρο 163** Ανάκληση καθεστώτος πρόσφυγα**Άρθρο 164** Καθεστώς επικουρικής προστασίας**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ****Άρθρο 165** Έγγραφα και πιστοποιητικά**Άρθρο 166** Ενημέρωση δικαιούχων διεθνούς προστασίας**Άρθρο 167** Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας**Άρθρο 168** Άδειες διαμονής**Άρθρο 169** Ταξιδιωτικά έγγραφα**Άρθρο 170** Ελεύθερη κυκλοφορία**Άρθρο 171** Πρόσβαση στην απασχόληση**Άρθρο 172** Πρόσβαση στην εκπαίδευση**Άρθρο 173** Πρόσβαση σε διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων**Άρθρο 174** Κοινωνική αρωγή δικαιούχων διεθνούς προστασίας**Άρθρο 175** Πρόσβαση σε μέτρα ένταξης**Άρθρο 176** Ασυνόδευτοι ανήλικοι**Άρθρο 177** Συνεργασία**Άρθρο 178** Υποχρέωση εχεμύθειας**Άρθρο 179** Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος - Τροποποίηση άρθρου 144 Κώδικα Μετανάστευσης**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 180** Εξουσιοδοτικές διατάξεις**ΜΕΡΟΣ Ζ΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 181** Αντικείμενο**Άρθρο 182** Ορισμοί (Άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**Άρθρο 183** Γενικές ρυθμίσεις προσωρινής προστασίας (Άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ****Άρθρο 184** Διάρκεια προσωρινής προστασίας (Άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**Άρθρο 185** Διαπίστωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων (Άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**Άρθρο 186** Λήξη προσωρινής προστασίας (Άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

Άρθρο 187	Επέκταση της προσωρινής προστασίας (Άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 188	Άδεια διαμονής (Άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 189	Ενημέρωση δικαιούχων προσωρινής προστασίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 190	Καταχώριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Άρθρο 10 Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 191	Επανεισδοχή δικαιούχων προσωρινής προστασίας (Άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 192	Εργασία και επαγγελματική κατάρτιση (Άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 193	Κέντρα φιλοξενίας, κοινωνική βοήθεια και ιατρική περίθαλψη (Άρθρο 13 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 194	Εκπαίδευση (Άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 195	Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας (Άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 196	Ασυνόδευτοι και χωρισμένοι ανήλικοι (Άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 197	Υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας (Άρθρο 17 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 198	Υπεύθυνο κράτος μέλος (Άρθρο 18 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 199	Σχέση με καθεστώς διεθνούς προστασίας (Άρθρο 19 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Άρθρο 200	Εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας περί αλλοδαπών (Άρθρο 20 της Οδηγίας)
Άρθρο 201	Εκούσιος επαναπατρισμός (Άρθρο 21 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 202	Αναγκαστικός επαναπατρισμός (Παρ. 1 του άρθρου 22 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 203	Αναστολή αναγκαστικού επαναπατρισμού (Παρ. 2 του άρθρου 22 και άρθρο 23 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ	
Άρθρο 204	Καθορισμός δυνατοτήτων υποδοχής (Άρθρο 25 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 205	Μεταφορά δικαιούχων προσωρινής προστασίας (Παρ. 1 έως 4 του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 206	Άδεια διέλευσης (Παρ. 5 του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	
Άρθρο 207	Εθνικό σημείο επαφής (Άρθρο 27 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 208	Ρήτρες αποκλεισμού από την προσωρινή προστασία (Άρθρο 28 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 209	Αποφάσεις - προσφυγές - δικαστική προστασία (Άρθρο 29 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 210	Ενημέρωση Επιτροπής (Άρθρο 31 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)
Άρθρο 211	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ EURODAC	
ΜΕΡΟΣ Α΄ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1351 ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ	

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) 2021/1147 ΚΑΙ (ΕΕ) 2021/1060 ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 604/2013	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 212	Αντικείμενο
Άρθρο 213	Αρμόδιες αρχές
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΚΟΙΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ	
Άρθρο 214	Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση του Ασύλου και της Μετανάστευσης
Άρθρο 215	Ετήσια Ευρωπαϊκή Έκθεση για τη Μετανάστευση και το Άσυλο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ	
Άρθρο 216	Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας
Άρθρο 217	Υποχρεώσεις του αιτούντος και συνέπειες μη συμμόρφωσης
Άρθρο 218	Δικαίωμα ενημέρωσης
Άρθρο 219	Δικαίωμα νομικής καθοδήγησης
Άρθρο 220	Προσωπική συνέντευξη
Άρθρο 221	Εγγυήσεις για ανηλίκους
Άρθρο 222	Διαδικασία για τα αιτήματα αναδοχής στη συνοριακή διαδικασία
Άρθρο 223	Επίδοση της απόφασης μεταφοράς
Άρθρο 224	Προσφυγές
Άρθρο 225	Κράτηση
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ	
Άρθρο 226	Μηχανισμός αλληλεγγύης
Άρθρο 227	Έλεγχος ασφαλείας στο πλαίσιο της διαδικασίας μετεγκατάστασης
Άρθρο 228	Διαδικασία μετεγκατάστασης
ΜΕΡΟΣ Β΄ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1359 ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1147	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 229	Αντικείμενο
Άρθρο 230	Αρμόδια αρχή
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΡΙΣΗΣ Η ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ	
Άρθρο 231	Αναγνώριση, παράταση και κατάργηση της κατάστασης κρίσης ή ανώτερης βίας
Άρθρο 232	Ενεργοποίηση των μέτρων αλληλεγγύης και στήριξης και παρεκκλίσεις
Άρθρο 233	Ενημέρωση των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών
Άρθρο 234	Πρόσβαση σε εγκαταστάσεις κράτησης ή σε σημεία διέλευσης των συνόρων
Άρθρο 235	Ταχεία διαδικασία
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	

Άρθρο 236	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Γ΄	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1350 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΣΔΟΧΗ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1147	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 237	Αντικείμενο
Άρθρο 238	Αρμόδια αρχή
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΔΟΧΗΣ	
Άρθρο 239	Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους – Εθνική συμμετοχή - Εφαρμογή της διαδικασίας εισδοχής
Άρθρο 240	Επιχειρησιακή συνεργασία
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 241	Εξουσιοδοτική διάταξη
ΜΕΡΟΣ Δ΄	
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1358 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 14ΗΣ ΜΑΪΟΥ 2024 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ «EURODAC» ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΒΙΟΜΕΤΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΕΕ) 2024/1351 ΚΑΙ (ΕΕ) 2024/1350 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ Η ΟΔΗΓΙΑ 2001/55/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑΥΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΕΣ ΥΠΗΚΟΟΙ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗΣ ΜΕ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ EURODAC ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΟΛ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) 2018/1240 ΚΑΙ (ΕΕ) 2019/818 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 603/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 242	Αντικείμενο
Άρθρο 243	Ενιαίο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης
Άρθρο 244	Εντεταλμένη αρχή και επιχειρησιακές μονάδες για σκοπούς επιβολής του νόμου
Άρθρο 245	Αρχή ελέγχου για αιτήματα πρόσβασης στο Eurodac για σκοπούς επιβολής του νόμου
Άρθρο 246	Αρμόδιες αρχές και οργανικές μονάδες για σκοπούς εφαρμογής του Eurodac
Άρθρο 247	Εθνικά διοικητικά μέτρα για τη λήψη βιομετρικών δεδομένων
Άρθρο 248	Ειδικές διατάξεις για ανηλίκους
Άρθρο 249	Διαχείριση σοβαρών τεχνικών προβλημάτων κατά τη συλλογή και διαβίβαση βιομετρικών δεδομένων
Άρθρο 250	Παρέκκλιση από τις προθεσμίες λόγω αιφνίδιας εισροής
Άρθρο 251	Δικαίωμα πληροφόρησης
Άρθρο 252	Διαχείριση αιτημάτων υποκειμένων δεδομένων στο πλαίσιο του Eurodac
Άρθρο 253	Διενέργεια αντιπαραβολών, διαβίβαση αποτελεσμάτων και ευθύνη επεξεργασίας
Άρθρο 254	Γνωστοποίηση εντεταλμένων αρχών και αρχής ελέγχου

Άρθρο 255	Εποπτεία της επεξεργασίας δεδομένων Eurodac
Άρθρο 256	Ασφάλεια δεδομένων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 257	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	
Άρθρο 258	Ειδική ρύθμιση για μέτρα δέουσας επιμέλειας αιτούντων διεθνή προστασία
Άρθρο 259	Παράταση εκτελεστικών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών Διαχείρισης Εγκαταστάσεων (Facilities Management) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου
Άρθρο 260	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 261	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 262	Καταργούμενες διατάξεις
ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 263	Έναρξη ισχύος

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΣΚΟΠΟΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

1. Η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου, αποτελεσματικού και δίκαιου συστήματος διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο και η θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) 2024/1356, 2024/1348, 2024/1349, 2024/1347, 2024/1351, 2024/1358, 2024/1350 και 2024/1359,
2. η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024 σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (L της 22.5.2024),
3. η αναμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου με σκοπό την πλήρη ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών, όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (L 212 της 7.8.2001),
4. η αναμόρφωση του νομοθετικού πλαισίου για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων.

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΧΗΣ, ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1356 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΛΟΓΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΚ) 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 ΚΑΙ (ΕΕ) 2019/817

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 2

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Στο παρόν Μέρος θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής υπηκόων τρίτων χωρών στα εξωτερικά σύνορα και για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 767/2008, (ΕΕ) 2017/2226, (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/817 (L της 22.5.2024).
2. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών και στους ανιθαγενείς που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 5 και στην παρ. 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356.
3. Κατ' εξαίρεση, ο έλεγχος διαλογής δεν διενεργείται εάν υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα στη χώρα επιστραφεί, αμέσως μετά τη σύλληψη, σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων ή δυνάμει διμερούς πλαισίου συνεργασίας. Στην περίπτωση αυτή, ο έλεγχος διαλογής διενεργείται από το κράτος μέλος στο οποίο έχει επιστραφεί ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας.
4. Υπήκοος τρίτης χώρας που πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 2 αλλά εκκρεμεί ποινική δίωξη σε βάρος του και κρατείται, πλην των περιπτώσεων του άρθρου 83 του ν. 3386/2005 (Α΄ 212), περί παράνομης εισόδου, εξόδου και παραμονής στη χώρα, ή υπόκειται σε διαδικασία έκδοσης, δεν υπάγεται στον έλεγχο διαλογής.
5. Ο έλεγχος διαλογής διακόπτεται όταν οι υπήκοοι τρίτων χωρών εγκαταλείπουν τη χώρα, με προορισμό τη χώρα καταγωγής τους ή τη χώρα διαμονής ή άλλη τρίτη χώρα στην οποία αποφασίζουν εκούσια να επιστρέψουν και όπου η επιστροφή των εν λόγω υπηκόων τρίτων χωρών γίνεται αποδεκτή.
6. Στις περιπτώσεις των παρ. 3 έως 5, εφόσον ο έλεγχος διαλογής είχε ήδη εκκινήσει, συμπληρώνεται το έγγραφο του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 με τα διαθέσιμα στοιχεία, με αναφορά των περιστάσεων που οδήγησαν στη διακοπή, τον τερματισμό ή τη μη διενέργεια του ελέγχου διαλογής.

Άρθρο 3

Καθορισμός αρχών ελέγχου διαλογής

1. Η Ελληνική Αστυνομία (εφεξής: «ΕΛ.ΑΣ.») είναι η αρμόδια αρχή ελέγχου διαλογής για την εξακρίβωση ή επαλήθευση ταυτότητας και τη διενέργεια των ελέγχων ασφαλείας, που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, αντίστοιχα.
2. Για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων της παρ. 1, η ΕΛ.ΑΣ. συνεργάζεται με:
 - α) την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου,
 - β) κάθε άλλη κατά περίπτωση αρμόδια εθνική αρχή, διεθνείς οργανισμούς, τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX) και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, όπου απαιτείται.
3. Εκτός των αρμοδιοτήτων της ΕΛ.ΑΣ. κατά την παρ. 1, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου είναι η αρμόδια αρχή Ελέγχου Διαλογής για τη διενέργεια όλων των υπόλοιπων επιμέρους σταδίων του ελέγχου διαλογής.

4. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου διαλογής της παρ. 3, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης συνεργάζεται με:

- α) την Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για την παραπομπή στην κατάλληλη διαδικασία διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356,
- β) τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τον ορισμό προσωρινού εκπροσώπου ή εκπροσώπου στους ασυνόδευτους ανηλίκους και γενικά την παροχή περαιτέρω υποστήριξης στα ευάλωτα πρόσωπα,
- γ) την ΕΛ.ΑΣ. και το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, καθώς και κάθε άλλη κατά περίπτωση αρμόδια εθνική Αρχή, διεθνείς οργανισμούς και όργανα ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο και η FRONTEX.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΛΟΓΗΣ

Άρθρο 4

Σημεία ελέγχου διαλογής

1. Τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) και οι Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (Κ.Ε.Δ.) της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και οι Κινητές Μονάδες Καταγραφής και Συντονισμού Μετακινήσεων (Κ.Μ.Κ.Σ.Μ.), που λειτουργούν στα εξωτερικά σύνορα ή πλησίον αυτών ή εναλλακτικά σε άλλες τοποθεσίες εντός της επικράτειας, ορίζονται ως σημεία ελέγχου διαλογής και λειτουργούν σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356.
2. Η διοικητική εποπτεία των Κ.Υ.Τ., των Κ.Ε.Δ. και των Κ.Μ.Κ.Σ.Μ. ανήκει στη Διεύθυνση Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης και Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, η οποία έχει την ευθύνη για τον συντονισμό των αρμόδιων υπηρεσιών.
3. Τα πρόσωπα που υπάγονται σε έλεγχο διαλογής οδηγούνται αμελλητί με ευθύνη των αστυνομικών ή λιμενικών αρχών που επιλαμβάνονται αρμοδίως, στα ορισμένα σημεία ελέγχου διαλογής που υποδεικνύονται από τον Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Όταν άστεγοι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή ανήλικοι που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες εντοπίζονται από τον Εθνικό Μηχανισμό Επείγουσας Ανταπόκρισης (εφεξής: «Ε.Μ.Ε.Α.») της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, και κατόπιν ελέγχου των στοιχείων τους, προκύπτει ότι δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασίες ελέγχου διαλογής, μεταφέρονται με μέριμνα του Ε.Μ.Ε.Α. στα σημεία ελέγχου διαλογής.

Άρθρο 5

Παραμονή και περιορισμός ελευθερίας κατά τον έλεγχο διαλογής

1. Τα πρόσωπα που υπάγονται σε έλεγχο διαλογής παραμένουν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, προκειμένου να διασφαλισθεί η ολοκλήρωση του ελέγχου.

Ειδικότερα:

- α) εφόσον τα πρόσωπα έχουν εκφράσει πρόθεση υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, επιβάλλεται περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας ή κράτηση, σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 24, για τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου διαλογής,
- β) εφόσον δεν έχουν εκφράσει πρόθεση υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, τα πρόσωπα υπόκεινται, για τον χρόνο διενέργειας του ελέγχου διαλογής, είτε σε κράτηση σε Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.), είτε σε εναλλακτικά της κράτησης μέτρα, τα οποία επιβάλλονται με απόφαση της ΕΛ.ΑΣ. σύμφωνα με τα άρθρα 16 έως 19 του ν. 5226/2025 (Α' 154).

2. Εφόσον τα πρόσωπα κρατούνται ήδη σε ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α., κατά την παρ. 1, οι διαδικασίες του ελέγχου διαλογής εξακολουθούν να διενεργούνται αποκλειστικά στα σημεία ελέγχου διαλογής της παρ. 1 του άρθρου 4.
3. Εφόσον λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο ελέγχου διαλογής, η παραμονή σε καθορισμένο σημείο ελέγχου διαλογής εντός της επικράτειας, η κράτηση ή η οποιαδήποτε μετακίνηση ή μεταγωγή των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής, καθώς και η άσκηση ποινικής δίωξης για τα αδικήματα του άρθρου 27 του ν. 5226/2025, δεν συνιστούν νόμιμη είσοδο των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών στην ελληνική επικράτεια ούτε θεμελιώνεται δικαίωμα νόμιμης παραμονής.
4. Ο Διοικητής της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εξαιρετικώς, λόγω αύξησης αφίξεων ή για την προσήκουσα ολοκλήρωση των διαδικασιών των άρθρων 6 έως 13 και ιδίως σε περίπτωση προσώπων που έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής, με απόφασή του δύναται να παραπέμψει τον υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή σε σημεία ελέγχου διαλογής εντός της υπόλοιπης επικράτειας. Εφόσον λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο ελέγχου διαλογής, η μετακίνηση στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου δεν συνιστά νόμιμη είσοδο στην ελληνική επικράτεια.

Άρθρο 6

Ενημέρωση κατά τον έλεγχο διαλογής

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που υπόκεινται σε έλεγχο διαλογής, ενημερώνονται άμεσα από το Κλιμάκιο Ενημέρωσης του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή της Κλειστής Ελεγχόμενης Δομής ή της Κινητής Μονάδας Καταγραφής και Συντονισμού Μετακινήσεων, σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, συμπεριλαμβανόμενης της νοηματικής γλώσσας, για τα στοιχεία του άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, είτε με έντυπο, είτε με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των οπτικοακουστικών και άλλων ηλεκτρονικών μέσων, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών. Για την υποστήριξη της παρεχόμενης ενημέρωσης, δύναται να λειτουργεί εντός των σημείων ελέγχου διαλογής ειδικό σημείο ενημέρωσης.
2. Τα μέσα και οι μέθοδοι ενημέρωσης των ασυνόδευτων ανηλίκων ή άλλων ευάλωτων προσώπων διαμορφώνονται σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας. Ιδίως για τους ανηλίκους, λαμβάνεται μέριμνα ώστε το υλικό και το περιεχόμενο της ενημέρωσης να είναι φιλικά προς τα παιδιά και προσαρμοσμένα στην ηλικία, την ωριμότητα, τη γλωσσική ικανότητα και τις ειδικές ανάγκες τους. Η ενημέρωση παρέχεται από ειδικώς εκπαιδευμένο προσωπικό, σε περιβάλλον που διασφαλίζει την προστασία, την ασφάλεια και την ψυχοκοινωνική ευημερία του ανηλίκου, επιτρέπει την ουσιαστική κατανόηση των πληροφοριών και των δικαιωμάτων του και με τη συμμετοχή του ενήλικου μέλους οικογένειας ή του προσωρινού εκπροσώπου ή του εκπροσώπου των ανηλίκων.
3. Οι αρμόδιες αρχές ελέγχου διαλογής δύναται να αναθέτουν στην Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή σε άλλους κατά περίπτωση διεθνείς οργανισμούς και συνεργαζόμενους φορείς την παροχή πληροφοριών στους υπαγόμενους στον έλεγχο διαλογής, ανάλογα με την εντολή και τις αρμοδιότητες του κάθε οργανισμού.

Άρθρο 7

Έλεγχος ασφαλείας

1. Ο έλεγχος ασφαλείας διενεργείται από την ΕΛ.ΑΣ. σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και την εθνική νομοθεσία.
2. Κατά την άφιξη στο σημείο ελέγχου διαλογής διενεργούνται υποχρεωτικά σωματική έρευνα και έλεγχος αντικειμένων από την ΕΛ.ΑΣ.. Η σωματική έρευνα διεξάγεται από πρόσωπο ιδίου φύλου με το ελεγχόμενο πρόσωπο, τηρουμένων των αρχών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και με σεβασμό στη σωματική και ψυχολογική ακεραιότητα των προσώπων. Η έρευνα προσωπικών αντικειμένων ή αποσκευών

πραγματοποιείται παρουσία του ελεγχόμενου προσώπου. Στην περίπτωση ανηλίκων, η σωματική έρευνα διενεργείται παρουσία ενήλικου μέλους της οικογένειάς τους, κατά το άρθρο 17 του παρόντος, ή, εάν είναι ασυνόδευτοι, παρουσία του προσωρινού εκπροσώπου ή του εκπροσώπου, σύμφωνα με τις εγγυήσεις του άρθρου 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356.

3. Εκτός από τις ενωσιακές βάσεις δεδομένων της παρ. 2 του άρθρου 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να πραγματοποιούν αναζητήσεις και σε σχετικές εθνικές βάσεις δεδομένων.

4. Εφόσον, κατά τον έλεγχο ασφαλείας, προκύψει ότι το ελεγχόμενο πρόσωπο ενδέχεται να συνιστά απειλή για την εσωτερική ασφάλεια, η αρμόδια αστυνομική αρχή καταχωρίζει το σχετικό εύρημα στο έντυπο ελέγχου διαλογής του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και προβαίνει στις προβλεπόμενες από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης της περαιτέρω διερεύνησης και, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, της επιβολής μέτρων, όπως η κράτηση.

5. Κατά την εφαρμογή των άρθρων 7 και 8, όταν υποβάλλεται αίτηση διεθνούς προστασίας στα συνοριακά σημεία διέλευσης, οι αρμόδιες αρχές ελέγχου διαλογής συνεκτιμούν τα στοιχεία που έχουν προκύψει από τους διενεργούμενους συνοριακούς ελέγχους, στο μέτρο που αυτά είναι συναφή και επαρκή για τους σκοπούς της διαδικασίας, ώστε να διασφαλίζεται η αποφυγή επαναληπτικών ελέγχων.

6. Σε κάθε περίπτωση, διασφαλίζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119 της 4.5.2016), όπου αυτός εφαρμόζεται, και, ιδίως για επεξεργασίες που πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές για σκοπούς πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή διασφάλισης της δημόσιας και εθνικής ασφαλείας, σύμφωνα με τον ν. 4624/2019 (Α' 137), τηρουμένων των αρχών της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της ελαχιστοποίησης των δεδομένων.

Άρθρο 8

Καταχώριση προσωπικών στοιχείων και λήψη βιομετρικών δεδομένων

1. Η ΕΛ.ΑΣ., με τη συνδρομή αξιωματικών του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX) και προσωπικού της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, όπου απαιτείται, προβαίνει σε επαλήθευση ή εξακρίβωση των στοιχείων ταυτότητας και ιθαγένειας και στη λήψη και καταχώριση των βιομετρικών δεδομένων των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σκοπούς επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L της 22.5.2024). Η λήψη βιομετρικών δεδομένων με σκοπό τόσο την εξακρίβωση ή την επαλήθευση της ταυτότητας όσο και την καταχώριση, πραγματοποιείται άπαξ στο πλαίσιο του ελέγχου διαλογής.

2. Τα στοιχεία που προκύπτουν από την επαλήθευση της ταυτότητας και της ιθαγένειας καταχωρίζονται στο έντυπο ελέγχου διαλογής του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356. Όταν η επαλήθευση της ταυτότητας ή της ιθαγένειας δεν είναι δυνατή με κανέναν από τους τρόπους που προβλέπονται στα άρθρα

14 και 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 κατά το στάδιο του ελέγχου διαλογής, καταχωρίζονται τα στοιχεία που εξακριβώνονται από το σύνολο των ελέγχων στις βάσεις δεδομένων, τα προσκομιζόμενα έγγραφα και τις δηλώσεις του ενδιαφερόμενου. Σε περίπτωση αμφιβολίας για την ταυτότητα ή την ιθαγένεια, αυτό καταγράφεται στο έντυπο ελέγχου διαλογής και η περαιτέρω διερεύνηση διενεργείται στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας διεθνούς προστασίας ή της διαδικασίας επιστροφής, κατά περίπτωση.

3. Η λήψη και καταχώριση βιομετρικών δεδομένων που αφορά ανηλίκους γίνεται παρουσία μέλους της οικογένειάς τους ή, στην περίπτωση ασυνόδευτων ανηλίκων, προσωρινού εκπροσώπου ή εκπροσώπου, σύμφωνα με τις εγγυήσεις του άρθρου 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356.

Η εξακρίβωση ταυτότητας υπηκόων τρίτων χωρών που διενεργείται από τις αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου, για τη διαπίστωση του νόμιμου ή μη χαρακτήρα της παραμονής τους, ή την αξιολόγηση πιθανών απειλών για την εσωτερική ασφάλεια δεν συνιστά έλεγχο διαλογής κατά την έννοια του παρόντος.

4. Οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, όπου αυτός εφαρμόζεται, ειδικά όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται από αρμόδιες αρχές για σκοπούς ελέγχου συνόρων, μετανάστευσης, πρόληψης ή αξιολόγησης απειλών κατά της δημόσιας και εσωτερικής ασφάλειας, σύμφωνα με τον ν. 4624/2019 (Α' 137), τηρουμένων των αρχών της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της ελαχιστοποίησης των δεδομένων.

Άρθρο 9

Προκαταρκτικός ιατρικός έλεγχος και έλεγχος ευαλωτότητας

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που υποβάλλονται στον έλεγχο διαλογής έχουν πρόσβαση σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και στην απαραίτητη θεραπευτική αγωγή. Το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, που λειτουργεί εντός του καθορισμένου σημείου ελέγχου διαλογής, διεξάγει τον προβλεπόμενο προκαταρκτικό ιατρικό έλεγχο των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Κατά τον ως άνω έλεγχο, το ιατρικό προσωπικό λαμβάνει, κατόπιν συναίνεσης, ιατρικό ιστορικό, παραλαμβάνει τυχόν ιατρικά έγγραφα που έχει στη διάθεσή του ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής και δημιουργεί ιατρικό φάκελο για κάθε εξεταζόμενο πρόσωπο για σκοπούς παροχής ιατρικής φροντίδας, αξιολόγησης της κατάστασης υγείας και εντοπισμού τυχόν ευαλωτότητας, ο οποίος τηρείται και διαβιβάζεται μόνο μεταξύ ιατρικού προσωπικού και δεν κοινοποιείται σε τρίτους, πλην όμως αναρτάται στο Ενιαίο Πληροφοριακό Σύστημα Υποδοχής και Ασύλου «ΑΛΚΥΟΝΗ 2» (εφεξής: «ΑΛΚΥΟΝΗ 2»). Η πρόσβαση στα καταχωριζόμενα στοιχεία στο ΑΛΚΥΟΝΗ 2 παρέχεται κατ' εξαίρεση και σύμφωνα με τις πολιτικές ασφάλειας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, αποκλειστικά σε εξουσιοδοτημένο προσωπικό, υπό διαβαθμισμένα δικαιώματα πρόσβασης, ανάλογα με τον ρόλο αυτού και την εκάστοτε υπηρεσιακή ανάγκη. Η επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 13 περί ιατρικού απορρήτου και το άρθρο 14 περί τήρησης ιατρικού αρχείου του ν. 3418/2005 (Α' 287), τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137), καθώς και με την εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της καταγραφής πρόσβασης και ενεργειών (audit logs).

2. Στη συνέχεια, διεξάγεται προκαταρκτικός έλεγχος ευαλωτότητας του υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς από το Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης του εκάστοτε σημείου ελέγχου διαλογής σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356. Εάν ο ανωτέρω έλεγχος δεν έχει ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται για την ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής, αυτό αναγράφεται στο έντυπο ελέγχου διαλογής του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και συνεχίζεται κατά την επόμενη διαδικασία ασύλου και υποδοχής, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 24 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (L της 22.5.2024) και το άρθρο 38 του παρόντος ή κατά τη διαδικασία επιστροφής, κατά περίπτωση.

3. Ο προκαταρκτικός ιατρικός έλεγχος και ο προκαταρκτικός έλεγχος ευαλωτότητας διενεργούνται από εξειδικευμένο προσωπικό του ως άνω Κλιμακίου, όπως, κατά περίπτωση, από ιατρό, κατά προτίμηση, γενικής ιατρικής ή παθολόγο ή παιδίατρο, νοσηλεύτη, ψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό, παρουσία διερμηνέα ή πολιτισμικού διαμεσολαβητή, και σε συνθήκες εμπιστευτικότητας και ασφάλειας.

4. Στην περίπτωση ανηλίκων, οι διαδικασίες της παρ. 3 λαμβάνουν χώρα παρουσία ενήλικου μέλους της οικογένειάς τους ή, εάν είναι ασυνόδευτοι, παρουσία προσωρινού εκπροσώπου ή εκπροσώπου, σύμφωνα με τις εγγυήσεις του άρθρου 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356.

5. Σε περίπτωση που, σε οποιοδήποτε στάδιο του ελέγχου διαλογής, ανακύψει αμφιβολία για την ηλικία υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, οι αρμόδιες αρχές ελέγχου διαλογής ενημερώνουν την αποφαινόμενη αρχή της περ. α) του άρθρου 95, η οποία εκκινεί διαδικασία διαπίστωσης ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Η διαδικασία εκτίμησης ηλικίας δεν αναστέλλει την προθεσμία για την ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής. Στην περίπτωση κατά την οποία η διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας που ορίζεται για τον έλεγχο διαλογής, αυτό αναγράφεται στο έντυπο ελέγχου διαλογής, και μπορεί να ολοκληρωθεί κατά το στάδιο της επόμενης διαδικασίας, είτε της διεθνούς προστασίας είτε της επιστροφής, ανάλογα με την περίπτωση.

Άρθρο 10

Συμπλήρωση του εγγράφου ελέγχου διαλογής

1. Ο έλεγχος διαλογής διενεργείται χωρίς καθυστέρηση και ολοκληρώνεται σε κάθε περίπτωση εντός των προθεσμιών των παρ. 3 και 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356. Εάν οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή οι ανιθαγενείς αφικνούνται ή συλλαμβάνονται σε περιοχή στην οποία δεν λειτουργεί σημείο ελέγχου διαλογής του άρθρου 4 του παρόντος, ή στην περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 5 του παρόντος, καθώς και σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, η ανωτέρω προθεσμία εκκινεί από την άφιξή τους στο καθορισμένο σημείο ελέγχου διαλογής. Εάν μέσα στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα, δεν συμπληρωθούν ή δεν είναι διαθέσιμες όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες, αυτό αναγράφεται στο έγγραφο ελέγχου διαλογής του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, το πρόσωπο παραπέμπεται στην κατάλληλη διαδικασία, και η συμπλήρωσή τους πραγματοποιείται στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας διεθνούς προστασίας ή επιστροφής, κατά περίπτωση.

2. Για κάθε πρόσωπο που υποβάλλεται σε έλεγχο διαλογής, συμπληρώνεται τυποποιημένο έγγραφο ελέγχου διαλογής, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, και το πρόσωπο παραπέμπεται στην κατάλληλη διαδικασία σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του παρόντος. Το έγγραφο ελέγχου διαλογής τηρείται στο ΑΛΚΥΟΝΗ 2 στο οποίο έχουν διαβαθμισμένη πρόσβαση οι αρμόδιες αρχές ελέγχου διαλογής και η Υπηρεσία Ασύλου με βάση τις πολιτικές ασφαλείας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Τα στοιχεία που προκύπτουν από την επαλήθευση ή την εξακρίβωση ταυτότητας και ιθαγένειας και τα αποτελέσματα των ελέγχων ασφαλείας καταχωρίζονται από την ΕΛ.ΑΣ., ενώ τα υπόλοιπα πεδία συμπληρώνονται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Το έγγραφο συμπληρώνεται σε ηλεκτρονική μορφή στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα με σαφή τρόπο, με ρητή μνεία των πληροφοριών ή στοιχείων που προκύπτουν από επαλήθευση των αρμόδιων αρχών και των πληροφοριών ή στοιχείων που παρέχονται κατά δήλωση του ενδιαφερόμενου προσώπου.

3. Οι πληροφορίες που περιέχονται στο έγγραφο ελέγχου διαλογής καταγράφονται κατά τρόπο που διασφαλίζει τη δυνατότητα διοικητικού και δικαστικού ελέγχου στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας διεθνούς προστασίας ή επιστροφής. Έντυπο το οποίο περιέχει τις πληροφορίες του εγγράφου ελέγχου

διαλογής, εξαιρουμένων εκείνων που αφορούν την αναζήτηση σε σχετικές βάσεις δεδομένων για ελέγχους ασφαλείας, κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος ενημερώνεται για το περιεχόμενό του σε γλώσσα που κατανοεί και το υπογράφει. Πριν από τη διαβίβαση του εγγράφου στις αρμόδιες αρχές, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποδείξει τυχόν ανακρίβειες. Η σχετική υπόδειξη καταγράφεται από τις αρχές ελέγχου διαλογής στο αντίστοιχο πεδίο του εγγράφου και του εντύπου. Για τις περιπτώσεις ανηλίκων, η επιβεβαίωση περί της ορθότητας ή η υπόδειξη για τυχόν ανακρίβειες των στοιχείων γίνεται για λογαριασμό του ανηλίκου από το ενήλικο μέλος της οικογένειάς του ή στην περίπτωση των ασυνόδευτων ανηλίκων, από τον προσωρινό εκπρόσωπο ή τον εκπρόσωπό τους, στους οποίους και κοινοποιείται το έντυπο.

4. Η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων σε όλα τα στάδια του ελέγχου διαλογής διενεργείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137). Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης και της διαγραφής τους σύμφωνα με τους προβλεπόμενους χρόνους τήρησης, είναι η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Η διαγραφή των δεδομένων υλοποιείται επιχειρησιακά από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες πληροφορικής του Υπουργείου, σύμφωνα με τις οδηγίες του υπευθύνου επεξεργασίας και την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, η διαγραφή γίνεται αυτόματα με τη λήξη των προθεσμιών διατήρησης που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1358.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΙΑΛΟΓΗΣ

Άρθρο 11

Παραπομπή σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας

1. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής, ή όταν παρέλθουν οι προθεσμίες του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, και εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει εκφράσει τη βούλησή του να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, παραπέμπεται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στην κατάλληλη διαδικασία διεθνούς προστασίας, η οποία επιλέγεται από κοινού με το κατά τόπον αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου που μπορεί να λειτουργεί εντός του σημείου ελέγχου διαλογής και βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, προκειμένου να καταχωρισθεί και στη συνέχεια να κατατεθεί η αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και τα άρθρα 109 και 110 του παρόντος, καθώς και τα άρθρα 34, 42, 43 και 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών, από τη στιγμή που υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, λαμβάνουν τις συνθήκες υποδοχής που προβλέπονται στο Μέρος Β' του Δεύτερου Βιβλίου.
3. Εφόσον εξακολουθεί να υπάρχει αμφιβολία σε σχέση με στοιχεία του αιτούντος που δεν έχουν επαληθευθεί από τις αρχές ελέγχου διαλογής, και μέχρι την οριστική εκτίμησή τους με τη διαδικασία εκτίμησης της ηλικίας του αιτούντος του άρθρου 107 και τη διαδικασία αλλαγής στοιχείων ταυτότητας του αιτούντος του άρθρου 111, το πρόσωπο παραπέμπεται στη συνοριακή διαδικασία ασύλου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 43 έως 45 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Εάν κριθεί από την αποφαινόμενη αρχή της περ. α) του άρθρου 95 ότι ο υπήκοος της τρίτης χώρας πρέπει να εξαιρεθεί από τη συνοριακή διαδικασία, τότε γίνεται η σχετική παραπομπή στην κατάλληλη διαδικασία. Παραπομπή από την κανονική ή την ταχεία διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στη συνοριακή δεν επιτρέπεται.
4. Εφόσον, κατά τη διαδικασία ελέγχου διαλογής ή κατά την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας, προκύπτει ότι το πρόσωπο πρόκειται να μετεγκατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024 για τη διαχείριση του

ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 (L της 22.5.2024) ή στο πλαίσιο άλλου μηχανισμού αλληλεγγύης, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ενημερώνει αμελλητί το Τμήμα της Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου, ως αρμόδια αρχή για τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους κατά το άρθρο 213 του παρόντος. Η εν λόγω Αρχή, όταν παραπέμπει το πρόσωπο στο κράτος μέλος μετεγκατάστασης, διαβιβάζει το έντυπο ελέγχου διαλογής, καθώς και κάθε άλλο απαιτούμενο συνοδευτικό έγγραφο σύμφωνα με το άρθρο 48 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351. Μέχρι την πραγματοποίηση της μετεγκατάστασης, το πρόσωπο φιλοξενείται σε περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

Άρθρο 12

Παραπομπή σε διαδικασία επιστροφής

1. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου διαλογής, ή όταν παρέλθουν οι προθεσμίες του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, και βάσει των στοιχείων του εντύπου διαλογής, οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για είσοδο και νόμιμη διαμονή στη χώρα, παραπέμπονται από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης αμελλητί στις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. για την εφαρμογή της διαδικασίας επιστροφής του ν. 5226/2025 (Α' 154). Η παραπομπή πραγματοποιείται αμελλητί με τη διαβίβαση του εντύπου ελέγχου διαλογής καθώς και κάθε άλλου συνοδευτικού εγγράφου.
2. Μέχρι την ολοκλήρωση της παραπομπής και την ανάληψη των περαιτέρω ενεργειών από τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ., οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς της παρ. 1 μπορούν να παραμένουν για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα, και πάντως όχι πέραν των επτά (7) ημερών, στα καθορισμένα σημεία ελέγχου διαλογής.

Άρθρο 13

Συνθήκες κατά τον έλεγχο διαλογής

1. Κατά τον έλεγχο διαλογής, ο Διοικητής και το προσωπικό των καθορισμένων σημείων ελέγχου διαλογής μεριμνούν ώστε οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς:
 - α) να διατηρούν την οικογενειακή τους ενότητα,
 - β) να έχουν πρόσβαση σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και κάθε απαραίτητη θεραπευτική αγωγή ή ψυχοκοινωνική στήριξη,
 - γ) να τυγχάνουν, εφόσον εμπίπτουν σε οποιαδήποτε κατηγορία προσώπων της παρ. 1 του άρθρου 38, της κατάλληλης κατά περίπτωση μεταχείρισης, ιδίως εφόσον είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι,
 - δ) να ενημερώνονται επαρκώς για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.
2. Πρόσβαση στα σημεία ελέγχου διαλογής έχουν μόνο οι Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών (Ο.Κοι.Π.) που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που τηρείται στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και οι εξουσιοδοτημένοι δικηγόροι, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης και σχετικής άδειας από την Κεντρική Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, και μόνο αφού έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος ασφαλείας του άρθρου 7. Η πρόσβαση μπορεί να περιορισθεί για λόγους ασφάλειας, δημόσιας τάξης ή για να διασφαλιστεί η ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου διαλογής, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356.
3. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς οφείλουν, κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής, να τηρούν την κείμενη εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, να συμμορφώνονται με τις οδηγίες του προσωπικού, να σέβονται την εύρυθμη λειτουργία του καθορισμένου κέντρου ελέγχου διαλογής, την ασφάλεια, την περιουσία και την αξιοπρέπεια των λοιπών προσώπων που βρίσκονται στον χώρο αυτό, και να απέχουν από οποιαδήποτε

πράξη βίας, απειλής, διατάραξης ή άλλης συμπεριφοράς που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο το προσωπικό ή άλλα πρόσωπα.

4. Η μη συμμόρφωση των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών με υποχρέωση που συνδέεται με τη διενέργεια του ελέγχου διαλογής, όταν έχει ως αποτέλεσμα ο έλεγχος να παρεμποδίζεται ουσιωδώς, μπορεί να επιφέρει τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ολοκλήρωσή του, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης των αρμόδιων αστυνομικών αρχών και, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, της υποβολής τους σε κράτηση, καθώς και της λήψης άλλων πρόσφορων μέτρων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 και στο άρθρο 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Προστασίας του Πολίτη δύνανται να καθορίζονται οι ειδικότερες ρυθμίσεις για τη διάθεση του προσωπικού, την παροχή υποδομών και εξοπλισμού, καθώς και κάθε άλλο συναφές ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου, καθορίζεται το πρόγραμμα ιατρικού ελέγχου, ψυχοκοινωνικής αξιολόγησης και υποστήριξης των υπηκόων τρίτων χωρών και των ανιθαγενών κατά τον έλεγχο διαλογής.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/1346 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 15

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι η ενσωμάτωση στην εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (L της 22.5.2024).

Άρθρο 16

Αντικείμενο

(Άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η θέσπιση προτύπων και η εισαγωγή νέων κανόνων για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία.

Άρθρο 17

Ορισμοί

(Άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση»: η αίτηση για προστασία από το ελληνικό κράτος που υποβάλλεται από υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος μπορεί να θεωρηθεί ότι επιδιώκει καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

β) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας για την οποία δεν έχει ακόμα ληφθεί τελεσίδικη απόφαση,

γ) «αιτών με ειδικές ανάγκες υποδοχής»: ο αιτών που χρειάζεται ειδικές συνθήκες ή εγγυήσεις ώστε να απολαύει των δικαιωμάτων και να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Μέρος,

δ) «ανήλικος»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής κάτω των δεκαοκτώ (18) ετών,

ε) «αρμόδια αρχή Υποδοχής»: η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου,

στ) «ασυνόδευτος ανήλικος»: ο ανήλικος, ο οποίος εισέρχεται στην ελληνική επικράτεια χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλειά του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένου του ανηλίκου που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδό του στην Ελλάδα, του χωρισμένου ανηλίκου της περ. η) του παρόντος, καθώς και του ανηλίκου ως προς τον οποίο, κατά την παραμονή του στην ελληνική επικράτεια, για λόγους πραγματικούς ή νομικούς δεν ασκείται η γονική μέριμνα,

ζ) «βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα»: βοήθημα που παρέχεται περιοδικά στους αιτούντες ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν έναν ελάχιστο βαθμό αυτονομίας στην καθημερινή τους ζωή, το οποίο παρέχεται ως χρηματικό ποσό ή σε δελτία ή σε είδος ή ως συνδυασμός αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι το βοήθημα αυτό περιλαμβάνει χρηματικό ποσό,

η) «διαφυγή»: η ενέργεια με την οποία ο αιτών δεν παραμένει στη διάθεση των αρμόδιων ελληνικών διοικητικών ή δικαστικών αρχών, για λόγους που δεν είναι έβρανον του ελέγχου του αιτούντος,

θ) «εκπρόσωπος»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει οριστεί, κατά περίπτωση, από τις εισαγγελικές ή δικαστικές αρχές ή το νομικό πρόσωπο που έχει οριστεί ως επίτροπος από τον Γενικό Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας κατά το άρθρο 64, ώστε να εκπροσωπεί και να συνδράμει τον ανήλικο, κατά περίπτωση να ενεργεί εξ ονόματος του ανηλίκου, να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη γενική ευημερία του, ώστε να μπορεί ο ανήλικος να επωφελείται από τα δικαιώματα και να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Μέρος,

ι) «κέντρο φιλοξενίας»: κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία των αιτούντων,

ια) «κίνδυνος διαφυγής»: η ύπαρξη ειδικών, εξατομικευμένων λόγων και περιστάσεων που βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, στη βάση των οποίων εικάζεται ότι ο αιτών θα μπορούσε να διαφύγει και ιδίως:

ιαα) η μη συμμόρφωση του προσώπου με υποχρεώσεις που έχουν νομίμως επιβληθεί από τις αρμόδιες αρχές, ιδίως υποχρεώσεις εμφάνισής του ενώπιον των αρχών, παραμονής του σε δηλωθείσα διεύθυνση, ή γνωστοποίησης στοιχείων επικοινωνίας,

ιαβ) η ρητή εκδήλωση της πρόθεσης για μη συμμόρφωση με τις αποφάσεις των αρμόδιων αρχών υποδοχής ή με τις αποφάσεις των αρμόδιων Αρχών εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351,

ιαγ) η κατοχή πλαστών εγγράφων, ιδίως ταξιδιωτικών ή άλλων βεβαιωτικών της ταυτότητας εγγράφων,

ιαδ) η παροχή ψευδών πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές,

ιαε) η ύπαρξη καταδικαστικών αποφάσεων, εκκρεμών ποινικών δίωξεων ή σοβαρών ενδείξεων ότι έχει διαπραχθεί ή επίκειται η διάπραξη ποινικού αδικήματος από το συγκεκριμένο πρόσωπο,

ιαστ) η προηγούμενη διαφυγή,

ιαζ) η άνευ προηγούμενης ενημέρωσης των αρμόδιων αρχών εγκατάλειψη ή μεταβολή του τόπου κατοικίας ή γνωστής διαμονής,

ιαη) η μη ύπαρξη δηλωμένης κατοικίας ή γνωστής διαμονής,

ιαθ) η άρνηση υποβολής του σε ταυτοποίηση με βιομετρικά ή άλλα νόμιμα μέσα,

ιαι) όταν έχει αντισταθεί φυσικά κατά την πραγματοποίηση μεταφοράς του σε άλλο κράτος μέλος,

ιαια) όταν έχει καταστεί από πρόθεση ακατάλληλος για τη μεταφορά του σε άλλο κράτος μέλος,

ιαιβ) όταν έχει παρουσιάσει ψευδή ή πλαστή βεβαίωση περί του ότι δεν πληροί τις ιατρικές απαιτήσεις για τη μεταφορά του σε άλλο κράτος μέλος,

ιβ) «κράτηση»: ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλεται σε αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 24, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του προσώπου,

ιγ) «μέλη της οικογένειας»: εφόσον η οικογένεια είχε δημιουργηθεί ήδη πριν από την άφιξη του αιτούντος στην ελληνική επικράτεια, ως μέλη της οικογένειάς του, τα οποία βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας, νοούνται τα ακόλουθα:

ιγα) ο σύζυγος ή ο συμβαλλόμενος με σύμφωνο συμβίωσης,

ιγβ) τα ανήλικα ή ενήλικα εξαρτώμενα τέκνα του αιτούντος ή των προσώπων της υποπερ. ιγα), υπό την προϋπόθεση ότι είναι άγαμα και ανεξαρτήτως από το εάν γεννήθηκαν εντός ή εκτός γάμου ή εάν είναι υιοθετημένα,

ιγγ) εφόσον ο αιτών είναι ανήλικος και άγαμος, ο πατέρας, η μητέρα ή άλλος ενήλικας που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, ή ο ενήλικος αδελφός ή αδελφή που έχει την επιμέλειά του ή ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του,

ιδ) «προσωρινός εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου»: το φυσικό πρόσωπο που εκπροσωπεί προσωρινά τον ανήλικο, όπου απαιτείται, ενώπιον αρχών και υπηρεσιών, και διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη γενική ευημερία του, μέχρι τον ορισμό εκπροσώπου, σύμφωνα με το άρθρο 72,

ιε) «συνθήκες υποδοχής»: το σύνολο των μέτρων που το ελληνικό κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων σύμφωνα με το παρόν Μέρος,

ιστ) «τελεσίδικη απόφαση»:

ιστα) η απόφαση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που ορίζει εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία εκδίδεται επί της προσφυγής που ασκείται κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου ή

ιστβ) η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά της οποίας δεν μπορεί να ασκηθεί η ως άνω προσφυγή λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησής της,

ιζ) «υλικές συνθήκες υποδοχής»: οι συνθήκες υποδοχής οι οποίες περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής, ρουχισμού και ειδών προσωπικής υγιεινής που παρέχονται σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμού αυτών, καθώς και βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,

ιη) «χωρισμένος από την οικογένειά του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος»: ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα ή από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με τον νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

Για τις υποπερ. ιγβ) και ιγγ) της περ. ιγ), ο ανήλικος θεωρείται άγαμος, εφόσον ο γάμος του, κατόπιν εξατομικευμένης αξιολόγησης, δεν θα πληρούσε τις προϋποθέσεις των άρθρων 33, 1350 και 1352 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), λαμβανομένης ιδίως υπόψη της νόμιμης ηλικίας γάμου, εάν είχε συναφθεί στην Ελλάδα.

Πεδίο εφαρμογής
(Άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται σε υπήκοους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας στην ελληνική επικράτεια, περιλαμβανομένων των εξωτερικών συνόρων, των χωρικών υδάτων και των ζωνών διέλευσής της, εφόσον τους επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος της Χώρας ως αιτούντες. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται και στα μέλη της οικογένειας των αιτούντων του πρώτου εδαφίου, εφόσον καλύπτονται από την ίδια αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας.
2. Το παρόν Μέρος δεν εφαρμόζεται:
 - α) σε αιτήσεις χορήγησης διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται στις ελληνικές διπλωματικές Αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες της Ελλάδος στο εξωτερικό,
 - β) στις διαδικασίες εξέτασης παροχής προσωρινής προστασίας του Μέρους Ζ' του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 19
Ενημέρωση
(Άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής παρέχουν στους αιτούντες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών ειδικά για το εθνικό σύστημα υποδοχής, το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός του χρονικού πλαισίου της καταχώρισης της αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ώστε να μπορούν να απολαύουν ουσιαστικά των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής παρέχουν στους αιτούντες τυποποιημένες πληροφορίες, χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.
2. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής ενημερώνουν τους αιτούντες, με τη χορήγηση προσαρμοσμένου ενημερωτικού υποδείγματος της παρ. 1, για τις οργανώσεις ή τις ομάδες προσώπων που παρέχουν ειδική νομική βοήθεια και εκπροσώπηση, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με οργανώσεις ή ομάδες προσώπων που παρέχουν δωρεάν την εν λόγω νομική βοήθεια και εκπροσώπηση, και για τις οργανώσεις οι οποίες δύνανται να συνδράμουν ή να ενημερώνουν τους αιτούντες για τις υπάρχουσες συνθήκες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της κάλυψης τυχόν ειδικών αναγκών τους.
3. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 παρέχονται γραπτώς με τρόπο απλό, σαφή, συνοπτικό και κατανοητό, σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών ή σε άλλη εύκολα προσβάσιμη μορφή. Εφόσον είναι αναγκαίο, οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται και προφορικά μέσω διερμηνείας ή, κατά περίπτωση, σε οπτικοακουστική μορφή, όπως με τη χρήση βίντεο ή εικονογραμμάτων, και προσαρμόζονται στις ανάγκες του αιτούντος όταν:
 - α) οι αρμόδιες αρχές υποδοχής δεν είναι σε θέση να παράσχουν τις εν λόγω πληροφορίες γραπτώς εντός της προθεσμίας της παρ. 1, διότι η γλώσσα που κατανοεί ή θεωρείται ευλόγως ότι κατανοεί ο αιτών είναι σπάνια και
 - β) ακολούθως, ο εν λόγω αιτών επιβεβαιώνει ότι κατανοεί τις παρασχεθείσες πληροφορίες.
4. Εάν η ενημέρωση παρασχεθεί προφορικά κατά την παρ. 3, η αρχή υποδοχής εξασφαλίζει το συντομότερο δυνατόν γραπτή μετάφραση των πληροφοριών που αναφέρονται στην παρ. 1, εκτός εάν είναι σαφές ότι αυτό δεν είναι πλέον αναγκαίο.
5. Στους ασυνόδευτους ανήλικους, οι πληροφορίες της παρ. 1 αφορούν και στο σύστημα προστασίας ανηλίκων στη χώρα, και παρέχονται με τρόπο κατάλληλο για την ηλικία τους που διασφαλίζει ότι τις

κατανοούν, χρησιμοποιώντας ενημερωτικό υλικό ειδικά προσαρμοσμένο για ανηλίκους και παρουσία του εκπροσώπου ή του προσωρινού εκπροσώπου του ασυνόδευτου ανηλίκου.

Άρθρο 20

Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία και ταξιδιωτικά έγγραφα (Άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Στους αιτούντες χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνούς προστασίας υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και του άρθρου 112 του παρόντος.
2. Οι διοικητικές αρχές με τις οποίες συναλλάσσονται οι αιτούντες δεν απαιτούν απλώς και μόνο επειδή είναι αιτούντες διεθνούς προστασίας ή αποκλειστικά λόγω της ιθαγενείας τους, να προσκομίζουν περιττό ή δυσανάλογο όγκο εγγράφων, ούτε επιβάλλουν πρόσθετες διοικητικές διατυπώσεις, πριν τους χορηγήσουν τα δικαιώματα του παρόντος.
3. Στους αιτούντες χορηγείται ταξιδιωτικό έγγραφο μόνο όταν ανακύπτουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι, όπως αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας, οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία τους σε άλλο κράτος υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L της 22.5.2024). Η ισχύς του ταξιδιωτικού εγγράφου περιορίζεται στον σκοπό και την αναγκαία διάρκεια που αιτιολογούν την έκδοση του εγγράφου.

Άρθρο 21

Οργάνωση του συστήματος υποδοχής (Άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου είναι η αρμόδια αρχή για την οργάνωση και λειτουργία του εθνικού συστήματος υποδοχής των αιτούντων διεθνή προστασία κατά το άρθρο 33 του π.δ. 106/2020 (Α' 255).
2. Οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ελληνική επικράτεια με την επιφύλαξη των άρθρων 23 και 24 του παρόντος.
3. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, οι αιτούντες κατανέμονται ή μετακινούνται στις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης στο πλαίσιο της διαχείρισης του εθνικού συστήματος ασύλου και υποδοχής. Κατά την κατανομή ή μετακίνηση των αιτούντων, διασφαλίζεται η άσκηση των δικαιωμάτων των αιτούντων και λαμβάνονται υπόψη αντικειμενικοί παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων της οικογενειακής ενότητας και των ειδικών αναγκών υποδοχής των αιτούντων. Για τους σκοπούς του παρόντος, δεν απαιτείται η έκδοση ατομικής διοικητικής πράξης για την κατανομή ή μετακίνηση των αιτούντων. Για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, η κατανομή, μετακίνηση ή στέγαση σε δομές και άλλους κατάλληλους χώρους φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων καθορίζεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Τμήματος Μονάδας Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας.
4. Υλικές συνθήκες υποδοχής δεν παρέχονται σε αιτούντες που δεν μεταβαίνουν ή δεν διαμένουν στην Περιφερειακή Υπηρεσία όπου έχουν κατανεμηθεί ή μετακινηθεί σύμφωνα με την παρ. 3.

5. Στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης καταρτίζει μηχανισμό αξιολόγησης του συστήματος υποδοχής και μηχανισμό επαλήθευσης πραγματικής διαμονής των αιτούντων. Η επαλήθευση της πραγματικής διαμονής γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

6. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές ασύλου και υποδοχής την τρέχουσα διεύθυνσή τους, αριθμό τηλεφώνου στον οποίο δύνανται να ανευρεθούν και, εάν διατίθεται, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι αιτούντες οφείλουν να ενημερώνουν αμελλητί τις αρχές του πρώτου εδαφίου για κάθε αλλαγή διεύθυνσης, αριθμού τηλεφώνου ή διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Άρθρο 22

Κατανομή αιτούντων σε μια γεωγραφική περιοχή

(Άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 47, είναι δυνατή η κατανομή των αιτούντων άσυλο σε γεωγραφική περιοχή εντός της ελληνικής επικράτειας στην οποία μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348, με αποκλειστικό σκοπό:

α) τη διασφάλιση της ταχείας, αποδοτικής και αποτελεσματικής επεξεργασίας των αιτήσεών τους σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 ή

β) την εξασφάλιση της επαρκούς και κατάλληλης υποδοχής τους, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες των σχετικών γεωγραφικών περιοχών.

Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής ενημερώνουν, σύμφωνα με το άρθρο 19, τους αιτούντες για την κατανομή τους σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ορίων της εν λόγω περιοχής. Η ορισθείσα γεωγραφική περιοχή αναγράφεται στο δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία.

2. Εντός της γεωγραφικής περιοχής στην οποία κατανέμονται, οι αιτούντες έχουν ουσιαστική πρόσβαση στα δικαιώματα των άρθρων 28 έως 33 και τις διαδικαστικές εγγυήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348. Η γεωγραφική περιοχή, που ορίζεται σύμφωνα με την παρ. 1, είναι επαρκώς ευρεία, επιτρέπει την πρόσβαση στις αναγκαίες δημόσιες υποδομές και δεν επηρεάζει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής των αιτούντων.

3. Ο Διοικητής της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης δύναται, λόγω επείγουσών αναγκών εξαιτίας αύξησης των αφίξεων ή για λόγους που σχετίζονται με την εύρυθμη λειτουργία της Περιφερειακής Υπηρεσίας ή για την προσήκουσα ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης διεθνούς προστασίας, και ιδίως σε περίπτωση ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλων αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, να παραπέμπει, με απόφασή του, τον υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή σε άλλη Περιφερειακή Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή να ορίζει την παραμονή σε άλλες κατάλληλες δομές, για τη συνέχιση και την ολοκλήρωση των απαραίτητων διοικητικών διαδικασιών. Κατά τη λήψη της απόφασης λαμβάνονται ιδίως υπόψη η αρχή της οικογενειακής ενότητας και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

4. Ο Διοικητής της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης δύναται, με απόφασή του, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, να του επιτρέπει να εγκαταλείψει προσωρινά τη γεωγραφική περιοχή για δεόντως αιτιολογημένους επείγοντες και σοβαρούς οικογενειακούς λόγους, ή για να λάβει αναγκαία ιατρική περίθαλψη που δεν διατίθεται εντός της γεωγραφικής περιοχής.

Όταν ο αιτών εγκαταλείπει τη γεωγραφική περιοχή χωρίς άδεια, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 23. Δεν απαιτείται άδεια προκειμένου ο αιτών να παρουσιαστεί στην Υπηρεσία Ασύλου, στην Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών ή ενώπιον δικαστικών ή ανακριτικών αρχών, εάν η παρουσία του εν λόγω αιτούντος

είναι αναγκαία. Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, ο αιτών ενημερώνει εκ των προτέρων τον Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας.

5. Εάν διαπιστωθεί, με οποιοδήποτε τρόπο, κατόπιν αντιρρήσεων επί του αιτήματος του αιτούντος που υποβλήθηκε σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 42, ότι δεν του έχει χορηγηθεί, εντός της συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, ουσιαστική πρόσβαση στα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 28 έως 33 ή στις διαδικαστικές εγγυήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας, η αρμόδια αρχή υποδοχής μεριμνά για τη μεταφορά του σε άλλη γεωγραφική περιοχή, στην οποία διασφαλίζονται τα ανωτέρω.

6. Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο ενημερώνει για τους όρους εφαρμογής του παρόντος την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο σύμφωνα με το Κεφάλαιο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2303 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΕ) 439/2010 (L 468 της 30.12.2021).

Άρθρο 23

Περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Με απόφαση του Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης κρίνεται εάν ο αιτών θα διαμένει σε συγκεκριμένη Περιφερειακή Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, τελώντας σε καθεστώς περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας κατά την παρ. 2, για λόγους δημόσιας τάξης ή για να αποτρέπεται αποτελεσματικά η διαφυγή, εφόσον υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του. Ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας του πρώτου εδαφίου επιβάλλεται ιδίως: α) σε αιτούντες διεθνή προστασία που υπόκεινται σε έλεγχο διαλογής σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1356 και καθ' όλη τη διάρκεια αυτού, β) σε αιτούντες οι οποίοι υποχρεούνται να βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, γ) σε αιτούντες οι οποίοι μεταφέρονται στην Ελλάδα σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, μετά από προηγούμενη διαφυγή τους σε άλλο κράτος μέλος, δ) σε αιτούντες των οποίων οι αιτήσεις εξετάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας συνόρων του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ε) σε αιτούντες που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και συνεπώς τεκμαίρεται ότι υπάρχει κίνδυνος διαφυγής, ή στ) προκειμένου να διασφαλιστεί η δημόσια τάξη, σε αιτούντες που έχουν παραβιάσει τον Κανονισμό Λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, διαταράσσοντας την ομαλή λειτουργία των κέντρων και τη συμβίωση των ατόμων σε αυτά ή όταν επιδεικνύουν ιδιαίτερα βίαιη ή απειλητική συμπεριφορά.

2. Ο περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας συνίσταται ιδίως στην εμφάνιση ενώπιον του προσωπικού της δομής στην οποία διαμένουν σε προκαθορισμένο χρόνο, στην τήρηση συγκεκριμένου ωραρίου εισόδου και εξόδου, στη χρήση συστήματος ελέγχου πρόσβασης μέσω καρτών ή στην απαγόρευση εξόδου ιδίως προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες ελέγχου διαλογής, και προβλέπεται ρητά στην απόφαση περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας. Οι εν λόγω απαιτήσεις επιβάλλονται από την αρμόδια αρχή Υποδοχής ώστε να διασφαλιστεί η εφαρμογή της απόφασης της παρ. 1 ή η αποτελεσματική πρόληψη της διαφυγής αιτούντων, χωρίς να θίγονται δυσανάλογα τα δικαιώματα που τους απονέμονται στο παρόν Μέρος. Ο ανωτέρω περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας επιβάλλεται για χρονικό διάστημα που καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 4 και, κατά περίπτωση, ισχύει έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου διαλογής, της συνοριακής διαδικασίας ασύλου ή της εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις προθεσμίες που προβλέπονται στο Μέρος Δ' του Δεύτερου Βιβλίου του παρόντος.

3. Κατόπιν αιτιολογημένου έγγραφου αιτήματος του αιτούντος, για εξαιρετικούς λόγους, ο Διοικητής της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης δύναται να χορηγεί άδεια προσωρινής διαμονής εκτός του συγκεκριμένου τόπου που ορίζεται στην απόφαση περιορισμού ελεύθερης κυκλοφορίας. Η απόρριψη χορήγησης της άδειας πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Όταν ο αιτών έχει άδεια να διαμένει σε συγκεκριμένο τόπο, τότε η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής εξαρτάται από την πραγματική διαμονή του αιτούντος στον συγκεκριμένο τόπο. Η άδεια του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 δεν απαιτείται προκειμένου ο αιτών διεθνή προστασία να παρουσιαστεί ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου ή της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών ή σε δικαστήριο όπου είναι αναγκαία η παρουσία του, εφόσον έχει ενημερώσει εκ των προτέρων τις αρμόδιες αρχές και προσκομίζει σχετική βεβαίωση.
4. Η απόφαση περιορισμού της ελεύθερης κυκλοφορίας λαμβάνει υπόψη την ατομική κατάσταση του αιτούντος, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών αναγκών υποδοχής του και αναφέρει τους πραγματικούς και, κατά περίπτωση, τους νομικούς λόγους στους οποίους βασίζεται.
5. Οι αιτούντες ενημερώνονται εγγράφως για την έκδοση της απόφασης περιορισμού ελεύθερης κυκλοφορίας, για τις διαδικασίες προσβολής της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 42 και για τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων που επιβάλλει η απόφαση. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής παρέχουν στους αιτούντες τις πληροφορίες αυτές σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν και σε συνοπτική, διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή γλώσσα.
6. Οι αποφάσεις του παρόντος υπόκεινται σε αντιρρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 42.

Άρθρο 24

Κράτηση των αιτούντων (Άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που αιτείται διεθνή προστασία, δεν κρατείται μόνο για τον λόγο ότι έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας ή βάσει της ιθαγένειάς του. Η κράτηση σύμφωνα με το παρόν Μέρος δεν συνιστά κύρωση ή μέσο επιβολής ποινής.
2. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να κρατηθεί, εφόσον είναι αναγκαίο, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν αποτελεσματικά άλλα λιγότερο περιοριστικά εναλλακτικά μέτρα, όπως η τακτική εμφάνιση ενώπιον των αρμόδιων αρχών, η κατάθεση οικονομικής εγγύησης, η ηλεκτρονική επιτήρηση, η κατάθεση εγγράφων ή η υποχρέωση παραμονής σε ορισμένο μέρος. Οι ειδικότεροι όροι εφαρμογής των εναλλακτικών της κράτησης μέτρων του πρώτου εδαφίου καθορίζονται στην απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 47. Κατά την κράτηση του αιτούντος, λαμβάνονται υπόψη τυχόν εμφανείς ενδείξεις, δηλώσεις ή συμπεριφορές που υποδηλώνουν ότι ο αιτών έχει ειδικές ανάγκες υποδοχής. Στην περίπτωση αυτή, εάν δεν έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση του άρθρου 38 για την ύπαρξη τυχόν ειδικών αναγκών υποδοχής, η διαδικασία ολοκληρώνεται άμεσα και τα αποτελέσματά της συνεκτιμώνται στη λήψη απόφασης σχετικά με τη συνέχιση της κράτησης ή την προσαρμογή των συνθηκών κράτησης.
3. Κράτηση επιβάλλεται για έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους:
 - α) για να διαπιστωθεί ή να επαληθευτεί η ταυτότητα ή η ιθαγένειά του αιτούντος,
 - β) για να προσδιοριστούν τα στοιχεία, στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος κατά την έννοια της περ. ια) του άρθρου 17,
 - γ) για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις νομικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν στον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 23, στις περιπτώσεις που ο αιτών δεν έχει συμμορφωθεί με τις εν λόγω υποχρεώσεις και εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος διαφυγής κατά την έννοια της περ. ια) του άρθρου 17,

- δ) για να κριθεί, στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, το δικαίωμα του αιτούντος για είσοδο στο έδαφος,
- ε) όταν ο αιτών κρατείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιστροφής δυνάμει του ν. 5226/2025 (Α' 154), και τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι υποβάλλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής και ιδίως όταν ο αιτών είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης διεθνούς προστασίας,
- στ) όταν απαιτείται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης,
- ζ) σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, ιδίως όταν η διαδικασία μεταφοράς λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα,
4. Η κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία συνιστά σπουδαίο λόγο επίσπευσης της διαδικασίας εξέτασης του αιτήματός του για παροχή διεθνούς προστασίας. Για τον λόγο αυτό, σε περίπτωση κράτησης υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, ενημερώνεται αμέσως ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου προκειμένου να μεριμνήσει για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας κατά απόλυτη προτεραιότητα.
5. Σε περίπτωση κράτησης υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, ο οποίος υποβάλλει προσφυγή, ενημερώνεται άμεσα ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος προβαίνει σε προσδιορισμό της συζήτησης της προσφυγής κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Η κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία συνιστά σπουδαίο λόγο επίσπευσης της διαδικασίας εξέτασης της προσφυγής του.

Άρθρο 25

Εγγυήσεις για κρατούμενους αιτούντες (Άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Η κράτηση του αιτούντος επιβάλλεται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και για όσο ισχύουν οι λόγοι της παρ. 3 του άρθρου 24.
2. Η απόφαση κράτησης λαμβάνεται με απόφαση του οικείου Αστυνομικού Διευθυντή και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, του αρμόδιου για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικού Διευθυντή. Στις περ. α), β), γ), δ) και ζ) της παρ. 3 του άρθρου 24, η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, κατόπιν ενημέρωσής τους από τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου. Στην απόφαση κράτησης αναφέρονται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι στους οποίους αυτή βασίζεται, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους δεν είναι δυνατή η αποτελεσματική εφαρμογή λιγότερο περιοριστικών εναλλακτικών μέτρων.
Οι διοικητικές διαδικασίες που σχετίζονται με τους λόγους κράτησης εκτελούνται αμελλητί. Καθυστερήσεις των διοικητικών διαδικασιών που δεν μπορούν να αποδοθούν στον αιτούντα δεν δικαιολογούν συνέχιση της κράτησης.
3. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία επιβάλλεται για διάστημα μέχρι ενενήντα (90) ημερών και δύναται να παρατείνεται περαιτέρω για ενενήντα (90) ημέρες, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση των οργάνων της παρ. 2, εφόσον εξακολουθούν οι λόγοι που την επέβαλαν. Η συνολική παράταση της κράτησης δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια κράτησης, όπως αυτά προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 5226/2025 (Α' 154). Χρονικά διαστήματα κράτησης που έχουν επιβληθεί βάσει του ν. 3386/2005 (Α' 212) και του ν. 5226/2025, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως χρόνος κράτησης κατά την έννοια του παρόντος άρθρου και δεν συνυπολογίζονται κατά τον υπολογισμό των ανωτάτων ορίων κράτησης.
4. Οι κρατούμενοι αιτούντες ενημερώνονται αμέσως εγγράφως, σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, για τους λόγους κράτησης και τις διαδικασίες που προβλέπονται για την προσβολή

της απόφασης κράτησης, καθώς και για τη δυνατότητα να ζητούν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση. Οι αιτούντες που κρατούνται σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 3, έχουν το δικαίωμα υποβολής αντιρρήσεων κατά το άρθρο 76 του ν. 3386/2005, τόσο κατά της αρχικής απόφασης κράτησης, όσο και κατά των αποφάσεων παράτασης αυτής. Οι κρατούμενοι αιτούντες διεθνή προστασία, σε περίπτωση αμφισβήτησης της απόφασης κράτησης και της απόφασης παράτασής της, δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή κατά τις προϋποθέσεις του ν. 3226/2004 (Α' 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Στην περίπτωση κράτησης ασυνόδευτων ανηλίκων οι σχετικές αποφάσεις κράτησης ή παράτασης διαβιβάζονται με την έκδοσή τους, στον Πρόεδρο ή τον υπ' αυτού οριζόμενο Πρωτοδική του Διοικητικού Πρωτοδικείου, στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται ο ανήλικος, ο οποίος κρίνει για τη νομιμότητα της κράτησης ή της παράτασης αυτής και εκδίδει παραχρήμα την απόφασή του. Η απόφαση διατυπώνεται συνοπτικώς σε τηρούμενο πρακτικό, αντίγραφο του οποίου διαβιβάζει ο δικαστής αμελλητί στην αρμόδια αστυνομική αρχή.

6. Όταν, ως αποτέλεσμα της δικαστικής επανεξέτασης, η κράτηση θεωρείται παράνομη, ο αιτών αφήνεται αμέσως ελεύθερος.

Άρθρο 26

Συνθήκες κράτησης των αιτούντων (Άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Οι αιτούντες κρατούνται στους χώρους κράτησης αρμοδιότητας της ΕΛ.ΑΣ. κατά το άρθρο 17 του ν. 5226/2025 (Α' 154). Όταν δεν μπορεί να εξασφαλιστεί η διαμονή των αιτούντων στις ειδικές εγκαταστάσεις του πρώτου εδαφίου, ο υπό κράτηση αιτών κρατείται χωριστά από τους κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου. Οι υπό κράτηση αιτούντες διεθνή προστασία κρατούνται χωριστά από τους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση. Όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

2. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

3. Τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που σέβονται την ιδιωτική ζωή.

4. Μέλη της οικογένειας, πληρεξούσιοι δικηγόροι ή άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι και πρόσωπα που εκπροσωπούν μη κυβερνητικές οργανώσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν και να επισκέπτονται τους αιτούντες σε συνθήκες που σέβονται την ιδιωτική ζωή. Περιορισμοί στην πρόσβαση του πρώτου εδαφίου μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης, ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, με την προϋπόθεση ότι δεν την καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη.

5. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση, ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση, εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, σε γλώσσα την οποία κατανοούν ή ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση αυτή σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο είναι όσο το δυνατόν συντομότερο, όταν ο αιτών κρατείται σε συνοριακό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης. Η παρέκκλιση του δεύτερου εδαφίου δεν εφαρμόζεται κατά τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, περί προϋποθέσεων για τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα.

Άρθρο 27

Κράτηση αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής (Άρθρο 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας, των αιτούντων υπό κράτηση που έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών. Όταν η κράτηση αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής θα έθετε σε σοβαρό κίνδυνο τη σωματική και ψυχική τους υγεία, οι εν λόγω αιτούντες δεν κρατούνται. Οι υπό κράτηση αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής τελούν υπό τακτική παρακολούθηση και έγκαιρη και επαρκή υποστήριξη, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή τους, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής και πνευματικής υγείας τους.

2. Οι ανήλικοι δεν τίθενται υπό κράτηση. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ως μέτρο έσχατης ανάγκης και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν αποτελεσματικά άλλα εναλλακτικά, λιγότερο περιοριστικά μέτρα, και με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, οι ανήλικοι, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης, μπορούν να τεθούν υπό κράτηση:

α) όταν είναι συνοδευόμενοι ανήλικοι και ο γονέας ή άλλο πρόσωπο που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλειά τους, τελεί υπό κράτηση· ή

β) όταν είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι και η κράτηση εξασφαλίζει την προστασία τους.

Η κράτηση είναι όσο το δυνατόν συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άμεση τοποθέτησή τους σε κατάλληλα για ανηλίκους καταλύματα, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Απαγορεύεται η κράτηση ανηλίκων σε σωφρονιστικό κατάστημα κράτησης ή σε άλλη εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για σκοπούς επιβολής του νόμου. Οι ανήλικοι που τελούν υπό κράτηση έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση σύμφωνα με το άρθρο 30, εκτός εάν η παροχή εκπαίδευσης έχει περιορισμένη αξία λόγω της πολύ σύντομης περιόδου κράτησής τους. Επίσης, εξασφαλίζεται η ενασχόλησή τους με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

Όταν κρατούνται ασυνόδευτοι ανήλικοι, στεγάζονται σε εγκαταστάσεις προσαρμοσμένες στη στέγαση ασυνόδευτων ανηλίκων, χωριστά από τους ενήλικες. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις στελεχώνονται με προσωπικό που διαθέτει τα προσόντα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ασυνόδευτων ανηλίκων και την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών τους.

3. Για οικογένειες με ανηλίκους χρησιμοποιούνται, κατά κανόνα, κατάλληλα εναλλακτικά της κράτησης μέτρα, σύμφωνα προς την αρχή της οικογενειακής ενότητας. Στις οικογένειες υπό κράτηση παρέχεται χωριστό κατάλυμα το οποίο εξασφαλίζει επαρκή σεβασμό της ιδιωτικής ζωής. Οι υπό κράτηση οικογένειες με ανηλίκους στεγάζονται σε εγκαταστάσεις κράτησης προσαρμοσμένες στις ανάγκες των ανηλίκων.

4. Οι κρατούμενοι άνδρες και γυναίκες αιτούντες στεγάζονται χωριστά. Μέλη της ίδιας οικογένειας είναι δυνατόν να κρατούνται από κοινού εφόσον συναινούν γραπτώς να στεγαστούν μαζί, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες έχει κατατεθεί καταγγελία αξιόποινης πράξης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3500/2006 (Α' 232). Οι περιορισμοί του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου δεν ισχύουν για τη χρήση κοινόχρηστων χώρων που έχουν σχεδιαστεί για ψυχαγωγικές ή κοινωνικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της παροχής γευμάτων, ανάλογα με τις λειτουργικές δυνατότητες των χώρων κράτησης. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν, ώστε να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.

5. Σε εξαιρετικές καταστάσεις, όταν ο αιτών κρατείται σε συνοριακό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης, με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, σε δεόντως αιτιολογημένες

περιπτώσεις και για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο είναι όσο το δυνατόν συντομότερο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν από το όγδοο εδάφιο της παρ. 2, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παρ. 3 και το πρώτο εδάφιο της παρ. 4. Κατά την εφαρμογή των εν λόγω παρεκκλίσεων, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

6. Όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος, σύμφωνα με το παρόν, οι αρχές που διέταξαν την κράτηση, με αιτιολογημένη απόφασή τους, αφήνουν ελεύθερο τον αιτούντα και ενημερώνουν αμελλητί τις αρμόδιες αρχές υποδοχής και την Υπηρεσία Ασύλου ή την Αρχή Προσφυγών, εφόσον η αίτηση εκκρεμεί σε δεύτερο βαθμό, προκειμένου η εξέταση της προσφυγής να γίνει υπό τους όρους της παρ. 5 του άρθρου 24.

Άρθρο 28

Οικογένειες

(Άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση, στο μέτρο του δυνατού, της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, εφόσον τους παρέχεται στέγαση. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται με τη συναίνεση των αιτούντων.

Άρθρο 29

Ιατρικές εξετάσεις

(Άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις υπόκεινται κατά τη διαδικασία ελέγχου διαλογής σε ιατρικές εξετάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, με σκοπό τον προσδιορισμό τυχόν αναγκών υγειονομικής περίθαλψης και για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων, σύμφωνα με τις οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας και τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για τη λήψη των αναγκαίων προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Άρθρο 30

Σχολική φοίτηση και εκπαίδευση των ανηλίκων

(Άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων κατά την παραμονή τους στη χώρα και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του ελληνικού δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος. Οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να παράσχουν τα αναγκαία και επαρκή μέσα για την υποστήριξη και διευκόλυνση της σχετικής διαδικασίας. Η εκπαίδευση παρέχεται με όρους ανάλογους με αυτούς που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες, ιδίως ως προς τα έτη και τις τάξεις υποχρεωτικής φοίτησης, και την ποιότητα αυτής, με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή, σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών και τη λήψη κατάλληλων εκπαιδευτικών μέτρων όταν η πρόσβαση του ανηλίκου στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι αδύνατη λόγω της ειδικής κατάστασής του. Λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ανηλίκων, ιδίως όσον αφορά τον σεβασμό του δικαιώματος του παιδιού στην πρόσβαση στην εκπαίδευση και την ιατρική περίθαλψη. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης του ανηλίκου.

2. Η ένταξη στο ελληνικό δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το συντομότερο δυνατό και το αργότερο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη των σχολικών διακοπών. Εκπαίδευση εκτός του ελληνικού δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος μπορεί να παρέχεται ως προσωρινό μέτρο και για μέγιστη περίοδο ενός (1) μηνός. Προπαρασκευαστικά μαθήματα, συμπεριλαμβανομένων γλωσσικών μαθημάτων, παρέχονται στους ανηλίκους, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και συμμετοχής τους στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

3. Εάν, με υπαιτιότητα των ενήλικων μελών της οικογένειας, οι χωρισμένοι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων, κατά παράβαση των όσων ορίζονται στην παρ. 1, δεν εγγράφονται ή δεν παρακολουθούν τα αντίστοιχα υποχρεωτικά σχολικά μαθήματα σύμφωνα με το ελληνικό δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, επιβάλλονται σε βάρος των ενήλικων μελών οι προβλεπόμενες για τους Έλληνες πολίτες διοικητικές και ποινικές κυρώσεις σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1566/1985 (Α' 107).

Άρθρο 31

Μαθήματα γλωσσών και επαγγελματική κατάρτιση (Άρθρο 18 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Οι αιτούντες, με εξαίρεση όσους υπάγονται στη συντομική διαδικασία ασύλου, έχουν πρόσβαση στην παρακολούθηση μαθημάτων γλώσσας και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, κατάλληλων για την ενίσχυση της ικανότητάς τους να ενεργούν αυτόνομα, να αλληλοεπιδρούν με τις αρμόδιες αρχές ή να βρίσκουν απασχόληση, με τους ίδιους όρους όπως οι Έλληνες πολίτες, ανεξαρτήτως εάν έχουν αποκτήσει πρόσβαση στην αγορά εργασίας κατά το άρθρο 32. Το κόστος των μαθημάτων του πρώτου εδαφίου καλύπτεται, εν όλω ή εν μέρει, από τους αιτούντες, εφόσον αποδεδειγμένα διαθέτουν επαρκείς πόρους.

Άρθρο 32

Απασχόληση

(Άρθρο 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία καταχώρισης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, και εφόσον δεν έχει ληφθεί πρωτοβάθμια απόφαση από την αποφαινόμενη αρχή και η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί σε αυτούς, έχουν δικαίωμα ουσιαστικής πρόσβασης στην αγορά εργασίας υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του παρόντος.

Όταν η αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας εξετάζεται με την ταχεία διαδικασία κατά τις περ. α) έως στ) της παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ή όταν η αίτηση εξετάζεται στη διαδικασία στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, δεν παρέχεται πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή, εάν έχει ήδη παρασχεθεί, ανακαλείται.

2. Οι αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον είναι κάτοχοι ισχύοντος δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία ή εγγράφου του άρθρου 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του παρόντος, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου ή να εργάζονται ως αυτοαπασχολούμενοι καθ' όλη τη διάρκεια πραγματικής ισχύος του δελτίου τους.

3. Η έγκριση για την απασχόληση των αιτούντων σύμφωνα με την παρ. 1 δύναται να τελεί υπό την αίρεση ότι οι υπάρχουσες κενές θέσεις εργασίας στον συγκεκριμένο τομέα απασχόλησης δεν μπορούν να καλυφθούν από Έλληνες πολίτες, από πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που διαμένουν νόμιμα στη χώρα.

4. Οι αιτούντες που έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με την παρ. 1 απολαμβάνουν ίση μεταχείριση με τους Έλληνες πολίτες όσον αφορά:

- α) στους όρους απασχόλησης, την ελάχιστη ηλικία εργασίας και τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων της αμοιβής και των όρων λύσης της εργασιακής σχέσης, των ωρών εργασίας, της άδειας και των διακοπών, καθώς και τις απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας στον χώρο εργασίας,
- β) στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της προσχώρησης και συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε οργάνωση τα μέλη της οποίας ασκούν συγκεκριμένο επάγγελμα, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τις οργανώσεις αυτές, με την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας,
- γ) στην εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των μαθημάτων κατάρτισης για τη βελτίωση των δεξιοτήτων, της πρακτικής άσκησης στον χώρο εργασίας, των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και της πρόσβασης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση,
- δ) στην αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και λοιπών αποδεικτικών επίσημων τίτλων στο πλαίσιο των υφιστάμενων διαδικασιών αναγνώρισης αλλοδαπών τίτλων σπουδών μετά την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την καταχώριση της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας. Με την επιφύλαξη των παρ. 1 και 1Α του άρθρου 2 και της παρ. 3 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78), οι αιτούντες που δεν δύνανται να τεκμηριώσουν τα προσόντα τους έχουν πλήρη πρόσβαση στις εθνικές διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων σπουδών αλλοδαπής,
- ε) την πρόσβαση σε κατάλληλα συστήματα για την αξιολόγηση, επικύρωση και αναγνώριση των δεξιοτήτων και γνώσεων της προηγούμενης εκπαίδευσης και εμπειρίας των αιτούντων μετά την πάροδο εξήντα (60) ημερών από την καταχώριση της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας.
5. Από την ίση μεταχείριση που προβλέπεται στην περ. β) της παρ. 4 εξαιρείται η συμμετοχή των αιτούντων διεθνή προστασία με πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με την παρ. 1, στη διοίκηση φορέων του δημοσίου και στην άσκηση δημόσιου λειτουργήματος.
6. Από την ίση μεταχείριση που προβλέπεται στην περ. γ) της παρ. 4, οι αιτούντες διεθνή προστασία στους οποίους παρέχεται πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με την παρ. 1 αποκλείονται από τις εξής δημόσιες παροχές:
- α) τη χορήγηση επιδοτήσεων και δανείων για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση και την κάλυψη διδασκτρών για την πρόσβαση στην πανεπιστημιακή ή μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση, και
- β) την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση που δεν παρέχονται στο πλαίσιο υφιστάμενης σύμβασης εργασίας, ακόμη και όταν παρέχονται για σκοπούς προώθησης της απασχόλησης.
7. Οι αιτούντες που απασχολούνται ή, λόγω προηγούμενης απασχόλησης, δικαιούνται παροχές κοινωνικής ασφάλισης, απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους Έλληνες πολίτες όσον αφορά τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (L 166 της 30.4.2004). Με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΕ) 1231/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, για την επέκταση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) 987/2009 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν διέπονται ήδη από τους κανονισμούς αυτούς μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους (L 344 της 29.12.2010), η ίση μεταχείριση του πρώτου εδαφίου δεν ισχύει για παροχές κοινωνικής ασφάλισης που δεν εξαρτώνται από περιόδους απασχόλησης ή εισφορών.
8. Το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης σύμφωνα με το παρόν δεν θεμελιώνει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής στον αιτούντα διεθνή προστασία εφόσον εκδοθεί απόφαση κατά τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 η οποία έχει ως αντικείμενο την παύση της ισχύος του δικαιώματος διαμονής του.
9. Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας διατηρείται μέχρι την επίδοση στον αιτούντα διεθνή προστασία, απορριπτικής απόφασης, η προσφυγή κατά της οποίας δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, οπότε και παύει το δικαίωμα παραμονής του στην ελληνική επικράτεια.

10. Οι αιτούντες υποχρεούνται να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή υποδοχής για κάθε έναρξη επαγγέλματος ή για κάθε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας που συνάπτουν, με την προσκόμιση βεβαίωσης έναρξης εργασιών ή αντιγράφου της σύμβασης ή της αναγγελίας πρόσληψης στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ II». Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής εφαρμόζεται το άρθρο 37.

Άρθρο 33

Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (Άρθρο 19 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Η αρμόδια αρχή υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς, μεριμνά για την παροχή, μέσω εθνικών, ενωσιακών ή άλλων πόρων, υλικών συνθηκών υποδοχής στους αιτούντες, από την υποβολή της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 36 εξασφαλίζουν στους αιτούντες ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, το οποίο διασφαλίζει τη συντήρησή τους, προστατεύει τη σωματική και ψυχική τους υγεία και σέβεται τα δικαιώματα που τους απονέμονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ίδιο βιοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται στους αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής των άρθρων 38 έως 41, καθώς και στα πρόσωπα που τελούν υπό κράτηση κατά το άρθρο 24.
3. Αιτών διεθνή προστασία, ο οποίος ισχυρίζεται ότι δεν του παρέχονται ή του παρέχονται πλημμελώς οι υλικές συνθήκες υποδοχής και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη της παρ. 2, δύναται να υποβάλλει άπαξ αίτηση αποκατάστασης των υλικών συνθηκών υποδοχής ενώπιον του Διοικητή της Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης όπου διαμένει. Η αίτηση υποβάλλεται εγγράφως, πρέπει να είναι ορισμένη και να περιέχει περιγραφή των πραγματικών περιστατικών που θεμελιώνουν την αξίωση του αιτούντος. Η αρμόδια αρχή αποφαινεται αιτιολογημένα επί της αίτησης εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της και γνωστοποιεί την απόφασή της στον αιτούντα με κάθε πρόσφορο μέσο. Στην περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η προθεσμία απάντησης, τεκμαίρεται ότι έχει σιωπηρά απορριφθεί η αίτηση αποκατάστασης των υλικών συνθηκών υποδοχής.
4. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής της παρ. 1 τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν διαθέτουν πόρους που να τους εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο σύμφωνα με την παρ. 2, κατ' αναλογία με τα εισοδηματικά κριτήρια του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.
5. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, οι αιτούντες διεθνή προστασία καλύπτουν ή συνεισφέρουν στο κόστος των υλικών συνθηκών υποδοχής και της λαμβανόμενης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εφόσον διαθέτουν επαρκή μέσα, ιδίως μέσω της απασχόλησής τους για εύλογο χρονικό διάστημα, με την εξαίρεση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που παρέχεται δωρεάν στους Έλληνες πολίτες.
6. Ο αιτών υποχρεούται να επιστρέψει το κόστος που σχετίζεται με τις παρασχεθείσες υλικές συνθήκες υποδοχής ή την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εάν διαπιστωθεί ότι διέθετε επαρκείς πόρους για την κάλυψη του κόστους των υλικών συνθηκών υποδοχής ή της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σύμφωνα με την παρ. 5, για το διάστημα που του παρεχόταν επαρκές βιοτικό επίπεδο.
7. Κατά την αξιολόγηση των πόρων του αιτούντος από τις αρμόδιες αρχές υποδοχής, και εφόσον του ζητείται να καλύπτει πλήρως ή εν μέρει το κόστος των υλικών συνθηκών υποδοχής και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που έλαβε ή όταν απαιτείται η επιστροφή του κόστους σύμφωνα με την παρ. 5, τηρείται η αρχή της αναλογικότητας. Για τον λόγο αυτό, λαμβάνεται υπόψη η ατομική κατάσταση του αιτούντος, καθώς και η ανάγκη σεβασμού της αξιοπρέπειας ή της προσωπικής ακεραιότητας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών αναγκών υποδοχής του αιτούντος.

8. Όταν παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, το ποσό τους καθορίζεται σύμφωνα με τα επίπεδα του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος κατά το άρθρο 235 του ν. 4389/2016, λαμβανομένης υπόψη της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής. Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται, όταν οι υλικές συνθήκες υποδοχής παρέχονται, εν όλω ή εν μέρει, σε είδος ή όταν τα εν λόγω επίπεδα, τα οποία παρέχονται στους Έλληνες πολίτες, αποσκοπούν στο να τους εξασφαλίσουν βιοτικό επίπεδο υψηλότερο από αυτό που απαιτείται για τους αιτούντες δυνάμει του παρόντος νόμου. Για τα εν λόγω επίπεδα, ενημερώνονται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

Άρθρο 34

Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής

(Άρθρο 20 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Εφόσον η στέγαση των αιτούντων παρέχεται σε είδος, οι αρμόδιες αρχές υποδοχής μεριμνούν ώστε η στέγαση να παρέχει στον αιτούντα επαρκές βιοτικό επίπεδο σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 33, καθώς και την αναγκαία στήριξη ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες υποδοχής των αιτούντων. Η παρεχόμενη στέγαση λαμβάνει μία ή περισσότερες από τις εξής μορφές:

α) στέγαση σε κέντρα φιλοξενίας, τα οποία μπορεί να λειτουργούν σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια κατάλληλα διαμορφωμένα, υπό τη διαχείριση δημόσιων φορέων, ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων ή διεθνών οργανισμών,

β) στέγαση σε χώρο που χρησιμοποιείται προς τον σκοπό της στέγασης των αιτούντων κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης,

γ) σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στέγαση σε ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία που μισθώνονται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων για αιτούντες και υλοποιούνται από δημόσιους φορείς, ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς ή διεθνείς οργανισμούς ή σε άλλους χώρους προσαρμοσμένους για τη στέγαση αιτούντων.

Όλες οι παραπάνω μορφές στέγασης τελούν υπό την εποπτεία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, και κατά περίπτωση της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων κράτησης των άρθρων 25 και 26, διασφαλίζονται:

α) η προστασία της οικογενειακής ζωής των αιτούντων. Οι εξαρτώμενοι ενήλικες αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής στεγάζονται, στο μέτρο του δυνατού, μαζί με τους ενήλικες συγγενείς που βρίσκονται στην Ελλάδα και έχουν την ευθύνη αυτών.

β) η επικοινωνία των αιτούντων με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Για τον σκοπό αυτό, παρέχεται πρόσβαση στα μέλη της οικογένειας, στους νομικούς συμβούλους, στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς στους χώρους στέγασης, η οποία μπορεί να περιορίζεται προσωρινά και μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των φιλοξενούμενων και των χώρων φιλοξενίας,

3. Όταν παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής, λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία και την κατάσταση των αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής.

4. Εντός των χώρων στέγασης της παρ. 1 λαμβάνονται μέτρα, στο μέτρο του δυνατού, για την αποτροπή βιαιοπραγιών και βίας συμπεριλαμβανομένης της βίας που διαπράττεται με σεξουαλικό, έμφυλο, ρατσιστικό ή θρησκευτικό κίνητρο, όπως η χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων ασφαλείας, περιλαμβανομένων

συστημάτων επιτήρησης, προς διασφάλιση της ασφάλειας και της εύρυθμης λειτουργίας των χώρων στέγασης.

5. Στις γυναίκες αιτούσες διεθνή προστασία που τοποθετούνται σε κέντρα φιλοξενίας, παρέχονται χωριστές εγκαταστάσεις υγιεινής και ασφαλής χώρος εντός του κέντρου για τις ίδιες και τα ανήλικα παιδιά τους.

6. Η μεταφορά αιτούντων σε άλλο χώρο στέγασης πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία και διασφαλίζεται η δυνατότητά τους να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

7. Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού που παρέχει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και εκπαίδευση στα κέντρα φιλοξενίας, διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα, των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

8. Με την επιφύλαξη του άρθρου 32, επιτρέπεται στους αιτούντες να εκτελούν εθελοντική εργασία εντός ή εκτός του κέντρου φιλοξενίας.

9. Σε ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένες περιπτώσεις ορίζονται διαφορετικές υλικές συνθήκες υποδοχής από τις προβλεπόμενες στο παρόν, για εύλογη χρονική περίοδο, η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών υποδοχής του αιτούντος διεθνή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 38 ή

β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης ή, λόγω του δυσανάλογα μεγάλου αριθμού ατόμων που πρέπει να φιλοξενηθούν ή λόγω ανθρωπογενούς ή φυσικής καταστροφής, οι κανονικά διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης δεν είναι διαθέσιμες προσωρινά.

Σε κάθε περίπτωση, εξασφαλίζονται πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σύμφωνα με το άρθρο 36 και επίπεδο διαβίωσης για όλους τους αιτούντες, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και το διεθνές δίκαιο.

10. Όταν παρέχονται διαφορετικές υλικές συνθήκες υποδοχής σύμφωνα με την παρ. 9 ή όταν εκλείψουν οι λόγοι για την παροχή τους, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

Άρθρο 35

Συνθήκες υποδοχής σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο υποχρεούται να βρίσκεται ο αιτών

(Άρθρο 21 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

Από τη στιγμή της επίδοσης στους αιτούντες απόφασης μεταφοράς τους στο υπεύθυνο κράτος μέλος σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351, παύει η παροχή συνθηκών υποδοχής των άρθρων 31 έως 34 του παρόντος σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο υποχρεούνται να βρίσκονται οι αιτούντες σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351. Ταυτόχρονα, ενημερώνεται για την απόφαση μεταφοράς η αρμόδια αρχή υποδοχής, η οποία διακόπτει τις συνθήκες υποδοχής σε περίπτωση που αυτές είχαν παρασχεθεί, με την επιφύλαξη εξασφάλισης βιοτικού επιπέδου σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το διεθνές δίκαιο. Ο αιτών ενημερώνεται από τις αρμόδιες αρχές υποδοχής για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του σχετικά με την απόφαση διακοπής και, κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται το άρθρο 37 του παρόντος.

Άρθρο 36

Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

(Άρθρο 22 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς, μεριμνούν για την παροχή στους αιτούντες, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο υποχρεούνται να βρίσκονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351, της απαραίτητης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α' 21). Η παρεχόμενη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη περιλαμβάνει, τουλάχιστον, τις πρώτες βοήθειες, την προληπτική ιατρική αγωγή, ιδίως εμβολιασμούς, ιατρικές εξετάσεις για λόγους δημόσιας υγείας και τη βασική θεραπευτική αντιμετώπιση ασθενειών, συμπεριλαμβανομένων των σοβαρών ψυχικών διαταραχών, καθώς και την αντιμετώπιση σοβαρών σωματικών παθήσεων που σχετίζονται με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.

2. Τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων και οι ανήλικοι αιτούντες λαμβάνουν την ίδια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που παρέχεται στους ημεδαπούς ανήλικους. Η ιατροφαρμακευτική αυτή περίθαλψη, η οποία άρχισε προτού ενηλικιωθεί ο ανήλικος και θεωρείται αναγκαία, λαμβάνεται χωρίς διακοπή ή καθυστέρηση μετά την ενηλικίωση του ανήλικου.

3. Όταν απαιτείται για ιατρικούς λόγους που βεβαιώνονται από δημόσιες μονάδες υγείας ή κατά περίπτωση από το αρμόδιο κλιμάκιο της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εξασφαλίζεται η απαραίτητη ιατρική ή άλλη συνδρομή, όπως η παροχή των απαραίτητων συσκευών αποκατάστασης και βοηθητικών ιατροτεχνολογικών συσκευών σε αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής.

4. Για τις ανάγκες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική ασφάλιση, αποδίδεται στους αιτούντες διεθνή προστασία Προσωρινός Αριθμός Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.). Ο Π.Α.Α.Υ.Π.Α. χορηγείται ταυτόχρονα με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία και παραμένει ενεργός καθ' όλη τη διάρκεια εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο κάτοχος του Π.Α.Α.Υ.Π.Α. έχει πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας βάσει του άρθρου 33 του ν. 4368/2016. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας για οποιονδήποτε λόγο από τους λόγους που αναφέρονται στον παρόντα νόμο, και η ισχύς της οποίας δεν έχει ανασταλεί, ο Π.Α.Α.Υ.Π.Α. απενεργοποιείται αυτόματα και ο δικαιούχος παύει να έχει πρόσβαση στις ανωτέρω υπηρεσίες. Κατ' εξαίρεση, όταν η απορριπτική απόφαση της αίτησης διεθνούς προστασίας αφορά ασυνόδευτο ανήλικο, ο Π.Α.Α.Υ.Π.Α. παραμένει ενεργός έως την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής ή την ενηλικίωση του ασυνόδευτου ανήλικου, ο οποίος εξακολουθεί να έχει πρόσβαση στις ανωτέρω υπηρεσίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Η ΔΙΑΚΟΠΗ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 37

Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής (Άρθρο 23 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Στους αιτούντες που υποχρεούνται να βρίσκονται στη χώρα σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, οι αρμόδιες αρχές υποδοχής δύνανται, με απόφασή τους, να περιορίζουν ή να διακόπτουν το βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα και σε ειδικά αιτιολογημένες περιπτώσεις, να περιορίζουν τις λοιπές υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν ο αιτών:

α) εφόσον του παρέχεται στέγαση, εγκαταλείπει τον χώρο φιλοξενίας στον οποίο έχει παραπεμφθεί σύμφωνα με το άρθρο 21, χωρίς να ενημερώσει την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή υποδοχής και χωρίς να λάβει την τυχόν απαιτούμενη άδεια ή εγκαταλείπει τη γεωγραφική περιοχή που έχει καθορισθεί κατά το άρθρο 22, χωρίς να έχει λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια, ή διαφεύγει,

β) δεν συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές, ή δεν συμμορφώνεται προς τις διαδικαστικές απαιτήσεις που ορίζονται από τις εν λόγω αρχές, ιδίως όταν δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων,

όπως διεύθυνσης κατοικίας ή διαμονής, συμβάσεων εργασίας που συνάπτει ή αυτοπρόσωπης παράστασης, ή δεν ανταποκρίνεται στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχεται, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του για παροχή διεθνούς προστασίας, σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που τάσσεται,

γ) έχει υποβάλει τη μεταγενέστερη αίτηση της περ. 19 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348,

δ) έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους με σκοπό τη λήψη υλικών συνθηκών υποδοχής,

ε) δεν έχει συμμετάσχει σε υποχρεωτικές ενέργειες ένταξης του άρθρου 31, όταν αυτές παρέχονται ή διευκολύνονται από τις αρμόδιες αρχές, εκτός εάν η μη συμμετοχή οφείλεται σε λόγους που είναι πέραν του ελέγχου του αιτούντος,

στ) έχει παραβιάσει σοβαρά ή επανειλημμένα τους κανόνες λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών, διαταράσσοντας την ομαλή λειτουργία και τη συμβίωση των ατόμων σε αυτά ή όταν επιδεικνύει ιδιαίτερα βίαιη ή απειλητική συμπεριφορά.

Οι αρμόδιες αρχές υποδοχής εξετάζουν, μετά από αίτηση του αιτούντος, την επαναφορά ορισμένων ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που διακόπηκαν ή περιορίστηκαν, εφόσον πάψουν να υφίστανται οι περιστάσεις στις οποίες βασίστηκε η απόφαση περιορισμού ή διακοπής της παρ. 1, που επιβλήθηκε για τους λόγους που προβλέπονται στις περ. α), β) ή ε). Εάν δεν αποκατασταθούν όλες οι υλικές συνθήκες υποδοχής, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν απόφαση, η οποία κοινοποιείται στον αιτούντα σε γλώσσα που κατανοεί.

2. Στην περ. στ) της παρ. 1 ενημερώνεται άμεσα ο οικείος αστυνομικός διευθυντής και προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, ο αρμόδιος για θέματα αλλοδαπών αστυνομικός διευθυντής, προκειμένου να διακριβώσει εάν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της κράτησης. Εφόσον πρόκειται για ασυνόδετο ανήλικο, η αρμόδια αρχή υποδοχής οφείλει, πριν από την επιβολή της διακοπής της στέγασης, να απευθυνθεί στη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, προκειμένου να μεριμνήσει για την τοποθέτηση του ανηλίκου σε άλλο κατάλληλο πλαίσιο φιλοξενίας, εφόσον τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις.

3. Η απόφαση για περιορισμό ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής, λαμβάνεται από την αρμόδια αρχή υποδοχής σε ατομική και αντικειμενική βάση και είναι ειδικά αιτιολογημένη. Κατά τη λήψη της απόφασης του πρώτου εδαφίου, λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του προσώπου, ιδίως όταν πρόκειται για αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής, τηρούμενης της αρχής της αναλογικότητας. Ο περιορισμός ή η διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής δεν μπορεί να αφορά την πρόσβαση του αιτούντος σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται το επίπεδο διαβίωσης όλων των αιτούντων που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και το διεθνές δίκαιο.

4. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής δεν διακόπτονται ούτε περιορίζονται πριν κοινοποιηθεί στον αιτούντα η απόφαση της παρ. 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 38

Αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής

(Άρθρα 24 και 25 της Οδηγίας 2024/1346/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη την ειδική κατάσταση των αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής. Ως αιτούντες που είναι πιθανότερο να έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής θεωρούνται όσοι εμπίπτουν σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) ανήλικοι·

- β) ασυνόδευτοι ανήλικοι
- γ) άτομα με αναπηρία
- δ) ηλικιωμένοι
- ε) έγκυες
- στ) γυναίκες και άνδρες ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, διεμφυλικά και διαφυλικά άτομα
- ζ) μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά
- η) θύματα εμπορίας ανθρώπων
- θ) άτομα με σοβαρές ασθένειες
- ι) άτομα με ψυχικές διαταραχές, συμπεριλαμβανομένης της διαταραχής μετατραυματικού στρες
- ια) άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, για παράδειγμα θύματα έμφυλης βίας, ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, γάμου παιδιών ή καταναγκαστικού γάμου, ή βίας με σεξουαλικό, έμφυλο, ρατσιστικό ή θρησκευτικό κίνητρο.

2. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της παρ. 1, οι αρμόδιες αρχές υποδοχής, στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα από την υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, εκτιμούν σε ατομική βάση κατά πόσον ο αιτών έχει ειδικές ανάγκες υποδοχής, με τη χρήση διερμηνείας, όπου απαιτείται. Η εκτίμηση εκκινεί κατά τον έλεγχο διαλογής σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και μπορεί να ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας του άρθρου 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Όταν οι ειδικές ανάγκες υποδοχής καταστούν εμφανείς ή προκύπτουν σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές αξιολογούν και αντιμετωπίζουν τις εν λόγω ανάγκες κατά το στάδιο αυτό.

Η αξιολόγηση του πρώτου εδαφίου ξεκινά με τον προσδιορισμό των ειδικών αναγκών υποδοχής με βάση εμφανείς ενδείξεις ή τις δηλώσεις ή τη συμπεριφορά του αιτούντος ή, κατά περίπτωση, τις δηλώσεις των γονέων ή του εκπροσώπου του αιτούντος. Για την εκτίμηση δεν απαιτείται η έκδοση ατομικής διοικητικής πράξης.

Οι ειδικές ανάγκες υποδοχής των αιτούντων λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας και η εξέλιξη της κατάστασής τους παρακολουθείται συστηματικά.

3. Για τους σκοπούς της παρ. 2, το προσωπικό που αξιολογεί τις ειδικές ανάγκες υποδοχής σύμφωνα με το παρόν:

α) υποβάλλεται στην απαραίτητη εκπαίδευση για τον εντοπισμό και την κάλυψη ειδικών αναγκών υποδοχής, πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του, καθώς και σε διαρκή κατάρτιση, με μέριμνα του Τμήματος Διαδικασιών και Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Υποστήριξης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

β) περιλαμβάνει στον φάκελο του αιτούντος πληροφορίες σχετικά με τη φύση των ειδικών αναγκών υποδοχής του αιτούντος, όπως περιγραφή των ορατών ενδείξεων ή των δηλώσεων ή της συμπεριφοράς του, καθώς και τα μέτρα που έχουν προσδιοριστεί για την αντιμετώπιση των εν λόγω αναγκών και τις αρχές που είναι αρμόδιες για την ικανοποίησή τους, και

γ) με την επιφύλαξη της προηγούμενης συγκατάθεσης του αιτούντος σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και το άρθρο 13 του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (ν. 3418/2005, Α' 287), παραπέμπει τον αιτούντα σε κατάλληλο ιατρό ή σε ψυχολόγο για περαιτέρω εκτίμηση της ψυχολογικής και σωματικής του κατάστασης, εφόσον υπάρχουν ενδείξεις ότι η ψυχική ή σωματική του υγεία θα μπορούσε να επηρεάσει τις ανάγκες υποδοχής του. Όπου διαπιστώνεται δυσχέρεια κατανόησης της ελληνικής γλώσσας, παρέχεται διερμηνεία, ώστε να εξασφαλίζεται ότι ο αιτών είναι σε θέση να επικοινωνεί με το ιατρικό προσωπικό.

4. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, η Υπηρεσία Ασύλου και οι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες στους αιτούντες διεθνή προστασία ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, σύμφωνα με τα άρθρα 76 και 79 του ν. 4781/2021 (Α' 31), εφόσον εντοπίζονται θύματα εμπορίας ανθρώπων,

και το Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων του άρθρου 9 του ν. 4837/2021 (Α' 178), εφόσον εντοπίζονται θύματα κακοποίησης.

5. Μόνον αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής μπορούν να επωφελούνται της ειδικής στήριξης που παρέχεται σύμφωνα με το παρόν Μέρος.

6. Η εκτίμηση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 ισχύει με την επιφύλαξη της εκτίμησης των αναγκών διεθνούς προστασίας βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.

Άρθρο 39

Ανήλικοι

(Άρθρο 26 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου, ιδίως υπό τη μορφή ενός επαρκούς επιπέδου διαβίωσης για τη σωματική, ψυχική, διανοητική, ηθική και κοινωνική του ανάπτυξη, αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους. Για την εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου, λαμβάνονται υπόψη ιδίως:

α) η δυνατότητα οικογενειακής επανένωσης,

β) η ποιότητα ζωής και η κοινωνική ανάπτυξη του ανηλίκου, ιδιαίτερα σε συνάρτηση με το υπόβαθρο του ανηλίκου και την ανάγκη για σταθερότητα και συνέχεια της φροντίδας,

γ) ζητήματα ασφάλειας και προστασίας, ιδίως εάν υπάρχει κίνδυνος να καταστεί ο ανήλικος θύμα οποιασδήποτε μορφής βίας ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, και

δ) οι απόψεις του ανηλίκου ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά του.

Για την αξιολόγηση και τον καθορισμό του βέλτιστου συμφέροντος χρησιμοποιούνται οι προτυποποιημένες διαδικασίες και τα έντυπα της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Οι ανήλικοι έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους, και σε υπαίθριες δραστηριότητες εντός των χώρων και των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και σε εκπαιδευτικό υλικό, όπου χρειάζεται.

3. Οι ανήλικοι που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή που έχουν υποφέρει από ένοπλες συγκρούσεις, έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες αποκατάστασης και σε κατάλληλη φροντίδα της ψυχικής υγείας τους, καθώς και σε εξειδικευμένη θεραπεία, εφόσον απαιτείται. Οι ανήλικοι αιτούντες ή τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων διαμένουν με τους γονείς τους, τα ανήλικα άγαμα αδέρφια τους ή με τον ενήλικο συγγενή που έχει την ευθύνη τους, εφόσον αυτό είναι προς το βέλτιστο συμφέρον των εν λόγω ανηλίκων.

4. Τα πρόσωπα που εργάζονται με ανηλίκους, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων και των προσωρινών εκπροσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 40, α) δεν πρέπει να έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα σε βάρος παιδιών, ούτε για εγκλήματα που εγείρουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς την ικανότητά τους να αναλάβουν ρόλο ευθύνης έναντι ανηλίκων καθώς και να μην έχει ασκηθεί ποινική δίωξη σε βάρος τους για τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 299, 306, 312, 323Α, 324, στο 19ο Κεφάλαιο του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), στα άρθρα 20, 22 και 23 του ν. 4139/2013 (Α' 74) και στον ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, όταν τα ανωτέρω εγκλήματα στρέφονται σε βάρος ανηλίκου, β) λαμβάνουν αρχική και συνεχή κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τα δικαιώματα και τις ανάγκες των ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν τυχόν ισχύοντα πρότυπα προστασίας των παιδιών, και γ) δεσμεύονται από τους κανόνες εμπιστευτικότητας που προβλέπονται στη νομοθεσία σε σχέση με τις πληροφορίες που λαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εργασίας τους.

Άρθρο 40

Ασυνόδευτοι και χωρισμένοι ανήλικοι (Άρθρο 27 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Όταν υποβάλλεται αίτηση διεθνούς προστασίας από πρόσωπο που δηλώνει ασυνόδευτος ανήλικος, ή τεκμαίρεται ως τέτοιος βάσει αντικειμενικών στοιχείων, όπως η εμφανής ανηλικότητα, η αρμόδια αρχή υποδοχής ή η Υπηρεσία Ασύλου (αρχές ασύλου και υποδοχής) κατά περίπτωση, ενημερώνει αμελλητί τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας προκειμένου να ορίσει επίτροπο το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 64. Μέχρι τον ορισμό επιτρόπου, η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές ασύλου και υποδοχής, ορίζει κατάλληλο πρόσωπο που ενεργεί ως προσωρινός εκπρόσωπος του ανήλικου, σύμφωνα με το άρθρο 72. Ο προσωρινός εκπρόσωπος μπορεί να αναλάβει, κατά μέγιστο, έωςτριάντα (30) ανήλικους ταυτόχρονα, με την επιφύλαξη της παρ. 7 του παρόντος που εφαρμόζεται αναλόγως.
2. Οι αρμόδιες αρχές, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, ενημερώνουν τον προσωρινό εκπρόσωπο για την παρουσία ασυνόδευτου ανήλικου που πρόκειται να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να τον συνδράμει, καθώς και για κάθε σχετικό περιστατικό που αφορά τον ανήλικο. Οι ανωτέρω αρχές που λειτουργούν ως φορείς αναγγελίας ενημερώνουν τον ανήλικο αμέσως ότι κατάλληλο πρόσωπο έχει αναλάβει προσωρινά την εκπροσώπησή του, καθώς και για τον τρόπο υποβολής παραπόνου ή καταγγελίας κατά του προσωρινού εκπροσώπου, σύμφωνα με τα άρθρα 72 και 75.
3. Νομικά ή φυσικά πρόσωπα των οποίων τα συμφέροντα συγκρούονται ή θα μπορούσαν δυνητικά να έρθουν σε σύγκρουση με εκείνα των ασυνόδευτων ανηλίκων δεν ορίζονται ως επίτροποι ή προσωρινοί εκπρόσωποι.
4. Ο επίτροπος ή ο προσωρινός εκπρόσωπος συναντάται με τον ασυνόδευτο ανήλικο και λαμβάνει υπόψη τις απόψεις του ανήλικου σχετικά με τις ανάγκες του για να διασφαλίσει το βέλτιστο συμφέρον του και τη συνολική ευημερία του. Ο επίτροπος ή ο προσωρινός εκπρόσωπος αλλάζει μόνο όταν αυτό είναι αναγκαίο.
5. Με την έκδοση της πράξης ορισμού επιτρόπου, το Τμήμα Θεσμικής Προστασίας και Επιτροπείας της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές καταχώρισης για τον ορισμό επιτρόπου για τον συγκεκριμένο ανήλικο, και τα καθήκοντα του προσωρινού εκπροσώπου του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 παύουν αυτοδικαίως. Οι αρμόδιες αρχές ασύλου και υποδοχής, ενεργώντας ως φορείς αναγγελίας της περ. ιβ) του άρθρου 50, ενημερώνουν αμέσως τον ανήλικο ότι έχει οριστεί επίτροπος γι' αυτόν, καθώς και για τον τρόπο υποβολής παραπόνου ή καταγγελίας κατά του επιτρόπου υπό συνθήκες εμπιστευτικότητας και ασφάλειας με τρόπο κατάλληλο για την ηλικία του και με τρόπο που διασφαλίζει ότι ο ανήλικος κατανοεί τις πληροφορίες αυτές, όπως προβλέπεται στο άρθρο 75. Για κάθε ένα παιδί ο επίτροπος αναθέτει αμελλητί τα επιτροπικά καθήκοντα σε κατάλληλο φυσικό πρόσωπο, τον εντεταλμένο επιτροπείας του άρθρου 66, και ενημερώνει σχετικά εντός τριών (3) ημερών τη Μονάδα Θεσμικής Προστασίας της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και τον φορέα αναγγελίας. Ο εντεταλμένος επιτροπείας επιφορτίζεται με αναλογικό και περιορισμένο αριθμό ασυνόδευτων ανηλίκων σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 66, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι σε θέση να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Οι αρχές του δεύτερου εδαφίου της παρούσας ενημερώνουν τον εντεταλμένο επιτροπείας του ανήλικου για τα πραγματικά περιστατικά, τα έγγραφα και άλλες πληροφορίες που αφορούν τον ανήλικο.
6. Εάν προκύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα του αιτούντος, εκκινεί διαδικασία διαπίστωσης ηλικίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 153, με μέριμνα της αποφαινόμενης αρχής της περ. α) του άρθρου 95. Τα καθήκοντα του επιτρόπου και των

προσωρινών εκπροσώπων παύουν να ισχύουν όταν ο αιτών δεν είναι πλέον ασυνόδευτος ανήλικος ή όταν οι αρμόδιες αρχές, μετά την εκτίμηση της ηλικίας, κρίνουν ότι ο αιτών δεν είναι ανήλικος.

7. Στα σχέδια έκτακτης ανάγκης που αναφέρονται στο άρθρο 45, περιλαμβάνονται μέτρα που λαμβάνονται για να εξασφαλιστεί ο ορισμός επιτρόπων και προσωρινών εκπροσώπων σύμφωνα με το παρόν άρθρο σε περίπτωση δυσανάλογου αριθμού αιτήσεων που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανηλίκους. Όταν η εφαρμογή των μέτρων αυτών είναι ανεπαρκής για την αντιμετώπιση δυσανάλογου αριθμού αιτήσεων που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανηλίκους, ή σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις, ο ορισμός επιτρόπου μπορεί να καθυστερήσει έως δέκα (10) εργάσιμες ημέρες, και ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων ανά εντεταλμένο επιτροπείας, υπό την επιφύλαξη τυχόν άλλων ρυθμίσεων δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 66, μπορεί να αυξηθεί σε έως και πενήντα (50) ασυνόδευτους ανηλίκους. Κατά την εφαρμογή των προβλεπόμενων για τους ανηλίκους μέτρων, η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

8. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας εποπτεύει την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων των επιτρόπων και των προσωρινών εκπροσώπων κατά τα άρθρα 73 έως 77.

9. Οι ανήλικοι, με την άφιξή τους, απολαμβάνουν ειδικές συνθήκες υποδοχής και με μέριμνα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης μεταφέρονται σε διακριτό από ενήλικους χώρο εντός των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας μεριμνά ώστε οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, από τη στιγμή που γίνονται δεκτοί στην ελληνική επικράτεια έως τη στιγμή που τυχόν υποχρεωθούν να εγκαταλείψουν την χώρα, να φιλοξενοούνται:

- α) μαζί με ενήλικους συγγενείς ή οικεία πρόσωπα, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 86,
- β) από ανάδοχη οικογένεια, σύμφωνα με τον ν. 4538/2018 (Α' 85),
- γ) σε Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας των άρθρων 80 και 81 ή Δομές Επείγουσας Φιλοξενίας του άρθρου 88,
- δ) σε περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε ασφαλείς ζώνες για ανηλίκους του άρθρου 82,
- ε) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανηλίκους.

Ασυνόδευτοι ανήλικοι ηλικίας δεκαέξι (16) ετών ή άνω δύνανται, κατ' εξαίρεση, να τοποθετούνται σε δομές όπου φιλοξενοούνται ενήλικοι αιτούντες, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης, εάν αυτό είναι προς το βέλτιστο συμφέρον τους, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 39. Τα αδέρφια δύνανται να παραμένουν μαζί, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον τους, ή σε δομές της περ. γ) του δεύτερου εδαφίου του παρόντος που βρίσκονται σε γεωγραφική εγγύτητα, αν λόγω ηλικιακής διαφοράς και φύλου ή απουσίας επαρκών θέσεων φιλοξενίας σε μια δομή, δεν είναι δυνατή η από κοινού φιλοξενία τους. Οι μεταβολές στη στέγαση των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.

10. Οι αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές αναζητούν τα μέλη της οικογένειας του ασυνόδευτου ανηλίκου, με τη βοήθεια διεθνών ή άλλων σχετικών οργανώσεων, το συντομότερο δυνατόν αφότου εκφραστεί η πρόθεση να κατατεθεί η αίτηση διεθνούς προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του ασυνόδευτου ανηλίκου. Όταν πιθανολογείται ότι θα κινδυνεύσει η ζωή ή η ακεραιότητα του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως εάν οι εν λόγω συγγενείς διαμένουν στη χώρα καταγωγής, διασφαλίζεται ότι η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

11. Οι εγγυήσεις των παρ. 2 έως 6 εφαρμόζονται και στην περίπτωση που ως εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανηλίκου ενεργεί ο επίτροπος ή αυτός που έχει οριστεί για να ασκεί την επιμέλεια του ανηλίκου, από τον Εισαγγελέα ή το Δικαστήριο.

**Θύματα βασανιστηρίων και βίας
(Άρθρο 28 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)**

1. Τα πρόσωπα που έχουν υποστεί εμπορία ανθρώπων, βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές πράξεις ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένης της βίας που διαπράττεται με σεξουαλικό, έμφυλο, ρατσιστικό ή θρησκευτικό κίνητρο, λαμβάνουν την αναγκαία ιατρική και ψυχολογική θεραπεία και φροντίδα το συντομότερο δυνατό, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών αποκατάστασης και παροχής στήριξης, όπου απαιτείται, για τη ζημία που προκλήθηκε από τις εν λόγω πράξεις. Στα πρόσωπα αυτά παρέχεται, όπου απαιτείται, διερμηνεία.
2. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, διαθέτει και συνεχίζει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τη διαχείριση των εν λόγω υποθέσεων και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΠΡΟΣΦΥΓΗ**

**Άρθρο 42
Προσφυγές**

(Άρθρο 29 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Κατά των αποφάσεων που αφορούν στην αποκατάσταση, την ανάκληση ή τον περιορισμό των παροχών δυνάμει του παρόντος Μέρους, των αποφάσεων μη χορήγησης της άδειας που αναφέρεται στην παρ. 4 του άρθρου 22 ή των αποφάσεων του άρθρου 23, ο αιτών διεθνή προστασία, παράλληλα με τα δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), μπορεί να υποβάλλει, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από τη γνωστοποίηση σε αυτόν της απόφασης που απορρίπτει την αίτησή του ή από τη σιωπηρή απόρριψη, αντιρρήσεις ενώπιον του Προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου Πρωτοδίκη του Διοικητικού Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης όπου διαμένει προσωρινά.
2. Οι αντιρρήσεις πρέπει να διαλαμβάνουν συγκεκριμένους λόγους, μπορούν δε να προβληθούν και προφορικώς, οπότε συντάσσεται συναφώς, από τον γραμματέα, σχετική έκθεση. Ως προς την εκδίκαση αυτών, εφαρμόζονται αναλόγως η περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 27 και η παρ. 1 του άρθρου 204 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, Α' 97). Οι ισχυρισμοί που προβάλλονται κατά τη διαδικασία αυτή, πρέπει να αποδεικνύονται παραχρήμα. Ο αρμόδιος δικαστής κατά την παρ. 1 εκδίδει αμέσως την απόφασή του για τις αντιρρήσεις, την οποία διατυπώνει συνοπτικώς στο τηρούμενο πρακτικό. Αντίγραφο του πρακτικού αυτού επιδίδεται με επιμέλεια του αιτούντος στον Διοικητή της οικείας περιφερειακής υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης όπου διαμένει προσωρινά ο αιτών.
3. Η απόφαση για τις αντιρρήσεις δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο και μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση των διαδίκων, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 205 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.
4. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον Δικαστηρίου, οι αιτούντες λαμβάνουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ν. 3226/2004 (Α' 24).

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ**

Άρθρο 43

**Αρμόδιες αρχές
(Άρθρο 30 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)**

Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, καθώς και οποιαδήποτε αλλαγή της ταυτότητας των εν λόγω αρχών.

**Άρθρο 44
Σύστημα προσανατολισμού, παρακολούθησης και ελέγχου
(Άρθρο 31 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)**

Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και διαχείριση του συστήματος υποδοχής αιτούντων άσυλο σύμφωνα με το παρόν Μέρος και θεσπίζει τους αναγκαίους μηχανισμούς για να εξασφαλίζει την καθιέρωση κατάλληλου προσανατολισμού, παρακολούθησης και ελέγχου του επιπέδου των συνθηκών υποδοχής. Για τον σκοπό αυτό λαμβάνει υπόψη τα διαθέσιμα, μη δεσμευτικά επιχειρησιακά πρότυπα, δείκτες, κατευθυντήριες γραμμές ή βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τις συνθήκες υποδοχής που αναπτύσσονται από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2303 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 439/2010 (L 468 της 30.12.2021).

**Άρθρο 45
Σχεδιασμός μέτρων έκτακτης ανάγκης
(Άρθρο 32 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)**

1. Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, καταρτίζει σχέδιο έκτακτης ανάγκης, κατόπιν διαβούλευσης με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τις Οργανώσεις της Κοινωνίας Πολιτών (Ο.Κοι.Π.) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4873/2021 (Α' 248) που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο των μη κυβερνητικών οργανώσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, και διεθνείς οργανισμούς, κατά περίπτωση. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης ορίζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε να διασφαλίζεται η κατάλληλη υποδοχή των αιτούντων σύμφωνα με το παρόν Μέρος, όταν η χώρα αντιμετωπίζει δυσανάλογο αριθμό αιτούντων διεθνή προστασία, συμπεριλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνει επίσης μέτρα για την αντιμετώπιση των καταστάσεων που αναφέρονται στην περ. β) της παρ. 9 του άρθρου 34, το συντομότερο δυνατόν.
2. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης της παρ. 1 λαμβάνει υπόψη τις ειδικές εθνικές περιστάσεις, με βάση το υπόδειγμα του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, και κοινοποιείται σε αυτόν. Το εν λόγω σχέδιο επανεξετάζεται, όταν απαιτείται λόγω μεταβολής των συνθηκών, και τουλάχιστον ανά τριετία. Κάθε επικαιροποίησή του κοινοποιείται στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο. Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο κάθε φορά που ενεργοποιείται το οικείο σχέδιο έκτακτης ανάγκης.
3. Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο παρέχει στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, κατόπιν αιτήματός του, πληροφορίες σχετικά με τα οικεία σχέδια έκτακτης ανάγκης που αναφέρονται στην παρ. 1, και, εάν απαιτείται, επικουρείται από αυτόν κατά την κατάρτιση και επανεξέταση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 46

Προσωπικό και πόροι
(Άρθρο 33 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1346)

1. Οι αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή του παρόντος, διασφαλίζουν με κάθε πρόσφορο μέσο ότι το προσωπικό τους λαμβάνει την απαραίτητη κατάρτιση και συνεχή επιμόρφωση σχετικά με τις ανάγκες των αιτούντων, συμπεριλαμβανομένων των ανηλίκων. Η εκπαίδευση αυτή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα σχετικά βασικά τμήματα του εκπαιδευτικού προγράμματος του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο που αφορούν στις συνθήκες υποδοχής, καθώς και τη χρήση του εξειδικευμένου εργαλείου του εν λόγω Οργανισμού για τον εντοπισμό αιτούντων με ειδικές ανάγκες.
2. Η κατανομή των αναγκαίων πόρων, συμπεριλαμβανομένων του απαιτούμενου προσωπικού, μεταφραστών και διερμηνέων, για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τις εποχικές διακυμάνσεις του αριθμού των αιτούντων.

Άρθρο 47
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου εκδίδεται Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας, με τον οποίο ρυθμίζονται οι βασικές αρχές λειτουργίας των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.
2. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι αναφορικά με την κατανομή των αιτούντων σε μια γεωγραφική περιοχή, σύμφωνα με το άρθρο 22.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Μετανάστευσης και Ασύλου προβλέπονται οι ειδικότεροι όροι και λεπτομέρειες σχετικά με τα μαθήματα γλωσσών και την επαγγελματική κατάρτιση σύμφωνα με το άρθρο 31.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι εφαρμογής των εναλλακτικών της κράτησης μέτρων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 24.
5. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν, κατ' εξαίρεση, να θεσπίζονται ειδικότεροι όροι, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 34, για την παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής διαφορετικών από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 33.
6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και των συναρμόδιων Υπουργών, όπου απαιτείται, δύνανται να καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με:
 - α) την υλοποίηση στεγαστικών προγραμμάτων και εν γένει προγραμμάτων παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής και οικονομικού βοηθήματος,
 - β) τη συγκέντρωση, καταγραφή, διαχείριση και παρακολούθηση αιτημάτων στέγασης για την ομαλή εκτέλεση των στεγαστικών προγραμμάτων,
 - γ) τη μίσθωση καταλυμάτων, τις τεχνικές προδιαγραφές, τις εγκαταστάσεις και τον απαραίτητο εξοπλισμό για την ομαλή εκτέλεση των στεγαστικών προγραμμάτων,
 - δ) τη διαχείριση, λειτουργία και συντήρηση θέσεων στέγασης για την ομαλή εκτέλεση των στεγαστικών προγραμμάτων,
 - ε) την εγκατάσταση και την αποχώρηση των ωφελούμενων στεγαστικών προγραμμάτων από θέσεις στέγασης,
 - στ) τους κανόνες διαμονής και συμβίωσης σε θέσεις στέγασης στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων,
 - ζ) την παροχή υπηρεσιών υποδοχής, υλικών και γενικών, στους διαμένοντες σε θέσεις στέγασης των στεγαστικών προγραμμάτων,

η) την παροχή, τη διακοπή και τον περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής όσον αφορά τα εν λόγω στεγαστικά προγράμματα,

θ) την εποπτεία από την αρμόδια αρχή υποδοχής της πληρότητας και ποιότητας των παρεχόμενων συνθηκών υποδοχής στα εν λόγω στεγαστικά προγράμματα, καθώς και κάθε άλλο συναφές με τα παραπάνω ζητήματα.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Μετανάστευσης και Ασύλου ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας σύμφωνα με το άρθρο 36.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 48

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η αναμόρφωση του ισχύοντος πλαισίου και η εισαγωγή νέων κανόνων αναφορικά με:

α) το Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Ε.Σ.Ε.Α.Α.),

β) το πλαίσιο φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων και

γ) τη γενικότερη προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και του βέλτιστου συμφέροντος αυτών.

Άρθρο 49

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται σε κάθε ασυνόδευτο ανήλικο κατά την έννοια της περ. στ) του άρθρου 17, ανεξάρτητα από την υποβολή ή μη αίτησης διεθνούς προστασίας.

2. Για τις ανάγκες του παρόντος Μέρους στον ορισμό του ασυνόδευτου ανήλικου εμπίπτει και ο χωρισμένος από την οικογένειά του ανήλικος κατά την έννοια της περ. ιη) του άρθρου 17, καθώς και ο ανήλικος πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής του οποίου, κατά την παραμονή του στην ελληνική επικράτεια, για λόγους πραγματικούς ή νομικούς, δεν ασκείται η γονική μέριμνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 50

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

α) «βέλτιστο συμφέρον ασυνόδευτου ανήλικου»: το βέλτιστο συμφέρον, κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 39,

β) «εθνικό σύστημα επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων»: το σύνολο των κανόνων, των εργασιών, των προγραμμάτων και δράσεων, καθώς και των φορέων που είναι αρμόδιοι για ζητήματα επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων,

γ) «Εισαγγελέας»: ο Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, ελλείψει αυτού, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών του τόπου

- περιστασιακής ή παροδικής διαμονής του ασυνόδευτου ανηλίκου,
- δ) «εντεταλμένος επιτροπείας»: το φυσικό πρόσωπο που υποδεικνύεται από τον επίτροπο για την άσκηση, στο όνομα και για λογαριασμό του, των επιτροπικών καθηκόντων,
- ε) «επιτροπεία ασυνόδευτου ανηλίκου»: ο θεσμός που αποβλέπει στην προστασία των προσωπικών και περιουσιακών συμφερόντων του ασυνόδευτου ανηλίκου μέσω της εγκαθίδρυσης οιοσδήποτε οικογενειακής σχέσης που αναπληρώνει τη γονική μέριμνα του ασυνόδευτου ανηλίκου, η οποία ελλείπει ή δεν ασκείται κατά το χρονικό διάστημα που βρίσκεται ο ανήλικος στη χώρα, για λόγους πραγματικούς ή νομικούς,
- στ) «επίτροπος»: το νομικό πρόσωπο που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και αναλαμβάνει την επιτροπεία ασυνόδευτου ανηλίκου, με σκοπό τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος, την προάσπιση των δικαιωμάτων, των εννόμων συμφερόντων και της συνολικής ευημερίας του ανηλίκου, καθώς και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του ανηλίκου με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο,
- ζ) «κατάσταση επιτροπείας»: κάθε περίπτωση ασυνόδευτου ανηλίκου που συνεπάγεται τον ορισμό επιτρόπου,
- η) «προστασία της παιδικής ηλικίας»: η προστασία του παιδιού από τη βία, την κακοποίηση, την παραμέληση, την εγκατάλειψη και την εκμετάλλευση, εντός και εκτός οικογενειακού περιβάλλοντος, και η προώθηση και διασφάλιση των δικαιωμάτων του, υπό το πρίσμα, ιδίως, του Συντάγματος, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα,
- θ) «σύγκρουση συμφερόντων»: οποιαδήποτε κατάσταση που επηρεάζει αντικειμενικά την αμερόληπτη και ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων των επιτροπικών οργάνων,
- ι) «συνοδεία»: η οργανωμένη μετακίνηση των ασυνόδευτων ανηλίκων εντός της χώρας από ένα προκαθορισμένο σημείο σε ένα άλλο, όπως είναι τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.), οι Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (Κ.Ε.Δ.) ή οι Ελεγχόμενες Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 (Α' 51) και οι δομές επείγουσας ή μακροχρόνιας φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, με χρήση ιδιωτικών ή δημόσιων μέσων μεταφοράς, παρουσία εξειδικευμένου προσωπικού σε ζητήματα παιδικής προστασίας,
- ια) «συντονιστής»: το φυσικό πρόσωπο που υποδεικνύεται από τον επίτροπο ως βοηθητικό όργανο για την εποπτεία των πράξεων του εντεταλμένου επιτροπείας και την προσωρινή αναπλήρωσή του σε περίπτωση κωλύματος,
- ιβ) «φορέας αναγγελίας»: κάθε δημόσια αρχή, υπηρεσία, ιδιωτικός φορέας, διεθνής οργανισμός που διαπιστώνει την παρουσία ασυνόδευτου ανηλίκου στην ελληνική επικράτεια,
- ιγ) «ωριμότητα ανηλίκου»: η εν γένει ψυχοπνευματική και συναισθηματική συγκρότηση του ανηλίκου που του επιτρέπει να αντιλαμβάνεται το βέλτιστο συμφέρον του, την υπαγωγή του σε κατάσταση επιτροπείας και να έχει επίγνωση των συνεπειών αυτής.

Άρθρο 51

Εθνική Στρατηγική για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Η Εθνική Στρατηγική για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων συνιστά το σύνολο των πολιτικών και των κατευθύνσεων της χώρας, καθώς και το συνεκτικό πλαίσιο δράσεων, παρεμβάσεων και έργων για τη διασφάλιση της προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων και των δικαιωμάτων τους. Σκοπός της Εθνικής Στρατηγικής είναι η διασφάλιση της παροχής ολοκληρωμένης προστασίας κατά την υποδοχή και φιλοξενία των ασυνόδευτων ανηλίκων, της αναζήτησης και υλοποίησης βιώσιμης λύσης για κάθε ασυνόδευτο ανήλικο, της πρόληψης και αποτελεσματικής προστασίας από κάθε μορφή βίας, εκμετάλλευσης και κακοποίησης, και του εκσυγχρονισμού του συστήματος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων για τους ασυνόδευτους

ανηλίκους και τις δομές φιλοξενίας, τηρουμένης της εθνικής και της ενωσιακής νομοθεσίας.

2. Η Εθνική Στρατηγική για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων καταρτίζεται από τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και αναθεωρείται κάθε πέντε (5) έτη.

3. Για την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής, η Γενική Γραμματεία:

α) συνεργάζεται με κάθε αρμόδια αρχή και υπηρεσία, ευρωπαϊκούς οργανισμούς και υπηρεσίες, διεθνείς οργανισμούς, καθώς και Οργανώσεις της Κοινωνίας Πολιτών (Ο.Κοι.Π.) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4873/2021 (Α' 248),

β) εκπονεί ετήσιο σχέδιο δράσης, στο οποίο ενσωματώνει τα συστατικά στοιχεία της εθνικής στρατηγικής ανά πυλώνα, τους δείκτες υλοποίησης και παρακολούθησης, ώστε να προκύπτουν στο τέλος κάθε έτους, το αντίστοιχο ποσοστό υλοποίησης και τα αποτελέσματά του, ανά σκοπό, στόχο και πεδίο δράσης.

4. Για την κατάρτιση της Εθνικής Στρατηγικής για την Προστασία των Ασυνόδευτων Ανηλίκων λαμβάνονται, ιδίως, υπόψη:

α) η Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

β) η «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί», και το ετήσιο σχέδιο δράσης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για την εφαρμογή της Σύστασης (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά (L 223 της 22.6.2021),

γ) η Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

δ) η Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, και

ε) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Άρθρο 52

Γενικές αρχές

1. Κάθε απόφαση, διάταξη ή ενέργεια των αρμόδιων αρχών και οργάνων, που λαμβάνεται στο πλαίσιο της προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων, αποβλέπει στη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου, την προστασία των δικαιωμάτων του και τη διατήρηση ενός επιπέδου διαβίωσης κατάλληλου για την ολοκληρωμένη ανάπτυξή του.

2. Οι αρχές και τα όργανα, στον τομέα των αρμοδιοτήτων τους, οφείλουν, πριν από κάθε απόφασή τους, να ενημερώνουν τον ανήλικο για τα δικαιώματα, τις διαδικασίες, τις αποφάσεις και τις συνέπειες αυτών σε γλώσσα που κατανοεί, να ζητούν τη γνώμη του ασυνόδευτου ανηλίκου και να τη συνεκτιμούν, ανάλογα με την ηλικία και τον βαθμό ωριμότητάς του.

3. Κάθε αρχή και όργανο, στον τομέα των αρμοδιοτήτων τους, οφείλουν να αναζητούν ταχέως μία βιώσιμη λύση, συμβατή με την ευημερία του ασυνόδευτου ανηλίκου και το βέλτιστο συμφέρον αυτού, όπως είναι η κοινωνική ένταξη, η οικογενειακή επανένωση, η μετεγκατάσταση και ο επαναπατρισμός.

4. Οι υπηρεσίες προς τους ασυνόδευτους ανηλίκους παρέχονται χωρίς διακρίσεις και με σεβασμό στις ιδιαίτερες προσωπικές, κοινωνικές, θρησκευτικές και διαπολιτισμικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων.

Άρθρο 53

Αρμόδια αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Αρμόδια αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της επιτροπείας, της στέγασης, της κοινωνικής ένταξης των ανηλίκων και της εποπτείας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους ανηλίκους, είναι η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να

συνεργάζεται με τους φορείς του άρθρου 54 για την παροχή υπηρεσιών προστασίας στους ασυνόδευτους ανηλίκους.

Άρθρο 54

Φορείς παροχής υπηρεσιών προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Φορείς παροχής υπηρεσιών προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων (εφεξής: «Φορείς») δύναται να είναι:
 - α) τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143),
 - β) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού (Ο.Τ.Α.) και τα υφιστάμενα μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νομικά πρόσωπα αυτών, κατά την έννοια της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014,
 - γ) τα κρατικά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου,
 - δ) τα σωματεία των άρθρων 78 έως 106 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164),
 - ε) τα κοινωφελή ιδρύματα του ν. 5259/2025 (Α' 228),
 - στ) οι αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες,
 - ζ) οι ενώσεις προσώπων του άρθρου 107 του Αστικού Κώδικα,
 - η) οι Οργανώσεις της Κοινωνίας Πολιτών (Ο.Κοι.Π.) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4873/2021 (Α' 248),
 - θ) οι μη κυβερνητικές οργανώσεις της αλλοδαπής που έχουν παράρτημα στην ελληνική επικράτεια,
 - ι) οι διεθνείς οργανισμοί.
2. Οι φορείς της παρ. 1:
 - α) επιδιώκουν αποδεδειγμένα μη εμπορικό σκοπό,
 - β) υλοποιούν, βάσει οργανικών διατάξεων ή συστατικής ή καταστατικής πράξης, δράσεις και προγράμματα προστασίας της παιδικής ηλικίας, που αποδεικνύονται από τον απολογισμό έργου των δύο (2) προηγούμενων ετών,
 - γ) εφόσον πρόκειται για φορείς των περ. δ), ε), στ), ζ), η) και θ) της παρ. 1, είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της παρ. 1 του άρθρου 114, και
 - δ) τηρούν την Πολιτική Παιδικής Προστασίας (Π.Π.Π.), η οποία ακολουθεί τις γενικές αρχές της Διεθνούς Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και βασίζεται στο διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό δίκαιο περί προστασίας των παιδιών από κάθε μορφή βίας, κακομεταχείρισης ή εκμετάλλευσης.
Η Π.Π.Π. περιλαμβάνει, τουλάχιστον:
 - δα) την περιγραφή των ρόλων του προσωπικού των φορέων για την εφαρμογή και παρακολούθηση της Π.Π.Π.,
 - δβ) την περιγραφή των διαδικασιών που ακολουθούνται για τη διασφάλιση της τήρησης της Π.Π.Π. από το προσωπικό,
 - δγ) τον μηχανισμό υποβολής παραπόνων των ασυνόδευτων ανηλίκων,
 - δδ) τον μηχανισμό παρακολούθησης της εφαρμογής της Π.Π.Π. και
 - δε) Κώδικα Δεοντολογίας.
3. Η επιλογή των φορέων διενεργείται από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου μέσω:
 - α) ειδικών διαδικασιών για την κατανομή των δημοσιονομικών πόρων ευρωπαϊκών προγραμμάτων και χρηματοδοτικών μηχανισμών, όπως είναι ο Χρηματοδοτικός Μηχανισμός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) και το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (L 251 της 15.7.2021),
 - β) διαγωνιστικής διαδικασίας, σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α' 147) περί δημοσίων συμβάσεων,
 - γ) σύναψης προγραμματικής σύμβασης, του άρθρου 61 του ν. 4609/2019 (Α' 67),
 - δ) επιχορήγησης από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου φορέα του ιδιωτικού τομέα μη

κερδοσκοπικού χαρακτήρα που πληροί τα κριτήρια του παρόντος,
ε) υπογραφής μνημονίου ή συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και του φορέα.

Άρθρο 55

Προσωπικό φορέων παροχής υπηρεσιών προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Το προσωπικό των φορέων του άρθρου 54 ασκεί τα καθήκοντά του και παρέχει τις υπηρεσίες σε κάθε ασυνόδευτο ανήλικο τηρώντας τον νόμο, τις οικείες πράξεις των υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, και τις νομικές δεσμεύσεις μεταξύ του φορέα και του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Το προσωπικό τηρεί τον Κώδικα Δεοντολογίας για την εργασία με ασυνόδευτους ανηλίκους και τους κανόνες της Π.Π.Π.

2. Ο φορέας του άρθρου 54, εφόσον πρόκειται για φορείς των περ. δ), ε), στ), ζ), η) και θ) της παρ. 1 του άρθρου 54, διασφαλίζει ότι όλα τα μέλη του προσωπικού του είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο Μελών Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της παρ. 4 του άρθρου 114.

3. Προϋπόθεση απασχόλησης για τα μέλη του προσωπικού του φορέα του άρθρου 54 είναι:

α) να μην έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα, εξαιρουμένων αυτών του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 5209/2025, Α' 100), της διατάραξης κοινής ησυχίας κατά την υπ' αρ. 3 Αστυνομική Διάταξη (Β' 15, διορθ. σφαλμ. Β' 109/22.2.1996), και

β) να μην έχει ασκηθεί δίωξη σε βάρος τους για τα αδικήματα της περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 569 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96).

Τα μέλη του προσωπικού προσκομίζουν στον φορέα λειτουργίας, πριν από την έναρξη απασχόλησής τους αντίγραφο ποινικού μητρώου για δικαστική χρήση, και υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνεται ότι, κατά τον χρόνο υποβολής της, δεν υπάρχει τελεσίδικη καταδίκη για τα αδικήματα του πρώτου εδαφίου της παρούσας, καθώς και δίωξη για τα αδικήματα που προβλέπονται στην περ. δ) της παρ. 3 του άρθρου 569 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Τα μέλη του προσωπικού του φορέα του άρθρου 54 υποχρεούνται σε εκ νέου προσκόμιση αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης και της σχετικής υπεύθυνης δήλωσης εντός των τελευταίων δύο (2) μηνών κάθε έτους και ο φορέας παρακολουθεί την τήρηση αυτής της υποχρέωσης.

5. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις παρ. 1 έως 4, τα μέλη του προσωπικού του φορέα του άρθρου 54, τα οποία δεν προσκομίζουν τα ανωτέρω δικαιολογητικά, δεν επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες σε ανηλίκους. Μέχρι την προσκόμιση του αντιγράφου ποινικού μητρώου και της σχετικής υπεύθυνης δήλωσης, ο φορέας δεν κάνει δεκτή την παροχή εργασίας του εργαζομένου ή την εκτέλεση του έργου.

6. Αν από τον έλεγχο της υπεύθυνης δήλωσης και του αντιγράφου ποινικού μητρώου δικαστικής χρήσης, προκύπτει ότι δεν πληρούνται οι όροι της παρ. 3, παύει άμεσα και υποχρεωτικά η παροχή της υπηρεσίας ή η εκτέλεση έργου του μέλους του προσωπικού του φορέα του άρθρου 54. Σε περίπτωση απασχολούμενων στον δημόσιο τομέα, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26), του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143) ή του π.δ. 410/1988 (Α' 191). Αντίστοιχα, για τους υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου εφαρμόζεται το άρθρο 672 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164).

7. Ο φορέας του άρθρου 54 μεριμνά για την εισαγωγική και συνεχιζόμενη επιμόρφωση του προσωπικού του. Για τον σκοπό αυτό, συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές και διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς. Ο φορέας καταρτίζει τριμηνιαίο πλάνο εκπαίδευσης του προσωπικού του, το οποίο υποβάλλει στη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και στις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές.

8. Οι θεματικές στις οποίες πρέπει κατ' ελάχιστο να εκπαιδεύεται το προσωπικό των φορέων του άρθρου 54 είναι:

- α) οι κανόνες δεοντολογίας ως προς την άσκηση του έργου τους και της Π.Π.Π.,
- β) τα δικαιώματα των παιδιών βάσει της διεθνούς και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, καθώς και οι υποχρεώσεις των φορέων βάσει της ευρωπαϊκής νομοθεσίας,
- γ) το εθνικό και ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο για τα ασυνόδευτα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών ελέγχου διαλογής, ασύλου, διαχείρισης μετανάστευσης και οικογενειακής επανένωσης, εκτίμησης ανηλικότητας, του Ε.Σ.Ε.Α.Α., του πλαισίου φιλοξενίας και του Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης,
- δ) τα ζητήματα ανάπτυξης, φροντίδας και διασφάλισης της ευημερίας των ανηλίκων, η επικοινωνία και η συνεργασία με τα παιδιά και η διαπολιτισμική προσέγγιση,
- ε) τα ζητήματα προστασίας ανηλίκων, όπως η αναγνώριση ενδείξεων κακομεταχείρισης, εμπορίας ανθρώπων και εκμετάλλευσης,
- στ) κατά περίπτωση, η διενέργεια αξιολόγησης βέλτιστου συμφέροντος.
9. Οι παρ. 2 έως 8 εφαρμόζονται και στους εθελοντές που μπορεί να παρέχουν ψυχαγωγικές, εκπαιδευτικές ή ιατρικές υπηρεσίες σε ανηλίκους μέσω των φορέων του άρθρου 54.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Άρθρο 56

Λειτουργίες της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων

Οι λειτουργίες της επιτροπείας ασυνόδευτου ανηλίκου διακρίνονται:

- α) στην επιμέλεια του προσώπου του ασυνόδευτου ανηλίκου,
- β) στην εκπροσώπησή του σε θέματα προσωπικής κατάστασης και
- γ) στη συνδρομή του σε περιουσιακά θέματα.

Άρθρο 57

Επιμέλεια ασυνόδευτου ανηλίκου

1. Ο επίτροπος επιμελείται του προσώπου του ασυνόδευτου ανηλίκου κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην ελληνική επικράτεια.
2. Ο επίτροπος προβαίνει σε κάθε ενέργεια που προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία, ιδίως για ζητήματα:
- α) στέγασης, όπως είναι η υποβολή αιτήματος στέγασης όταν απαιτείται, η συνεργασία με τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη στέγαση ασυνόδευτων ανηλίκων ή πολιτών τρίτων χωρών, καθώς και με το προσωπικό των δομών φιλοξενίας, με σκοπό την ενημέρωση και τον έλεγχο της ποιότητας, της ασφάλειας και της καταλληλότητας των παρεχόμενων υποστηρικτικών υπηρεσιών, η τοποθέτηση του ασυνόδευτου ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια και η υπογραφή της σύμβασης αυτής, η συνεργασία και η επικοινωνία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και τις εισαγγελικές Αρχές για τη φιλοξενία ασυνόδευτου ανηλίκου με αναπηρία ή με χρόνια πάθηση σε εξειδικευμένο και κατάλληλο ίδρυμα ή για την παροχή άλλης μορφής φιλοξενίας εξειδικευμένης φροντίδας, καθώς και για την πρόσβαση σε παροχές και υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης,
- β) ιατρικής φροντίδας, όπως είναι η πρόσβαση στις αρμόδιες υπηρεσίες υγείας για την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στον εκπροσωπούμενο ασυνόδευτο ανήλικο, η εποπτεία της καθημερινής φροντίδας της υγείας του ανηλίκου από τους ασκούντες την καθημερινή φροντίδα του, η παροχή συναίνεσης σε ιατρικές πράξεις, η έκδοση Προσωρινού Αριθμού Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) και Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) ή Προσωρινού Αριθμού Κοινωνικής Ασφάλισης (Π.Α.Μ.Κ.Α.), η διαδικασία μετάπτωσης του Π.Α.Μ.Κ.Α ή Α.Μ.Κ.Α. σε Π.Α.Α.Υ.Π.Α., όπως και του

Π.Α.Α.Υ.Π.Α. σε Α.Μ.Κ.Α., η πρόσβαση στον ιατρικό φάκελο του εκπροσωπούμενου ανηλίκου, η εξασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου υγείας, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας και η πρόσβαση σε παροχές και υπηρεσίες κοινωνικής αλληλεγγύης, εφόσον ο εκπροσωπούμενος πληροί τις οικείες προϋποθέσεις,

γ) μόρφωσης και εκπαίδευσης, όπως είναι η εγγραφή του εκπροσωπούμενου ασυνόδευτου ανηλίκου στο σχολείο, η πρόσβαση σε υπηρεσίες μη τυπικής εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, η συνεργασία και η επικοινωνία με το διδακτικό προσωπικό, η μέριμνα για την εκμάθηση της μητρικής, της ελληνικής και άλλων ξένων γλωσσών,

δ) καθημερινής φροντίδας, όπως είναι η εποπτεία της εξασφάλισης επαρκούς και υγιεινής διατροφής που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανηλίκου, στην ηλικία του και στην κατάσταση της υγείας του, κατάλληλης και αξιοπρεπούς ένδυσης του ασυνόδευτου ανηλίκου, ανάλογα με την εποχή του έτους, την ηλικία του, την ανάπτυξή του και το φύλο του, για την ατομική και καθημερινή καθαριότητα, τη σχολική προετοιμασία του παιδιού, την επίβλεψη επί των απασχολήσεων, δραστηριοτήτων και συναναστροφών του ασυνόδευτου ανηλίκου, καθώς και την προώθηση θετικών προτύπων συμπεριφοράς και την ενίσχυση της συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάλληλες για την ηλικία και τα ενδιαφέροντά του, τη διαδικτυακή διαπαιδαγώγηση και ενημέρωση του ανηλίκου για τους κινδύνους στο διαδίκτυο, όπως αυτά παρέχονται στον ανήλικο από το προσωπικό των δομών ή τον ενήλικο συγγενή ή οικείο του ασυνόδευτου ανηλίκου ή την οικογένεια ή τα πρόσωπα που τον αναδέχονται, η συνεργασία και η τακτική επικοινωνία με τους ασκούντες την καθημερινή φροντίδα για τη δημιουργία ενός κοινού πλάνου δράσης για κάθε ανήλικο και η δήλωση εξαφάνισης του ανηλίκου στην αρμόδια αστυνομική αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 124 του π.δ. 141/1991 (Α' 58) και την υπ' αρ. 2/1985 κανονιστική Διαταγή του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας.

Άρθρο 58

Εκπροσώπηση σε θέματα προσωπικής κατάστασης

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 134 έως 137 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) για την περιορισμένη δικαιοπρακτική ικανότητα του ανηλίκου και του άρθρου 117 του παρόντος, ο επίτροπος εκπροσωπεί τον ασυνόδευτο ανήλικο:

- α) σε κάθε νομική πράξη δεκτική άμεσης αντιπροσώπευσης,
- β) στις διαδικασίες που ορίζονται στη νομοθεσία για τη διεθνή προστασία, τη νομοθεσία για τη μετανάστευση και την κοινωνική ένταξη, καθώς και
- γ) σε κάθε άλλη διαδικασία, διοικητική ή δικαστική.

2. Ο επίτροπος προβαίνει, στο όνομα και για λογαριασμό του ασυνόδευτου ανηλίκου, σε κάθε ενέργεια, ιδίως, για ζητήματα:

- α) διεθνούς προστασίας και μετανάστευσης, όπως είναι η ενημέρωση του ανηλίκου για τις οικείες διαδικασίες και η πρόσβαση στον φάκελο που τηρείται από τις αρχές, η εκπροσώπηση στη λήψη βιομετρικών δεδομένων του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, στις διαδικασίες ελέγχου διαλογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, η υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, η παράσταση κατά τη διαδικασία κατάθεσης και καταχώρισης του σχετικού αιτήματος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 και τα άρθρα 108 έως 110 του παρόντος, η υπογραφή κάθε εγγράφου, ιδίως στην περίπτωση του ασυνόδευτου ανηλίκου κάτω των δεκαπέντε (15) ετών, σύμφωνα με το άρθρο 117, η παραλαβή του πρωτότυπου δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 112, η παράσταση κατά τη διενέργεια της προσωπικής συνέντευξης του ανηλίκου προς υποστήριξη της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τα άρθρα 100 και 105, η παραλαβή αποφάσεων διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 120, η άσκηση των προβλεπόμενων από τους οικείους κανόνες διοικητικών προσφυγών και ενδίκων μέσων στην περίπτωση της απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τα άρθρα 135 και 148, η συνδρομή στις διαδικασίες έκδοσης

άδειας διαμονής στο πλαίσιο χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, έκδοσης και παραλαβής ταξιδιωτικών εγγράφων, σύμφωνα με τα άρθρα 168 και 169, η συνδρομή στις διαδικασίες χορήγησης καθεστώτος προσωρινής προστασίας σύμφωνα με το Μέρος Ζ' του παρόντος, η κατάθεση αίτησης χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς ή άλλους λόγους και η παραλαβή της, καθώς και η υποβολή αίτησης για την ανανέωση άδειας διαμονής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 5038/2023 (Α' 81),

β) διενέργειας εκτίμησης ηλικίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 153 του παρόντος, όπως είναι η ενημέρωση του εκπροσωπούμενου ασυνόδευτου ανηλίκου για τη μεθοδολογία των σταδίων και εξετάσεων, η παράσταση στη διαδικασία εκτίμησης της ηλικίας, η συναίνεση σε τυχόν ιατρική εξέταση του ανηλίκου, και η ανάληψη ενεργειών για την υποβολή σχετικής προσφυγής,

γ) οικογενειακής επανένωσης, όπως είναι η συνδρομή στις διαδικασίες για τον εντοπισμό μελών της οικογένειας του εκπροσωπούμενου ασυνόδευτου ανηλίκου, την αποκατάσταση της επικοινωνίας με μέλη της οικογένειάς του και τη συλλογή στοιχείων προς τον σκοπό αυτό, η συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, η συνδρομή στη διενέργεια ιατρικών εξετάσεων γενετικής ταυτοποίησης (DNA) του ανηλίκου με μέλη της οικογένειάς του και η συνδρομή στη διενέργεια αξιολόγησης βέλτιστου συμφέροντος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351, τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2025/2055 της Επιτροπής της 2ας Οκτωβρίου 2025 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 1560/2003 της Επιτροπής (L της 12.11.2025) και άλλων εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, ή το π.δ. 131/2006 (Α' 143),

δ) μετεγκατάστασης της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 56 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, όπως είναι η κατάθεση των απαραίτητων εγγράφων και αιτήσεων και η συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς, όπως την Υπηρεσία Ασύλου, την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, την ΕΛ.ΑΣ., όργανα και άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κράτη εταίρους, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς,

ε) δικαστικών διαδικασιών, όπως είναι η συνεργασία με τις αρμόδιες εισαγγελικές και ανακριτικές αρχές και την Υπηρεσία Επιμελητών Ανηλίκων, σε περίπτωση τέλεσης αξιόποινης πράξης, η άσκηση των προβλεπόμενων από τις οικείες δικονομικές και ουσιαστικές διατάξεις ενδίκων μέσων, η παράσταση στο δικαστήριο, με την επιφύλαξη των άρθρων 63, 64, 66 και 742 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182) περί ικανότητας παράστασης στα δικαστήρια, και η παραλαβή κάθε εγγράφου που απευθύνεται στον ασυνόδευτο ανήλικο,

στ) νομικής προστασίας, όπως είναι η εξασφάλιση δωρεάν νομικής συνδρομής μέσω δικηγόρου που απασχολεί ο επίτροπος ή σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ενώπιον διοικητικών αρχών ή δικαστηρίων και νομικής βοήθειας του ν. 3226/2004 (Α' 24) ή μέσω της συνεργασίας με δικηγόρο του φορέα του άρθρου 54 του παρόντος, ή με άλλο δικηγόρο ή οργάνωση της Κοινωνίας των Πολιτών (Ο.Κοι.Π.) ή νομικό πρόσωπο, για την παράσταση του δικηγόρου σε πολιτικά, ποινικά ή διοικητικά δικαστήρια και την άσκηση αγωγών ή άλλων ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 58 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, Α' 208).

Άρθρο 59

Συνδρομή σε περιουσιακά θέματα

1. Ο επίτροπος συνεπικουρεί τον ασυνόδευτο ανήλικο στη διαχείριση περιουσιακών ζητημάτων.
2. Ο επίτροπος προβαίνει σε κάθε ενέργεια που προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία, ιδίως, για ζητήματα:
 - α) πρόσβασης σε παροχές μεταναστευτικής πολιτικής και κοινωνικής προστασίας,
 - β) συμμετοχής στην οικονομική ζωή και στην απασχόληση, όπως είναι η έκδοση αριθμού μητρώου του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, η χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας, η απόδοση Αριθμού Φορολογικού Μητρώου και η έκδοση βιβλιαρίου εργασίας,

γ) πρόσβασης σε τραπεζικές υπηρεσίες και εργασίες, όπως είναι το άνοιγμα, η τήρηση και το κλείσιμο λογαριασμού πληρωμών, σύμφωνα με τον ν. 4465/2017 (Α' 47), η κτήση μέσων πληρωμών και η εκτέλεση κάθε πράξης πληρωμής.

3. Εξαιρητικά, σε περίπτωση συνδρομής ειδικών περιστάσεων που θεμελιώνουν ανάγκη επιμέλειας της περιουσίας του ασυνόδευτου ανηλίκου, όπως είναι:

α) οι διαχειριστικές πράξεις χωρίς διατυπώσεις,

β) η διοίκηση περιουσίας που παραχωρείται με διαχειριστικούς όρους,

γ) οι διαχειριστικές πράξεις που απαιτούν την άδεια του εποπτικού συμβουλίου του άρθρου 1634 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164) και

δ) οι διαχειριστικές πράξεις που απαιτούν, πέραν της γνώμης του εποπτικού συμβουλίου, και άδεια του δικαστηρίου, εφαρμόζονται αναλόγως και κατά περίπτωση τα άρθρα 1615, 1616, 1619, 1620, 1621, 1624 και 1625 του Αστικού Κώδικα.

Οι αρμοδιότητες του εποπτικού συμβουλίου και του δικαστηρίου των άρθρων της περ. δ) ασκούνται από το Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 71. Κατά την εφαρμογή της παρούσας, ο επίτροπος δεν χρησιμοποιεί για δικό του λογαριασμό οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο, υλικό και άυλο, του ασυνόδευτου ανηλίκου.

Άρθρο 60

Αρμόδια αρχή και όργανα της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Το Τμήμα Θεσμικής Προστασίας και Επιτροπείας (εφεξής: «Τ.Θ.Π.Ε.») της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό, την οργάνωση, τον συντονισμό, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση επιχειρησιακών προγραμμάτων, δράσεων και διαδικασιών ως προς την επιτροπεία των ασυνόδευτων ανηλίκων.

2. Όργανα της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων είναι:

α) ο Γενικός Γραμματέας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας,

β) ο επίτροπος,

γ) ο εντεταλμένος επιτροπείας και

δ) το Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 71.

Άρθρο 61

Φορείς παροχής υπηρεσιών επιτροπείας

1. Στο Εθνικό Σύστημα Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (εφεξής: «Ε.Σ.Ε.Α.Α.») δύναται να παρέχουν υπηρεσίες οι φορείς του άρθρου 54.

2. Όταν ολοκληρώνονται οι διαδικασίες της παρ. 3 του άρθρου 54 με την υπογραφή νομικά δεσμευτικού εγγράφου και παρέρχονται άπρακτες οι προθεσμίες άσκησης των προβλεπόμενων από την οικεία νομοθεσία ενδίκων βοηθημάτων, οι επιλεγόμενοι Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.)⁵⁴ καταχωρίζονται σε κατάλογο, ο οποίος, με επιμέλεια του Τ.Θ.Π.Ε., κοινοποιείται σε άλλες αρμόδιες αρχές που συμμετέχουν στη διαχείριση και την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Το Τ.Θ.Π.Ε. μεριμνά για την τακτική επικαιροποίηση του καταλόγου της παρ. 2.

Άρθρο 62

Πόροι χρηματοδότησης

1. Με γνώμονα την αποτελεσματικότερη απόδοση των διατιθέμενων πόρων, το Τ.Θ.Π.Ε. εισηγείται και υποβάλλει προτάσεις για τη χρηματοδότηση, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, δράσεων και προγραμμάτων

επιτροπείας των ασυνόδευτων ανηλίκων.

2. Το Ε.Σ.Ε.Α.Α. δύναται να χρηματοδοτείται, ιδίως, από:

α) το εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του του αναπτυξιακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων για την υλοποίηση δράσεων διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης ασυνόδευτων ανηλίκων,

β) τις πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου,

γ) ίδιους πόρους των φορέων του άρθρου 54,

δ) δωρεές και κληροδοτήματα, και

ε) χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων από διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 63

Αναγγελία κατάστασης επιτροπείας

1. Κάθε φορέας αναγγελίας κατά την περ. ιβ) του άρθρου 50, μόλις λαμβάνει γνώση της παρουσίας, είτε σε σημεία εισόδου είτε στην ενδοχώρα, πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, ο οποίος:

α) είναι προδήλως ανήλικος ή έχει καταγραφεί ως ανήλικος από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές, και

β) πληροί τα κριτήρια υπαγωγής στον ορισμό του ασυνόδευτου ανηλίκου κατά την έννοια του άρθρου 49, ενημερώνει, με τη χρήση μέσων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών το Τ.Θ.Π.Ε., γνωστοποιώντας κάθε πληροφορία σχετική με την προσωπική κατάσταση του ασυνόδευτου ανηλίκου (αναγγελία κατάστασης επιτροπείας).

2. Η αναγγελία της κατάστασης επιτροπείας ασυνόδευτου ανηλίκου εκκινεί όταν ένας ανήλικος ταυτοποιηθεί ή καταγραφεί ως ασυνόδευτος από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή την Υπηρεσία Ασύλου ή άλλη αρμόδια αρχή, ή εντοπιστεί από άλλη δημόσια υπηρεσία ή αρχή ή φορέα του άρθρου 54.

3. Αναγγελία κατάστασης επιτροπείας λαμβάνει χώρα, εκτός των περιπτώσεων των παρ. 1 και 2, και:

α) όταν προκύπτει αμφιβολία για την ηλικία ενός προσώπου και εκκινεί η διαδικασία εκτίμησης ηλικίας του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, και

β) μετά την παραλαβή του τυποποιημένου εντύπου μεταφοράς που υποβάλει το κράτος μέλος που διενεργεί τη μεταφορά δυνάμει του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2025/2055.

4. Το Τ.Θ.Π.Ε. μεριμνά για τον άμεσο ορισμό επιτρόπου, σύμφωνα με το άρθρο 64, και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας του ανηλίκου. Εξαιρετικά, και ιδίως σε περιπτώσεις αφίξεων δυσανάλογα μεγάλου αριθμού ασυνόδευτων ανηλίκων, η προθεσμία ορισμού επιτρόπου παρατείνεται κατά δέκα (10) ακόμη εργάσιμες ημέρες, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 64

Διαδικασία ορισμού επιτρόπου

1. Ο Γενικός Γραμματέας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας με απόφαση του:

α) ορίζει τον επίτροπο, και

β) προσδιορίζει τα προσωπικά στοιχεία και τον τόπο διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων που τελούν υπό επιτροπεία.

2. Ο Γενικός Γραμματέας, ορίζει, κατ' αρχήν, επίτροπο από τον κατάλογο των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61. Εάν για οποιονδήποτε λόγο δεν έχει ολοκληρωθεί η κατάρτιση του καταλόγου αυτού, ο Γενικός Γραμματέας ορίζει ως επίτροπο οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο πληροί τα κριτήρια των παρ. 1 και 2 του άρθρου 54 ύστερα από:

α) αίτηση του νομικού προσώπου, ή

β) πρόταση του Τ.Θ.Π.Ε..

3. Η πράξη ορισμού επιτρόπου επιδίδεται, με επιμέλεια του Τ.Θ.Π.Ε., στον επίτροπο. Το Τ.Θ.Π.Ε. γνωστοποιεί αμελλητί τον ορισμό επιτρόπου στον φορέα αναγγελίας και αυτός ενημερώνει άμεσα τον ασυνόδευτο ανήλικο σε γλώσσα που κατανοεί.

4. Στην περ. β) του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2, ο επίτροπος έχει το δικαίωμα, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την επίδοση της σχετικής πράξης σε αυτόν, να αποποιηθεί τον ορισμό του. Η δήλωση αποποίησης γνωστοποιείται στο Τ.Θ.Π.Ε. και η πράξη ορισμού επιτρόπου ανακαλείται.

5. Σε περίπτωση αποδοχής του ορισμού, ο επίτροπος υποχρεούται αμελλητί να αναθέσει την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων σε εντεταλμένο επιτροπείας, και εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών, να γνωστοποιήσει στο Τ.Θ.Π.Ε., και τις κατά περίπτωση άλλες αρμόδιες αρχές, τα στοιχεία των συντονιστών και των εντεταλμένων επιτροπείας για τους ανηλικούς που τίθενται υπό επιτροπεία με τη συγκεκριμένη πράξη.

Άρθρο 65

Λήξη επιτροπείας

1. Η επιτροπεία του ασυνόδευτου ανηλικού λήγει αυτοδικαίως με:

α) την ενηλικίωσή του,

β) τον θάνατό του,

γ) την αναχώρησή του από την ελληνική επικράτεια με οποιονδήποτε τρόπο,

δ) τη διαπίστωση ότι δεν είναι ανήλικος, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις εκτίμησης της ηλικίας αιτούντων διεθνή προστασία του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, κατόπιν κρίσης επί ενδικοφανούς προσφυγής ή αφού παρέλθει άπρακτη η σχετική προθεσμία,

ε) την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας, σύμφωνα με τον Κώδικα της Ελληνικής Ιθαγένειας (ν. 3284/2004, Α' 217),

στ) την παρέλευση δεκαπέντε (15) ημερών από τη δήλωση εξαφάνισης του ασυνόδευτου ανηλικού, εφόσον η σχετική αναζήτηση αποβαίνει αναποτελεσματική έπειτα από έρευνα της Ελληνικής Αστυνομίας για τον εντοπισμό του ανηλικού, σύμφωνα με το άρθρο 24 του π.δ. 141/1991 (Α' 598), την υπ' αρ. 2/1985 Κανονιστική Διαταγή και τις οικείες εγκυκλίους ή διαταγές της Ελληνικής Αστυνομίας.

ζ) την επανένωσή του στην ελληνική επικράτεια με τουλάχιστον έναν από τους ασκούντες τη γονική του μέριμνα.

2. Αν ο ασυνόδευτος ανήλικος εμφανιστεί μετά από την παρέλευση των δεκαπέντε (15) ημερών από τη δήλωση εξαφάνισης του, ακολουθείται η διαδικασία της αναγγελίας κατάστασης επιτροπείας του άρθρου 63.

3. Κατ' εξαίρεση, μετά από την αναχώρηση του ασυνόδευτου ανηλικού από την ελληνική επικράτεια, ο επίτροπος εξακολουθεί να τον εκπροσωπεί σε εκκρεμείς διαδικασίες, διοικητικές και δικαστικές, μέχρι την ολοκλήρωσή τους.

4. Σε κάθε περίπτωση λήξης της επιτροπείας, ο επίτροπος ενημερώνει αμελλητί το Τ.Θ.Π.Ε..

Άρθρο 66

Εντεταλμένος επιτροπείας

1. Ο Φορέας Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) κατά το άρθρο 61 που ορίζεται ως επίτροπος ασυνόδευτων ανηλικών, αναθέτει την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων σε εντεταλμένο επιτροπείας, τον οποίο απασχολεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή με άλλη μορφή απασχόλησης, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου. Ο εντεταλμένος επιτροπείας ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό του επιτρόπου και έχει τα ίδια επιτροπικά καθήκοντα. Κατά την άσκηση των καθηκόντων των άρθρων 57, 58 και 59 ο

εντεταλμένος επιτροπείας ακολουθεί τις οδηγίες και τις εντολές του επιτρόπου. Η σύμβαση μαθητείας, η εν τοις πράγμασι παροχή εργασίας και κάθε μορφή εθελοντικής απασχόλησης αποκλείονται από το καθεστώς εργασίας της παρούσας.

2. Ο εντεταλμένος επιτροπείας, κατά τον χρόνο της ανάθεσης των επιτροπικών καθηκόντων, πρέπει να:

α) πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 55,

β) κατέχει πτυχίο ανθρωπιστικών ή νομικών ή κοινωνικών επιστημών ή δίπλωμα πανεπιστημίου της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής των ίδιων επιστημονικών αντικειμένων, και

γ) έχει άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας και καλή γνώση της αγγλικής ή της γαλλικής γλώσσας, ή αραβικών, ουρντού ή άλλης γλώσσας η οποία ομιλείται από σημαντικό αριθμό ασυνόδευτων ανηλίκων στη χώρα μας.

3. Ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων που ανατίθενται σε εντεταλμένο επιτροπείας δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δεκαπέντε (15).

4. Αν τροποποιηθεί ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων που ανατίθενται, σύμφωνα με την παρ. 3, σε εντεταλμένο επιτροπείας, το Τμήμα Θεσμικής Προστασίας και Επιτροπείας, σε συνεργασία με τον φορέα του άρθρου 61 λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εντεταλμένοι επιτροπείας είναι σε θέση να εκτελούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους, και ότι τηρούνται τα όρια του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 67

Συντονισμός και επίβλεψη εντεταλμένων επιτροπείας

1. Ο φορέας του άρθρου 54 που ορίζεται ως επίτροπος ασυνόδευτων ανηλίκων τοποθετεί, διορίζει ή χρησιμοποιεί συντονιστή, τον οποίο απασχολεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή μορφή απασχόλησης, με σκοπό την εποπτεία των πράξεων του εντεταλμένου επιτροπείας. Η σύμβαση μαθητείας, η εν τοις πράγμασι παροχή εργασίας και κάθε μορφή εθελοντικής απασχόλησης αποκλείονται από το καθεστώς εργασίας της παρούσας.

2. Τα καθήκοντα του συντονιστή είναι:

α) η επίβλεψη και ο συντονισμός των εντεταλμένων επιτροπείας κατά την άσκηση των επιτροπικών τους καθηκόντων,

β) η παροχή εμπειρογνωμοσύνης σε ζητήματα λειτουργιών της επιτροπείας,

γ) η ενημέρωση του επιτρόπου για οποιαδήποτε μεταβολή της σύνθεσης, είτε των εντεταλμένων επιτροπείας είτε των ασυνόδευτων ανηλίκων που τελούν υπό επιτροπεία,

δ) η αποτελεσματική διαχείριση των υποθέσεων των ασυνόδευτων ανηλίκων, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού και της φύσης των υποθέσεων, των χαρακτηριστικών και των ιδιαίτερων αναγκών των εκπροσωπούμενων, καθώς και του επιπέδου υποστήριξης από τους εντεταλμένους επιτροπείας,

ε) η αναζήτηση και ο εντοπισμός κωλυμάτων ή ασυμβίβαστων στο πρόσωπο των εντεταλμένων επιτροπείας,

στ) η μέριμνα για την αρχειοθέτηση των ατομικών φακέλων των ασυνόδευτων ανηλίκων που τελούν υπό επιτροπεία, στη βάση των αρχών της ακρίβειας της πληροφορίας, της ασφάλειας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των ανηλίκων, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137),

ζ) η υποβολή αναφοράς προς το Τ.Θ.Π.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 74 και

η) η μέριμνα για τη διαδικασία υποβολής, εξέτασης και επίλυσης των παραπόνων των ασυνόδευτων ανηλίκων, σύμφωνα με το άρθρο 75.

3. Ο συντονιστής αναπληρώνει αμελλητί τον εντεταλμένο επιτροπείας, όταν αυτός αδυνατεί, για λόγους τυχηρού γεγονότος ή ανώτερης βίας, να ασκήσει εν όλω ή εν μέρει τα επιτροπικά καθήκοντα και συντρέχει επείγουσα ανάγκη για τον ασυνόδευτο ανήλικο. Ο χρόνος αναπλήρωσης δεν μπορεί να υπερβεί τον έναν (1)

μήνα. Σε περίπτωση οριστικής και αποδεδειγμένης αδυναμίας, ο επίτροπος παύει, ύστερα από πρόταση του συντονιστή, τον εντεταλμένο επιτροπείας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 69, και οφείλει να αναθέσει επιτροπικά καθήκοντα σε νέο εντεταλμένο επιτροπείας.

4. Ο αριθμός των εντεταλμένων επιτροπείας που έχει υπό την επίβλεψή του ένας συντονιστής δεν υπερβαίνει τους είκοσι (20).

5. Ο συντονιστής, κατά τον χρόνο ανάθεσης των καθηκόντων της παρ. 2, πρέπει να:

α) πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 55,

β) κατέχει πτυχίο ή δίπλωμα Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.), της ημεδαπής ή ισότιμο της αλλοδαπής, με τίτλο σπουδών ψυχολογίας, κοινωνικής εργασίας, κοινωνιολογίας, κοινωνικής ανθρωπολογίας, παιδαγωγικής, νομικής ή πολιτικής επιστήμης,

γ) έχει την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

δ) έχει άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας και καλή γνώση της αγγλικής ή της γαλλικής γλώσσας, και

ε) έχει διετή τουλάχιστον επαγγελματική πείρα σε προγράμματα και δράσεις προστασίας της παιδικής ηλικίας ή διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων.

Άρθρο 68

Σύγκρουση συμφερόντων

1. Τα μέλη του οργάνου διοίκησης του Φορέα Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61, που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ως επίτροπος, ο συντονιστής και ο εντεταλμένος επιτροπείας δεν μπορούν να ασκούν τα καθήκοντα που προβλέπονται από τον παρόντα, εφόσον τα συμφέροντα του εκπροσωπούμενου ασυνόδευτου ανηλίκου συγκρούονται με τα δικά τους, των συζύγων ή των συμβιώντων, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4356/2015 (Α' 181), των συγγενών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθείαν γραμμή απεριόριστα, καθώς και εκ πλαγίου έως και δευτέρου βαθμού.

2. Η αμερόληπτη και ανεξάρτητη άσκηση των καθηκόντων επηρεάζεται, ιδίως, όταν προκύπτει:

α) όφελος, οικονομικό ή μη, για τα επιτροπικά όργανα της παρ. 1, τους συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθείαν γραμμή απεριόριστα, καθώς και εκ πλαγίου έως και δευτέρου βαθμού, ή πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, με τα οποία υφίσταται ιδιαίτερος δεσμός ή ιδιαίζουσα σχέση, και σωρευτικά,

β) βλάβη, οικονομική ή μη, για τον εκπροσωπούμενο ασυνόδευτο ανήλικο.

3. Ο φορέας του άρθρου 61 που ορίζεται ως επίτροπος ασυνόδευτου ανηλίκου, εφόσον έχει οριστεί σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 64, δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα φορέας λειτουργίας δομής στην οποία φιλοξενείται ο ίδιος ανήλικος.

4. Ο επίτροπος υποχρεούται να αποποιηθεί τον ορισμό του ή να παραιτηθεί, αν συντρέχουν περιστάσεις που δύναται να επηρεάσουν την ανεξαρτησία και την αμεροληψία του.

Άρθρο 69

Παύση επιτρόπου και εντεταλμένου επιτροπείας

1. Το λειτούργημα του επιτρόπου παύει:

α) αυτοδικαίως, αν αυτός, μετά από την έναρξη της επιτροπείας, δεν πληροί πλέον τα κριτήρια εγγραφής του άρθρου 114.

β) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή αναφορά του Τ.Θ.Π.Ε., εφόσον συντρέχει υπαίτια συμπεριφορά ή κατάσταση που κρίνεται ότι μπορεί να θέσει σε κίνδυνο το βέλτιστο συμφέρον και τα δικαιώματα του ασυνόδευτου ανηλίκου, όπως:

βα) η παραμέληση των επιτροπικών καθηκόντων,

ββ) η παράβαση περιορισμών και διαδικασιών που προβλέπονται στο παρόν μέρος,
βγ) η σοβαρή και μόνιμη σύγκρουση των συμφερόντων επιτρόπου και ασυνόδευτου ανηλίκου.
γ) με υποβολή δήλωσης παραίτησης από τον ορισμό του ως επιτρόπου, την οποία κοινοποιεί στο Τ.Θ.Π.Ε., εφόσον συντρέχει αντικειμενική αδυναμία συνέχισης της επιτροπείας, όπως, ιδίως, λήξη νομικής δέσμευσης με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου ή πτώχευση.

2. Η άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων από τον εντεταλμένο επιτροπείας παύει:

α) αυτοδικαίως στις περιπτώσεις:

αα) αλλαγής του τόπου διαμονής του ασυνόδευτου ανηλίκου λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική εγγύτητα με τον τόπο εργασίας του και τη δυνατότητα αποτελεσματικής άσκησης των καθηκόντων του, όταν ανατεθεί η άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων σε έτερο εντεταλμένο επιτροπείας στον νέο τόπο διαμονής,

αβ) συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 1650 του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984, Α' 164), περί αυτοδίκαιης παύσης του επιτρόπου,

αγ) υποβολής παραίτησης στον Φορέα Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61,

β) με απόφαση του οργάνου διοίκησης του φορέα του άρθρου 61, που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ως επίτροπος, στις περιπτώσεις:

βα) υπαίτιας παράβασης των επιτροπικών καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί,

ββ) οριστικής αδυναμίας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του,

βγ) σύγκρουσης συμφερόντων του εντεταλμένου επιτροπείας και του ασυνόδευτου ανηλίκου.

3. Με την επέλευση της παύσης του επιτρόπου, το Τ.Θ.Π.Ε. μεριμνά για την άμεση αντικατάσταση του επιτρόπου από νέο φορέα του άρθρου 61 για κάθε ασυνόδευτο ανήλικο που τελούσε υπό την επιτροπεία του.

4. Με την επέλευση της παύσης του εντεταλμένου επιτροπείας, ο επίτροπος μεριμνά για την άμεση αντικατάστασή του και ενημερώνει εντός τριών (3) ημερών το Τ.Θ.Π.Ε. για την υπόδειξη νέου εντεταλμένου επιτροπείας.

Άρθρο 70

Ευθύνη επιτρόπου και εντεταλμένου επιτροπείας

1. Ο εντεταλμένος επιτροπείας ευθύνεται για κάθε ζημία του ανηλίκου από πταίσμα του κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Την ίδια ευθύνη έχει και ο συντονιστής, όταν τον αναπληρώνει. Στις περιπτώσεις αυτές ο επίτροπος ευθύνεται εις ολόκληρον.

2. Το άρθρο 360 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί παραμέλησης της εποπτείας ανηλίκου συμπαραστατούμενου, και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 319 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου (π.δ. 62/2025, Α' 121), περί ποινικών και διοικητικών κυρώσεων, δεν εφαρμόζονται για τον εντεταλμένο επιτροπείας του άρθρου 66 του παρόντος κατά την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων του, σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο.

Άρθρο 71

Σύσταση, συγκρότηση, αρμοδιότητες και λειτουργία Συμβουλίου Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου το Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Σ.Ε.Α.Α.), ως συλλογικό αποφασιστικό και γνωμοδοτικό όργανο.

2. Το Σ.Ε.Α.Α. συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και αποτελείται από έξι (6) μέλη, ως εξής:

α) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 40 του π.δ. 106/2020 (Α' 255), ως Πρόεδρο,

- β) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Θεσμικής Προστασίας και Επιτροπείας της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων,
- γ) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Εποπτείας και Αξιολόγησης Δομών Φιλοξενίας Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων,
- δ) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων,
- ε) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Υποστήριξης και Κοινωνικής Ένταξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, και
- στ) τον Προϊστάμενο του Αυτοτελούς Τμήματος Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης του άρθρου 42 του π.δ. 106/2020.

3. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, ο Πρόεδρος αναπληρώνεται από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ευάλωτων Προσώπων του άρθρου 41 του π.δ. 106/2020. Τα λοιπά μέλη ορίζουν τους αναπληρωτές τους στην πρώτη συνεδρίαση του Σ.Ε.Α.Α..

4. Το Σ.Ε.Α.Α.:

- α) χορηγεί άδεια ή παρέχει γνώμη, όταν συντρέχουν οι όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 59,
- β) αποφασίζει επί διαφωνιών που ανακύπτουν μεταξύ επιτρόπου και ασυνόδευτου ανηλίκου ή μεταξύ των οργάνων της επιτροπείας ή μεταξύ επιτρόπου και προσωπικού φροντίδας της δομής φιλοξενίας ή αναδόχου γονέα ή συγγενή ή οικείου προσώπου που του έχει ανατεθεί η καθημερινή φροντίδα,
- γ) εξετάζει, ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή αυτεπαγγέλτως, κάθε καταγγελία και αναφορά ως προς την εφαρμογή των κανόνων που ισχύουν για την επιτροπεία των ασυνόδευτων ανηλίκων και ιδίως επί των παραπόνων που υποβάλλονται από τους ασυνόδευτους ανηλίκους, για τις υπηρεσίες επιτροπείας που λαμβάνουν, κατόπιν παραπομπής από το Τ.Θ.Π.Ε.,
- δ) αποφασίζει ή, κατά περίπτωση, παρέχει γνώμη για τον καθορισμό βιώσιμης λύσης για τον ανήλικο, όπως είναι ιδίως η υιοθεσία, η μετεγκατάσταση ή ο επαναπατρισμός, όταν δυνάμει της οικείας, κατά περίπτωση, νομοθεσίας, εξετάζεται από τις αρμόδιες αρχές το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου.

5. Η γραμματειακή υποστήριξη του Σ.Ε.Α.Α. ανατίθεται σε υπάλληλο της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, ο οποίος ορίζεται από τον Πρόεδρο του Σ.Ε.Α.Α. και τηρεί και τα πρακτικά των συνεδριάσεων.

6. Το Σ.Ε.Α.Α. συνεδριάζει, με φυσική παρουσία ή μέσω τηλεδιάσκεψης, εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών, τακτικά μία (1) φορά τον μήνα και, έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου.

7. Τα μέλη του Σ.Ε.Α.Α. υποχρεούνται να επικαλούνται εγκαίρως κώλυμα και να απέχουν από τη διαχείριση συγκεκριμένων υποθέσεων, εφόσον συντρέχει περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, ιδίως όταν η ικανοποίηση προσωπικού συμφερόντός τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης ή έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιαίζουσα σχέση ή εχθρότητα με τον επίτροπο, τον συντονιστή, τον εντεταλμένο επιτροπείας ή τον ασυνόδευτο ανήλικο ή όταν το βέλτιστο συμφέρον και τα δικαιώματα του ανηλίκου συγκρούονται με τα δικά τους ή του συζύγου τους ή του συμβιούντος, κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν. 4356/2015 (Α' 181) ή των συγγενών τους, σε ευθεία γραμμή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας απεριόριστα και σε πλάγια γραμμή εξ αίματος έως τον δεύτερο βαθμό.

8. Μέλη του Σ.Ε.Α.Α., τα οποία είναι σύζυγοι ή συνδέονται μεταξύ τους με συγγένεια έως και τέταρτου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, δεν επιτρέπεται να μετέχουν στην ίδια συνεδρίαση. Οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον δύναται, σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, να υποβάλλει αιτιολογημένο αίτημά εξαιρέσεως μέλους του Σ.Ε.Α.Α.

9. Για την υποβοήθηση του έργου του, το Σ.Ε.Α.Α. συστήνει ομάδες εργασίας από υπαλλήλους της Γενικής

Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ή και εξωτερικούς συνεργάτες, ορίζει τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους και παρακολουθεί το έργο τους.

10. Στα μέλη του Σ.Ε.Α.Α. και των ομάδων εργασίας της παρ. 9 δεν καταβάλλεται οποιαδήποτε αμοιβή ή αποζημίωση.

Άρθρο 72

Προσωρινός εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανήλικου

1. Το Τ.Θ.Π.Ε., σε συνεργασία με τις κατά περίπτωση συναρμόδιες αρχές, διασφαλίζει για κάθε ανήλικο που έρχεται στη χώρα, ότι, μέχρι τον ορισμό επιτρόπου, ο ανήλικος εκπροσωπείται και επικουρείται, από κατάλληλα εκπαιδευμένο φυσικό πρόσωπο, τον προσωρινό εκπρόσωπο.

2. Ο προσωρινός εκπρόσωπος έχει πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες για τον ανήλικο, ενημερώνει τον ανήλικο για τις διαδικασίες στις οποίες υπάγεται βάσει του παρόντος νόμου, έρχεται σε επαφή με τις αρμόδιες αρχές για να διασφαλίζει την πρόσβαση του ανήλικου σε υλικές συνθήκες υποδοχής και σε υγειονομική περίθαλψη, εκπροσωπεί και συνεπικουρεί τον ασυνόδευτο ανήλικο ή, κατά περίπτωση, ενεργεί εξ ονόματός του, ώστε να διασφαλίζεται ότι ο ανήλικος απολαύει των δικαιωμάτων και συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στους Κανονισμούς (ΕΕ) 2024/1358, 2024/1356, 2024/1351, 2024/1348, και στο Μέρος Β' του Δεύτερου Βιβλίου του παρόντος.

3. Τα καθήκοντα του προσωρινού εκπροσώπου για έναν συγκεκριμένο ανήλικο παύουν αυτοδικαίως με τον ορισμό επιτρόπου σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 64 ή των διατάξεων περί επιτροπείας του Αστικού Κώδικα. Ο προσωρινός εκπρόσωπος διαβιβάζει τις απαραίτητες πληροφορίες για την κατάσταση του ανήλικου και τις ενέργειες που έχουν γίνει στον επίτροπο. Τα καθήκοντα του προσωρινού εκπροσώπου για έναν ανήλικο δύναται να παύουν νωρίτερα από το χρονικό σημείο του πρώτου εδαφίου, στις περιπτώσεις της παρ. 1 του άρθρου 65.

4. Ο προσωρινός εκπρόσωπος απασχολείται, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, στον Φορέα Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61, πληροί τα προσόντα και τους όρους της παρ. 2 του άρθρου 66, και διαθέτει την απαραίτητη κατάρτιση, σύμφωνα με τα άρθρα 55 και 76.

5. Ο φορέας του άρθρου 61 υποδεικνύει στο Τ.Θ.Π.Ε. τα φυσικά πρόσωπα που απασχολεί για να ενεργήσουν ως προσωρινοί εκπρόσωποι των ασυνόδευτων ανηλίκων, ανά γεωγραφική περιοχή. Το Τ.Θ.Π.Ε. καταρτίζει και επικαιροποιεί κατάλογο των υποδεικνυόμενων από τον φορέα του άρθρου 61 φυσικών προσώπων. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, τα πρόσωπα αυτά ορίζονται προσωρινοί εκπρόσωποι ασυνόδευτων ανηλίκων, για να συνδράμουν κάθε ασυνόδευτο ανήλικο που αφικνείται στη χώρα. Η απόφαση του δεύτερου εδαφίου μετά του καταλόγου κοινοποιούνται στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και την Υπηρεσία Ασύλου και κάθε άλλη, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή. Ο φορέας του άρθρου 61, εντός τριών (3) ημερολογιακών ημερών, γνωστοποιεί στο Τ.Θ.Π.Ε., και τις άλλες, κατά περίπτωση, αρμόδιες αρχές, τα στοιχεία του προσωρινού εκπροσώπου που ανέλαβε ασυνόδευτο ανήλικο από την άφιξή του στη χώρα.

6. Ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων που αναλαμβάνει έκαστος προσωρινός εκπρόσωπος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριάντα (30). Σε περίπτωση άφιξης δυσανάλογα μεγάλου αριθμού ασυνόδευτων ανηλίκων ή σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων ανά εκπρόσωπο μπορεί να αυξηθεί μέχρι τον μέγιστο αριθμό των πενήντα (50) ασυνόδευτων ανηλίκων.

7. Ο προσωρινός εκπρόσωπος ενεργεί αμερόληπτα για το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανήλικου. Τα συμφέροντά του δεν συγκρούονται με τα συμφέροντα του ανήλικου κατά την έννοια των παρ. 1 και 2 του άρθρου 68. Η άσκηση των καθηκόντων του προσωρινού εκπροσώπου εποπτεύεται από τον φορέα του άρθρου 61 και το Τ.Θ.Π.Ε. σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74.

8. Ο μηχανισμός παραπόνων για τους ανηλικούς υπό επιτροπεία του άρθρου 75 εφαρμόζεται και στην

περίπτωση των ανηλίκων που επικουρούνται από προσωρινό εκπρόσωπο.

9. Αναλόγως εφαρμόζονται οι παρ. 2 και 4 του άρθρου 69.

Άρθρο 73

Διαδικασία εποπτείας και ελέγχου

1. Το Τ.Θ.Π.Ε. είναι αρμόδιο για την παρακολούθηση, υποστήριξη και τακτική αξιολόγηση του έργου του επιτρόπου, του συντονιστή, του εντεταλμένου επιτροπείας και του προσωρινού εκπροσώπου, μέσω:

- α) ελέγχου των αναφορών, τακτικών και έκτακτων, που υποβάλλουν ο επίτροπος και ο συντονιστής,
- β) της διενέργειας επιτόπιων δειγματοληπτικών ελέγχων στην έδρα των Φορέων Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61 που αναλαμβάνουν επιτροπεία,
- γ) ελέγχου των ατομικών φακέλων των ασυνόδευτων ανηλίκων που τελούν υπό επιτροπεία,
- δ) ακροάσεων των ασυνόδευτων ανηλίκων και
- ε) ανταλλαγής πληροφοριών με άλλες αρμόδιες αρχές ή επαγγελματίες ή πρόσωπα αναφοράς ή φορείς που πλαισιώνουν τους ασυνόδευτους ανηλίκους, ιδίως μέσω της συμπλήρωσης ειδικά διαμορφωμένων ερωτηματολογίων ή της υποβολής παραπόνων.

Άρθρο 74

Υποβολή αναφορών

1. Ο επίτροπος υποβάλλει τριμηνιαία αναφορά στο Τ.Θ.Π.Ε., η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) τον αριθμό των συντονιστών, των εντεταλμένων επιτροπείας και των προσωρινών εκπροσώπων, τα προσόντα και το καθεστώς εργασίας αυτών,
- β) τον συνολικό αριθμό των ασυνόδευτων ανηλίκων με τους οποίους επιφορτίστηκαν οι προσωρινοί εκπρόσωποι και αντίστοιχα οι εντεταλμένοι επιτροπείας,
- γ) τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της υλοποίησης του προγράμματος επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων,
- δ) την κατάρτιση και τη διαρκή επιμόρφωση του προσωπικού που υποστηρίζει την υλοποίηση του προγράμματος, και
- ε) τις εσωτερικές πολιτικές προστασίας των ασυνόδευτων ανηλίκων σχετικά με τον τρόπο επίβλεψης, παρακολούθησης και χειρισμού καταγγελιών.

2. Ο συντονιστής υποβάλλει τριμηνιαία αναφορά, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) τα στοιχεία των εντεταλμένων επιτροπείας και των ασυνόδευτων ανηλίκων, με τους οποίους είναι επιφορτισμένοι,
- β) το περιεχόμενο και τα όρια της επίβλεψης του έργου των εντεταλμένων επιτροπείας,
- γ) τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων, και
- δ) τα παράπονα που έχουν υποβληθεί από ασυνόδευτους ανηλίκους, σύμφωνα με το άρθρο 75.

3. Το Τ.Θ.Π.Ε. σχεδιάζει και εφαρμόζει εργαλεία αξιολόγησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών επιτροπείας. Υπηρεσίες και αρχές, καθώς και δομές φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων, που συνεργάζονται με τον επίτροπο κατά την άσκηση των επιτροπικών καθηκόντων, παρέχουν έγκαιρα στο Τ.Θ.Π.Ε. τις αναγκαίες, στο πλαίσιο της αξιολόγησης, πληροφορίες, καθώς και κάθε διευκόλυνση και συνδρομή.

4. Τα πορίσματα της αξιολόγησης των αναφορών και των ελέγχων του άρθρου 73 κοινοποιούνται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την υλοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, εφόσον στα προγράμματα αυτά συμμετέχουν οι ελεγχόμενοι Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61. Τα πορίσματα δεσμεύουν τα αρμόδια όργανα για τη διαχείριση και υλοποίηση των προγραμμάτων του πρώτου εδαφίου, για τις δικές τους ενέργειες κατά τομέα αρμοδιότητας.

Άρθρο 75

Διαδικασία υποβολής και διαχείρισης παραπόνων

Ο φορέας του άρθρου 61 που ορίζεται ως επιτροπος ασυνόδευτων ανηλίκων, τηρεί διαδικασία υποβολής, εξέτασης και επίλυσης παραπόνων των ασυνόδευτων ανηλίκων που τίθενται υπό την επιτροπεία του. Ο υπό επιτροπεία ασυνόδευτος ανήλικος ενημερώνεται σε απλή και κατανοητή γλώσσα από τον εντεταλμένο επιτροπείας για το δικαίωμα υποβολής παραπόνου επί των υπηρεσιών επιτροπείας που λαμβάνει, τη διαδικασία υποβολής και τον τρόπο εξέτασης του παραπόνου, τη διαδικασία ανατροφοδότησής του και συμμετοχής του, όπως και τους τρόπους διαχείρισης και επίλυσης. Παράπονα αναφορικά με γεγονότα που ενδέχεται να συνιστούν ποινικά αδικήματα, συνιστούν καταγγελίες και υποβάλλονται αμελλητί στις αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές.

Άρθρο 76

Κατάρτιση και επιμόρφωση

1. Το Τ.Θ.Π.Ε. καθιερώνει και αναπτύσσει προγράμματα κατάρτισης και διαρκούς επιμόρφωσης των επιτρόπων, των συντονιστών επιτροπείας και των εντεταλμένων επιτροπείας, καθώς και των προσωρινών εκπροσώπων, σε συνεργασία με φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και με διεθνείς οργανισμούς και ευρωπαϊκές υπηρεσίες.

2. Οι Φορείς Παροχής Υπηρεσιών Επιτροπείας (Φ.Π.Υ.Ε.) του άρθρου 61 που ορίζονται ως επιτροποι ασυνόδευτων ανηλίκων, αναπτύσσουν την κατάλληλη εισαγωγική κατάρτιση και διαρκή επιμόρφωση για το προσωπικό τους, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς, διεθνείς και εθνικούς κανόνες που ισχύουν για την επιτροπεία των ασυνόδευτων ανηλίκων. Το Τ.Θ.Π.Ε. παρέχει οδηγίες σχετικά με το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και δύναται να ασκεί επίβλεψη στους φορείς του πρώτου εδαφίου.

3. Στο πλαίσιο του Ε.Σ.Ε.Α.Α., η κατάρτιση και η επιμόρφωση αφορούν, ιδίως:

- α) κάθε νομικό και πραγματικό ζήτημα σχετικό με την άσκηση των λειτουργιών της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων,
- β) στοιχεία του οικογενειακού, προσφυγικού και μεταναστευτικού δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων του παιδιού σε ευρωπαϊκό, διεθνές και εθνικό επίπεδο, καθώς και του θεσμικού πλαισίου προστασίας και διασφάλισης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- γ) κάθε νομικό και πραγματικό ζήτημα που αφορά στην εν γένει προστασία της παιδικής ηλικίας και την ιδιαίτερη φύση των αναγκών και του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανηλίκου όπως και τη διαδικασία αξιολόγησής τους,
- δ) κάθε ζήτημα διαπολιτισμικής μεσολάβησης, διερμηνείας, και κοινωνικής ένταξης,
- ε) θέματα συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης.

Άρθρο 77

Κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπες διαδικασίες

Το Τ.Θ.Π.Ε. οργανώνει και συντονίζει πολιτικές για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων, ευρωπαϊκών, διεθνών και εθνικών, που ισχύουν για την επιτροπεία των ασυνόδευτων ανηλίκων, μέσω:

- α) της κατάρτισης πρότυπων διαδικασιών άσκησης των επιτροπικών καθηκόντων,
- β) της χάραξης κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών σε θέματα επιτροπείας και εκπαίδευσης επιτρόπων, και
- γ) της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ υπηρεσιών, αρχών και φορέων του ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΠΛΑΙΣΙΟ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Άρθρο 78

Πλαίσιο φιλοξενίας

1. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας διασφαλίζει τη στέγαση και τις συνοδευτικές υπηρεσίες αυτής για τους ασυνόδευτους ανηλικούς, σε:
 - α) ασφαλείς ζώνες των περιφερειακών υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης,
 - β) Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας, οι οποίες διακρίνονται σε:
 - βα) Κέντρα Φιλοξενίας για Ασυνόδευτους Ανηλικούς έως δεκαοκτώ (18) ετών και
 - ββ) Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (Ε.Δ.Η.Δ.) για ασυνόδευτους ανηλικούς από δεκαέξι (16) έως δεκαοκτώ (18) ετών,
 - γ) δομές επείγουσας φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανηλικούς που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και εντοπίζονται μέσω του Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης, και
 - δ) σε άλλους χώρους κατάλληλους για τη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλικών.
2. Οι χωρισμένοι από την οικογένειά τους ανήλικοι, κατά την έννοια της περ. ιη) του άρθρου 17, δύναται να τοποθετούνται με τον συγγενή ή οικείο που τους συνοδεύει, εάν αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον τους.
3. Η φιλοξενία των ασυνόδευτων ανηλικών ολοκληρώνεται για έναν από τους λόγους της παρ. 1 του άρθρου 65, περί λήξης επιτροπείας. Στην περίπτωση εξαφάνισης του ανηλικού, η θέση αυτού σε συγκεκριμένο πλαίσιο φιλοξενίας δεσμεύεται για τον ίδιο για μία (1) ημέρα. Με τον εντοπισμό του, εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, η διαδικασία του άρθρου 84 ή του άρθρου 88.
4. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που υπάγονται στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή στην ταχεία διαδικασία των άρθρων 43 έως 54 και 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 αντίστοιχα, παραμένουν ή, κατά περίπτωση, τοποθετούνται κατά προτεραιότητα, στις ασφαλείς ζώνες των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, και σε κάθε περίπτωση δεν τοποθετούνται σε Ε.Δ.Η.Δ.

Άρθρο 79

Φορείς λειτουργίας Δομών Μακροχρόνιας και Επείγουσας Φιλοξενίας

1. Οι φορείς, οι οποίοι δύναται να λειτουργούν Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας (Δ.Μ.Φ.) και Δομές Επείγουσας Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλικών (Δ.Ε.Φ.Α.Α.) είναι οι φορείς του άρθρου 54.
2. Οι φορείς που επιθυμούν να λειτουργούν Δ.Μ.Φ. ή Δ.Ε.Φ.Α.Α., σωρευτικά πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 54 και, πλέον αυτών, έχουν εγγράψει τις Δ.Μ.Φ. και Δ.Ε.Φ.Α.Α. στο Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλικών του άρθρου 90.

Άρθρο 80

Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλικών

1. Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλικών (Κ.Φ.Α.Α.) είναι κάθε δομή μακροχρόνιας φιλοξενίας, που χρησιμοποιείται για τη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλικών και λειτουργεί σε δημόσιο ή ιδιωτικό κτήριο κατάλληλα διαμορφωμένο, κατόπιν έκδοσης σχετικής άδειας λειτουργίας.
2. Σκοπός του Κ.Φ.Α.Α. είναι η δημιουργία και η παροχή ενός επαρκούς πλαισίου φιλοξενίας και προστασίας των ασυνόδευτων ανηλικών.
3. Η οργάνωση και λειτουργία του Κ.Φ.Α.Α. διέπονται από τις αρχές:

- α) του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου,
 - β) της εμπιστευτικότητας και του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής,
 - γ) της συμμετοχής του ανηλίκου στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, μέσω της διαβούλευσης και της ελεύθερης έκφρασης για κάθε θέμα που τον αφορά,
 - δ) της απαγόρευσης των διακρίσεων και
 - ε) της διατήρησης της οικογενειακής ενότητας.
4. Στους φιλοξενούμενους ασυνόδευτους ανηλίκους προσφέρονται υπηρεσίες και παροχές, όπως η στέγαση, η σίτιση, η ψυχοκοινωνική υποστήριξη, η υγειονομική περίθαλψη, η νομική υποστήριξη, εκπαιδευτικές δραστηριότητες και επαγγελματική κατάρτιση, η διερμηνεία, η παροχή ιματισμού, η ατομική υγιεινή και καθαριότητα.

Άρθρο 81

Εποπτευόμενα Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης

1. Εποπτευόμενο Διαμέρισμα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (Ε.Δ.Η.Δ.) είναι κάθε διαμέρισμα που χρησιμοποιείται ως Δομή Μακροχρόνιας Φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο (16ο) έτος της ηλικίας τους.
2. Σκοπός της ένταξης σε Ε.Δ.Η.Δ. είναι η διασφάλιση της ομαλής μετάβασης των ασυνόδευτων ανηλίκων στην ενηλικίωση, στην αυτόνομη διαβίωση και στην κοινωνική ένταξη.
3. Προϋποθέσεις ένταξης ασυνόδευτου ανηλίκου σε Ε.Δ.Η.Δ. είναι:
 - α) η συμπλήρωση του δέκατου έκτου (16ου) έτους της ηλικίας του,
 - β) η ιδιότητά του ως αιτούντος διεθνή προστασία ή δικαιούχου διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, ή ως αιτούντος ή δικαιούχου άδειας διαμονής, σύμφωνα με τον Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81) και
 - γ) η συμφωνία του για την ένταξή του στο πλαίσιο της ημιαυτόνομης διαβίωσης.
4. Σε Ε.Δ.Η.Δ. δεν εντάσσονται, κατόπιν αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος, των αναγκών και της κατάστασης κάθε ανηλίκου, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι που έχουν αυξημένες ανάγκες φροντίδας και προστασίας, οι οποίες απαιτούν εικοσιτετράωρη παρακολούθηση, ιδίως λόγω ενεργού ψυχιατρικού νοσήματος ή εξαιτίας χρήσης παράνομων ψυχοδραστικών ή άλλων τοξικών ουσιών.
5. Κάθε φορέας μπορεί να λειτουργεί ένα ή περισσότερα Ε.Δ.Η.Δ..
6. Κατά τη διάρκεια της παρεχόμενης φιλοξενίας σε Ε.Δ.Η.Δ., οι ασυνόδευτοι ανήλικοι λαμβάνουν υπηρεσίες και παροχές, όπως στέγαση, υλικές παροχές, το οικονομικό βοήθημα της περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 47, ψυχοκοινωνική στήριξη, διερμηνεία, συνδρομή στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επαγγελματική κατάρτιση και την αγορά εργασίας, νομική υποστήριξη και πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη.

Άρθρο 82

Λειτουργία ασφαλών ζωνών για ασυνόδευτους ανηλίκους

1. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι άνω των δεκάξι (16) ετών δύνανται να τοποθετούνται, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 84, ή, κατά περίπτωση, του άρθρου 88, σε διακριτούς χώρους (ασφαλείς ζώνες) εντός των Ελεγχόμενων Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο ή των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.
2. Στις ασφαλείς ζώνες υλοποιούνται προγράμματα παροχής υπηρεσιών παιδικής προστασίας από τους Φορείς του άρθρου 54 (εφεξής: «Φορείς υλοποίησης»), οι οποίοι, με την πράξη τοποθέτησης του Τμήματος Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων (Τ.Δ.Α.Σ.Μ.), η οποία κοινοποιείται και στη Διοίκηση της Δομής, αναλαμβάνουν, σε εικοσιτετράωρη βάση, την καθημερινή φροντίδα, υποστήριξη και επίβλεψη των ανηλίκων, με σκοπό τη διασφάλιση της ευημερίας τους.

3. Κατά το διάστημα της παραμονής τους στις ασφαλείς ζώνες, οι ανήλικοι απολαμβάνουν των υπηρεσιών που παρέχονται από τα αρμόδια Κλιμάκια της Δομής της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, την περίθαλψη και τις υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως προβλέπονται στο Μέρος Β΄ του Δεύτερου Βιβλίου του παρόντος νόμου.

4. Η ασφαλής ζώνη συνιστά αναπόσπαστο μέρος της δομής, εντός της οποίας λειτουργεί και υπάγεται στη διοίκηση αυτής. Το Τ.Δ.Α.Σ.Μ. διαχειρίζεται τις θέσεις φιλοξενίας που αντιστοιχούν στην ασφαλή ζώνη βάσει της καθορισμένης δυναμικότητας, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Ο φορέας υλοποίησης της ασφαλούς ζώνης, ως προς την παροχή υπηρεσιών, ενεργεί υπό τις κατευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο.

5. Σε περίπτωση μη ύπαρξης ή διακοπής λειτουργίας του φορέα υλοποίησης, δεν πραγματοποιούνται νέες τοποθετήσεις στην ασφαλή ζώνη, εκτός αν, για λόγους επείγουσας προστασίας, απαιτείται προσωρινή παραμονή, οπότε η διοίκηση της Δομής μεριμνά αποκλειστικά για την ασφαλή παραμονή των ανηλίκων έως την ανάληψη καθηκόντων από φορέα υλοποίησης της παρ. 2.

Άρθρο 83

Αρμόδια αρχή διαχείρισης αιτημάτων στέγασης

Το Τμήμα Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας είναι αρμόδιο για:

- α) τη διαχείριση των αιτημάτων στέγασης ή μετακίνησης ασυνόδευτων ανηλίκων σε κατάλληλο πλαίσιο φιλοξενίας,
- β) την προτεραιοποίηση των αιτημάτων, βάσει κριτηρίων ευαλωτότητας και
- γ) τον συντονισμό κάθε ενέργειας μετάβασης, τοποθέτησης, συνοδείας και φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων σε θέσεις φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανηλίκους.

Άρθρο 84

Διαδικασία διαχείρισης αιτημάτων στέγασης

1. Η διαδικασία διαχείρισης των αιτημάτων στέγασης των ασυνόδευτων ανηλίκων διακρίνεται στα εξής στάδια:

- α) υποβολή του αιτήματος στέγασης,
- β) αξιολόγησή του και
- γ) προετοιμασία του ασυνόδευτου ανηλίκου για τη μεταφορά του, με συνοδεία, σε κατάλληλο πλαίσιο φιλοξενίας.

2. Κάθε φορέας αναγγελίας, συμπεριλαμβανομένου και του επιτρόπου που ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, υποβάλλει, με τη χρήση μέσων Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών, αίτημα στέγασης ασυνόδευτου ανηλίκου στο Τμήμα Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων.

Το αίτημα στέγασης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

- α) στοιχεία ταυτότητας και επικοινωνίας του φορέα αναγγελίας,
- β) την προσωπική και νομική κατάσταση του άμεσα ενδιαφερόμενου ανηλίκου,
- γ) στοιχεία ευαλωτότητας, όπως είναι η κατάσταση υγείας του ανηλίκου,
- δ) στοιχεία κοινωνικού ιστορικού, και
- ε) εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου.

Το Τμήμα Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων (Τ.Δ.Α.Σ.Μ.) μεριμνά για την αμελλητί

καταχώριση των στοιχείων του προηγούμενου εδαφίου στο Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 90 και καταχωρίζει την υπόθεση του ενδιαφερόμενου ανήλικου σε κατάλογο αναμονής για τοποθέτηση σε κατάλληλο πλαίσιο φιλοξενίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δυσανάλογου αριθμού αφίξεων ασυνόδευτων ανηλίκων ή αυξημένου χρόνου παραμονής ανηλίκων σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές, και σύμφωνα με σχετική εισήγηση της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης προς τη Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, το αίτημα στέγασης που υποβάλλεται από την αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα στοιχεία των περ. α) και β) του δευτέρου εδαφίου.

3. Κατά το στάδιο της αξιολόγησης του αιτήματος στέγασης, το Τ.Δ.Α.Σ.Μ.:

α) εκτιμά και, κατά περίπτωση, προτεραιοποιεί αιτήματα στέγασης, στη βάση κριτηρίων ευαλωτότητας του άμεσα ενδιαφερόμενου ανήλικου, όπως είναι η ηλικία, το φύλο, η κατάσταση της σωματικής και ψυχικής υγείας, τυχόν θυματοποίησή του, προηγούμενος τόπος διαμονής, χρόνος αναμονής για τοποθέτηση, και τυχόν επαναλαμβανόμενες μη οργανωμένες από τις αρχές αποχωρήσεις του ανήλικου από Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας,

β) επιλέγει τους προς στέγαση ανήλικους ανά τύπο στέγασης, συνεκτιμώντας τη διαθεσιμότητα των κενών θέσεων σε κάθε πλαίσιο φιλοξενίας και λαμβάνοντας υπόψη το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 40, και

γ) εκδίδει πράξη τοποθέτησης του ασυνόδευτου ανήλικου στο οριζόμενο πλαίσιο φιλοξενίας, με την οποία αναθέτει την καθημερινή φροντίδα και την ευημερία ενός ανήλικου στον συγκεκριμένο φορέα λειτουργίας του πλαισίου φιλοξενίας.

Η πράξη τοποθέτησης επιδίδεται αμελλητί, με επιμέλεια του Τ.Δ.Α.Σ.Μ., στον φορέα λειτουργίας του πλαισίου φιλοξενίας που έχει επιλεγεί για τη διαμονή του ασυνόδευτου ανήλικου, στον φορέα αναγγελίας, στον φορέα συνοδείας, και τον επίτροπο.

4. Κατά το στάδιο της προετοιμασίας για τη μετάβαση του ανήλικου στο νέο πλαίσιο φιλοξενίας, ο φορέας αναγγελίας:

α) ενημερώνει, μετά από την επίδοση της πράξης της παρ. 3, τον ενδιαφερόμενο ανήλικο για τη τοποθέτησή του σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί, με απλό και προσιτό τρόπο,

β) επικοινωνεί με τον φορέα συνοδείας για τον ορισμό ημερομηνίας μετάβασης του ανήλικου στο νέο πλαίσιο φιλοξενίας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 89, και

γ) μεριμνά για την παράδοση στον ανήλικο, υπό την ευθύνη του συνοδού του, των πρωτότυπων εγγράφων που αφορούν στην υπόθεσή του, όπως έγγραφα ταυτοποίησης, πράξεις του Εισαγγελέα ή Δικαστηρίου και ιατρικά έγγραφα.

5. Ο φορέας λειτουργίας του πλαισίου φιλοξενίας που έχει οριστεί για τη διαμονή του ασυνόδευτου ανήλικου ενημερώνει εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών το Τ.Δ.Α.Σ.Μ. για κάθε άφιξη και αποχώρηση ανήλικου.

6. Για τις μετακινήσεις των ανηλίκων εντός του συστήματος φιλοξενίας, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 έως 5.

Άρθρο 85

Διαδικασία εποπτείας και αξιολόγησης των πλαισίων φιλοξενίας

1. Το Τμήμα Εποπτείας και Αξιολόγησης Δομών Φιλοξενίας (Τ.Ε.Α.Δ.Φ.) της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας παρακολουθεί και αξιολογεί την εύρυθμη λειτουργία των Δομών Μακροχρόνιας Φιλοξενίας (Δ.Μ.Φ) με:

α) τακτικούς ή δειγματοληπτικούς επιτόπιους ελέγχους στις Δ.Μ.Φ.,

β) έκτακτους επιτόπιους ελέγχους στις Δ.Μ.Φ., κατόπιν υποβολής αναφοράς από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Κατόπιν κάθε επιτόπιου ελέγχου, συντάσσεται έκθεση αξιολόγησης. Κατά την αξιολόγηση μίας Δ.Μ.Φ. από το Τ.Ε.Α.Δ.Φ. συνεκτιμώνται αναφορές και εκθέσεις ή άλλες πληροφορίες και έγγραφα που λαμβάνει από τον φορέα λειτουργίας κατόπιν αιτήματος, και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο που αφορά στη λειτουργία της Δ.Μ.Φ. και τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Για κάθε Δ.Μ.Φ. συντάσσεται τουλάχιστον εξαμηνιαία έκθεση αξιολόγησης και εποπτείας.

2. Σε περίπτωση διαπίστωσης μη τήρησης των υποχρεώσεων των άρθρων 80 και 81 και των κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων αυτών αποφάσεων, όπως προβλέπονται στο άρθρο 93, από φορέα λειτουργίας Κέντρου Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Κ.Φ.Α.Α.) ή Εποπτευόμενο Διαμέρισμα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης, αντίστοιχα, το Τ.Ε.Α.Δ.Φ. επιδίδει στον άμεσα ενδιαφερόμενο την έκθεση αξιολόγησης με σύσταση προς συμμόρφωση εντός σαράντα (40) ημερών και προειδοποίηση επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση υποτροπής. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου δύναται να παρατείνεται επιπλέον έως τριάντα (30) ημέρες, εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο για τη συμμόρφωση του φορέα λειτουργίας και δεν θίγεται η ευημερία των φιλοξενούμενων ανηλίκων. Για το χρονικό διάστημα αυτό η δομή είναι υπό επιτήρηση.

3. Η μη συμμόρφωση του φορέα λειτουργίας με τη σύσταση της παρ. 2 συνεπάγεται τη διακοπή έκδοσης νέων πράξεων τοποθέτησης της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 84. Εντός δύο (2) μηνών από την επιβολή του μέτρου του πρώτου εδαφίου εξετάζεται εκ νέου η συμμόρφωση του φορέα λειτουργίας Δ.Μ.Φ. και, εφόσον διαπιστώνεται υποτροπή, ανακαλούνται οι πράξεις τοποθέτησης ασυνόδευτων ανηλίκων στην ελεγχόμενη Δ.Μ.Φ. και επέρχεται η διαγραφή της Δ.Μ.Φ. από το Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων. Στην περίπτωση αυτή το Τμήμα Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων μεριμνά για την άμεση μετακίνηση και τοποθέτηση των ασυνόδευτων ανηλίκων, σε άλλο πλαίσιο φιλοξενίας κατά τη διαδικασία της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 84.

4. Αν από την παράβαση που διαπιστώνεται κατά τη διάρκεια επιτόπιου ελέγχου κρίνεται ότι υφίσταται κίνδυνος ζωής ή σωματικής ακεραιότητας ή ψυχικής ευημερίας των ανηλίκων, λαμβάνονται άμεσα μέτρα, όπως η ενημέρωση των αρμόδιων αστυνομικών, εισαγγελικών ή δημοτικών αρχών, η διακοπή τοποθετήσεων, η επιβολή μείωσης δυναμικότητας της δομής, η μετακίνηση των φιλοξενούμενων ανηλίκων ή η διακοπή της λειτουργίας της δομής και η διαγραφή της από το Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, χωρίς να απαιτείται η πλήρωση της προϋπόθεσης παρέλευσης των προθεσμιών των παρ. 2 και 3.

5. Κατά τη διαδικασία εποπτείας και αξιολόγησης, στοιχεία προς αξιολόγηση είναι η συχνότητα και οι περιστάσεις υπό τις οποίες τυχόν λαμβάνουν χώρα μη οργανωμένες από τις αρμόδιες αρχές αποχωρήσεις ανηλίκων από τη Δ.Μ.Φ. Σε αυτή την περίπτωση, εφαρμόζονται τα μέτρα της παρ. 4 και αποκλείεται η εφαρμογή των παρ. 2 και 3 του παρόντος.

6. Τα πορίσματα της αξιολόγησης των αναφορών και των ελέγχων των παρ. 1 έως 3 κοινοποιούνται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την υλοποίηση προγραμμάτων χρηματοδότησης από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, εφόσον στα προγράμματα αυτά συμμετέχουν οι ελεγχόμενοι φορείς λειτουργίας Δ.Μ.Φ., καθώς και στην αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση ή ανάκληση άδειας λειτουργίας των Κ.Φ.Α.Α. Τα πορίσματα δεσμεύουν τα όργανα του πρώτου εδαφίου για τις δικές τους ενέργειες κατά τον λόγο της αρμοδιότητάς τους.

7. Οι παρ. 1 έως 6 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση των Δομών Επείγουσας Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της παρ. 4 του άρθρου 88.

8. Στις ασφαλείς ζώνες του άρθρου 82, η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, διά της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, εποπτεύει την παροχή υπηρεσιών του φορέα υλοποίησης. Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, διά της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, μεριμνά για την ασφάλεια και την εύρυθμη λειτουργία της ασφαλούς ζώνης ως τμήματος της Δομής, και εποπτεύει κάθε ζήτημα που επηρεάζει τις συνθήκες διαβίωσης των ανηλίκων, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στον φορέα υλοποίησης κατά την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 82.

Άρθρο 86

Χωρισμένοι από την οικογένειά τους ανήλικοι

1. Ο Εισαγγελέας δύναται να διατάσσει την άσκηση της καθημερινής φροντίδας ασυνόδευτου ανηλίκου κατά την έννοια της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 57 σε ενήλικο συγγενή εξ αίματος έως τον τρίτο βαθμό ή σε ενήλικο πρόσωπο του φιλικού του περιβάλλοντος, κατόπιν αξιολόγησης της καταλληλότητάς του, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου.
2. Για την εφαρμογή της παρ. 1, λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του ανηλίκου, εκτιμάται η σχέση του ανηλίκου με το ανωτέρω ενήλικο πρόσωπο και διερευνάται αν το πρόσωπο αυτό διαθέτει οριστικό ή προσωρινό τίτλο διαμονής, συναινεί και είναι σε θέση να φροντίσει τον ανήλικο. Προς τούτο συμβάλλουν ιδίως η αξιολόγηση βέλτιστου συμφέροντος ή η κοινωνική έκθεση που έχει διενεργηθεί ή συνταχθεί αντίστοιχα, από τον επίτροπο ή την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή άλλη αρμόδια αρχή ή φορέα παιδικής προστασίας, κατά περίπτωση και κατά τον τομέα αρμοδιότητας. Κοινωνική έρευνα περί της καταλληλότητας του ενηλίκου φροντιστή, εφόσον αυτός διαμένει εκτός των δομών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, δύναται να διενεργείται από φορείς του άρθρου 54, κατόπιν εισαγγελικής εντολής.

Άρθρο 87

Συνεργασία του ασκούντος την καθημερινή φροντίδα με τον επίτροπο

1. Εφόσον με διάταξη ή απόφαση αρμόδιας αρχής δεν ανατίθενται περισσότερες αρμοδιότητες, ο φορέας λειτουργίας δομών φιλοξενίας ή ο φορέας λειτουργίας ασφαλούς ζώνης και ο συγγενής ή το οικείο πρόσωπο ή ο ανάδοχος γονέας, στους οποίους έχουν ανατεθεί η φιλοξενία και η φροντίδα ενός ανηλίκου, ασκούν όσες αρμοδιότητες είναι απαραίτητες για την καθημερινή φροντίδα του ανηλίκου και τη διεξαγωγή των τρεχουσών και επειγουσών υποθέσεών του. Στις αρμοδιότητες αυτές ανήκουν, ιδίως, η στέγαση, σίτιση, ένδυση, υπόδηση, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, η καθημερινή φροντίδα της υγείας και της προσωπικής υγιεινής του ανηλίκου, η επίβλεψη του ανηλίκου και η υποστήριξή του κατά τη μόρφωση και την επαγγελματική εκπαίδευσή του.
2. Οι φορείς και τα φυσικά πρόσωπα της παρ. 1 συνεργάζονται με τον επίτροπο για τη διασφάλιση της συνολικής ευημερίας του ανηλίκου και για τον σκοπό αυτό παρέχουν εγκαίρως στον επίτροπο πληροφορίες σχετικές με το πρόσωπο και τις συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης του ανηλίκου. Οι ασκούντες την καθημερινή φροντίδα του ανηλίκου εφαρμόζουν τις οδηγίες του επιτρόπου για την ευημερία του ανηλίκου, αν αυτές εκφράσθηκαν ρητά.
3. Αν τα πρόσωπα της παρ. 1 διαφωνούν σχετικά με τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων τους προς το συμφέρον του ανηλίκου, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξεύρεση μιας αμοιβαίως αποδεκτής λύσης, με τη συνδρομή του Τμήματος Θεσμικής Προστασίας και Επιτροπείας και άλλης, κατά περίπτωση, αρμόδιας οργανικής μονάδας της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ή άλλης υπηρεσίας ή αρχής. Σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας, τα μέρη απευθύνονται με κοινή ειδικώς αιτιολογημένη αίτησή τους στο Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 71 για την άρση της διαφωνίας.

Άρθρο 88

Εθνικός Μηχανισμός Επείγουσας Ανταπόκρισης

1. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας ορίζεται ως Εθνικός Μηχανισμός Επείγουσας Ανταπόκρισης (Ε.Μ.Ε.Α.).
2. Σκοπός του Ε.Μ.Ε.Α. είναι ο εντοπισμός και η άμεση παραπομπή και τοποθέτηση σε δομές επείγουσας φιλοξενίας αστέγου ασυνόδευτου ανηλίκου ή ανηλίκου που διαβιεί σε επισφαλείς συνθήκες, κατ' εφαρμογή

του άρθρου 43 του ν. 4760/2020 (Α' 247), περί της κατάργησης της προστατευτικής φύλαξης των ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Ως άστεγος ασυνόδευτος ανήλικος νοείται ο ανήλικος που:

- α) διαμένει σε δημόσιους ή εξωτερικούς χώρους, χωρίς το κατάλυμα να μπορεί να θεωρηθεί τόπος κατοικίας,
- β) διανυκτερεύει σε ξενώνες ύπνου, χωρίς σταθερό τόπο διαμονής, ή
- γ) διαμένει προσωρινά και σύντομα σε ξενώνα για αστέγους.

4. Ως επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης νοούνται:

- α) η προσωρινή φιλοξενία σε συγγενείς ή φίλους,
- β) η διαμονή σε καθεστώς παράνομης υπεκμίσθωσης ή κατάληψης χώρου και
- γ) η διαβίωση σε προσωρινά ή πρόχειρα καταλύματα, όπως είναι οι αυτοσχέδιες κατασκευές και τα αυτοκίνητα.

5. Η δομή επείγουσας φιλοξενίας, η οποία είναι εγγεγραμμένη στο Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 90, παρέχει, κατ' ελάχιστον, υπηρεσίες ασφαλούς στέγασης, σίτισης, συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης, νομικής υποστήριξης και πρόσβασης σε δομές υγείας, μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες καταγραφής και εκτίμησης του ψυχοκοινωνικού υποβάθρου του φιλοξενουμένου ανηλίκου. Η διαμονή ασυνόδευτου ανηλίκου, που διαβιεί σε καθεστώς έλλειψης στέγης ή επισφαλών συνθηκών, σε δομή επείγουσας φιλοξενίας διαρκεί μέχρι και τρεις (3) εβδομάδες. Κατ' εξαίρεση, η διάρκεια της φιλοξενίας μπορεί να παρατείνεται, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών κάθε ανηλίκου, χωρίς να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Ελλείψει επαρκών θέσεων σε δομές επείγουσας φιλοξενίας, για την άμεση στέγαση και προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων, ο Ε.Μ.Ε.Α. δύναται να τοποθετεί ανηλικούς και σε άλλους χώρους κατάλληλους για τη φιλοξενία ασυνόδευτων ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των Κ.Φ.Α.Α. του άρθρου 80 και των ασφαλών ζωνών του άρθρου 82 σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

6. Ο Ε.Μ.Ε.Α. στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του:

- α) συνεργάζεται με φορείς του άρθρου 54 για την παροχή υπηρεσιών άμεσης υποστήριξης σε άστεγους ασυνόδευτους ανηλικούς που διαχειρίζονται κινητές ομάδες παιδικής προστασίας,
- β) σχεδιάζει και αναπτύσσει εξειδικευμένες δράσεις, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και τις αρχές, για τον εντοπισμό και τη μεταφορά σε ασφαλή στέγη ασυνόδευτων ανηλίκων σε κίνδυνο, ή ανηλίκων θυμάτων βίας, εμπορίας ανθρώπων, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης,
- γ) συνεργάζεται με την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την άμεση μεταφορά ανηλίκων σε σημεία ελέγχου διαλογής που δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασίες ελέγχου διαλογής,
- δ) συνεργάζεται με εισαγγελικές αρχές και κοινωνικές υπηρεσίες δήμων για ασυνόδευτους ανηλικούς που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες και αρνούνται τη μεταφορά σε ασφαλή στέγη,
- ε) λειτουργεί τηλεφωνική γραμμή εντοπισμού παιδιών σε επισφαλείς συνθήκες και παρέχει τεχνική καθοδήγηση και πληροφόρηση σε κάθε φορέα, συμπεριλαμβανομένου και του επιτρόπου, που εντοπίζει ασυνόδευτο ανήλικο που στερείται ασφαλούς ή γνωστής διαμονής και
- στ) αναλαμβάνει ενέργειες για κάθε σχετικό θέμα, ύστερα από αναφορά ή αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 89

Φορείς και διαδικασίες παροχής υπηρεσιών συνοδείας ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Ως αρμόδια αρχή για τον συντονισμό κάθε ενέργειας συνοδείας ασυνόδευτων ανηλίκων ορίζεται το Τμήμα Διαχείρισης Αιτημάτων Στέγασης και Μετεγκαταστάσεων της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας (Τ.Δ.Α.Σ.Μ.), σύμφωνα με τα άρθρα 83 και 84, με την επιφύλαξη του άρθρου 88.

2. Υπηρεσίες συνοδείας ασυνόδευτων ανηλίκων δύναται να παρέχουν οι φορείς του άρθρου 54.

3. Οι υπηρεσίες συνοδείας δύναται να χρηματοδοτούνται από:

- α) το εθνικό και το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την υλοποίηση δράσεων διεθνούς προστασίας και μετανάστευσης,
- β) ίδιους πόρους των φορέων παροχής υπηρεσιών συνοδείας,
- γ) δωρεές και κληροδοτήματα και
- δ) χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων από διεθνείς οργανισμούς.

4. Για κάθε συνοδεία ασυνόδευτου ανηλίκου, ο οριζόμενος φορέας:

- α) λαμβάνει την πράξη τοποθέτησης ασυνόδευτου ανηλίκου της περ. γ) της παρ. 3 του άρθρου 84, η οποία επέχει θέση εντολής μετακίνησης του συγκεκριμένου ανηλίκου, και συνεργάζεται με τον φορέα αναγγελίας και τον φορέα υποδοχής για την απρόσκοπτη παραλαβή και παράδοση του ανηλίκου,
- β) διασφαλίζει, σε συνεργασία με τον φορέα αναγγελίας και τον επίτροπο, ότι ο ανήλικος κατέχει τα απαραίτητα έγγραφα που αφορούν στην προσωπική του κατάσταση, όπως πρωτότυπα έγγραφα ταυτοποίησης, πράξεις των εισαγγελικών ή των αστυνομικών αρχών, ιατρικά έγγραφα ή αποφάσεις διοικητικών αρχών,
- γ) λαμβάνει κάθε πρόσφορο και εύλογο μέτρο για την ασφάλεια και την ομαλή μετακίνηση του ανηλίκου,
- δ) συντάσσει πρωτόκολλο παράδοσης παραλαβής, στο οποίο καταχωρίζονται και τα έγγραφα ή φάρμακα ή προσωπικά αντικείμενα που φέρει μαζί του ο υπό συνοδεία ανήλικος, και το κοινοποιεί αμελλητί στο Τ.Δ.Α.Σ.Μ. και
- ε) μεριμνά για την εκπαίδευση του προσωπικού του σε ζητήματα παιδικής προστασίας και πρώτων βοηθειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Άρθρο 90

Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Στη Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου τηρείται διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση καταχώρισης δεδομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων που εντοπίζονται στην ελληνική επικράτεια, με την επωνυμία «Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων» (Ε.Μ.Π.Α.Α.). Ως υπεύθυνος επεξεργασίας του Ε.Μ.Π.Α.Α. ορίζεται το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου μέσω της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας. Σκοπός του Ε.Μ.Π.Α.Α. είναι η διαχείριση, η προστασία και ο προγραμματισμός της φιλοξενίας και της επιτροπείας των ασυνόδευτων ανηλίκων. Το Ε.Μ.Π.Α.Α. δύναται να διαλειτουργεί, όπου απαιτείται, μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γ.Γ.Π.Σ.Ψ.Δ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με όλα τα Μητρώα του δημόσιου τομέα.
2. Πρόσβαση στο Ε.Μ.Π.Α.Α. με δυνατότητα επεξεργασίας, περιορισμένη στον τομέα των αρμοδιοτήτων τους, έχουν:
 - α) οι υπάλληλοι των Τμημάτων της Διεύθυνσης Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 40 του π.δ. 106/2020 (Α΄ 255),
 - β) οι υπάλληλοι του Αυτοτελούς Τμήματος Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης του άρθρου 42 του π.δ. 106/2020,
 - γ) οι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Εφαρμογών Πληροφορικής και Επικοινωνιών,
 - δ) οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης,
 - ε) οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου,
 - στ) το προσωπικό που απασχολείται με σχέση δανεισμού εργασίας στις υπηρεσίες των περ. α) έως ε), από διεθνείς ή ευρωπαϊκούς οργανισμούς,

ζ) το προσωπικό των φορέων παροχής υπηρεσιών επιτροπείας και λειτουργίας δομών φιλοξενίας,
η) το προσωπικό των φορέων του άρθρου 54 που συνεργάζονται με τον Ε.Μ.Ε.Α., σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 6 του άρθρου 88, και

θ) οι υπάλληλοι του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, για ζητήματα αναδοχής και υιοθεσίας ασυνόδευτων ανηλίκων, σύμφωνα με τον ν. 4538/2018 (Α' 181).

3. Στο Ε.Μ.Π.Α.Α. καταχωρίζονται από τους εξουσιοδοτημένους χρήστες τα στοιχεία που αφορούν στην προσωπική και νομική κατάσταση των ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς και τη διαχείριση και εποπτεία της επιτροπείας και της φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων. Η καταχώριση και η επεξεργασία των δεδομένων του πρώτου εδαφίου διενεργούνται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137). Τα στοιχεία που τηρούνται, κατά το μέρος που αφορούν στην προσωπική και νομική κατάσταση των ανηλίκων, είναι, ιδίως:

α) στοιχεία ταυτότητας του ανηλίκου, η φωτογραφία και τα ταυτοποιητικά του έγγραφα,

β) η φυλετική και εθνοτική καταγωγή ή άλλα στοιχεία αναγνώρισης,

γ) τα στοιχεία επικοινωνίας του ανηλίκου, τα στοιχεία γονέων και συγγενών, τα έγγραφα που αφορούν στο νομικό καθεστώς, τη διαδικασία οικογενειακής επανένωσης και άλλες διοικητικές ή δικαστικές ενέργειες, ο Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) ή ο Προσωρινός Αριθμός Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.) ή ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου,

δ) εκπαιδευτικό αρχείο, επαγγελματική κατάρτιση ή μαθητεία, ιατρικό ιστορικό και πληροφορίες για εμβολιασμούς, ψυχοκοινωνικό ιστορικό, έγγραφα ή πράξεις δημόσιων αρχών,

ε) πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση επιτροπείας του και τη φιλοξενία του σε Δομές Μακροχρόνιας Φιλοξενίας ή άλλο κατάλληλο για ασυνόδευτους ανηλίκους χώρο ή ανάδοχη οικογένεια ή σε άλλο συγγενικό ή οικείο πρόσωπο, η αξιολόγηση βέλτιστου συμφέροντος, καθώς και στοιχεία επαγγελματιών που τον πλαισιώνουν.

4. Η ενημέρωση για τα στοιχεία των ασυνόδευτων ανηλίκων διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 63. Η ενημέρωση δύναται να υλοποιείται και μέσω τυποποιημένων εγγράφων και διαδικασιών που εκπονούνται από τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και είναι περιοδική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Άρθρο 91

Αξιολόγηση και καθορισμός του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων

1. Η αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου αποσκοπεί, ιδίως, στον σχεδιασμό των ενεργειών και αποφάσεων που λαμβάνονται για κάθε ανήλικο, και στην αναζήτηση μίας βιώσιμης λύσης για εκείνον.

2. Οι αρμόδιες, κατά περίπτωση, αρχές κατά την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος ενός ανηλίκου λαμβάνουν υπόψη τους παράγοντες που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 και την παρ. 1 του άρθρου 39 του παρόντος.

3. Για τους σκοπούς της παρ. 1, κατά τη διενέργεια αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου, λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες που αναζητούνται από τον ανήλικο, τους επαγγελματίες και τους φροντιστές που τον πλαισιώνουν, και αφορούν, κατ' ελάχιστον, στα προσωπικά στοιχεία του ανηλίκου, στο οικογενειακό περιβάλλον και στον αποχωρισμό του από αυτό, στις τρέχουσες συνθήκες διαβίωσης και φροντίδας, στην ασφάλεια, στην υγεία και στην πρόσβασή του σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, στη διατροφή, στην υγιεινή, στην εκπαίδευση, στις καθημερινές δραστηριότητες, στην ψυχοκοινωνική ευημερία και προστασία που απολαμβάνει, καθώς και τις προσπάθειες αναζήτησης και εντοπισμού μελών της οικογένειάς του. Κατά την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου κατά το πρώτο εδάφιο

εφαρμόζονται οι εγγυήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του ν. 4624/2019 (Α' 137).

4. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, σε συνεργασία με διεθνείς και ευρωπαϊκούς οργανισμούς, και, ιδίως, την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, και τις συναρμόδιες αρχές, καθορίζει τους δείκτες αξιολόγησης, την πρότυπη φόρμα αξιολόγησης και τις διαδικασίες προσδιορισμού του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού.

5. Οι υπάλληλοι και το προσωπικό των αρχών και φορέων που διενεργούν ή συμμετέχουν στην αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος των ανηλίκων εκπαιδεύονται περιοδικά στη χρήση των προτυποποιημένων εγγράφων και διαδικασιών της παρ. 3 ως εκπαιδευτές για τις υπηρεσίες τους και τους φορείς, με μέριμνα της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, σε συνεργασία με συναρμόδιες αρχές και εξειδικευμένους φορείς και οργανισμούς. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας τηρεί κατάλογο εκπαιδευμένων εκπαιδευτών στις διαδικασίες βέλτιστου συμφέροντος, με τη συναίνεση των εκπαιδευόμενων.

6. Κατά τον προσδιορισμό μακροπρόθεσμων λύσεων για έναν ανήλικο, οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά το μέλλον του, όπως ενδεικτικά η υιοθεσία, η μετεγκατάσταση σε άλλη χώρα ή ο επαναπατρισμός, διενεργείται διαδικασία καθορισμού βέλτιστου συμφέροντος με τη χρήση προτυποποιημένων εγγράφων και διαδικασιών που αναπτύσσει η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και λαμβάνονται υπόψη η οικεία κατά περίπτωση νομοθεσία και τυχόν διακρατικές συμφωνίες. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, δια του Συμβουλίου Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 71, αποφαινεται ή, κατά περίπτωση, γνωμοδοτεί επί του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου, κατόπιν αιτήματος από τον επίτροπο ή άλλη αρμόδια αρχή ή φορέα.

Άρθρο 92

Ψηφιακή πλατφόρμα καταχώρισης της αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού

1. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σχεδιάζει, αναπτύσσει, και λειτουργεί ψηφιακή πλατφόρμα για τη συστηματική καταχώριση της αξιολόγησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, που διενεργείται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 91. Υπεύθυνος επεξεργασίας της πλατφόρμας είναι το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου μέσω της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας.

2. Η πλατφόρμα δύναται να διαλειτουργεί με τα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και ιδίως με το Εθνικό Μητρώο Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 90.

3. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας περιορίζεται αποκλειστικά στα απολύτως αναγκαία δεδομένα για την αξιολόγηση και τον προσδιορισμό του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανηλίκου και δεν επιτρέπεται η περαιτέρω επεξεργασία τους για σκοπούς ασύμβατους με τον σκοπό αυτό. Για την ανάπτυξη, λειτουργία και συντήρηση της πλατφόρμας λαμβάνονται τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων ψευδωνυμοποίησης, καταγραφής ενεργειών χρηστών και διαβαθμισμένης πρόσβασης, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679.

4. Η πρόσβαση των χρηστών στα δεδομένα της πλατφόρμας είναι διαβαθμισμένη και περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως αναγκαίο περιεχόμενο, ανάλογα με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντά τους. Η διαδικασία και το εύρος πρόσβασης στην πλατφόρμα από συγκεκριμένους χρήστες καθορίζεται από την πολιτική ασφαλείας δεδομένων που εφαρμόζει το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.

5. Πριν από την παραγωγική λειτουργία της ψηφιακής πλατφόρμας της παρ. 1 διενεργείται εκτίμηση αντικτύπου σχετικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 35 του

Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, με τη συμμετοχή του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Η πλατφόρμα τίθεται σε λειτουργία μόνον εφόσον από την εκτίμηση του πρώτου εδαφίου προκύπτει ότι έχουν ληφθεί τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 93

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας δύναται να καθορίζονται το περιεχόμενο και οι διαδικασίες κατάρτισης και έκδοσης της Πολιτικής Παιδικής Προστασίας (Π.Π.Π.) της περ. δ) της παρ. 2 του άρθρου 54.
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως αν μεταβάλλονται ουσιωδώς ο όγκος απασχόλησης των εντεταλμένων επιτροπείας και οι συνθήκες άφιξης ασυνόδευτων ανηλίκων στα σημεία εισόδου ή παραμονής αυτών σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές και λαμβάνοντας υπόψη τα όρια των διατιθέμενων, κατά περίπτωση, πόρων, δύναται να τροποποιείται ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων που ανατίθενται σε εντεταλμένο επιτροπείας, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 66.
3. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζεται ο κανονισμός οργάνωσης και λειτουργίας του Συμβουλίου Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 71.
4. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται οι διαδικασίες υποβολής, εξέτασης και επίλυσης των παραπόνων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 75.
5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται και εξειδικεύονται:
 - α) οι κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας των Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Κ.Φ.Α.Α.),
 - β) ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας και ο Κώδικας Δεοντολογίας του προσωπικού αυτών,
 - γ) η δυναμικότητα και ο τρόπος στελέχωσης των Κ.Φ.Α.Α.,
 - δ) οι παρεχόμενες υπηρεσίες φιλοξενίας,
 - ε) η διαδικασία υποβολής παραπόνων από τους φιλοξενούμενους ασυνόδευτους ανηλίκους,
 - στ) οι βασικές κτηριακές προδιαγραφές και κανόνες ασφαλείας, καθώς και
 - ζ) κάθε άλλο, τεχνικό και λεπτομερειακό, θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 80.
6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται και εξειδικεύονται το πλαίσιο και η διαδικασία αδειοδότησης για τη λειτουργία Κ.Φ.Α.Α. του άρθρου 80.
7. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται:
 - α) τα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των Εποπτευόμενων Διαμερισμάτων Ημιαυτόνομης Διαβίωσης (Ε.Δ.Η.Δ.),
 - β) η δυναμικότητα και οι γενικές κτηριακές προδιαγραφές για τη λειτουργία των Ε.Δ.Η.Δ.,
 - γ) οι παρεχόμενες υπηρεσίες φιλοξενίας,
 - δ) ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός των Ε.Δ.Η.Δ. και η στελέχωση της ομάδας υποστήριξης του φορέα λειτουργίας,
 - ε) η διαδικασία υποδοχής του φιλοξενούμενου ασυνόδευτου ανηλίκου στο Ε.Δ.Η.Δ.,
 - στ) οι μεταβατικές διατάξεις για τη λειτουργία των Ε.Δ.Η.Δ., καθώς και
 - ζ) κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 81.
8. Με κοινή απόφαση των Γενικών Γραμματέων Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο και Ευάλωτων Πολιτών και

Θεσμικής Προστασίας δύναται να προσδιορίζονται οι λεπτομέρειες της λειτουργίας των ασφαλών ζωνών για ασυνόδευτους ανηλίκους, και της εποπτείας αυτών, των βασικών παρεχόμενων υπηρεσιών και της στελέχωσης αυτών, και κάθε άλλο αναγκαίο, τεχνικό ή λεπτομερειακό, θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 82.

9. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζεται ο κανονισμός λειτουργίας της τηλεφωνικής γραμμής της περ. ε) της παρ. 6 του άρθρου 88, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα σχετικά με τη λειτουργία του Αυτοτελούς Τμήματος Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης του άρθρου 42 του π.δ. 106/2020 (Α' 255).

10. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται:

α) η οργάνωση, η λειτουργία και η εποπτεία των δομών επείγουσας φιλοξενίας του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 88,

β) ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας και ο κώδικας δεοντολογίας του προσωπικού τους,

γ) η δυναμικότητα και η στελέχωσή τους,

δ) οι παρεχόμενες υπηρεσίες φιλοξενίας και η εποπτεία αυτών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται οι όροι δημιουργίας, τήρησης και λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Ε.Μ.Π.Α.Α.), τα δεδομένα που καταχωρίζονται, τα ζητήματα χορήγησης πρόσβασης, πιστοποίησης και αυθεντικοποίησης των χρηστών, οι απαιτούμενες διαλειτουργικότητες του Ε.Μ.Π.Α.Α. με άλλα πληροφοριακά συστήματα του δημοσίου τομέα, η διαδικασία εγγραφής, υποβολής, ενημέρωσης των στοιχείων και οι προϋποθέσεις καταχώρισής τους, οργανωτικά και τεχνικά θέματα απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων του παρόντος, και κάθε άλλη αναγκαία, τεχνική ή εν γένει, λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 90.

12. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας καθορίζονται οι κατηγορίες χρηστών της ψηφιακής πλατφόρμας του άρθρου 92, μεταξύ των προσώπων της παρ. 2 του άρθρου 90.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1348 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΚΟΙΝΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2013/32/ΕΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 94 Αντικείμενο

Στο παρόν Μέρος θεσπίζονται τα εθνικά μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (L της 22.5.2024), καθώς και κάθε άλλο συναφές ζήτημα που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 95 Καθορισμός αρμόδιων αρχών

Για τις ανάγκες του παρόντος:

α) «αποφαινόμενη αρχή» συνιστούν τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου, κατά το π.δ. 106/2020 (Α' 255). Το Τμήμα Ανακλήσεων και Αποκλεισμού της Υπηρεσίας Ασύλου λογίζεται ως αποφαινόμενη αρχή για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας κατά τη διοικητική διαδικασία του π.δ. 106/2020 (Α' 255),

β) «αρμόδιες αρχές απόφασης» ορίζονται η αποφαινόμενη αρχή και οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών,

γ) «αρμόδιες αρχές κατάθεσης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές κατάθεσης» είναι τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου της Υπηρεσίας Ασύλου κατά τα οριζόμενα στο π.δ. 106/2020.

δ) «αρμόδιες αρχές καταχώρισης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές καταχώρισης» είναι τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου της Υπηρεσίας Ασύλου κατά τα οριζόμενα στο π.δ. 106/2020,

ε) «αρμόδιες αρχές υποβολής αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές υποβολής» είναι η ΕΛ.ΑΣ., το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Υπηρεσία Ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Άρθρο 96

Γενικές εγγυήσεις για τους αιτούντες διεθνή προστασία

1. Κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, οι αιτούντες απολαύουν των εγγυήσεων του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Η ενημέρωση των αιτούντων διεθνούς προστασίας για τις πληροφορίες της παρ. 2 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, παρέχεται σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο, από τις αρμόδιες αρχές κατά την υποβολή τους στις διαδικασίες ελέγχου διαλογής, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος, και το αργότερο έως την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας από τις αρμόδιες αρχές καταχώρισης.
3. Η ενημέρωση της παρ. 2 λαμβάνει χώρα μέσω του προβλεπόμενου στην παρ. 7 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ενημερωτικού φυλλαδίου, το οποίο παρέχεται σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, και όπου είναι αναγκαίο, προφορικά. Οι αιτούντες επιβεβαιώνουν τη λήψη των ως άνω προβλεπόμενων πληροφοριών με την υπογραφή του εγγράφου ενημέρωσης που τους χορηγείται, ή με άλλο πρόσφορο τρόπο. Αντίγραφο του εγγράφου με την υπογραφή του αιτούντος, ή του εκπροσώπου ή προσωρινού εκπροσώπου του, αν πρόκειται για ασυνόδευτο ανήλικο, και κάθε άλλου σχετικού έγγραφου στοιχείου διατηρείται στον φάκελο του αιτούντος. Στο ανωτέρω έγγραφο, καταγράφεται και τυχόν άρνηση υπογραφής, συμπεριλαμβανομένου και του λόγου αυτής. Επιπλέον του ενημερωτικού φυλλαδίου, πληροφορίες δύναται να παρέχονται και τηλεφωνικά, με αυτοματοποιημένο τρόπο, ή και με χρήση πληροφοριακών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης.
4. Η Υπηρεσία Ασύλου ενημερώνει εγγράφως τους αιτούντες και επιδίδει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας σε αυτούς, σύμφωνα με το άρθρο 120.
5. Στους αιτούντες παρέχονται υπηρεσίες διερμηνείας για να υποβάλουν την αίτησή τους, να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες αρχές και για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, τόσο στη

διοικητική διαδικασία όσο και στη διαδικασία προσφυγής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς διερμηνέα. Η δαπάνη της διερμηνείας βαρύνει το Δημόσιο. Η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, όπου αυτή απαιτείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, δύναται να παρέχεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων επικοινωνίας, σε περίπτωση που η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι δυνατή. Για την ενίσχυση και υποστήριξη των παρεχόμενων υπηρεσιών διερμηνείας, οι αρμόδιες αρχές δύναται να κάνουν χρήση λογισμικών αυτοματοποιημένης μετάφρασης και υποτιτλισμού ηχητικών δεδομένων μέσω πληροφοριακών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Υπηρεσίας Ασύλου. Εφόσον είναι αποδεδειγμένα αδύνατη η παροχή διερμηνείας στη γλώσσα επιλογής του αιτούντος, παρέχεται διερμηνεία στην επίσημη γλώσσα της χώρας καταγωγής του αιτούντος ή σε άλλη γλώσσα που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς νοηματικής γλώσσας.

6. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές ασύλου και υποδοχής αναγνωρίζουν και θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής αιτούντων με την επίδειξη του δελτίου του άρθρου 112. Στις περιπτώσεις κράτησης, ή σε άλλες περιπτώσεις που ο αιτών δεν διαθέτει δελτίο αιτούντος άσυλο, οι αρμόδιες αρχές ασύλου και υποδοχής δύναται να βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν καταχωρισθεί.

Άρθρο 97

Υποχρεώσεις των αιτούντων

1. Ο αιτών διεθνή προστασία έχει τις υποχρεώσεις του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο και να προσκομίζουν οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχουν στην κατοχή τους και σχετίζεται με την εξέταση της αίτησης και των στοιχείων που πιστοποιούν την ταυτότητα των ιδίων και των μελών της οικογένειάς τους, τη χώρα καταγωγής και τον τόπο γέννησης τους, καθώς και την οικογενειακή τους κατάσταση, το αργότερο μέχρι και τη λήξη της προθεσμίας της κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στις περιπτώσεις που παραδοθούν τα ανωτέρω έγγραφα, συντάσσεται πρακτικό παράδοσης - παραλαβής, αντίγραφο του οποίου χορηγείται στον αιτούντα. Η κατάθεση και η εξέταση της αίτησης χορήγησης διεθνούς προστασίας, καθώς και η χορήγηση καθεστώτος, δεν προϋποθέτουν υποχρεωτικά την υποβολή αποδεικτικών στοιχείων.
3. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές επικοινωνούν με τον αιτούντα είτε τηλεφωνικά είτε εγγράφως με την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ή με την αποστολή ενημερωτικής επιστολής στη διεύθυνση του τόπου διαμονής του, όπως τα στοιχεία αυτά έχουν δηλωθεί από τον αιτούντα κατά την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στον φάκελο του αιτούντα τηρείται αντίγραφο της σχετικής ενημέρωσης των αρχών, καθώς και κάθε αποδεικτικό έγγραφο από τη ληφθείσα επικοινωνία.
4. Κατά την πραγματοποίηση του ελέγχου της παρ. 5 του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, οι αρμόδιες αρχές συντάσσουν σχετική αναφορά, η οποία περιλαμβάνεται στον διοικητικό φάκελο του αιτούντος.
5. Ο αιτών συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις, οι οποίες επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές υποδοχής σύμφωνα με το Μέρος Β' του Δεύτερου Βιβλίου.
6. Σε περίπτωση παραβίασης του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές με υπαιτιότητα του αιτούντος, όπως αυτό εξειδικεύεται στις παρ. 1 έως 5, ιδίως, επανειλημμένης μη επικοινωνίας με τις αρχές και μη συνεργασίας, προκειμένου να διαπιστωθούν τα αναγκαία για την εξέταση της αίτησης στοιχεία, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, τεκμαίρεται σιωπηρή ανάκληση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής, σύμφωνα με τις περ. β) έως ε) της παρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού (ΕΕ)

2024/1348.

Άρθρο 98

Εξαίρεση από το δικαίωμα παραμονής κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας

Εξαίρεση από το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας του Κεφαλαίου III του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 προβλέπεται, όταν συντρέχουν οι όροι της παρ. 4 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 99

Συνέντευξη επί του παραδεκτού και επί της ουσίας

1. Η προσωπική συνέντευξη για την εξέταση του παραδεκτού ή της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας κατά τα άρθρα 11 και 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, διενεργείται από τον χειριστή της Υπηρεσίας Ασύλου.
2. Η συνέντευξη επί της ουσίας δύναται να διεξαχθεί ταυτόχρονα με τη συνέντευξη επί του παραδεκτού σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, εφόσον ο αιτών έχει ενημερωθεί τουλάχιστον είκοσι τέσσερις (24) ώρες πριν από τη διενέργειά της. Όταν εκτιμάται ότι οι αιτούντες χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, το ανωτέρω διάστημα, και εφόσον η προσωπική συνέντευξη έχει ορισθεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση της αίτησης, αναπροσαρμόζεται εύλογα και δεν δύναται να υπερβεί τις τρεις (3) ημέρες. Σε περίπτωση αναβολής της συνέντευξης δεν χορηγείται εκ νέου χρόνος προετοιμασίας.

Άρθρο 100

Προϋποθέσεις προσωπικής συνέντευξης

1. Κατά τη διενέργεια της προσωπικής συνέντευξης των άρθρων 11 και 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 τηρούνται οι όροι του άρθρου 13 του εν λόγω Κανονισμού.
2. Κατά τη συνέντευξη, δύναται να παρίσταται ο νομικός σύμβουλος του αιτούντος, ο οποίος δύναται να παρεμβαίνει αποκλειστικά στο τέλος της προσωπικής συνέντευξης.
3. Η συνέντευξη διεξάγεται παρά την απουσία νομικού συμβούλου, εκτός εάν συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας στο πρόσωπο αυτού, όπως σοβαρή ασθένεια, που αποδεικνύεται με δημόσια έγγραφα αμέσως, και εφόσον κριθεί ότι η απουσία αυτή συνιστά σπουδαίο λόγο αναβολής.
4. Η συνέντευξη διενεργείται από αρμόδιο υπάλληλο της αποφαινόμενης αρχής (χειριστή), ο οποίος διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και ο οποίος συντάσσει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο Εσωτερικός Κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζει τη διαδικασία ορισμού του αρμόδιου υπαλλήλου (χειριστή) καθώς και τα προσόντα και την εκπαίδευσή του από τον προϊστάμενο του κάθε Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου. Κατ' εξαίρεση, όταν εξαιτίας μαζικών αφίξεων υποβάλλονται ταυτόχρονες αιτήσεις διεθνούς προστασίας από μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, η προσωπική συνέντευξη επί του παραδεκτού και επί της ουσίας της αίτησης δύναται να διενεργείται προσωρινά από προσωπικό του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, εφόσον το προσωπικό έχει λάβει εκ των προτέρων σχετική κατάρτιση, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2303.
5. Εάν μετά την πραγματοποίηση της συνέντευξης, σύμφωνα με τους όρους της παρ. 1 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω διερεύνηση της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, πραγματοποιείται συμπληρωματική συνέντευξη.
6. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 96. Η προσωπική συνέντευξη αναβάλλεται μόνο εφόσον απουσιάζει ο διερμηνέας και δεν καθίσταται δυνατή η

επικοινωνία με τον αιτούντα. Στην περίπτωση αυτή, η συνέντευξη επαναπροσδιορίζεται κατά απόλυτη προτεραιότητα.

7. Στις περιπτώσεις που παραλείπεται η προσωπική συνέντευξη βάσει της περ. γ) της παρ. 11 του άρθρου 13 του Κανονισμού 2024/1348, χορηγείται η δυνατότητα στον αιτούντα να εκθέσει εγγράφως τις απόψεις του και να υποβάλει, εφόσον επιθυμεί, περαιτέρω πληροφορίες, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών.

8. Κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης δύνανται να παρίστανται, για λόγους εκπαίδευσης και κατάρτισης, υπάλληλοι των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου καθώς και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, εφόσον συναινεί ο αιτών που ερωτάται σχετικά.

Άρθρο 101

Έκθεση και καταγραφή των προσωπικών συνεντεύξεων

1. Η προσωπική συνέντευξη του αιτούντος καταγράφεται ηχητικά και ταυτόχρονα τηρείται πρακτικό. Ο αιτών καλείται στο τέλος της συνέντευξης να επιβεβαιώσει ότι δεν επιθυμεί να προσθέσει οτιδήποτε άλλο, χωρίς να υπογράψει το τηρούμενο πρακτικό. Η καταγραφή της συνέντευξης γίνεται δεκτή ως αποδεικτικό στοιχείο στη διαδικασία προσφυγής του Κεφαλαίου V του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Σε περίπτωση χρήσης πληροφοριακών συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης ηχογράφησης και αυτόματης έγγραφης αποτύπωσης της συνέντευξης, δεν απαιτείται η τήρηση πρακτικού.

2. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηχητική καταγραφή, τηρείται πλήρες πρακτικό της συνέντευξης. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει την ακρίβεια του περιεχομένου του πρακτικού, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον παρίσταται, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Το πρακτικό συνυπογράφει και ο διερμηνέας εφόσον παρίσταται.

3. Οι αιτούντες, οι εκπρόσωποι ή οι νομικοί σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στα αναφερόμενα στην παρ. 1 πρακτικά και στο ηχητικό αρχείο της συνέντευξης το συντομότερο δυνατό μετά τη συνέντευξη και σε κάθε περίπτωση πριν η αποφαινόμενη αρχή λάβει απόφαση επί της αίτησης.

4. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση, καθώς και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.

5. Ο Εσωτερικός Κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να ορίζει λεπτομερέστερα τις τεχνικές διαδικασίες της διεξαγωγής και της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης και της τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 102

Νομική καθοδήγηση στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας

1. Στους αιτούντες παρέχεται στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, κατόπιν γραπτού αιτήματός τους στην αρμόδια αρχή καταχώρισης, το οποίο υποβάλλεται το αργότερο κατά την καταχώριση της αίτησης, δωρεάν νομική καθοδήγηση με το περιεχόμενο της παρ. 2 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

2. Οι αιτούντες ενημερώνονται από τις αρμόδιες αρχές υποβολής ή καταχώρισης για το δικαίωμα σε δωρεάν νομική καθοδήγηση κατά την υποβολή της αίτησης στο στάδιο του ελέγχου διαλογής και το αργότερο κατά την καταχώριση της αίτησης.

3. Η νομική καθοδήγηση της παρ. 1 μπορεί να παρέχεται από δικηγόρους εγγεγραμμένους σε οικείους δικηγορικούς συλλόγους ή νομικούς συμβούλους διεθνών οργανισμών, κατόπιν σύναψης σχετικής συμφωνίας με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου. Για τον λόγο αυτό, τα πρόσωπα που παρέχουν νομική καθοδήγηση έχουν πρόσβαση στις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και στις άλλες εγκαταστάσεις που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Καθ' όλη τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, η νομική καθοδήγηση δύναται να παρέχεται είτε σε ατομικό επίπεδο είτε σε ομαδικό επίπεδο, σε ομάδες έως δεκαπέντε (15) ατόμων που υπάγονται στην ίδια διαδικασία ή διαδικαστικό στάδιο ή σε άλλη περίπτωση ομαδοποίησης με τρόπο που

διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Η συνεδρία διενεργείται σε γλώσσα που κατανοούν ή που ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν οι αιτούντες, με τη συνδρομή διερμηνέα, και υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα. Σε περίπτωση υποβολής δυσανάλογα μεγάλου αριθμού αιτήσεων διεθνούς προστασίας ή σε άλλες εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός των ατόμων ανά ομαδική συνεδρία μπορεί να αυξηθεί μέχρι τον μέγιστο αριθμό των πενήντα (50) ατόμων.

4. Η παροχή δωρεάν νομικής καθοδήγησης στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 αποκλείεται εφόσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους των περ. β) και γ) της παρ. 3 του άρθρου 16 του Κανονισμού.

Άρθρο 103

Νομική συνδρομή και εκπροσώπηση

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να συμβουλευούνται με δαπάνη τους δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο σε θέματα σχετικά με την αίτησή τους.

2. Στους αιτούντες παρέχεται, κατόπιν γραπτού αιτήματός τους στην Υπηρεσία Ασύλου, το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από την προθεσμία άσκησης της προσφυγής κατά το άρθρο 135, δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες είναι δυνατόν να λαμβάνουν δωρεάν νομική βοήθεια, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ν. 3226/2004 (Α' 24), ο οποίος εφαρμόζεται αναλόγως.

3. Εφόσον ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά για συγκεκριμένες πράξεις, η πληρεξουσιότητα προς τα πρόσωπα της παρ. 1 πρέπει να είναι επίκαιρη και παρέχεται με ιδιωτικό έγγραφο, ως προς το οποίο απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του αιτούντος, η οποία μπορεί να γίνει και με την επίδειξη του εγγράφου της παρ. 1 ή της παρ. 4 του άρθρου 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Το έγγραφο της εξουσιοδότησης κατατίθεται σε πρωτότυπο στις αρμόδιες αρχές.

4. Τα πρόσωπα των παρ. 1 και 2, τα οποία εκπροσωπούν τους αιτούντες, έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση, υπό την επιφύλαξη του τρίτου εδαφίου της παρούσας και υπό την προϋπόθεση ότι οι ανωτέρω πληροφορίες δεν σχετίζονται με ζητήματα εθνικής ασφάλειας. Ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από αιτιολογημένη πράξη του, απαγορεύει τη γνωστοποίηση πληροφοριών ή της πηγής αυτών, εφόσον πρόκειται για διαβαθμισμένες πληροφορίες που σχετίζονται με ζητήματα εθνικής ασφάλειας, ενώ δύναται, μετά από αιτιολογημένη πράξη του, να απαγορεύει τη γνωστοποίησή τους, εφόσον η αποκάλυψή τους ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών ή των προσώπων που παρέχουν τις πληροφορίες ή την ασφάλεια των προσώπων, τα οποία αφορούν οι πληροφορίες, ή εάν θίγονται οι έρευνες σχετικά με την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οι διεθνείς σχέσεις των κρατών μελών. Στις περιπτώσεις αυτές ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου ενεργεί σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

5. Η παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης στο πλαίσιο της διαδικασίας προσφυγής του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 αποκλείεται με απόφαση της αποφαινόμενης αρχής, εφόσον συντρέχει κάποιος από τους λόγους των περ. α), γ), και δ) της παρ. 2 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

6. Τα πρόσωπα των παρ. 1 και 2 έχουν πρόσβαση σε περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Επιτρέπεται, επίσης, η πρόσβασή τους σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να επικοινωνούν με τους αιτούντες, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Η δυνατότητα πρόσβασης των ως άνω προσώπων στους χώρους αυτούς περιορίζεται, όταν αυτό κρίνεται αντικειμενικά απαραίτητο, από τις

εκάστοτε αρμόδιες αρχές για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση του εν λόγω χώρου ή την ασφάλεια των αιτούντων, υπό τον όρο ότι δεν περιορίζεται ούτε παρακωλύεται το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση και νομική συμπαράσταση, ιδίως όταν η πρόσβαση των δικηγόρων και συμβούλων περιορίζεται υπερβολικά ή καθίσταται αδύνατη. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι μπορούν να επικοινωνούν με τηλεδιάσκεψη με τους αιτούντες σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

7. Κάθε πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί σύμφωνα με την παρ. 3, καθίσταται αυτοδικαίως και αντίκλητος και όλες οι επιδόσεις, σύμφωνα με το άρθρο 120, μπορούν να γίνουν προς αυτόν. Ειδικώς, σε περίπτωση που ο εξουσιοδοτημένος νομικός σύμβουλος ενεργεί για λογαριασμό οργάνωσης που είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο των Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, αντίκλητος καθίσταται αυτοδικαίως και η οργάνωση αυτή. Η ιδιότητα του αντικλήτου παύει μόνο με έγγραφη δήλωση του αιτούντος με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του από δημόσια αρχή, η οποία προσκομίζεται στην αρχή ενώπιον της οποίας κατατέθηκε η αίτηση ή η προσφυγή.

Άρθρο 104

Αξιολόγηση της ανάγκης για ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Η αξιολόγηση για το εάν ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων εκκινεί με τις διαπιστώσεις των προκαταρκτικών ελέγχων του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356 και του άρθρου 9 του παρόντος, οι οποίες κοινοποιούνται στην αποφαινόμενη αρχή, και δύναται να ολοκληρώνεται το αργότερο εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

2. Μορφές επαρκούς υποστήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, συνιστούν ιδίως η δυνατότητα επιπλέον διαλειμμάτων κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, η δυνατότητα στον αιτούντα να κινείται κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης, εάν αυτό καθίσταται αναγκαίο από την κατάσταση υγείας του, καθώς και η επιείκεια σε μη μείζονες ανακρίβειες και αντιφάσεις, εφόσον αυτές σχετίζονται με την κατάσταση της υγείας του.

Άρθρο 105

Ειδικές εγγυήσεις για ασυνόδευτους ανήλικους

1. Όταν υποβάλλεται αίτηση διεθνούς προστασίας από πρόσωπο που δηλώνει ότι είναι ασυνόδευτος ανήλικος, ή για το οποίο υπάρχουν αντικειμενικοί λόγοι να πιστευτεί ότι είναι ανήλικος, όπως στην περίπτωση ενός εμφανώς ανηλίκου, ή όταν εγείρεται αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα του προσώπου αυτού, οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης ενημερώνουν αμελλητί τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας για την παρουσία του ανηλίκου. Οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας, διασφαλίζουν ότι ο ανήλικος διαθέτει προσωρινό εκπρόσωπο ή εκπρόσωπο σύμφωνα με τα άρθρα 40 και 56 έως 77, ώστε να απολαμβάνει τα δικαιώματα και να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο νόμος.

2. Οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης και κατάθεσης ενημερώνουν τον προσωρινό εκπρόσωπο ή τον εκπρόσωπο του ανηλίκου για τις διαδικασίες και τις προθεσμίες που αφορούν κάθε στάδιο της αίτησης του ασυνόδευτου ανηλίκου, και παρέχουν πρόσβαση στο περιεχόμενο των σχετικών εγγράφων στον φάκελο του ανηλίκου και σε κατάλληλο ενημερωτικό υλικό για ασυνόδευτους ανήλικους. Ο προσωρινός εκπρόσωπος ή ο εκπρόσωπος του ανηλίκου, με την κατά περίπτωση συνδρομή δικηγόρου, ενημερώνει επαρκώς και με κατάλληλο τρόπο τον ανήλικο για τις διαδικασίες που προβλέπονται στους Κανονισμούς (ΕΕ) 2024/1348, (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1358. Ο εκπρόσωπος του ανηλίκου μπορεί να τοποθετηθεί, δίνοντας χρήσιμες πληροφορίες για

τον ανήλικο, στο τέλος της συνέντευξής του.

Άρθρο 106

Ιατρική εξέταση

1. Η ιατρική εξέταση του άρθρου 24 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, πραγματοποιείται, κατόπιν παραπομπής του αιτούντος από την αποφαινόμενη αρχή σε ιατρούς δημόσιων νοσοκομείων και θεραπευτηρίων ή δημόσιων δομών ψυχικής υγείας ή άλλους, ειδικώς συμβεβλημένους με το ελληνικό δημόσιο, ιδιώτες ιατρούς ή στο κλιμάκιο ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών, και των Ελεγχόμενων Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο. Οι εξετάσεις, εφόσον διενεργούνται σε δημόσια δομή υγείας, πραγματοποιούνται δωρεάν από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ανάλογης ειδικότητας. Τα αποτελέσματα ή οι γνωματεύσεις υποβάλλονται στις αρμόδιες αρχές το συντομότερο δυνατό και καταχωρίζονται στον ατομικό διοικητικό φάκελο του αιτούντος. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι αιτούντες ενημερώνονται ότι μπορούν με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για εξέταση και διάγνωση στις περιπτώσεις ενδείξεων που ενδεχομένως υποδηλώνουν δίωξη ή σοβαρή βλάβη.
2. Τα αποτελέσματα ελέγχων υγείας και εκτιμήσεων ευαλωτότητας που διενεργήθηκαν κατά τον έλεγχο διαλογής πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή των ανωτέρω.

Άρθρο 107

Εκτίμηση ηλικίας ανηλίκων

1. Η εκτίμηση της ηλικίας υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, εάν ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητά τους διενεργείται σύμφωνα το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 153 του παρόντος.
2. Η αποφαινόμενη αρχή αναγνωρίζει αποφάσεις εκτίμησης ηλικίας που εκδόθηκαν από άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν η διαδικασία διαπίστωσης ηλικίας διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 108

Υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας

Κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 γίνεται προφορικώς ή εγγράφως ενώπιον των αρχών της περ. ε) του άρθρου 95, στα σημεία εισόδου στην ελληνική επικράτεια ή εντός αυτής και ενημερώνεται άμεσα η αρμόδια αρχή καταχώρισης.

Άρθρο 109

Καταχώριση αιτήσεων διεθνούς προστασίας

1. Οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας του άρθρου 95 προβαίνουν στην καταχώριση της αίτησης εντός της προθεσμίας του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Η καταχώριση πραγματοποιείται εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη των προθεσμιών για τη διενέργεια του ελέγχου διαλογής, όπου αυτός απαιτείται. Στις περιπτώσεις στις οποίες δεν διενεργείται έλεγχος διαλογής, η ως άνω προθεσμία εκκινεί από την υποβολή της αίτησης.
2. Τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 αντλούνται από υφιστάμενα

διοικητικά έγγραφα ή βάσεις δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που έχουν συλλεχθεί στο πλαίσιο προηγούμενων διοικητικών διαδικασιών όπως στο πλαίσιο του ελέγχου διαλογής, χωρίς να απαιτείται η εκ νέου υποβολή τους από τον αιτούντα, εφόσον είναι διαθέσιμα. Εφόσον τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα, ο αιτών καλείται να τα δηλώσει ή να τα συμπληρώσει, στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για την ολοκλήρωση της καταχώρισης. Σε περίπτωση που ο αιτών δηλώσει κατά την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας στοιχεία διαφορετικά από εκείνα που έχουν αντληθεί σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, η μεταβολή των στοιχείων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο κατόπιν αίτησης του αιτούντος και με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 111 του παρόντος.

3. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Υπηρεσία Ασύλου είναι αρμόδιες για την καταχώριση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Ως προς τις μεταγενέστερες αιτήσεις, τις αιτήσεις προσώπων που είχαν προηγούμενη νόμιμη είσοδο, τις αιτήσεις των κρατουμένων οι οποίοι ευρίσκονται στην ενδοχώρα καθώς και τις αιτήσεις των μελών της οικογένειας αιτούντων ή δικαιούχων διεθνούς προστασίας, αρμόδια για την καταχώρισή τους είναι η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 110

Κατάθεση αίτησης διεθνούς προστασίας

1. Η κατάθεση της αίτησης του άρθρου 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ενώπιον των αρμόδιων αρχών κατάθεσης γίνεται εντός είκοσι μίας (21) ημερών από την καταχώριση της αίτησης. Η ενημέρωση της Υπηρεσίας Ασύλου από την αρχή στην οποία έχει κατατεθεί η αίτηση πραγματοποιείται αμελλητί. Σε περίπτωση μεταφοράς του άρθρου 46 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, η αίτηση κατατίθεται εντός είκοσι μίας (21) ημερών από την ημέρα που ο αιτών παρουσιάζεται στις αρμόδιες αρχές κατάθεσης. Η αίτηση κατατίθεται εντός πέντε (5) ημερών από την καταχώριση στην περίπτωση της διαδικασίας στα σύνορα ή στην περίπτωση μετεγκατάστασης σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

2. Οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιον των αρμόδιων αρχών κατάθεσης.

3. Ο αιτών υποβάλλει άμεσα κατά την κατάθεση και το αργότερο μία (1) εργάσιμη ημέρα πριν από τη διενέργεια της προσωπικής συνέντευξης όλα τα στοιχεία και τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του και αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Τυχόν επιπρόσθετα στοιχεία, προσκομίζονται το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από τη συνέντευξη, ή εντός μίας (1) ημέρας από τη συνέντευξη, όταν η αίτηση εξετάζεται σύμφωνα με τη διαδικασία στα σύνορα.

4. Εάν ο αιτών, για τον οποίο έχει διενεργηθεί καταχώριση των στοιχείων της παρ. 1 του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια κατάθεσης της αίτησης βάσει της παρ. 1 του άρθρου 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η αίτησή του τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή του Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου, ή του Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της απόφασής του και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής. Παράλληλα, ο αιτών ενημερώνεται για τη δυνατότητα να υπαχθεί σε διαδικασίες οικειοθελούς επαναπατρισμού και, εφόσον επιθυμεί, του παρέχεται κάθε συνδρομή προκειμένου να διευκολυνθεί στον επαναπατρισμό του, διαφορετικά, εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του, παραπέμπεται στην αρμόδια αρχή που επιμελείται της εκτέλεσης των διαδικασιών επιστροφής, επανεισδοχής ή απέλασης.

5. Αν υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, για τον οποίο έχει διενεργηθεί καταχώριση σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, δεν εμφανιστεί για την κατάθεσή της κατά την ορισθείσα ημερομηνία σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η αίτησή του θεωρείται

σιωπηρώς ανακληθείσα σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου εκδίδει απόφαση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του αιτούντος, ενημερώνεται άμεσα η αρμόδια αρχή που επιμελείται της εκτέλεσης των ως άνω διαδικασιών. Παράλληλα, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής διαμένει σε Περιφερειακή Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ενημερώνεται και ο αρμόδιος Διοικητής, προκειμένου να λάβει απόφαση διακοπής υλικών συνθηκών υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 147 του παρόντος.

6. Αν ο αιτών δηλώσει κατά την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας στοιχεία διαφορετικά από εκείνα που έχουν καταχωρισθεί, η μεταβολή των στοιχείων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο κατόπιν αίτησης του αιτούντος και με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 111.

7. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Υπηρεσία Ασύλου είναι αρμόδιες για την κατάθεση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Ως προς τις μεταγενέστερες αιτήσεις, τις αιτήσεις προσώπων που είχαν προηγούμενη νόμιμη είσοδο, τις αιτήσεις των κρατούμενων οι οποίοι ευρίσκονται στην ενδοχώρα καθώς και τις αιτήσεις των μελών της οικογένειας αιτούντων ή δικαιούχων διεθνούς προστασίας, αρμόδια για την κατάθεση τους είναι η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 111

Στοιχεία ταυτότητας αιτούντων

1. Τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων προκύπτουν από το διαβατήριό τους, το δελτίο ταυτότητάς τους, εφόσον αναγράφεται σε αυτό η πλήρης ημερομηνία γέννησής τους, ή τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, εφόσον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Σε περίπτωση έλλειψης των εγγράφων αυτών, τα στοιχεία ταυτότητας καταγράφονται με βάση τη σχετική δήλωση του αιτούντος, ο οποίος παρέχει εξηγήσεις για τη μη κατοχή ταυτοποιητικού εγγράφου σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

2. Τα στοιχεία ταυτότητας δύναται να τροποποιηθούν με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής καταχώρισης ή κατάθεσης μετά από σχετική αίτηση του αιτούντος διεθνή προστασία στις ανωτέρω αρχές, η οποία συνοδεύεται από πρωτότυπα έγγραφα της παρ. 1, εκτός εάν η τροποποίηση αφορά προφανείς γραφικές παραδρομές ή παραδρομές προφανώς οφειλόμενες στη μεταφορά άλλων αλφαβήτων στο λατινικό αλφάβητο, οπότε αρκεί απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου. Μετά την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας, η σχετική αίτηση τροποποίησης υποβάλλεται αποκλειστικά ενώπιον των αρμόδιων Περιφερειακών Γραφείων και Αυτοτελών Κλιμακίων της Υπηρεσίας Ασύλου.

3. Κατ' εξαίρεση, τα στοιχεία της ιθαγένειας και του τόπου γέννησης μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Προϊσταμένου της αποφαινόμενης αρχής, μετά από αιτιολογημένη γνώμη του αρμόδιου χειριστή, εφόσον κατά τη συνέντευξη του άρθρου 99 θεμελιωθεί ότι τα στοιχεία αυτά έχουν καταγραφεί εσφαλμένα. Ομοίως, κατ' εξαίρεση, μπορεί να τροποποιηθούν τα ανωτέρω στοιχεία με τη διαδικασία του πρώτου εδαφίου, εάν κατά τη συνέντευξη προβληθούν βάσιμοι και σοβαροί λόγοι, για τους οποίους ο αιτών αρχικά δεν είχε δηλώσει τα πραγματικά του στοιχεία. Το έτος γέννησης τροποποιείται μετά από διενέργεια διαδικασίας προσδιορισμού ηλικίας, σύμφωνα με το άρθρο 107.

4. Η διαδικασία τροποποίησης των στοιχείων που αναφέρονται στις παρ. 2 και 3 δεν συνιστά σε καμία περίπτωση λόγο καθυστέρησης της εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής ή λόγο αναβολής της διεξαγωγής της συνέντευξης του αιτούντος. Η απόφαση επί της αίτησης αλλαγής στοιχείων λαμβάνεται το συντομότερο δυνατό και σε κάθε περίπτωση πριν από την έκδοση της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας.

5. Αν διαπιστωθεί η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παρ. 3, κατά το στάδιο της συζήτησης της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 140, η τροποποίηση γίνεται με την απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Στη συνέχεια, ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την καταχώριση της

αλλαγής στον διοικητικό φάκελο του προσφεύγοντος. Η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παρ. 3 δεν συνιστά σε καμία περίπτωση λόγο αναβολής της εξέτασης της προσφυγής.

Άρθρο 112

Έγγραφα που παρέχονται στον αιτούντα

1. Με την καταχώριση της αίτησης του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης εκδίδουν βεβαίωση καταχώρισης της αίτησης την οποία παρέχουν στον αιτούντα. Μετά την κατάθεση της αίτησης, η αρμόδια αρχή κατάθεσης εκδίδει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία των παρ. 4 και 8 του άρθρου 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, καθώς και τον Προσωρινό Αριθμό Ασφάλισης και Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Π.Α.Α.Υ.Π.Α.). Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία αποτελεί προσωρινό τίτλο, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για έκδοση άδειας διαμονής, διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων των αιτούντων όπου αυτά προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις απαραίτητες αναγκαίες συναλλαγές κατά τον χρόνο ισχύος του και τους επιτρέπει την παραμονή στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Εάν ο αιτών κρατείται, το δελτίο της παρ. 1 χορηγείται μετά την άρση της κράτησης.
3. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία μπορεί να εκδίδεται σε μορφή κάρτας με ηλεκτρονική καταγραφή και ανανέωση, καθώς και με κάθε πρόσφορο τεχνολογικά μέσο.
4. Το δελτίο έχει διάρκεια ισχύος ενός (1) έτους και ανανεώνεται έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Για τις αιτήσεις που εξετάζονται με τη διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, το δελτίο έχει διάρκεια δώδεκα (12) εβδομάδων. Η επίδοση στον αιτούντα της απορριπτικής απόφασης επί της αίτησής του έχει ως συνέπεια την παύση ισχύος του δελτίου της παρ. 1.
5. Εάν ο αιτών δεν εμφανιστεί για να ανανεώσει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του, τούτο παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Κατ' εξαίρεση, αναστέλλεται η λήξη της ισχύος του δελτίου σε περίπτωση συνδρομής ανωτέρας βίας, εξαιτίας της οποίας καθίσταται αδύνατη η ανανέωσή του, η δε αναστολή αυτή διαρκεί καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις αυτές χρειάζεται να γίνεται επίκληση από τον αιτούντα, κατά τρόπον ορισμένο, των περιστατικών που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα που κατέστησε αδύνατη την εμπρόθεσμη ανανέωση του δελτίου, πρέπει δε ο ισχυρισμός να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία.
6. Οι αρμόδιες αρχές έκδοσης του δελτίου ενημερώνουν το ηλεκτρονικό σύστημα ασύλου για οποιαδήποτε γεγονός επηρέασε την απρόσκοπτη λειτουργία του με ειδική επισημείωση σε αυτό. Τυχόν δυσλειτουργίες του ανωτέρω συστήματος δεν μπορούν να αποβούν σε βάρος των αιτούντων. Η ισχύς των δελτίων που λήγουν κατά τη διάρκεια αυτής της δυσλειτουργίας, παρατείνεται αυτοδικαίως για όσο χρόνο αυτή διήρκεσε. Ισχυρισμοί του αιτούντος που αφορούν τη δυσλειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ασύλου, αποδεικνύονται με τη χορήγηση σχετικής βεβαίωσης των αρμόδιων αρχών.
7. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, μπορεί να μειώνεται η διάρκεια ισχύος των δελτίων αιτούντων που οι αιτήσεις τους εξετάζονται κατά προτεραιότητα ή εξετάζονται σύμφωνα με την ταχεία διαδικασία του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ή κρίνονται απαράδεκτες σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, καθώς και όταν εκκρεμεί μεταφορά στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351. Στην περίπτωση αυτή η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών (3) μηνών.
8. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως όταν επίκειται άμεσα η επίδοση απόφασης ή όταν ο αιτών υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει, να εμποδίσει ή να αποτρέψει την εκτέλεση απόφασης για την απομάκρυνσή του, η διάρκεια του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος δύναται να περιορίζεται στις τριάντα

(30) ημέρες με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου.

Άρθρο 113

Πρόσβαση στη διαδικασία σε εγκαταστάσεις κράτησης και σημεία διέλευσης των συνόρων

1. Οι αρμόδιες αρχές υποβολής, σε συνεργασία με τις αρχές που δραστηριοποιούνται στις εγκαταστάσεις κράτησης ή σε σημεία διέλευσης των συνόρων, μεριμνούν για την παροχή πληροφόρησης σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας.
2. Η πρόσβαση των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου οργανώσεων και εξουσιοδοτημένων προσώπων που παρέχουν νομική, ιατρική και ψυχολογική καθοδήγηση και συνδρομή παρέχεται κατόπιν προηγούμενης άδειας από τις αρμόδιες αρχές στα ανωτέρω σημεία, και δύναται να περιοριστεί από αυτές εάν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή λόγοι που υπαγορεύονται από τη διοικητική διαχείριση του συγκεκριμένου σημείου διέλευσης των συνόρων και επιβάλλουν τον περιορισμό του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με τους όρους της παρ. 3 του άρθρου 30 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 114

Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και Μητρώο Μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων

1. Στη Μονάδα Μητρώου Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου λειτουργεί το Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Στο Μητρώο αυτό διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία η εγγραφή όλων των ελληνικών και διεθνών εθελοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών, οι οποίες πληρούν τους ελάχιστους αναγκαίους όρους συμμετοχής στην υλοποίηση δράσεων διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης. Μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, εθελοντικές οργανώσεις και κάθε αντίστοιχη οργάνωση, ελληνική ή διεθνής, που δεν έχει εγγραφεί στο μητρώο, δεν δύναται να λαμβάνει κρατική ή ενωσιακή χρηματοδότηση ή να δραστηριοποιείται καθ' οιονδήποτε τρόπο εντός των δομών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.
2. Οι ελάχιστοι αναγκαίοι όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή των δικαιούμενων εγγραφής, ελληνικών και διεθνών εθελοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών, είναι οι ακόλουθοι:
 - α) η ρητή πρόβλεψη, ως σκοπού σύστασής τους, της υλοποίησης δραστηριοτήτων κοινωνικού και ανθρωπιστικού χαρακτήρα, διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης ή κοινωνικής ένταξης,
 - β) ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας του αιτούμενου την εγγραφή νομικού προσώπου και η μη διανομή κερδών στα μέλη και τους εταίρους του,
 - γ) η μη σύναψη συμβάσεων οιοδήποτε είδους, με:
 - γα) φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στα όργανα διοίκησής τους ή είναι μέλη ή εταίροι τους που έχουν τον καταστατικό έλεγχο τους, συζύγους, τέκνα και γονείς των ανωτέρω προσώπων ή πρόσωπα με τα οποία αυτά έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και
 - γβ) νομικά πρόσωπα, τα οποία ελέγχονται από τα πρόσωπα της υποπερ. γα),
 - δ) η μη λήψη τακτικής κρατικής επιχορήγησης μεγαλύτερης του τριάντα τοις εκατό (30%) επί του προϋπολογισμού για τη λειτουργία τους, εξαιρουμένου του μισθολογικού τους κόστους, καθώς και δανείων με εγγύηση του Δημοσίου. Η προϋπόθεση του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει εφόσον η επιχορήγηση δεν υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως,
 - ε) η μη άσκηση ποινικής δίωξης εις βάρος των φυσικών προσώπων που ασκούν τη διοίκησή τους ή είναι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, για οποιοδήποτε κακούργημα και η μη ύπαρξη τελεσίδικης καταδικαστικής

απόφασης για τα πλημμελήματα της παράνομης διακίνησης πολιτών τρίτων χωρών, κλοπής [άρθρο 372 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95)], υπεξαίρεσης (άρθρο 375 του Ποινικού Κώδικα), απάτης (άρθρο 386 του Ποινικού Κώδικα), εκβίασης (άρθρο 385 του Ποινικού Κώδικα), πλαστογραφίας (άρθρο 216 του Ποινικού Κώδικα), πλαστογραφίας πιστοποιητικών (άρθρο 217 του Ποινικού Κώδικα), δωροδοκίας (άρθρο 236 του Ποινικού Κώδικα), απιστίας (άρθρο 390 του Ποινικού Κώδικα), παράβασης καθήκοντος (άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα), ψευδούς βεβαίωσης (άρθρο 242 του Ποινικού Κώδικα), συκοφαντικής δυσφήμισης (άρθρο 363 του Ποινικού Κώδικα), νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες του ν. 4557/2018 (Α' 139), πλημμελήματα των άρθρων 187 και 187Α του Ποινικού Κώδικα, του νόμου περί όπλων (ν. 2168/1993, Α' 147), του νόμου περί ναρκωτικών (ν. 4139/2013, Α' 74), καθώς και για οποιοδήποτε πλημμέλημα του 19ου Κεφαλαίου του Ειδικού Μέρους του Ποινικού Κώδικα,

στ) η τήρηση αναλυτικών οικονομικών καταστάσεων από ορκωτούς ελεγκτές, υπό την εποπτεία υπεύθυνου οικονομικής διαχείρισης ή Ταμία με πτυχίο οικονομικού τμήματος αναγνωρισμένου πανεπιστημίου, και η διασφάλιση μηχανισμού πλήρους λογοδοσίας των υπόχρεων για την υλοποίηση των δράσεών τους,

ζ) η εκπλήρωση των ασφαλιστικών και φορολογικών τους υποχρεώσεων και

η) ο ορισμός και η απασχόληση Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων, επιφορτισμένου με τη διαρκή συμμόρφωση της αντίστοιχης εθελοντικής μη κερδοσκοπικής οργάνωσης με τη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία.

3. Με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 153 δύναται να ορίζονται επιπρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις για την εγγραφή των δικαιούμενων εγγραφής, ελληνικών και διεθνών εθελοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών στο Μητρώο Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση ορίζονται οι διαδικαστικές λεπτομέρειες σύστασης και τήρησης του Μητρώου Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, προβλέπεται η διαδικασία δημόσιας πρόσκλησης για την εγγραφή, εξειδικεύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις εγγραφής των δικαιούμενων στο Μητρώο ή προβλέπονται εξαιρέσεις ως προς αυτές και προσδιορίζονται το σύνολο των σχετικώς προσκομιζόμενων αναγκαίων εγγράφων, οι προϋποθέσεις διατήρησης της εγγραφής τους στο Μητρώο, τα χρονικά σημεία επανυποβολής των αναγκαίων εγγράφων, η διαδικασία διαγραφής από το μητρώο και ο τρόπος γνωστοποίησής της στον αποδέκτη, η δημοσιοποίηση του Μητρώου μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου για τη διασφάλιση της αναγκαίας διαφάνειας, καθώς και κάθε συναφής και αναγκαία λεπτομέρεια για τη θέση σε λειτουργία και τη διαχρονική τήρηση του Μητρώου Ελληνικών και Ξένων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

4. Στη Μονάδα Μητρώου Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων της Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου λειτουργεί Μητρώο Μελών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης, στο οποίο εγγράφονται και καταχωρίζονται τα μέλη, οι υπάλληλοι και οι συνεργάτες των οργανώσεων του μητρώου της παρ. 1. Η εγγραφή των προσώπων αυτών στο Μητρώο και η πιστοποίησή τους αποτελούν προϋπόθεση τόσο για τη δραστηριοποίησή τους εντός της ελληνικής επικράτειας όσο και για τη συνεργασία τους με τους φορείς του δημοσίου.

5. Με την απόφαση της παρ. 7 του άρθρου 153 ορίζονται οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά εγγραφής και πιστοποίησης στο Μητρώο της παρ. 4, οι προϋποθέσεις διαγραφής από αυτό, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία του Μητρώου.

Άρθρο 115

Αιτήσεις στο όνομα ενηλίκων χωρίς δικαιοπρακτική ικανότητα

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 31 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ως εξαρτώμενος ενήλικος νοείται ο ενήλικος που χρήζει δικαστικής συμπαράστασης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1666 του Αστικού Κώδικα (π.δ.

456/1984, Α' 164).

2. Αίτηση διεθνούς προστασίας υποβάλλεται, καταχωρίζεται και κατατίθεται στο όνομα εξαρτώμενου ενήλικου από το πρόσωπο που έχει οριστεί ως δικαστικός ή προσωρινός δικαστικός συμπαραστάτης. Κατ' εξαίρεση και μέχρι να διοριστεί το πρόσωπο του πρώτου εδαφίου, η καταχώριση και η κατάθεση της αίτησης γίνονται και από τον ενήλικο συγγενή ή άλλο οικείο του πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τη φροντίδα του ανωτέρω ενήλικου.

Άρθρο 116

Αιτήσεις στο όνομα συνοδευόμενων ανηλίκων

1. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ο συνοδευόμενος ανήλικος άνω των δεκαπέντε (15) ετών δύναται να καταθέσει αυτοτελώς αίτηση διεθνούς προστασίας. Συνοδευόμενος ανήλικος κάτω των δεκαπέντε (15) ετών καταθέτει αίτηση διά του ενήλικου μέλους της οικογένειάς του, όπως ορίζεται στην περ. ιγ) του άρθρου 17 του παρόντος. Στις ως άνω περιπτώσεις, οι ανήλικοι δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασής τους εκτός εάν υπάρχουν δικαιολογημένοι λόγοι, όπως όταν έχουν σοβαρά ζητήματα υγείας ή αναπηρία που καθιστούν τη μετακίνησή τους δυσχερή ή αδύνατη, και αυτό αποδεικνύεται από έγγραφα δημόσιας δομής υγείας, ή του αρμόδιου Κλιμακίου των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

2. Η παρ. 2 του άρθρου 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 εφαρμόζεται και στην περίπτωση που ο αιτών αποκτά τέκνο μετά την είσοδό του στη χώρα ενόσω διαρκεί η διοικητική διαδικασία του Κεφαλαίου III του Κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή ο αιτών δύναται να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας στο όνομα του τέκνου, η κατάθεση της οποίας συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου. Η αίτηση αυτή συνενώνεται με την αίτηση διεθνούς προστασίας του αιτούντος γονέα, σε όποιο στάδιο και βαθμό της διαδικασίας βρίσκεται αυτή.

Άρθρο 117

Αιτήσεις ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Ο προσωρινός εκπρόσωπος ή ο εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανήλικου συνδράμει τον ανήλικο κατά την καταχώριση και κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή καταθέτει την αίτηση στο όνομά του. Ο ασυνόδευτος ανήλικος είναι παρών κατά τη διαδικασία κατάθεσης της αίτησής του, εκτός εάν υπάρχουν δικαιολογημένοι λόγοι, όπως όταν έχει σοβαρά ζητήματα υγείας ή αναπηρία που καθιστούν τη μετακίνησή του δυσχερή ή αδύνατη, και αυτό αποδεικνύεται από έγγραφα δημόσιας δομής υγείας ή του αρμόδιου Κλιμακίου των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Σε αυτή την περίπτωση, η αίτηση κατατίθεται από τον εκπρόσωπο ή τον προσωρινό εκπρόσωπο του ανήλικου μέσω εντύπου που παρέχεται από την αρμόδια αρχή κατάθεσης, το οποίο έχει περιεχόμενο όμοιο με τη φόρμα κατάθεσης.

2. Όταν ο ασυνόδευτος ανήλικος δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο (15ο) έτος της ηλικίας του, την αίτηση καταθέτει στο όνομά του ο προσωρινός εκπρόσωπος ή ο εκπρόσωπος του.

3. Ο ασυνόδευτος ανήλικος άνω των δεκαπέντε (15) ετών, εφόσον έχει ενημερωθεί επαρκώς σχετικά με τις διαδικασίες αίτησης διεθνούς προστασίας, δύναται να καταθέτει αυτοτελώς αίτηση διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 118

Εξέταση των αιτήσεων

1. Η εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

2. Η Υπηρεσία Ασύλου μεριμνά για τη μετάφραση, κατά περίπτωση, των εγγράφων της παρ. 4 του άρθρου 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και της παρ. 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 που θεωρούνται συναφή με την εξέταση της αίτησης ή μέρους αυτών, στο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, και δύναται να αναθέτει τη μετάφραση σε άλλους κατάλληλους παρόχους υπηρεσιών και η σχετική δαπάνη βαρύνει το Δημόσιο. Άλλα έγγραφα επισήμως μεταφρασμένα με επιμέλεια του αιτούντος γίνονται αποδεκτά από τις αρμόδιες αρχές. Ο αιτών μεταφράζει με δική του δαπάνη τα έγγραφα που σχετίζονται με μεταγενέστερη αίτησή του.

3. Η αποφαινόμενη αρχή εξετάζει κατά προτεραιότητα την αίτηση διεθνούς προστασίας, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 34 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 119

Διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης

1. Η εξέταση της αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ολοκληρώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης και σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Στην περίπτωση της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η εξέταση ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών.

2. Η εξέταση της αίτησης στο πλαίσιο της ταχείας διαδικασίας ολοκληρώνεται εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.

3. Η εξέταση της αίτησης της παρ. 4 του άρθρου 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ολοκληρώνεται εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.

4. Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση, ούτε για τη διενέργεια συνέντευξης ή συμπληρωματικής συνέντευξης. Στην περίπτωση που η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών θεωρήσει αναγκαία τη διενέργεια συνέντευξης, αυτή πραγματοποιείται από την ίδια την Επιτροπή. Η σχετική απόφαση αναγράφεται σε πρακτικό με το οποίο αναβάλλεται η συζήτηση της υπόθεσης και ορίζεται η διενέργεια της συνέντευξης σε επόμενη συνεδρίαση, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν του ενός (1) μηνός.

5. Σε περίπτωση αναβολής της ολοκλήρωσης της διαδικασίας εξέτασης κατά την παρ. 7 του άρθρου 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, περί διάρκειας της διαδικασίας εξέτασης, η Υπηρεσία Ασύλου ενημερώνει τη Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, η οποία ακολούθως ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο το συντομότερο δυνατόν για την αναβολή των διαδικασιών για την εν λόγω χώρα καταγωγής.

Άρθρο 120

Αιτιολογία και επίδοση αποφάσεων και άλλων διαδικαστικών εγγράφων

1. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μεταφοράς βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 και των αποφάσεων ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας του άρθρου 134 του παρόντος, επιδίδονται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή τους, σύμφωνα με τα το παρόν άρθρο. Κατ' εξαίρεση, εφόσον εφαρμόζεται η διαδικασία ασύλου στα σύνορα, η απόφαση επιδίδεται εντός μίας (1) ημέρας.

2. Η επίδοση της απόφασης προς τον αιτούντα διενεργείται:

α) αυτοπροσώπως στον αιτούντα ή

β) με συστημένη επιστολή που αποστέλλεται ταχυδρομικώς στη δηλωθείσα στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή την Υπηρεσία Ασύλου διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής, ή στον χώρο εργασίας, προσωπικώς στον ίδιο ή στον πληρεξούσιο δικηγόρο του ή στον νόμιμο εκπρόσωπό του ή

γ) με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε διεύθυνση που έχει δηλώσει ο αιτών στην Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή την Υπηρεσία Ασύλου ή σε διεύθυνση που έχει δηλωθεί από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του

ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του ή

δ) σε ηλεκτρονική εφαρμογή που διαχειρίζεται η Υπηρεσία Ασύλου και στην οποία έχει πρόσβαση ο αιτών μέσω λογαριασμού που διατηρεί. Η προς επίδοση απόφαση που έχει διαβιβαστεί με ηλεκτρονικά μέσα στη δηλωθείσα κατά τα ανωτέρω ηλεκτρονική διεύθυνση του αιτούντος, θεωρείται ότι επιδόθηκε μετά την παρέλευση σαράντα οκτώ (48) ωρών από την ηλεκτρονική αποστολή της. Μαζί με την απόφαση, επιδίδεται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών, και το οποίο εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί ή εναλλακτικά δίνεται η διεύθυνση σε ιστοσελίδα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου που περιλαμβάνει αυτές τις πληροφορίες σε γλώσσα που κατανοεί ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοεί ο αιτών.

3. Κατ' εξαίρεση, εφόσον με την απόφαση αναγνωρίζεται ο αιτών ως δικαιούχος προσφυγικού καθεστώτος, επιδίδεται σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 μόνο το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης.

4. Αν ο αιτών είναι κρατούμενος ή παραμένει σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η απορριπτική απόφαση ή το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης που χορηγεί καθεστώς διεθνούς προστασίας και το συνοδευτικό επεξηγηματικό έγγραφο του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 αποστέλλονται με κάθε πρόσφορο τρόπο στον Διοικητή της εκάστοτε Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή καταστήματος ή εγκατάστασης, ο οποίος μεριμνά για την άμεση ανάρτηση ανακοίνωσης περί της σχετικής παραλαβής, καθώς και των ωρών παράδοσης και διανομής των εγγράφων στους αιτούντες για κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα, σε εμφανείς χώρους των εγκαταστάσεων και συντάσσει σχετική πράξη παραλαβής και ανάρτησης. Οι αιτούντες εξασφαλίζουν ότι προσέρχονται στο κέντρο εντός των ωρών παράδοσης και διανομής αλληλογραφίας, προκειμένου να τους επιδοθεί η σχετική αλληλογραφία. Για κάθε επίδοση στον αιτούντα συντάσσεται σχετική έκθεση επίδοσης. Η επίδοση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί μετά την πάροδο τριών (3) ημερών από την ημερομηνία σύνταξης της σχετικής πράξης παραλαβής του πρώτου εδαφίου.

5. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος, με τους τρόπους που περιγράφονται στην παρ. 2, και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή νόμιμου εκπροσώπου, η απόφαση επιδίδεται στον προϊστάμενο της αρμόδιας αποφαινόμενης αρχής ενώπιον της οποίας κατατέθηκε η αίτηση. Με την επίδοση αυτή τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος, κατά την παρ. 4, και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή εκπροσώπου, συντάσσεται σχετική πράξη από τον Διοικητή της εκάστοτε Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή καταστήματος ή εγκατάστασης. Από την ημερομηνία σύνταξης της πράξης αυτής τεκμαίρεται αφενός η συντέλεση της επίδοσης και αφετέρου ότι ο αιτών έλαβε γνώση.

6. Από την επομένη της επίδοσης κατά τις παρ. 1 έως 5, αρχίζει η προθεσμία για την άσκηση της, κατά το άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, προσφυγής ή της, κατά το άρθρο 148 του παρόντος, αίτησης ακύρωσης, με την επιφύλαξη των παρ. 7 έως 9 του παρόντος.

7. Για την επίδοση των παρ. 1 έως 5, συντάσσεται σχετική πράξη από το αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις της παρ. 4, η σχετική πράξη φέρει τόπο και ημερομηνία της παραγγελίας προς επίδοση της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην παραγγελία προς επίδοση, και τον αριθμό της απόφασης, το διατακτικό της οποίας, μαζί με το σχετικό συνοδευτικό έγγραφο, επιδόθηκε στον αιτούντα. Η πράξη αυτή μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά επίδοσης ή αποδείξεις παραλαβής των ΕΛ.ΤΑ., τηρούνται στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο.

8. Προσκλήσεις του αιτούντος από την αποφαινόμενη αρχή στη συνέντευξη που αναφέρεται στο άρθρο 118 και από την Αρχή Προσφυγών σε ακρόαση κατά την παρ. 4 του άρθρου 140 πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση. Για την πράξη αυτή γίνεται από τον αρμόδιο

υπάλληλο σχετική μνεία στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο, η οποία φέρει χρονολογία και ώρα διενέργειας της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην ειδοποίηση και το είδος της πράξης στην οποία προέβη. Σε περίπτωση μη ανεύρεσης του αιτούντος, με τους τρόπους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, η πρόσκληση γίνεται με συστημένη επιστολή, σύμφωνα με τις παρ. 2 έως 4. Δεν απαιτείται πρόσκληση, εφόσον για τον αιτούντα έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης της καταγραφής της αίτησης, συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και του έχουν εξηγηθεί η σημασία και το περιεχόμενο των διαδικασιών αυτών. Κάθε άλλη πρόσκληση ή κλήση του αιτούντος ή έγγραφη ενημέρωση για την έναρξη διαδικασίας ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας του άρθρου 134 του παρόντος, σύμφωνα με το άρθρο 66 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, πραγματοποιείται με τα μέσα που αναφέρονται στις παρ. 2, 4 και 5 του παρόντος άρθρου.

9. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο και σε δεύτερο βαθμό, οι αποφάσεις των άρθρων 40 και 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και οι αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας κοινοποιούνται αμελλητί στη Διεύθυνση Προστασίας Συνόρων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι αποφάσεις των Επιτροπών Προσφυγών κοινοποιούνται και στον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου.

Άρθρο 121

Απόρριψη αίτησης και έκδοσης απόφασης επιστροφής

Σε περίπτωση απόρριψης αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η Υπηρεσία Ασύλου εκδίδει απόφαση επιστροφής του αιτούντος σύμφωνα με τον ν. 5226/2025 (Α' 154) και τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης. Η απόφαση επιστροφής αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής ή απέλασης, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής ή απέλασης ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή.

Άρθρο 122

Απόφαση επί του παραδεκτού της αίτησης

Η αποφαινόμενη αρχή αξιολογεί το παραδεκτό μιας αίτησης, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις που προβλέπονται στο Κεφάλαιο II του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, και απορρίπτει την αίτηση ως απαράδεκτη, εάν συντρέχει κάποιος από τους λόγους της παρ. 1 του άρθρου 38 του Κανονισμού.

Άρθρο 123

Απόφαση επί της ουσίας της αίτησης

Μία αβάσιμη αίτηση θεωρείται ως προδήλως αβάσιμη, εάν συντρέχει οποιαδήποτε από τις περιστάσεις της παρ. 1 και των περ. α) έως ε) της παρ. 3 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 124

Παραίτηση από την αίτηση

1. Ο αιτών δύναται να παραιτηθεί από την αίτησή του καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, αυτοπροσώπως ή μέσω του εξουσιοδοτημένου δικηγόρου του ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου.
2. Για τη βεβαίωση της παραίτησης συντάσσεται πρακτικό, το οποίο αναφέρει τις συνέπειες της πράξης αυτής. Στην περίπτωση αυτοπρόσωπης παρουσίας του αιτούντος, η παραίτηση γίνεται με διερμηνέα, ο οποίος επιβεβαιώνει το ακριβές περιεχόμενο του πρακτικού. Ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της παραίτησης και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής και παραλαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού παραίτησης. Στην περίπτωση παραίτησης μέσω

εξουσιοδοτημένου δικηγόρου, ο πληρεξούσιος προσκομίζει εξουσιοδότηση με ειδική εντολή παραίτησης. Η αίτηση παραίτησης που φέρει το γνήσιο της υπογραφής του αιτούντος παραδίδεται από τον δικηγόρο του στην Υπηρεσία Ασύλου.

3. Η αποφαινόμενη αρχή εκδίδει απόφαση σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 40 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά από παραίτηση εξετάζεται σύμφωνα με τις διατάξεις περί μεταγενέστερων αιτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 131 του παρόντος.

4. Το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας παύει αυτοδικαίως εάν ο δικαιούχος παραιτηθεί ρητώς από αυτό με έγγραφη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή μέσω εξουσιοδοτημένου δικηγόρου στην Υπηρεσία Ασύλου με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, ή αν ο δικαιούχος αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια. Μετά την παραίτηση εκδίδεται η απόφαση της παρ. 3.

Άρθρο 125

Σιωπηρή ανάκληση αιτήσεων

1. Όταν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η αποφαινόμενη αρχή εξετάζει την αίτηση με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, με την προϋπόθεση ότι είναι επαρκή, και εφόσον θεωρήσει ότι είναι αβάσιμη ή προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, την απορρίπτει. Κατά των απορριπτικών αποφάσεων του πρώτου εδαφίου, ο αιτών δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 135 του παρόντος.

2. Αν τα διαθέσιμα στοιχεία δεν επαρκούν για την εξέταση της αίτησης σύμφωνα με την παρ. 1, η αποφαινόμενη αρχή δύναται, κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, να τάξει προθεσμία στον αιτούντα για την υποβολή πρόσθετων στοιχείων ή να επαναπρογραμματίσει τη συνέντευξη που δεν πραγματοποιήθηκε για σοβαρό λόγο. Στη συνέχεια, η αρχή εξετάζει αν θα εκδοθεί απόφαση σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης και επιστροφής του αιτούντος βάσει του άρθρου 121 του παρόντος. Κατά της απορριπτικής αυτής απόφασης, ο αιτών δικαιούται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 135 του παρόντος.

3. Οι πράξεις των παρ. 1 και 2 κοινοποιούνται στον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 120.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Άρθρο 126

Ταχεία διαδικασία εξέτασης

Η ταχεία διαδικασία αναφορικά με ασυνόδευτους ανηλικούς εφαρμόζεται αποκλειστικά για τους λόγους των περ. α) έως ε) της παρ. 3 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 127

Διαδικασία ασύλου στα σύνορα

1. Η διαδικασία ασύλου στα σύνορα εφαρμόζεται όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 43 έως 45 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Η αποφαινόμενη αρχή δεν εφαρμόζει ή παύει να εφαρμόζει τη διαδικασία στα σύνορα, κατόπιν εισήγησης των εκάστοτε αρμόδιων αρχών υποδοχής, ασύλου ή κράτησης, και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 53 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία ο αριθμός των αιτούντων υπερβαίνει την επαρκή ικανότητα για την εφαρμογή της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, με απόφασή του, ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου

προτεραιοποιεί τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τα κριτήρια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

3. Κατά την παρ. 2 του άρθρου 52 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα στο κράτος μέλος από το οποίο μεταφέρεται ο αιτών, η διαδικασία στα σύνορα εφαρμόζεται στον αιτούντα που μεταφέρθηκε στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, τηρουμένων των προθεσμιών της παρ. 2 του άρθρου 51 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 128

Προθεσμίες στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα

Η διαδικασία ασύλου στα σύνορα διενεργείται σύμφωνα με τις προθεσμίες του άρθρου 51 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και ολοκληρώνεται εντός δώδεκα (12) εβδομάδων από την καταχώριση της αίτησης. Η απόφαση σε πρώτο βαθμό εκδίδεται υποχρεωτικά εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από την καταχώριση της αίτησης. Η προσφυγή ασκείται εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 120 του παρόντος, εντός της οποίας προθεσμίας υποβάλλεται και η αίτηση παραμονής. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός τεσσάρων (4) ημερών. Σε περίπτωση προφορικής ακρόασης ο προσφεύγων ενημερώνεται τουλάχιστον δύο (2) ημέρες πριν από την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης. Η προφορική ακρόαση δεν δύναται να απέχει περισσότερο από πέντε (5) ημέρες από τη συζήτηση της προσφυγής. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής.

Άρθρο 129

Τοποθεσίες για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα

1. Κατά την εξέταση των αιτήσεων που υπόκεινται σε διαδικασία στα σύνορα, οι αιτούντες άσυλο:

- α) παραμένουν σε διακριτούς χώρους φιλοξενίας εντός των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών (Κ.Ε.Δ.) ή των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) ή άλλων Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης εντός των οποίων λειτουργούν Κινητές Μονάδες Καταγραφής και Συντονισμού Μετακινήσεων (Κ.Μ.Κ.Σ.Μ.), που λειτουργούν ως κέντρα συννοριακών διαδικασιών ασύλου, ή
- β) κρατούνται σε Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.) που λειτουργούν στα σύνορα ή πλησίον αυτών ή εντός της επικράτειας. Στα πρόσωπα αυτά επιβάλλεται περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας ή κράτηση σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 24, προκειμένου να παραμείνουν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών.

Η παραμονή ή κράτηση σε καθορισμένο σημείο συννοριακών διαδικασιών εντός της επικράτειας, καθώς και η οποιαδήποτε μετακίνηση των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα, δεν συνιστά νόμιμη είσοδο στην επικράτεια για τους σκοπούς της διαδικασίας ασύλου σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και την παρ. 3 του άρθρου 5 του παρόντος.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης διασφαλίζει ότι η χωρητικότητα των τοποθεσιών αυτών επαρκεί για τη φιλοξενία αιτούντων των οποίων οι αιτήσεις εξετάζονται υποχρεωτικά με τη διαδικασία στα σύνορα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Αλλαγές στον προσδιορισμό των τοποθεσιών στις οποίες εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα γνωστοποιούνται από τη Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός δύο (2) μηνών από τη στιγμή που σημειώθηκαν οι αλλαγές.

Άρθρο 130

Επαρκής ικανότητα και ετήσιος μέγιστος αριθμός αιτήσεων

1. Η Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο είναι αρμόδια να εξασφαλίζει ότι υπάρχει η επαρκής ικανότητα, όπως ορίζεται στο άρθρο 47 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και σε σχετική εκτελεστική πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Όταν ο αριθμός των αιτούντων διεθνή προστασία που υπάγονται στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα υπερβαίνει την επαρκή ικανότητα που έχει οριστεί για την χώρα, τότε η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής μπορεί να ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στη συνέχεια την Υπηρεσία Ασύλου, ώστε να εξαιρούνται οι περιπτώσεις που ορίζονται στην περ. ι) της παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 από τη συνοριακή διαδικασία.
2. Όταν ο αριθμός των αιτήσεων που έχουν εξεταστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα στην Ελλάδα εντός ενός (1) ημερολογιακού έτους ισούται με τον μέγιστο αριθμό αιτήσεων που ορίζεται για τη χώρα στην εκτελεστική πράξη της παρ. 1 του άρθρου 47 ή υπερβαίνει αυτόν τον αριθμό, τότε η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής μπορεί να ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 50 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να αποφασίζει να μην εξετάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα αιτήσεις αιτούντων που αναφέρονται στις περ. γ) και ι) της παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 131

Μεταγενέστερες αιτήσεις

1. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αίτησης κατά το άρθρο 55 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η αποφαινόμενη αρχή εξετάζει τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλου της προγενέστερης αίτησης.
2. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται σύμφωνα με το άρθρο 55 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, εντός πέντε (5) ημερών, ή εάν πρόκειται για πρώτη μεταγενέστερη αίτηση, η οποία κατατέθηκε απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την εκτέλεση απόφασης απομάκρυνσης ή για δεύτερη και περαιτέρω μεταγενέστερη αίτηση εντός δύο (2) ημερών, κατ' αρχάς σε προκαταρκτικό στάδιο. Κατά το στάδιο αυτό, ο αιτών υποβάλλει γραπτώς στις αρμόδιες αρχές κατάθεσης τα τυχόν νέα στοιχεία που προσκομίζει και η εξέταση διενεργείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 55 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Εάν η αίτηση κριθεί παραδεκτή, εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία.
3. Εξαίρεση από το δικαίωμα παραμονής στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας προβλέπεται όταν συντρέχουν οι περιπτώσεις του άρθρου 56 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
4. Για την υποβολή κάθε μεταγενέστερης αίτησης μετά την πρώτη, ο αιτών καταθέτει παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται στο ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά αίτηση. Τα παράβολα του πρώτου εδαφίου αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού που εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΧΩΡΕΣ

Άρθρο 132

Χαρακτηρισμός τρίτων χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών ή ασφαλών χωρών καταγωγής σε εθνικό επίπεδο

1. Οι Υπουργοί Μετανάστευσης και Ασύλου και Εξωτερικών, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, εκδίδουν απόφαση για τον χαρακτηρισμό τρίτων χωρών ως ασφαλών τρίτων χωρών ή ασφαλών

χωρών καταγωγής σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 61 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Εάν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό.

2. Για τις υποχρεώσεις ενημέρωσης του άρθρου 64 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 αρμόδια είναι η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 133

Ανάκληση καθεστώτος διεθνούς προστασίας

Το Τμήμα Ανακλήσεων και Επιστροφών της Διεύθυνσης Επιστροφών και Ανακλήσεων της Υπηρεσίας Ασύλου είναι αρμόδιο για την ανάκληση καθεστώτος διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τα άρθρα 65 και 66 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και το άρθρο 134 του παρόντος.

Άρθρο 134

Διαδικαστικοί κανόνες για την ανάκληση καθεστώτος διεθνούς προστασίας

1. Η αποφαινόμενη αρχή ενημερώνει εγγράφως τον δικαιούχο διεθνούς προστασίας για τις εγγυήσεις του άρθρου 66 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την επανεξέταση της συνδρομής στο πρόσωπό του των προϋποθέσεων διεθνούς προστασίας. Ιδίως τον ενημερώνει για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής και για την υποχρέωση του δικαιούχου να προβάλει με γραπτό υπόμνημά του στην αποφαινόμενη αρχή τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το χορηγηθέν καθεστώς. Ταυτόχρονα ενημερώνεται ότι θα διενεργηθεί συνέντευξη, σύμφωνα με τις εγγυήσεις των άρθρων 99 έως 101, σε συγκεκριμένη μέρα και ώρα ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Η απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας επιδίδεται βάσει του άρθρου 120. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους ανάκλησης και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά αυτής, καθώς και την προθεσμία άσκησης της ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με το άρθρο 135.

3. Κατά παρέκκλιση των παρ. 1 και 2, η ανωτέρω διαδικασία δεν εφαρμόζεται εάν συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις της παρ. 6 του άρθρου 66 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και η υπόθεση περατώνεται με την έκδοση απόφασης κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 124 του παρόντος. Η απόφαση αυτή γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 120 του παρόντος στον υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή και δεν δύναται να ασκηθεί προσφυγή κατά αυτής σύμφωνα με το άρθρο 135 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Άρθρο 135

Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

1. Οι αιτούντες και τα πρόσωπα των οποίων το καθεστώς διεθνούς προστασίας ανακλήθηκε έχουν το δικαίωμα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών κατά το άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παρ. 6 του άρθρου 66 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή.

2. Η προσφυγή κατά κάθε είδους απορριπτικών της αίτησης διεθνούς προστασίας αποφάσεων ή κατά αποφάσεων ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας ασκείται:

- α) εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης, η οποία απορρίπτει την αίτηση:
- αα) ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 121 του παρόντος και το άρθρο 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348,
- αβ) λόγω σιωπηρής ανάκλησης, σύμφωνα με το άρθρο 125,
- αγ) ως προδήλως αβάσιμη ή αβάσιμη στις περιπτώσεις των παρ. 1 και 3 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και του άρθρου 118 του παρόντος,
- β) εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης στις περ. β) και δ) της παρ. 1 και την παρ. 2 του άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
- γ) εντός επτά (7) ημερών από την επίδοση της απόφασης μεταφοράς εάν ο αιτών ευρίσκεται σε διαδικασία συνόρων και εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης μεταφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
2. Η απόφαση επιστροφής συμπεροβάλλεται με την προσφυγή της παρ. 1 του άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
3. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, με την επιφύλαξη εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 136, χορηγείται εκ νέου σε περίπτωση άσκησης προσφυγής. Ως προς τη διάρκεια ισχύος εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 112. Στην περίπτωση άσκησης εκπρόθεσμης προσφυγής, δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία χορηγείται μόνον όταν γίνει δεκτό το αίτημα παραμονής του προσφεύγοντος σύμφωνα με το άρθρο 136, το οποίο εξετάζεται κατά απόλυτη προτεραιότητα.
4. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και, εφόσον αυτή ασκηθεί εμπρόθεσμα, μέχρι την επίδοση της απόφασης επ' αυτής, ο αιτών επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος της χώρας, με την επιφύλαξη του άρθρου 68 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
5. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής, ο αιτών τίθεται υπό κράτηση σε Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.) μέχρι να ολοκληρωθεί η απομάκρυνσή του, μόνο εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν δύνανται να εφαρμοσθούν αποτελεσματικά άλλα επαρκή και λιγότερο επαχθή μέτρα, εξαιρουμένων των ασυνόδευτων ανηλίκων και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 8 του ν. 5226/2025 (Α' 154). Η κατάθεση μεταγενέστερης αίτησης, αίτησης ακύρωσης και αίτησης αναστολής δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την άρση της κράτησης.

Άρθρο 136

Ανασταλτικό αποτέλεσμα προσφυγής

1. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του, εφόσον αυτός έχει δικαίωμα παραμονής στη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 68 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 68 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, με την επιφύλαξη της αρχής της μη επαναπροώθησης, ο αιτών και το πρόσωπο του οποίου το καθεστώς διεθνούς προστασίας ανακλήθηκε, δεν έχουν το δικαίωμα παραμονής σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, εάν η αρμόδια αρχή έχει λάβει μία από τις ακόλουθες αποφάσεις:
- α) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως αβάσιμη ή προδήλως αβάσιμη εάν κατά τον χρόνο της απόφασης:
- αα) ο αιτών υπόκειται στην ταχεία διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με τις παρ. 1 ή 3 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348·
- αβ) ο αιτών υπόκειται στη διαδικασία στα σύνορα, εκτός εάν ο αιτών είναι ασυνόδευτος ανήλικος·
- β) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως απαράδεκτη σύμφωνα με τις περ. α), δ) ή ε) της παρ. 1 του άρθρου 38, ή την παρ. 2 του άρθρου 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, εκτός εάν ο αιτών είναι ασυνόδευτος ανήλικος που υπόκειται στη διαδικασία στα σύνορα·

- γ) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση λόγω σιωπηρής ανάκλησης·
- δ) απόφαση με την οποία απορρίπτεται μεταγενέστερη αίτηση ως αβάσιμη ή προδήλως αβάσιμη· ή
- ε) απόφαση με την οποία ανακαλείται το καθεστώς διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις περ. β), δ) ή ε) της παρ. 1 του άρθρου 14 ή την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.
3. Σε περίπτωση μη αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος της προσφυγής σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 68 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η παραμονή του αιτούντος ή του προσώπου του οποίου το καθεστώς διεθνούς προστασίας ανακλήθηκε στο έδαφος της χώρας δύναται να επιτραπεί με απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η προσφυγή, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, το οποίο κατατίθεται εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία επίδοσης σε αυτόν της απορριπτικής απόφασης. Ενώσω εκκρεμεί η έκδοση αποφάσεως επί του αιτήματος του πρώτου εδαφίου, ο αιτών δεν απομακρύνεται από το έδαφος της χώρας, υπό την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 68 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Η εξέταση του αιτήματος αυτού γίνεται σε συνεδρίαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών σε συμβούλιο, κατά απόλυτη προτεραιότητα, χωρίς να απαιτείται κλήση του αιτούντος να παρασταθεί. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων αυτών υπολογίζονται καθ' υπέρβαση του συνολικού, κατά την παρ. 7 του άρθρου 138 του παρόντος, αριθμού ανατιθέμενων ανά μήνα και ανά εισηγητή υποθέσεων.
4. Στις περιπτώσεις μεταγενέστερων αιτήσεων, με την επιφύλαξη της αρχής της μη επαναπρώθησης, ο αιτών δεν έχει δικαίωμα παραμονής στην ελληνική επικράτεια, εάν η προσφυγή θεωρείται ότι έχει κατατεθεί μόνο με στόχο να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής.
5. Η άσκηση αίτησης ακύρωσης κατά απόφασης της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως δικαίωμα παραμονής.
6. Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση επί του αιτήματος παραμονής δεν πρέπει να οδηγεί σε άμεση ή έμμεση επαναπρώθηση κατά παράβαση του διεθνούς και του ενωσιακού δικαίου.

Άρθρο 137

Κατάθεση προσφυγής

1. Η προσφυγή κατατίθεται από τον ίδιο τον προσφεύγοντα στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, ή στο καθ' ύλην αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου του τόπου διαμονής ή στο καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου στην περίπτωση της προβλεπόμενης από το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 προσφυγής κατά απόφασης μεταφοράς, και υπογράφεται επί ποινή απαραδέκτου από τον ίδιο τον προσφεύγοντα ή από πληρεξούσιο δικηγόρο. Ειδικώς, σε περίπτωση που ο προσφεύγων είναι κρατούμενος, η προσφυγή κατατίθεται στον Προϊστάμενο του οικείου καταστήματος, χώρου κράτησης ή κέντρου, ο οποίος αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με ηλεκτρονικό μέσο στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας, όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία, ή ανυπέρβλητου κωλύματος που κατέστησαν αδύνατη την αυτοπρόσωπη εμφάνιση του αιτούντος για την κατάθεση της προσφυγής, αναστέλλεται η υποχρέωση αυτοπρόσωπης εμφάνισης καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία ή το ανυπέρβλητο κώλυμα. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αιτών υποβάλει σχετική αίτηση, με την οποία επικαλείται κατά τρόπο ορισμένο τα περιστατικά που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα που κατέστησε αδύνατη την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του. Ο ισχυρισμός πρέπει να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία και με ανάλογα πιστοποιητικά ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Εάν διαπιστωθεί η συνδρομή των ως άνω λόγων ανωτέρας βίας ή του ανυπέρβλητου κωλύματος, και υπό την προϋπόθεση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ενώπιον των αρμοδίων αρχών του πρώτου εδαφίου αίρονται οι συνέπειες της μη αυτοπρόσωπης

εμφάνισης.

2. Με την κατάθεση της προσφυγής, γίνεται άμεση καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων που περιέχονται στην προσφυγή καθώς και των τυχόν προσκομιζόμενων εγγράφων που κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή από τον αρμόδιο, για την παραλαβή της προσφυγής, υπάλληλο της Υπηρεσίας Ασύλου, στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου,.

3. Για την κατάθεση της παρ. 2 συντάσσεται πράξη, η οποία διαλαμβάνει τη χρονολογία της κατάθεσης, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που παρέλαβε την προσφυγή, το ονοματεπώνυμο του προσφεύγοντος και την προσβαλλόμενη απόφαση. Αντίγραφο της πράξης κατάθεσης της προσφυγής επιδίδεται, με την κατάθεση της προσφυγής, στον προσφεύγοντα. Η Αρχή Προσφυγών ενημερώνεται αμελλητί από τις Υπηρεσίες της παρ. 1 για τις κατατεθείσες προσφυγές. Σε περίπτωση δυσλειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής ασύλου, η οποία σχετίζεται με την καταχώριση των προσφυγών, αυτές αποστέλλονται στην Αρχή Προσφυγών αυθημερόν με ηλεκτρονικό μέσο ή άλλο πρόσφορο τρόπο.

4. Η προσφυγή ασκείται με έγγραφο το οποίο μνημονεύει:

- α) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας ή διαμονής του προσφεύγοντος,
 - β) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του εκπροσώπου του και, εάν υπάρχουν, του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου του, εάν υπάρχουν,
 - γ) τον τόπο και τον χρόνο της σύνταξής του,
 - δ) την προσβαλλόμενη απόφαση,
 - ε) τους συγκεκριμένους λόγους στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή,
 - στ) δήλωση συναίνεσης ή εναντίωσης για τη δημόσια συνεδρίαση της υπόθεσης. Σε περίπτωση μη υποβολής σχετικής δήλωσης, η υπόθεση συζητείται σε δημόσια συνεδρίαση.
- Εάν δεν συμπληρωθούν τα ανωτέρω στοιχεία, η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 138

Προσδιορισμός συζήτησης της προσφυγής

1. Με την κατάθεση της προσφυγής, η αρμόδια αρχή της παρ. 1 του άρθρου 137 ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο του για την ημερομηνία συζήτησής της σε γλώσσα που κατανοεί ο προσφεύγων ή με τη συνδρομή διερμηνείας.

2. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά το ταχύτερο δυνατόν, και σε κάθε περίπτωση όχι περισσότερο:

- α) από είκοσι (20) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που ασκείται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με τη διαδικασία εξέτασης του Τμήματος II του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ή ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας,
- β) από δέκα (10) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που ασκείται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχεία διαδικασία εξέτασης του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ή ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ή λόγω σιωπηρής ανάκλησης,
- γ) από τέσσερις (4) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που ασκείται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

3. Αμέσως μετά τον προσδιορισμό της προσφυγής και την ενημέρωση της ηλεκτρονικής εφαρμογής ασύλου, ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών, με πράξη του στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου, ορίζει τον βοηθό εισηγητή που προετοιμάζει την κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 εισήγηση.

4. Κάθε μέλος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών δύναται να επικουρείται στο έργο του, πέραν από το ήδη υπάρχον προσωπικό και από προσωπικό «βοηθούς εισηγητές» (rapporteurs) και γραμματείς που

διατίθενται από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

5. Οι βοηθοί εισηγητές αναλαμβάνουν τη σύνταξη έκθεσης που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών, καθώς και αντιστοίχιση αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών έως την προτεραιότητα της συζήτησης.

6. Η έκθεση της παρ. 5 επισυνάπτεται στον φάκελο της υπόθεσης έως την προτεραιότητα της συζήτησης. Η μη σύνταξη ή μη υποβολή ή η εκπρόθεσμη υποβολή έκθεσης, δεν κωλύει τη συζήτηση της προσφυγής. Έκθεση δεν συντάσσεται για προσφυγές που είναι εκπρόθεσμες, καθώς και για προσφυγές κατά αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως:

α) προδήλως αβάσιμη, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 3 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348,

β) απαράδεκτη, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 38, πλην των περ. α) και β) αυτού, του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

7. Κατά τον προσδιορισμό της προσφυγής, η αρμόδια αρχή προσδιορίζει ανά Επιτροπή από εβδομήντα πέντε (75) έως ενενήντα (90) υποθέσεις προς συζήτηση ανά μήνα, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών για τη λειτουργία των Τμημάτων διακοπών. Οι υποθέσεις που συζητούνται κατανέμονται ισομερώς, κατά κατηγορία και αντικείμενο, στον Πρόεδρο και τα μέλη των Επιτροπών. Ο συνολικός μηνιαίος αριθμός από τις συζητηθείσες υποθέσεις που χρεώνεται κάθε μέλος ανέρχεται σε τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) για όλες τις συνθέσεις. Σε περίπτωση εμβόλιμων συνεδριάσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών, ο αριθμός των προσδιοριζόμενων προς συζήτηση υποθέσεων δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) υποθέσεις ανά συνεδρίαση, υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 141. Σε κάθε περίπτωση, το σύνολο των ανά μήνα υποθέσεων που χρεώνεται κάθε μέλος, σε τακτικές και εμβόλιμες συνεδριάσεις, δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30). Σε περίπτωση υπέρβασης του αριθμού του πέμπτου εδαφίου, λαμβάνεται πρόνοια για ανάλογη μείωση του αριθμού των υποθέσεων που χρεώνονται τα μέλη αυτά κατά τους αμέσως επόμενους μήνες.

8. Προσφυγές που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παρ. 3 του άρθρου 135, συζητούνται κατά προτεραιότητα, με πράξη του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Εάν ο προσφεύγων αποδείξει με έγγραφα στοιχεία ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οι προσφυγές κρίνονται στην ουσία, άλλως απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Σε περίπτωση που η προσφυγή ασκείται κατά απόφασης επί αιτήσεως που έχει εξεταστεί κατά προτεραιότητα, ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών εκδίδει σχετική πράξη και η προσφυγή εισάγεται άμεσα προς συζήτηση εντός δέκα (10) ημερών, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος Μέρους.

9. Η ημερομηνία συζήτησης δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, αφού προηγουμένως ενημερωθεί ο προσφεύγων ή ο πληρεξούσιός δικηγόρος του, τηρουμένων των ειδικότερων προθεσμιών που προβλέπονται για τη συζήτηση της κάθε υπόθεσης.

10. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών εκδίδει απόφαση επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και του ν. 5226/2025 (Α' 154), η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απορριπτικής απόφασης. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής ή απέλασης, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής ή απέλασης ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή.

Άρθρο 139

Έκθεμα

1. Ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την επαρκή γραμματειακή υποστήριξη των

Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, την παροχή κατάλληλης διερμηνείας και υπογράφει το έκθεμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον νόμο και τον Κανονισμό της Αρχής Προσφυγών.

2. Το αρμόδιο τμήμα για την παροχή γραμματειακής υποστήριξης της Αρχής Προσφυγών καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα βάσει των καταχωρήσεων των προσφυγών στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου και τυχόν πράξεων του Διευθυντή που αφορούν την κατά προτεραιότητα συζήτηση προσφυγών, στο οποίο αναγράφονται οι προς συζήτηση υποθέσεις. Η συζήτηση προσφυγών των αιτούντων που εμπíπτουν στη διαδικασία των συνόρων, προσδιορίζεται κατά προτεραιότητα.

3. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων, από την προηγούμενη της συνεδρίασης. Δεν προκαλεί ακυρότητα της διαδικασίας η μη ανάρτηση του εκθέματος ή η μη μνεία σε αυτό συγκεκριμένης υπόθεσης. Το έκθεμα κοινοποιείται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, μαζί με τους σχετικούς διοικητικούς φακέλους, δύο (2) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης των προσφυγών στη διαδικασία συνόρων και πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης στις υπόλοιπες διαδικασίες. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, μόλις παραλάβει το έκθεμα, το γνωστοποιεί στα υπόλοιπα μέλη της, εγγράφως ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Η γνωστοποίηση επέχει θέση πρόσκλησης προκειμένου να παραστούν στις συνεδριάσεις της τριμελούς και μονομελούς σύνθεσης. Ο Πρόεδρος διαμοιράζει τις υποθέσεις μεταξύ του ιδίου και των μελών της Επιτροπής. Στο έκθεμα που αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων αναγράφονται μόνο οι αριθμοί των υποθέσεων, χωρίς να γίνεται αναφορά σε ονόματα και χώρες καταγωγής. Η προθεσμία του τρίτου εδαφίου μπορεί να συντέμνεται κατόπιν πράξης του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών.

Άρθρο 140

Συζήτηση προσφυγής

1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών είναι έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φυσικού και ηλεκτρονικού φακέλου, υπό την επιφύλαξη των παρ. 3 και 4.

2. Κατά τη διαδικασία ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ο προσφεύγων παρίσταται αυτοπροσώπως ή δια πληρεξούσιου δικηγόρου. Εναλλακτικά ο προσφεύγων μεριμνά για την αποστολή στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο, βεβαίωσης του Διοικητή της Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης όπου διαμένει στην οποία αναφέρεται ότι ο αιτών διαμένει πράγματι στην ως άνω Περιφερειακή Υπηρεσία κατά την ημερομηνία αίτησης της βεβαίωσης ή βεβαίωσης της αρμόδιας Αστυνομικής Αρχής, στην περίπτωση που κρατείται ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένει περί αυτοπρόσωπης εμφάνισής του κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της βεβαίωσης. Οι ημερομηνίες του δεύτερου εδαφίου δεν μπορούν να απέχουν πέραν των τριών (3) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής. Σε περίπτωση μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης ή μη εμφάνισης δια πληρεξούσιου δικηγόρου ή μη περιέλευσης στην Αρχή Προσφυγών των ως άνω βεβαιώσεων, τεκμαίρεται ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την προσφυγή του και αυτή απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία, ή ανυπέρβλητο κώλυμα. Στις περιπτώσεις αυτές ο αιτών υποβάλλει σχετική αίτηση, με την οποία επικαλείται κατά τρόπο ορισμένο τα περιστατικά που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα. Ο ισχυρισμός πρέπει να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία και με ανάλογα πιστοποιητικά ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η συνδρομή των ως άνω λόγων ανωτέρας βίας ή του ανυπέρβλητου κωλύματος, αίρονται οι συνέπειες της μη εμφάνισης του προηγούμενου εδαφίου.

3. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν:
α) με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας είτε β) ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά

τον πρώτο βαθμό εξέτασης είτε γ) ο προσφεύγων επικαλείται σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε ουσιώδεις, οψιγενείς ισχυρισμούς. Η προφορική ακρόαση δύναται να διεξάγεται με φυσική παρουσία ή μέσω τηλεδιάσκεψης ιδίως όταν ο προσφεύγων τελεί υπό κράτηση, βρίσκεται σε διαδικασία συνόρων, αντιμετωπίζει σοβαρά πρακτικά εμπόδια ή είναι αιτών με ειδικές διαδικαστικές εγγυήσεις.

4. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται τουλάχιστον δύο (2) ημέρες, στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στη διαδικασία των συνόρων ή στην ταχεία διαδικασία, και δέκα (10) ημέρες σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, πριν από την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή και εκπροσωπούμενος από πρόσωπα του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ενώπιόν της για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται με κάθε πρόσφορο μέσο και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές, με κάθε λόγο, πραγματικό μέρος. Σε περίπτωση απουσίας του προσφεύγοντος και εφόσον δεν συντρέχουν αποδεδειγμένοι λόγοι ανωτέρας βίας, εάν και έχει κληθεί νομίμως, τεκμαίρεται ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την προσφυγή του και αυτή απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Σε περίπτωση συνδρομής αποδεδειγμένων λόγων ανωτέρας βίας κατά το τέταρτο εδάφιο, η διαδικασία της προφορικής ακρόασης επαναπροσδιορίζεται.

5. Η συζήτηση στις Επιτροπές είναι δημόσια, εκτός αν αντιλέγει ο προσφεύγων, γνωστοποιώντας τη βούλησή του είτε προφορικά ο ίδιος ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, είτε με έγγραφη δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου ή του εκπροσώπου του, είτε δια του υπομνήματος.

6. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών ή ο δικαστής που προεδρεύει μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων κατά το άρθρο 142 από τους ενδιαφερόμενους, μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν, για την ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης.

7. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών δύναται να αποφασίσει κλεισμένων των θυρών για την προστασία του προσφεύγοντος.

8. Αν ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής κωλύεται να συμμετέχει σε τρεις (3) τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις της τριμελούς σύνθεσης, είναι δυνατή η προσωρινή αντικατάστασή του για τρεις (3) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον το κώλυμα εξακολουθεί. Για την αντικατάσταση ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 του ν. 4375/2016 (Α' 51) για τον ορισμό Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής. Με την εκ νέου ανάληψη καθηκόντων του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών παύει η αντικατάσταση. Υποθέσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί από τον κωλυόμενο Πρόεδρο ή μέλος και επί των οποίων δεν έχει λάβει χώρα διάσκεψη, εισάγονται προς επανασυζήτηση στην ίδια Επιτροπή, με αντικατάσταση ή αναπλήρωση του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους, η δε απόφαση εκδίδεται από τη σύνθεση αυτή.

9. Εάν μετά τη διάσκεψη της υπόθεσης ο Πρόεδρος ή μέλος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών αντικαθίσταται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, η απόφαση εκδίδεται από την ίδια Επιτροπή με αντικατάστασή του.

10. Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών εξετάζει την υπόθεση εξ υπαρχής κατά τον νόμο και την ουσία και αποφαινεται αιτιολογημένα επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος.

Άρθρο 141

Αναβολή της συζήτησης

1. Η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικά:

α) εάν ο προσφεύγων που δεν παρίσταται, δεν έχει κλητευθεί νομίμως ή

β) εάν το ζητήσει ο προσφεύγων ο οποίος, μολονότι παρίσταται, δεν έχει κλητευθεί νόμιμα.

2. Ο προσφεύγων που παρίσταται αυτοπροσώπως ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος του δύναται να ζητήσει για μία (1) μόνο φορά την αναβολή της συζήτησης και μόνο για σπουδαίο λόγο, εφόσον ο λόγος αποδεικνύεται παραχρήμα. Η υπόθεση που αναβάλλεται, προσδιορίζεται για συζήτηση στην αμέσως επόμενη δικάσιμο και ανακοινώνεται η ημερομηνία στον προσφεύγοντα ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Για τη νέα ημερομηνία συζήτησης δεν απαιτείται εκ νέου ειδοποίηση του προσφεύγοντος που υπέβαλε το αίτημα αναβολής ή του δικηγόρου του. Εάν έχει συμπληρωθεί ο συνολικός, κατά την παρ. 7 του άρθρου 138, αριθμός ανατιθέμενων ανά μήνα και ανά εισηγητή υποθέσεων, οι υποθέσεις που αναβάλλονται, συζητούνται καθ' υπέρβαση του αριθμού αυτού. Το τέταρτο εδάφιο εφαρμόζεται και σε περίπτωση εμβόλιμων συνεδριάσεων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών.

3. Η μη παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής κατά τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 19 του Κανονισμού 2024/1348 συνιστά λόγο αναβολής, εφόσον η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών εκτιμήσει, με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της, ότι προκαλείται στον προσφεύγοντα ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη και ότι πιθανολογείται η ευδοκίμηση της προσφυγής του.

Άρθρο 142

Υπομνήματα

Ο προσφεύγων δύναται να καταθέσει υπόμνημα για την ανάπτυξη των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 128. Με το ίδιο υπόμνημα μπορεί να προβάλει και οψιφαινείς και οψιγενείς ισχυρισμούς. Στην ίδια προθεσμία οφείλει και να προσκομίσει τα αποδεικτικά των ισχυρισμών του στοιχεία. Κατ' εξαίρεση, εφόσον εφαρμόζεται η διαδικασία της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 138 ο προσφεύγων δύναται να καταθέσει υπόμνημα έως την προτεραία της συζήτησης της προσφυγής.

Άρθρο 143

Παραίτηση από την προσφυγή

Σε περίπτωση παραίτησης από το δικόγραφο της προσφυγής, εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 124.

Άρθρο 144

Αναπομπή στον πρώτο βαθμό

Αναπομπή της υπόθεσης στη διοικητική διαδικασία του Κεφαλαίου III και του Κεφαλαίου IV του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 δεν επιτρέπεται. Στην περίπτωση που η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών θεωρήσει ως αναγκαία τη διενέργεια συνέντευξης, αυτή πραγματοποιείται από την ίδια την Επιτροπή, τηρουμένων των προϋποθέσεων του Τμήματος II του Κεφαλαίου I του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και του παρόντος νόμου. Η σχετική απόφαση αναγράφεται σε πρακτικό με το οποίο αναβάλλεται η συζήτηση της υπόθεσης και ορίζεται η διενέργεια της συνέντευξης σε επόμενη συνεδρίαση, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν του ενός (1) μηνός.

Άρθρο 145

Διάρκεια διαδικασίας προσφυγής

Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το ταχύτερο δυνατό και σε κάθε περίπτωση:

α) εντός σαράντα (40) ημερών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας και της διαδικασίας ανάκλησης καθεστώτος του Τμήματος II του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348,

β) εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από τη συζήτηση, εάν απορρίπτει την αίτηση ως προδήλως αβάσιμη ή αβάσιμη, κατ' εφαρμογή της ταχείας διαδικασίας ή της διαδικασίας των συνόρων, καθώς και στην περίπτωση απόφασης που απορρίπτει την αίτηση ως απαράδεκτη ή λόγω σιωπηρής ανάκλησης.

Οι ανωτέρω προθεσμίες τηρούνται με την επιφύλαξη των συνολικών χρονικών ορίων του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ιδίως της αποκλειστικής προθεσμίας των δώδεκα (12) εβδομάδων του άρθρου 51 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, ως προς την ολοκλήρωση της εξέτασης των αιτήσεων που εμπίπτουν στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα.

Άρθρο 146

Υπογραφή, διόρθωση και επίδοση απόφασης

1. Η απόφαση υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Εισηγητή. Οι υπογραφές των αποφάσεων τίθενται ηλεκτρονικά, σύμφωνα με το Κεφάλαιο Θ' του ν. 4727/2020 (Α' 184).
2. Εάν στην απόφαση έχουν παρεισφρήσει γραφικά λάθη ή το διατακτικό της απόφασης διατυπώθηκε ελλιπώς, ο Πρόεδρος προβαίνει αυτεπαγγέλτως στη διόρθωσή της. Η ως άνω διαδικασία μπορεί να κινηθεί και κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή δια του πληρεξουσίου του δικηγόρου.
3. Η απόφαση επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 120.

Άρθρο 147

Τερματισμός υλικών συνθηκών υποδοχής

1. Από την επίδοση της απόφασης αναγνώρισης παροχής καθεστώτος πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας κατά το άρθρο 120, τερματίζονται οι υλικές συνθήκες υποδοχής. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας που διαμένουν σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, συμπεριλαμβανομένων ξενοδοχείων και διαμερισμάτων, υποχρεούνται να αποχωρήσουν από αυτές εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση σε αυτούς της απόφασης αναγνώρισης. Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου εκκινεί από την ενηλικίωσή τους.
2. Για όσα ορίζονται στην παρ. 1, οι δικαιούχοι ενημερώνονται σε γλώσσα που ευλόγως κατανοούν, τους παρέχεται δε κάθε συνδρομή όσον αφορά τη διερμηνεία στη γλώσσα που κατανοούν από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, καθώς και την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.
3. Από την επίδοση τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης κατά το άρθρο 120 του παρόντος, διακόπτονται οι υλικές συνθήκες υποδοχής και οι απορριφθέντες πολίτες τρίτων χωρών υποχρεούνται να αποχωρήσουν από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, συμπεριλαμβανομένων ξενοδοχείων και διαμερισμάτων, εντός επτά (7) ημερών από την επίδοση σε αυτούς της τελεσίδικης απορριπτικής απόφασης, με την επιφύλαξη του άρθρου 16 του ν. 5226/2025 (Α' 154). Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου εκκινεί από την ενηλικίωσή τους, με την επιφύλαξη των άρθρων 11, 15, 16 και 18 του ν. 5226/2025. Στις περιπτώσεις αυτές, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι άνω των δεκαέξι (16) ετών που διαμένουν σε Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων (Κ.Φ.Α.Α.) δύναται να μετακινούνται στις ασφαλείς ζώνες των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 84 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 148

Αίτηση ακύρωσης

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπον Διοικητικού Πρωτοδικείου, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274), κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος.
2. Με την αίτηση ακύρωσης συμπροσβάλλεται και η απόφαση επιστροφής της παρ. 10 του άρθρου 138.
3. Αίτηση ακύρωσης κατά των αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με το παρόν, μπορεί να ασκηθεί και από τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου.

Άρθρο 149

Προθεσμία

1. Η προθεσμία για την αίτηση ακύρωσης είναι τριάντα (30) ημέρες και αρχίζει από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης της απόφασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 120.
2. Για το δικαίωμα άσκησης αίτησης ακύρωσης, την προθεσμία άσκησής του, καθώς και για το αρμόδιο δικαστήριο γίνεται ρητή αναφορά επί του σώματος της απόφασης.

Άρθρο 150

Προσδιορισμός αίτησης ακύρωσης

Ειδικά για τις υποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274), περί καθεστώτος αλλοδαπών, ισχύουν τα ακόλουθα:

- α) Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά τη διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, καθώς και κατά την ταχεία διαδικασία εξέτασης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και στην παρ. 2 του άρθρου 138 του παρόντος, προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση.
- β) Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά προτεραιότητα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 138 προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση.
- γ) Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που υπάγονται στην κανονική διαδικασία εξέτασης, προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση.

Για τις υποθέσεις αυτές, η Αρχή Προσφυγών υποχρεούται, όπως αποστέλλει στη Γραμματεία του Τμήματος ενώπιον του οποίου έχει κατατεθεί η αίτηση ακύρωσης, εκτός από τον διοικητικό φάκελο, και τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης.

Άρθρο 151

Έκδοση απόφασης

Ειδικά για τις υποθέσεις της παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 οι αποφάσεις επί των αιτήσεων ακύρωσης των περ. α) και β) του άρθρου 150 εκδίδονται υποχρεωτικά εντός ενός (1) μηνός από τη συζήτηση της αίτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 152

Συνεργασία

Η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου:

- α) ορίζεται ως Εθνικό Σημείο Επαφής για τη διοικητική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα ζητήματα που καλύπτονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 και
- β) λαμβάνει, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη απευθείας συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντίστοιχες Αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

Άρθρο 153

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται οι ειδικότερες ρυθμίσεις, ως προς την νομική καθοδήγηση, σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης ή τους λόγους αποκλεισμού, τη διαδικασία υποβολής και διεκπεραίωσης των αιτημάτων, την επιβολή χρηματικών ή οικονομικών ορίων στο πλαίσιο παροχής νομικής καθοδήγησης, συνδρομής και εκπροσώπησης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 102, σύμφωνα με τις εγγυήσεις των άρθρων 99 έως 101
2. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να γίνεται δεκτή και άλλη κατηγορία εγγράφων για την ταυτοποίηση των αιτούντων, πέραν εκείνων που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 111.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται ειδικότερες ρυθμίσεις για τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα έγγραφα των παρ. 2 και 3 του άρθρου 111, καθώς και κάθε σχετική τεχνική λεπτομέρεια για την έκδοση και τη μορφή των εγγράφων αυτών.
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες ή οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς, καθώς και οι τρίτες χώρες ή οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ως ασφαλείς για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 64 του και Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Υγείας και Προστασίας του Πολίτη, καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τον καθορισμό της διαδικασίας διαπίστωσης ηλικίας αιτούντων διεθνή προστασία κατ' εφαρμογή του άρθρου 107.
6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να αναπροσαρμόζεται το ύψος του παράβολου, να καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής των αντίστοιχων πιστώσεων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου, ο τρόπος διάθεσής τους, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στην επιβολή του.
7. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται τα κριτήρια, η διαδικασία καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ή τεχνικό θέμα που αφορά στη δραστηριοποίηση των οργανώσεων και των μελών τους που προβλέπονται στο άρθρο 114.
8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι τεχνικές λεπτομέρειες της διαλειτουργικότητας του Μητρώου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου με τις δημόσιες βάσεις δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών.
9. Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου, μπορεί να προβλέπεται η εφαρμογή της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 127, για τη λήψη απόφασης σχετικά με:
 - α) το απαράδεκτο μιας αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και
 - β) την ουσία μιας αίτησης, όταν συντρέχει οποιαδήποτε από τις περιστάσεις που αναφέρονται στις περ. α), β), δ), ε) και ζ) της παρ. 1 και στην περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
10. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να καθορίζονται ειδικές κατηγορίες δικαιούχων για τις οποίες παρατείνεται η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής ή η προθεσμία αποχώρησης, όπως ιδίως για όσους πάσχουν από σοβαρή ασθένεια.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται οι ειδικότερες ρυθμίσεις, σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης ή τους λόγους αποκλεισμού, τη διαδικασία υποβολής και διεκπεραίωσης των αιτημάτων, την επιβολή χρηματικών ή οικονομικών ορίων στο πλαίσιο παροχής νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 103.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1349 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1148

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 154

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Με το παρόν Μέρος θεσπίζονται τα εθνικά μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1148 (L της 22.5.2024), καθώς και κάθε άλλη συναφής ρύθμιση που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού στην ελληνική έννομη τάξη.
2. Το παρόν Μέρος εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών και στους ανιθαγενείς που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
3. Το παρόν Μέρος δεν εφαρμόζεται στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι:
 - α) υπόκεινται σε απέλαση που επιβάλλεται με δικαστική απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄95) ή υπόκεινται σε διαδικασίες έκδοσης σύμφωνα με τις διατάξεις διεθνούς σύμβασης που δεσμεύει τη Χώρα ή των άρθρων 436 έως 456 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α΄ 96) ή των άρθρων 1 έως 39 του ν. 3251/2004 (Α΄ 127) περί Ευρωπαϊκού Εντάλματος Σύλληψης ή
 - β) απολαμβάνουν του δικαιώματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το σημείο 5 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 2016 περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (L 77 της 23.3.2016) και το π.δ. 106/2007 (Α΄ 135).

Άρθρο 155

Αρμόδιες αρχές

1. Αρμόδια αρχή για την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής και την απομάκρυνση των πολιτών τρίτων χωρών κατά τη διαδικασία εφαρμογής του παρόντος είναι η Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ.ΑΣ.). Για την εκτέλεση της επιστροφής, η ΕΛ.ΑΣ. δύναται να συνεργάζεται με την Υπηρεσία Ασύλου και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, καθώς και άλλες κατά περίπτωση εθνικές αρχές και τον Οργανισμό Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (FRONTEX), όπου απαιτείται.
2. Ο συντονισμός των εμπλεκόμενων εθνικών αρχών για την εφαρμογή της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα πραγματοποιείται από τον Εθνικό Συντονιστή Επιστροφών, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές καθορίζονται στην υπ΄ αρ. 264465/25.4.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου «Αρμοδιότητες του Εθνικού

Συντονιστή Επιστροφών και του Εθνικού Συντονιστή κατά της Παράνομης Διακίνησης Μεταναστών του άρθρου 191 του ν. 5078/2023 (Α' 211)» (Β' 6046).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Άρθρο 156

Διαδικασία επιστροφής στα σύνορα

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση έχει απορριφθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, παραμένουν υπό καθεστώς μη εισόδου για τους σκοπούς της διαδικασίας επιστροφής, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349. Οι ειδικότεροι όροι διαμονής και η επιβολή κράτησης, καθορίζονται στο άρθρο 157 του παρόντος.
2. Στα πρόσωπα της παρ. 1, για τα οποία εκδίδεται απόφαση επιστροφής κατά το άρθρο 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024 για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (L της 22.5.2024), εφαρμόζεται η διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349, καθώς και το άρθρο 4, την παρ. 1 του άρθρου 5, το άρθρο 6, το άρθρο 7, τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 8, τα άρθρα 9 έως 13, την παρ. 1 του άρθρου 15, τις παρ. 2 έως 4 του άρθρου 16 και τα άρθρα 17 έως 19 του ν. 5226/2025 (Α' 154).
3. Εάν η επιστροφή ή η απομάκρυνση δεν ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349, τότε η διαδικασία επιστροφής συνεχίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Β' του ν. 5226/2025, περί των ρυθμίσεων για την αναμόρφωση του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου σύμφωνα με την Οδηγία 2008/115/ΕΚ, των διαδικασιών επιστροφής παρανόμως διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών και των σχετικών ποινικών κυρώσεων.
4. Η μη συμμόρφωση προς απόφαση επιστροφής επισύρει τις κυρώσεις του άρθρου 27 του ν. 5226/2025.

Άρθρο 157

Κράτηση

1. Για τα πρόσωπα που υπάγονται στη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1349, επιβάλλεται κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 5 του εν λόγω Κανονισμού, κατόπιν ατομικής απόφασης, η οποία εκδίδεται εγγράφως από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή και προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, από τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή ή ανώτερο αξιωματικό που ορίζεται από τον οικείο Γενικό Αστυνομικό Διευθυντή και εκτελείται αμέσως.
2. Η κράτηση στο πλαίσιο του παρόντος αποσκοπεί στην παρεμπόδιση της εισόδου στην ελληνική επικράτεια, στην προετοιμασία της επιστροφής και στη διενέργεια της διαδικασίας απομάκρυνσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349. Στα ανωτέρω πρόσωπα, η κράτηση δύναται, κατά περίπτωση, να συνεχίζεται, εφόσον είχε επιβληθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, ή να επιβάλλεται εκ νέου, εφόσον δεν είχε προηγουμένως επιβληθεί, ιδίως όταν:
 - α) υπάρχει κίνδυνος διαφυγής κατά την έννοια της περ. ζ) του άρθρου 4 του ν. 5226/2025 (Α' 154), ή
 - β) ο υπήκοος τρίτης χώρας αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της επιστροφής ή τη διαδικασία απομάκρυνσης, ή
 - γ) συντρέχουν στο πρόσωπό του λόγοι εθνικής ασφάλειας, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας τάξης.
3. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που τίθενται υπό κράτηση κρατούνται στα Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.ΚΑ.) που λειτουργούν εντός των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης

(Κ.Υ.Τ.) ή των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών (Κ.Ε.Δ.), είτε αυτοτελώς πλησίον των εξωτερικών συνόρων, τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

4. Αν δεν είναι δυνατή η κράτηση στα ανωτέρω σημεία που λειτουργούν στα εξωτερικά σύνορα ή πλησίον αυτών, αυτή μπορεί να λάβει χώρα και σε ΠΡΟ.ΚΕ.ΚΑ. εντός της λουπής επικράτειας της χώρας. Η κράτηση αυτή δεν συνιστά είσοδο στη χώρα, κατά τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349 και στην παρ. 3 του άρθρου 5 του παρόντος.

5. Όταν η επιστροφή δεν ολοκληρώνεται εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349, και συνεχίζεται η διαδικασία επιστροφής κατά τον ν. 5226/2025, οι αρμόδιες αρχές κράτησης δύνανται να επιβάλλουν εκ νέου κράτηση. Στην περίπτωση αυτή, η αρχική περίοδος κράτησης κατά τα ανωτέρω, περιλαμβάνεται στον υπολογισμό της μέγιστης περιόδου κράτησης που ορίζεται στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 16 του ν. 5226/2025.

6. Για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται ρητά από το παρόν και το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349, εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 16, 17 και 18 του ν. 5226/2025.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΡΙΣΗΣ**

Άρθρο 158

Εφαρμογή παρεκκλίσεων

1. Αν η χώρα αντιμετωπίζει κατάσταση κρίσης ή ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου κατά την έννοια των παρ. 4 και 5 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024 για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης, και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 (L της 22.5.2024), ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου δύναται να υποβάλλει αίτημα για την εφαρμογή των παρεκκλίσεων του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349.

2. Εφόσον βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη διαδικασία για τη χορήγηση παρεκκλίσεων σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 και τα άρθρα 231 και 232 του παρόντος, το αίτημα εφαρμογής των παρεκκλίσεων της παρ. 1 περιλαμβάνεται στο αίτημα της εκκρεμούς διαδικασίας.

3. Η ΕΛ.ΑΣ. ενημερώνει τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζονται οι παρεκκλίσεις του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1349 για τα μέτρα που λαμβάνονται, τη διάρκειά τους και τις συνέπειες εφαρμογής τους, σε γλώσσα που τα πρόσωπα αυτά κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν.

4. Η πρόσβαση οργανώσεων και προσώπων που παρέχουν συμβουλές και καθοδήγηση σε υπηκόους τρίτων χωρών που βρίσκονται σε εγκαταστάσεις κράτησης γίνεται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 5226/2025 (Α΄ 154). Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή επιβάλλονται, εφόσον είναι αναγκαίοι για λόγους ασφάλειας, δημόσιας τάξης ή ορθής διοικητικής λειτουργίας της εγκατάστασης, υπό τον όρο ότι δεν περιορίζουν την πρόσβαση υπερβολικά ούτε την καθιστούν αδύνατη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 159

Κόμβοι επιστροφής (Return Hubs)

1. Η εκτέλεση της απόφασης επιστροφής υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς δύναται να υλοποιείται, πέραν των περιπτώσεων που ορίζονται στην περ. γ) του άρθρου 4 του ν. 5226/2025 (Α΄ 154), και με τη μεταφορά του σε τρίτη χώρα η οποία λειτουργεί ως «κόμβος επιστροφής» (return hub), εφόσον υφίσταται

σε ισχύ συμφωνία ή ρύθμιση επιστροφής μεταξύ της Ελλάδας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή της Ελλάδας και άλλων κρατών μελών της ΕΕ και της εν λόγω τρίτης χώρας.

2. Ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου συνάπτει τις συμφωνίες της παρ. 1, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο. Η συμφωνία ή η ρύθμιση της παρ. 1 καθορίζει ρητώς τις ειδικότερες διαδικασίες και τους όρους επιστροφής του υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς.

3. Από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1347 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΚΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ Η ΑΝΙΘΑΓΕΝΩΝ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ Η ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/95/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 160

Αντικείμενο

Με το παρόν Μέρος θεσπίζονται τα εθνικά μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L της 22.5.2024).

Άρθρο 161

Αρμόδιες αρχές

1. Ως «αποφαινόμενες αρχές» ορίζονται τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο π.δ. 106/2020 (Α΄ 255). Το Τμήμα Ανακλήσεων και Αποκλεισμού της Υπηρεσίας Ασύλου είναι αποφαινόμενη αρχή για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας κατά τη διοικητική διαδικασία σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 106/2020.

2. Αρμόδιες αρχές απόφασης ορίζονται η αποφαινόμενη αρχή και οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

3. Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος, η Υπηρεσία Ασύλου ορίζεται ως υπεύθυνη επεξεργασίας, κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται με σκοπό την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 162

Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των παρ. 4 και 5 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, εφόσον ο αιτών είναι ανήλικος, εφαρμόζονται τα άρθρα 121 και 126 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί της ποινικής μεταχείρισης των ανηλίκων.

Άρθρο 163

Ανάκληση καθεστώτος πρόσφυγα

1. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί το καθεστώς πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, όταν συντρέχει ένας ή περισσότεροι από τους λόγους παύσης του καθεστώτος αυτού, οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.
2. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί το καθεστώς πρόσφυγα ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, όταν ο εν λόγω θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.
3. Ως ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 μπορεί να χαρακτηριστεί κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών, καθώς και τα εξής αδικήματα του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95):
 - α) του άρθρου 310, περί βαριάς σωματικής βλάβης,
 - β) του άρθρου 312, περί σωματικής βλάβης αδύναμων ατόμων,
 - γ) του άρθρου 324, περί αρπαγής ανηλίκων,
 - δ) του άρθρου 336, περί βιασμού,
 - ε) των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 337, περί προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας,
 - στ) του άρθρου 339, περί γενετήσιας πράξης με ανηλικούς ή ενώπιόν τους,
 - ζ) του άρθρου 342, περί κατάχρησης ανηλίκων,
 - η) του άρθρου 348Α, περί πορνογραφίας ανηλίκων,
 - θ) του άρθρου 348Β, περί προσέλκυσης παιδιών για γενετήσιους λόγους,
 - ι) του άρθρου 349, περί μαστροπείας,
 - ια) του άρθρου 351Α, περί γενετήσιας πράξης με ανήλικο έναντι αμοιβής,
 - ιβ) του άρθρου 380, περί ληστείας, και
 - ιγ) του άρθρου 385, περί εκβίασης.
4. Δικαιούχος καθεστώτος πρόσφυγα συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της χώρας εφόσον έχει καταδικαστεί τελεσίδικα για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος της παρ. 3.
5. Στις περ. δ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, η αποφαινόμενη αρχή δεν χορηγεί το καθεστώς πρόσφυγα όταν δεν έχει ακόμη ληφθεί απόφαση σχετικά με την αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας.
6. Σε περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος πρόσφυγα λόγω του ότι δεν θα έπρεπε ποτέ να είχε χορηγηθεί, ο χρόνος που έχει διανυθεί με το καθεστώς αυτό δεν υπολογίζεται για τη θεμελίωση δικαιωμάτων νόμιμης διαμονής στη χώρα και κοινωνικών παροχών.
7. Εφόσον δεν απαγορεύεται από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας και τηρουμένων των σχετικών διαδικαστικών εγγυήσεων, οι αρμόδιες αρχές απομακρύνουν πρόσφυγα όταν:
 - α) ευλόγως θεωρείται ότι το εν λόγω πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του Κράτους ή
 - β) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος της παρ. 3.

Άρθρο 164

Καθεστώς επικουρικής προστασίας

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρική προστασία εάν:

α) διέπραξε, πριν από την είσοδό του στη χώρα, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, τα οποία θα επέσυραν στερητική της ελευθερίας ποινή, εάν είχαν διαπραχθεί εντός της ελληνικής επικράτειας και

β) εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει τις κυρώσεις συνεπεία των εγκλημάτων αυτών, εκτός εάν οι κυρώσεις στη χώρα καταγωγής είναι υπέρμετρα δυσανάλογες σε σχέση με την ποινή που προβλέπεται για το ίδιο έγκλημα στην Ελλάδα.

2. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης που αναφέρεται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, εφόσον ο αιτών είναι ανήλικος, εφαρμόζονται τα άρθρα 121 και 126 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95).

3. Σε περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας λόγω του ότι δεν θα έπρεπε ποτέ να είχε χορηγηθεί, ο χρόνος που έχει διανυθεί με το καθεστώς αυτό δεν υπολογίζεται για τη θεμελίωση δικαιωμάτων νόμιμης διαμονής στη χώρα και κοινωνικών παροχών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 165

Έγγραφα και πιστοποιητικά

Τα Περιφερειακά Γραφεία ή Αυτοτελή Κλιμάκια ή Κινητά Κλιμάκια Ασύλου χορηγούν στους δικαιούχους καθεστώτος πρόσφυγα έγγραφα ή πιστοποιητικά, κατά το άρθρο 25 της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (Α' 201), το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται και προκύπτει από τα στοιχεία που διατηρεί η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 166

Ενημέρωση δικαιούχων διεθνούς προστασίας

Τα Περιφερειακά Γραφεία ή Αυτοτελή Κλιμάκια ή Κινητά Κλιμάκια Ασύλου, κατά την επίδοση της απόφασης αναγνώρισης, χορηγούν στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας ενημερωτικό έντυπο, σύμφωνα με το άρθρο 22 και το Παράρτημα Ι του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, που τους παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το καθεστώς διεθνούς προστασίας που τους χορηγήθηκε.

Άρθρο 167

Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

1. Οι διατάξεις περί οικογενειακής ενότητας του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 δεν εφαρμόζονται στις λοιπές συζύγους σε περιπτώσεις πολυγαμίας.

2. Ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου ή Κινητού Κλιμακίου Ασύλου, με απόφασή του, χορηγεί τις άδειες διαμονής του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 17 του παρόντος. Το ίδιο όργανο αρνείται τη χορήγηση ή ανακαλεί τις ανωτέρω άδειες διαμονής στις περιπτώσεις των παρ. 3 και 5 του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.

Άρθρο 168

Άδειες διαμονής

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, χορηγείται δωρεάν από το αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο ή Αυτοτελές Κλιμάκιο ή Κινητό Κλιμάκιο Ασύλου άδεια διαμονής τριετούς

διάρκειας, με απόφαση του Προϊσταμένου του οικείου Περιφερειακού Γραφείου ή Αυτοτελούς Κλιμάκιου ή Κινητού Κλιμάκιου Ασύλου. Η άδεια διαμονής ανανεώνεται, με όμοια απόφαση, για τρία (3) έτη μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται το αργότερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη λήξη της. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής καταβάλλεται τέλος ίσο με το τέλος που καταβάλλουν οι Έλληνες πολίτες για την έκδοση δελτίου ταυτότητας. Σε περίπτωση ανατιολόγητης εκπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ανανέωσης, επιβάλλεται από το αρμόδιο όργανο, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 180, επιπλέον πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ.

2. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος αναγνωρίζεται ως δικαιούχος επικουρικής προστασίας, χορηγείται δωρεάν από το αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο ή Αυτοτελές Κλιμάκιο ή Κινητό Κλιμάκιο Ασύλου άδεια διαμονής ενός (1) έτους, με απόφαση του Προϊσταμένου του οικείου Περιφερειακού Γραφείου ή Αυτοτελούς Κλιμάκιου ή Κινητού Κλιμάκιου Ασύλου. Η άδεια ανανεώνεται, με όμοια απόφαση, για δύο (2) έτη μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται το αργότερο τριάντα (30) ημέρες πριν από τη λήξη της. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής καταβάλλεται τέλος ίσο με το τέλος που καταβάλλουν οι Έλληνες πολίτες για την έκδοση δελτίου ταυτότητας. Σε περίπτωση ανατιολόγητης εκπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ανανέωσης επιβάλλεται από το αρμόδιο όργανο, το οποίο καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 180, επιπλέον πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ.

3. Η απόφαση χορήγησης αρχικής άδειας διαμονής συνιστά και βεβαίωση της παρ. 3 του άρθρου 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347. Ο κάτοχος της ως άνω βεβαίωσης έχει το δικαίωμα να διαμένει νομίμως στη Χώρα και απολαύει των δικαιωμάτων του Κεφαλαίου VII του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, με εξαίρεση τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 25 και 27 περί ταξιδιωτικών εγγράφων και μετακίνησης στο εσωτερικό της Ένωσης, αντίστοιχα. Η βεβαίωση παύει να ισχύει αυτοδικαίως όταν παραδοθεί η άδεια διαμονής.

4. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την παραλαβή των αιτήσεων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ανανέωση αδειών διαμονής χορηγούν βεβαίωση κατάθεσης αίτησης. Ο κάτοχος βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής διαμένει νομίμως στη Χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει και απολαμβάνει των δικαιωμάτων που παρείχε η προηγούμενη άδεια διαμονής, της οποίας την ανανέωση αιτείται. Με την έκδοση απορριπτικής απόφασης επί της αίτησης ανανέωσης, η βεβαίωση παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της.

5. Με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου, χορηγείται άδεια διαμονής στα ανήλικα τέκνα του δικαιούχου διεθνούς προστασίας που δεν θεωρούνται μέλη οικογένειας σύμφωνα με την περ. 9 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση ληξιαρχικής πράξης γέννησης ή πράξης αναγνώρισης τέκνου και για όσο χρόνο ισχύει η άδεια διαμονής του δικαιούχου. Η άδεια δεν χορηγείται και δεν ανανεώνεται αν αυτό δεν είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που ήδη απολαμβάνουν.

6. Οι άδειες διαμονής του παρόντος ανανεώνονται κατόπιν επανεξέτασης και η ισχύς τους ανατρέχει στον χρόνο λήξης της προηγούμενης ισχύουσας άδειας, εφόσον η αίτηση ανανέωσης υποβληθεί εμπρόθεσμα.

7. Η άδεια διαμονής, η οποία αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

8. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας δεν χορηγείται άλλου τύπου εθνική άδεια νόμιμης διαμονής για όσο χρονικό διάστημα αυτοί είναι κάτοχοι άδειας διαμονής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 169

Ταξιδιωτικά έγγραφα

1. Τα ταξιδιωτικά έγγραφα των παρ. 1 και 2 του άρθρου 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, χορηγούνται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας κατόπιν αιτήσεώς τους, με την επιφύλαξη επιτακτικών λόγων εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης που σχετίζονται με αυτούς.
2. Τα ως άνω ταξιδιωτικά έγγραφα εκτυπώνονται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.
3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και στους αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον υφίστανται αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας που απαιτούν τη μετάβασή τους στο εξωτερικό, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

Άρθρο 170

Ελεύθερη κυκλοφορία

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας δηλώνουν, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της ιστοσελίδας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο, κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας τους εντός εξήντα (60) ημερών από τότε που επήλθε η μεταβολή. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν την υποχρέωση αυτή, επιβάλλεται από το αρμόδιο όργανο, το οποίο ορίζεται με την απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 180, διοικητικό πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής, ύψους διακοσίων (200) ευρώ.
2. Οι επιφυλάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 26 της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (Α' 201) και αφορούν τη χώρα μας δεν θίγονται.

Άρθρο 171

Πρόσβαση στην απασχόληση

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας δεν μπορούν να ασκούν δραστηριότητα όσον αφορά θέσεις που περιλαμβάνουν την άσκηση δημόσιας εξουσίας καθώς και την ευθύνη για τη διαφύλαξη του γενικού συμφέροντος του κράτους ή άλλων δημόσιων αρχών. Ομοίως, εξαιρούνται από τη συμμετοχή στη διαχείριση οργανισμών και από αξιώματα που διέπονται από το δημόσιο δίκαιο.

Άρθρο 172

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

1. Κάθε ανήλικος, στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, υποχρεούται να εντάσσεται στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής, επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του ανηλίκου οι κατά τις κείμενες διατάξεις κυρώσεις που προβλέπονται και για τους Έλληνες πολίτες.
2. Όσον αφορά την πρόσβαση στο τυπικό γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, την επιμόρφωση ή την επανακατάρτιση, οι αρμόδιες αρχές μπορούν αιτιολογημένα να αρνούνται τη χορήγηση επιδοτήσεων και δανείων σε ενήλικες στους οποίους έχει χορηγηθεί διεθνή προστασία.

Άρθρο 173

Πρόσβαση σε διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων

Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, οι οποίοι δεν μπορούν να παράσχουν τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία των τίτλων τους, διευκολύνονται ως προς την πλήρη πρόσβασή τους σε κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση της προηγούμενης μάθησής τους. Προς τον σκοπό αυτόν εφαρμόζονται τα άρθρα 2 και 3 του π.δ. 38/2010 (Α' 78).

Άρθρο 174

Κοινωνική αρωγή δικαιούχων διεθνούς προστασίας

1. Προκειμένου οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να έχουν πρόσβαση στα ευεργετήματα κοινωνικής αρωγής, συμμετέχουν υποχρεωτικά σε μέτρα κοινωνικής ένταξης.
2. Οι δικαιούχοι καθεστώτος επικουρικής προστασίας έχουν πρόσβαση αποκλειστικά στα ευεργετήματα της παρ. 2 του άρθρου 31 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.

Άρθρο 175

Πρόσβαση σε μέτρα ένταξης

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας παρακολουθούν υποχρεωτικά προγράμματα κοινωνικής ένταξης που καταρτίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 23 του π.δ. 106/2020 (Α' 255) περί της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σε συνδυασμό με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 180 του παρόντος. Οι αρμόδιες υπηρεσίες κατάρτισης των προγραμμάτων ορίζουν τις συνέπειες της μη συμμετοχής στα εν λόγω προγράμματα. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 31 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, επιβάλλεται από το αρμόδιο όργανο της παρ. 3 του άρθρου 180 τέλος συμμετοχής για ορισμένα υποχρεωτικά μέτρα ένταξης, όταν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας διαθέτει επαρκή μέσα και υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω τέλη δεν επιβαρύνουν υπέρμετρα τον δικαιούχο διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 176

Ασυνόδετοι ανήλικοι

1. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου διασφαλίζει ότι κάθε ασυνόδετος ανήλικος, στον οποίο χορηγείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, διαθέτει επίτροπο.
2. Για την εφαρμογή και ερμηνεία του άρθρου 33 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 ισχύουν αναλόγως τα άρθρα 38 έως 40 καθώς και τα άρθρα 50 έως 92 του παρόντος.

Άρθρο 177

Συνεργασία

1. Η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής ορίζεται ως Εθνικό Σημείο Επαφής για τη διοικητική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το Εθνικό Σημείο Επαφής λαμβάνει, σε συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα απαραίτητα μέτρα για την καθιέρωση άμεσης συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Το Εθνικό Σημείο Επαφής διαβιβάζει εγκαίρως τις πληροφορίες που είναι κατάλληλες για την εκπόνηση της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 39 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.

Άρθρο 178

Υποχρέωση εχεμύθειας

Το προσωπικό των αρμοδίων υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στην εφαρμογή του, υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για όλα τα στοιχεία και προσωπικά δεδομένα που περιέρχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών.

Άρθρο 179

Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος - Τροποποίηση άρθρου 144 Κώδικα Μετανάστευσης

Στο άρθρο 144 του Κώδικα Μετανάστευσης (ν. 5038/2023, Α' 81) επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 1, η λέξη «πολίτη» αντικαθίσταται από τη λέξη «υπήκοο», β) το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 αντικαθίσταται, γ) προστίθεται παρ. 2Α και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, το άρθρο 144 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 144

Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος (άδεια διαμονής τύπου «Μ1»)
(άρθρα 4 και 5 Οδηγίας 2003/109)

1. Στον υπήκοο τρίτης χώρας που διαμένει στην Ελλάδα, νόμιμα και αδιάλειπτα, κατά τα πέντε (5) έτη αμέσως πριν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, υπό την επιφύλαξη της παρ. 3, χορηγείται το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) διαθέτει εισόδημα, επαρκές για τις ανάγκες του ιδίου και της οικογένειάς του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του αμειβόμενου με τον κατώτατο μισθό, προσαυξημένο κατά δέκα τοις εκατό (10%) για το σύνολο των συντηρούμενων μελών της οικογένειάς του, συνυπολογιζομένου τυχόν ποσού που προέρχεται από επίδομα τακτικής επιδότησης ανεργίας. Στον υπολογισμό του εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των μελών της οικογένειας. Ο τακτικός χαρακτήρας του ανωτέρω εισοδήματος αποδεικνύεται ιδίως από την εκπλήρωση των ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων του.

β) διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο των παροχών που καλύπτονται για τις αντίστοιχες κατηγορίες ασφαλισμένων ημεδαπών, η οποία καλύπτει και τα μέλη της οικογένειάς του.

γ) πληροί τους όρους ένταξης στην ελληνική κοινωνία, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 145.

2. Οι περίοδοι διαμονής που αναφέρονται στις περ. ε) και στ) της παρ. 2 του άρθρου 143 δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου της παρ. 1 του παρόντος. Ειδικώς, περίοδοι διαμονής για λόγους σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά το ήμισυ για τον υπολογισμό της ίδιας περιόδου. Όσον αφορά τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία, το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας βάσει της οποίας χορηγήθηκε διεθνής προστασία και της ημερομηνίας χορήγησης της άδειας διαμονής που αναφέρεται στο άρθρο 24 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της περιόδου που αναφέρεται στην παρ. 1.

2Α. Αν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας εντοπίζεται σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να κατέχει δικαίωμα παραμονής ή διαμονής εκεί σύμφωνα με το σχετικό εθνικό, ενωσιακό ή διεθνές δίκαιο, η περίοδος προηγούμενης νόμιμης παραμονής στην Ελλάδα δεν λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου της παρ. 1.

3. Περίοδοι απουσίας, εφόσον είναι κατώτερες των έξι (6) διαδοχικών μηνών και δεν υπερβαίνουν συνολικά τους δέκα (10) μήνες εντός της πενταετίας, προσμετρώνται στον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου.

4. Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και οι αρμόδιοι φορείς για την υποβολή και εξέταση της αίτησης, καθώς και για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους, σχετικά με τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή. Η ενημέρωση πραγματοποιείται ιδίως μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων, ανάρτησης πληροφοριακού υλικού στις ιστοσελίδες των ανωτέρω φορέων ή κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Το υλικό αυτό επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Για την ενημέρωση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας μεριμνά και η Υπηρεσία Ασύλου.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 180

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης, αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και το περιεχόμενο των αδειών διαμονής, οι οποίες χορηγούνται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και στα μέλη της οικογένειάς τους, και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου 168.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, το περιεχόμενο ενδείξεων και η διάρκεια ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου του άρθρου 169.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία βεβαίωσης των προστίμων των άρθρων 168 και 170, το ύψος του τέλους και τα κριτήρια οικονομικής επάρκειας για την επιβολή του, καθώς και εξαιρέσεις από το τέλος συμμετοχής στα προγράμματα ένταξης του άρθρου 175.
4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή του άρθρου 175 του παρόντος και του άρθρου 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.
5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή του άρθρου 36 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.

ΜΕΡΟΣ Ζ΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 181

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η αναμόρφωση των διατάξεων, με τις οποίες είχε ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΚ) 2001/55 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 2001, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών, όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων (L 212 της 7.8.2001).

Άρθρο 182

Ορισμοί

(Άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους, νοούνται ως:

- α) «άδεια διαμονής», άδεια που εκδίδεται από τις ελληνικές αρχές, υπό τη μορφή ενιαίου τύπου όπως καθορίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών (L 157 της 15.6.2002), με εξαίρεση όσες

εκδίδονται σύμφωνα με την υπ' αρ. 172172/24.3.2022 απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου «Διαδικασία χορήγησης Άδειας Διαμονής Προσωρινής Προστασίας στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας» (Β' 1462) σε πρόσωπα που απολαύουν προσωρινής προστασίας δυνάμει της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2022/382 του Συμβουλίου της 4ης Μαρτίου 2022 που διαπιστώνει την ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων από την Ουκρανία κατά την έννοια του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 και έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή προσωρινής προστασίας (L 71 της 4.3.2022), τυχόν μελλοντικών τροποποιήσεων αυτής και τυχόν επεκτάσεων της εν λόγω προσωρινής προστασίας. Η άδεια διαμονής επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή τη διαμονή του στην ελληνική επικράτεια,

β) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας», η αίτηση παροχής προστασίας από κράτος μέλος που υποβάλλει υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος μπορεί να θεωρηθεί ότι αιτείται καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας,

γ) «αιτών», ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί τελεσίδικη απόφαση,

δ) «ασυνόδευτος ανήλικος», ο ανήλικος, ο οποίος εισέρχεται στην ελληνική επικράτεια χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλειά του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο, σύμφωνα με τον νόμο, συμπεριλαμβανομένου του ανηλίκου που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδό του στην Ελλάδα, του χωρισμένου ανηλίκου της περ. ιδ) του παρόντος, καθώς και του ανηλίκου που, κατά την παραμονή του στην ελληνική επικράτεια, για λόγους πραγματικούς ή νομικούς δεν ασκείται η γονική του μέριμνα,

ε) «διαμένων», ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος απολαύει προσωρινής προστασίας, σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 και ο οποίος επιθυμεί να καλέσει μέλη της οικογένειάς του,

στ) «διεθνής προστασία», το καθεστώς πρόσφυγα ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας,

ζ) «εκτοπισθέντες», οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, οι οποίοι υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα ή την περιοχή καταγωγής τους, ή έφυγαν, υποβοηθούμενοι μέσω προγράμματος εκκένωσης, ιδίως κατόπιν έκκλησης διεθνών οργανισμών και των οποίων ο επαναπατρισμός υπό ασφαλείς και σταθερές συνθήκες είναι αδύνατος λόγω της επικρατούσας σε αυτή τη χώρα κατάστασης, οι οποίοι ενδεχομένως εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 (L της 22.5.2024) ή άλλων διεθνών ή εθνικών πράξεων που παρέχουν διεθνή προστασία και ιδιαίτερα:

ζα) άτομα, τα οποία εγκατέλειψαν ζώνες ενόπλων συγκρούσεων ή ενδημικής βίας,

ζβ) άτομα που αντιμετωπίζουν σοβαρό κίνδυνο ή έχουν υπάρξει θύματα συστηματικών ή γενικευμένων παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους,

η) «καθεστώς επικουρικής προστασίας», η αναγνώριση από τις ελληνικές αρχές υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως προσώπου που δικαιούται επικουρική προστασία,

θ) «καθεστώς πρόσφυγα», η αναγνώριση από τις ελληνικές αρχές υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα,

ι) «μαζική εισροή», η άφιξη σημαντικού αριθμού εκτοπισθέντων, οι οποίοι προέρχονται από καθορισμένη χώρα ή γεωγραφική ζώνη, ανεξαρτήτως του εάν η άφιξή τους υπήρξε αυθόρμητη ή υποβοηθούμενη, όπως μέσω προγράμματος εκκένωσης,

ια) «προσωρινή προστασία», μία διαδικασία με έκτακτο χαρακτήρα που εξασφαλίζει, σε περίπτωση μαζικής εισροής ή εάν επίκειται μαζική εισροή εκτοπισθέντων από τρίτες χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, άμεση και προσωρινή προστασία σε αυτά τα άτομα, ιδίως εάν υπάρχει κίνδυνος το σύστημα ασύλου να μην μπορεί να αντιμετωπίσει αυτήν την εισροή χωρίς αρνητικές συνέπειες για την καλή λειτουργία του, το συμφέρον των ενδιαφερομένων ατόμων και το συμφέρον άλλων ατόμων που ζητούν προστασία,

ιβ) «πρόσφυγας», ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής, ο οποίος, ευρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους αναφερθέντες λόγους, δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347,

ιγ) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία», ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά σε σχέση με τον οποίο υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι, εάν το εν λόγω πρόσωπο επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, θα αντιμετωπίσει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347, και στον οποίο δεν έχουν εφαρμογή οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 και ο οποίος δεν δύναται ή, λόγω του κινδύνου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας, ιδ) «χωρισμένος από την οικογένειά του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος», ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα ή από άλλο πρόσωπο, στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με τον νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

Άρθρο 183

Γενικές ρυθμίσεις προσωρινής προστασίας (Άρθρο 3 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Η προσωρινή προστασία δεν προδικάζει την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347.
2. Κατά την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας γίνονται σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες, καθώς και οι υποχρεώσεις της Χώρας, όσον αφορά τη μη επαναπροώθηση.
3. Κατά την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας λαμβάνεται δεόντως υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου.
4. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους δεν εφαρμόζονται στα άτομα που είχαν γίνει δεκτά με βάση καθεστώς προσωρινής προστασίας πριν από την έναρξη ισχύος της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 του Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 184

Διάρκεια προσωρινής προστασίας (Άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 186 του παρόντος, η διάρκεια της προσωρινής προστασίας ανέρχεται σε ένα (1) έτος. Η προσωρινή προστασία, εάν δεν λήξει με απόφαση του Συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ, παρατείνεται αυτοδικαίως κατά περιόδους έξι (6) μηνών, για ένα (1) ακόμη έτος κατ' ανώτατο όριο.
2. Η προσωρινή προστασία παρατείνεται για ένα (1) ακόμη έτος, εάν ληφθεί Απόφαση του Συμβουλίου, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55.

Άρθρο 185

**Διαπίστωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων
(Άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Η ύπαρξη μαζικής εισροής εκτοπισθέντων διαπιστώνεται με απόφαση του Συμβουλίου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ.
2. Η απόφαση του Συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, για τους εκτοπισθέντες, τους οποίους αφορά.
3. Με μέριμνα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου μπορεί να υποβληθεί προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αίτηση για την έκδοση απόφασης του Συμβουλίου σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ. Η αίτηση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον:
 - α) περιγραφή των ειδικών ομάδων ατόμων, στα οποία θα εφαρμοστεί η προσωρινή προστασία,
 - β) την ημερομηνία έναρξης ισχύος της προσωρινής προστασίας και
 - γ) εκτίμηση του μεγέθους των μετακινήσεων των εκτοπισθέντων.

Άρθρο 186

**Λήξη προσωρινής προστασίας
(Άρθρο 6 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Η προσωρινή προστασία λήγει:
 - α) όταν συμπληρώνεται η κατά το άρθρο 184 μέγιστη διάρκεια ή
 - β) οποτεδήποτε, με απόφαση του Συμβουλίου, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 6 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ.
2. Με μέριμνα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο όροι και προϋποθέσεις, μπορεί να υποβληθεί προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αίτηση για την έκδοση απόφασης του Συμβουλίου, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 6 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55.

Άρθρο 187

**Επέκταση της προσωρινής προστασίας
(Άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, το καθεστώς της προσωρινής προστασίας μπορεί να επεκταθεί συμπληρωματικά και σε άλλες κατηγορίες εκτοπισθέντων, πέραν αυτών που περιλαμβάνονται στην απόφαση του Συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ, οι οποίοι έχουν εκτοπισθεί για τους ίδιους λόγους και από την ίδια χώρα ή περιοχή καταγωγής. Στην περίπτωση αυτή, η απόφαση κοινοποιείται άμεσα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.
2. Κατά την επέκταση της προσωρινής προστασίας με την απόφαση της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται τα άρθρα 204, 205 και 206, εξαιρουμένης της διαρθρωτικής στήριξης από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, όπως θεσπίστηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (L 251).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 188

**Άδεια διαμονής
(Άρθρο 8 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας και για όσο διάστημα τελούν στην κατάσταση αυτή, χορηγείται ατελώς άδεια διαμονής. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας, στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική ασφάλιση σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Αρμόδια υπηρεσία χορήγησης των αδειών διαμονής ορίζεται η Υπηρεσία Ασύλου. Η άδεια διαμονής ακυρώνεται, εφόσον ο κάτοχός της αποκτήσει άδεια διαμονής από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Στα άτομα που γίνονται δεκτά να εισέλθουν στην Ελλάδα με σκοπό την παροχή προσωρινής προστασίας παρέχεται κάθε αναγκαία διευκόλυνση για την απόκτηση θεώρησης εισόδου, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η θεώρηση διέλευσης. Η χορήγηση των θεωρήσεων γίνεται ατελώς.

Άρθρο 189

Ενημέρωση δικαιούχων προσωρινής προστασίας (Άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Με μέριμνα της Υπηρεσίας Ασύλου παρέχεται στους δικαιούχους προσωρινής προστασίας έγγραφη ενημέρωση σε γλώσσα κατανοητή από αυτούς σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους κατά τον χρόνο που τελούν υπό το καθεστώς αυτό. Οι πληροφορίες πρέπει να γίνονται κατανοητές από τους ανηλίκους ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους.
2. Στην περίπτωση των ασυνόδευτων ή χωρισμένων ανηλίκων, η ενημέρωσή τους παρέχεται σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας κατά τρόπο φιλικό προς τους ανηλίκους και προσαρμοσμένο στην ηλικία, την ωριμότητα, τη γλωσσική ικανότητα και τις ειδικές ανάγκες τους.

Άρθρο 190

Καταχώριση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Άρθρο 10 Οδηγίας 2001/55/ΕΚ)

1. Για την αποτελεσματική εφαρμογή της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 η Υπηρεσία Ασύλου καταχωρίζει για κάθε δικαιούχο προσωρινής προστασίας τα εξής δεδομένα:
 - α) ονοματεπώνυμο
 - β) ιθαγένεια,
 - γ) ημερομηνία γέννησης,
 - δ) τόπο γέννησης,
 - ε) οικογενειακή κατάσταση και
 - στ) οικογενειακό δεσμό.
2. Για τα πρόσωπα που απολαύουν προσωρινής προστασίας λαμβάνονται και καταχωρίζονται βιομετρικά δεδομένα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1358 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024 σχετικά με τη θέσπιση του «Euodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Euodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Προστασίας Δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2018/1240 και (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L της 22.5.2024), τηρουμένης της εξαίρεσης της παρ. 3 του άρθρου 63 του Κανονισμού.
3. Τα δεδομένα τηρούνται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας

των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119 της 4.5.2016) και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

Άρθρο 191

Επανεισδοχή δικαιούχων προσωρινής προστασίας (Άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Άτομο το οποίο απολαύει προσωρινής προστασίας στην Ελλάδα και επιχειρεί να εισέλθει παράνομα ή παραμένει παράνομα στο έδαφος άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη διάρκεια ισχύος της απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 γίνεται δεκτό εκ νέου στην ελληνική επικράτεια και συνεχίζει να υπάγεται στο ίδιο καθεστώς.
2. Εάν άτομο που απολαύει προσωρινής προστασίας σε άλλο κράτος μέλος διαπιστώνεται ότι επιχειρεί να εισέλθει παράνομα ή παραμένει παράνομα στην ελληνική επικράτεια κατά τη διάρκεια ισχύος της απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2001/55/ΕΚ, υποχρεούται να επιστρέψει στο εν λόγω κράτος.

Άρθρο 192

Εργασία και επαγγελματική κατάρτιση (Άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Η άδεια διαμονής που χορηγείται σε άτομο που απολαύει προσωρινής προστασίας επέχει και θέση άδειας εργασίας καθ' όλη τη διάρκεια της προσωρινής προστασίας. Η εν λόγω άδεια εργασίας παρέχει το δικαίωμα άσκησης μισθωτής ή ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, καθώς και δικαίωμα συμμετοχής σε εκπαιδευτικά προγράμματα ενηλίκων, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης ή πρακτικής εξάσκησης.
2. Η ισχύουσα νομοθεσία για την αμοιβή, την πρόσβαση στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και τους όρους ή ειδικότερες προϋποθέσεις, όσον αφορά τη μισθωτή ή ανεξάρτητη δραστηριότητα, εφαρμόζεται και για τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας.

Άρθρο 193

Κέντρα φιλοξενίας, κοινωνική βοήθεια και ιατρική περίθαλψη (Άρθρο 13 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας έχουν δικαίωμα διαμονής σε Δομές Φιλοξενίας που λειτουργούν με μέριμνα και ευθύνη του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με την επιφύλαξη του άρθρου 196.
2. Εάν οι ως άνω φιλοξενούμενοι στις δομές φιλοξενίας δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συντήρησή τους, με μέριμνα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου τους παρέχονται σίτιση, ρουχισμός και κάθε άλλη δυνατή κοινωνική συνδρομή.
3. Στα φιλοξενούμενα άτομα της παρ. 2 παρέχεται η απαραίτητη ιατρική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει την παροχή πρώτων βοηθειών και την αναγκαία θεραπεία ασθενειών.
4. Σε άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες, όπως βρέφη, ηλικιωμένοι, ασυνόδευτοι ανήλικοι, ασθενείς, τραυματίες, άτομα με αναπηρία, καθώς και άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμούς ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, παρέχεται πρόσβαση σε κάθε αναγκαία υποστήριξη, ιατρική ή άλλη, κατά προτεραιότητα.

5. Όταν τα άτομα που απολαύουν προσωρινής προστασίας ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη δραστηριότητα, λαμβάνεται υπόψη, κατά τον καθορισμό του επιπέδου της προβλεπόμενης βοήθειας, η ικανότητά τους να συμβάλλουν στις ανάγκες τους.

Άρθρο 194

Εκπαίδευση

(Άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

Οι ανήλικοι που απολαύουν προσωρινής προστασίας εντάσσονται στη δίχρονη προσχολική εκπαίδευση και στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 195

Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

(Άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, στις περιπτώσεις των οικογενειών που υπήρχαν στη χώρα καταγωγής και χωρίστηκαν λόγω των συνθηκών μαζικής εισροής, θεωρούνται ως τμήμα της οικογένειας του διαμένοντος:

α) ο σύζυγος του διαμένοντος ή το άτομο, με το οποίο ο διαμένων συμβιώνει σε ελεύθερη ένωση στο πλαίσιο σταθερής σχέσης δεόντως αποδεδειγμένης, τα ανήλικα άγαμα τέκνα του διαμένοντος ή του συζύγου του, χωρίς διάκριση ως προς τα γεννηθέντα από ή χωρίς γάμο ή τα εκ υιοθεσίας και

β) άλλοι συγγενείς α' και β' βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας που ζούσαν μαζί ως τμήμα της οικογένειας κατά τη χρονική στιγμή των γεγονότων που οδήγησαν στη μαζική εισροή και που συντηρούνταν πλήρως ή κυρίως από τον διαμένοντα κατά τη στιγμή αυτή.

2. Εάν τα χωρισμένα μέλη της οικογένειας της περ. α) της παρ. 1 απολαύουν προσωρινής προστασίας σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Υπηρεσία Ασύλου προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες προς την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους για την επίτευξη της οικογενειακής ενότητας των διαμενοντών στην Ελλάδα δικαιούχων με τα ως άνω μέλη της οικογένειάς τους, αφού ληφθεί υπόψη η επιθυμία όλων των μελών της οικογένειας.

3. Η Υπηρεσία Ασύλου προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για την επίτευξη της οικογενειακής ενότητας προσώπων που διαμένουν στην Ελλάδα με τα χωρισμένα μέλη της οικογένειας της περ. α) της παρ. 1, τα οποία δεν ευρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος και χρήζουν προσωρινής προστασίας.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, λαμβάνεται πάντοτε υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου.

5. Για την επιλογή του κράτους μέλους, στο οποίο θα πραγματοποιηθεί η επανένωση, λαμβάνονται υπόψη και όσα προβλέπονται στα άρθρα 205 και 207.

6. Στα μέλη οικογένειας που εισέρχονται στην Ελλάδα στο πλαίσιο της διατήρησης της οικογενειακής ενότητας, χορηγείται άδεια διαμονής κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 188. Στα μέλη της οικογένειας που μεταφέρονται σε άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο διατήρησης της οικογενειακής ενότητας, ακυρώνεται η άδεια διαμονής και παύουν οι υποχρεώσεις της Ελλάδας ως προς την προσωρινή προστασία των ατόμων αυτών.

7. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου η Ελλάδα συνεργάζεται με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, όπου αυτό απαιτείται.

8. Μετά από σχετική αίτηση άλλου κράτους μέλους στο πλαίσιο διατήρησης της οικογενειακής ενότητας δικαιούχου προσωρινής προστασίας, παρέχονται όσες πληροφορίες κρίνονται αναγκαίες από εκείνες που περιλαμβάνονται σε:

- α) δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (όνομα, ιθαγένεια, ημερομηνία και τόπος γέννησης, οικογενειακή κατάσταση, οικογενειακός δεσμός),
β) έγγραφα ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα,
γ) έγγραφα που αποδεικνύουν την ύπαρξη οικογενειακού δεσμού (πιστοποιητικό γάμου, πιστοποιητικό γέννησης, πιστοποιητικό υιοθεσίας),
δ) άλλα έγγραφα ή δεδομένα που είναι σημαντικά για τον καθορισμό της ταυτότητας του ατόμου ή του οικογενειακού δεσμού,
ε) άδειες διαμονής, θεωρήσεις ή αποφάσεις απόρριψης αίτησης άδειας διαμονής του ατόμου, που έχουν εκδοθεί από την Ελλάδα, καθώς και έγγραφα, στα οποία βασίστηκαν.
στ) εκκρεμείς αιτήσεις άδειας διαμονής ή θεώρησης, με αναφορά στο στάδιο, στο οποίο ευρίσκεται η διεκπεραίωση των αιτήσεων αυτών.
- Η Υπηρεσία Ασύλου δύναται να αιτείται την παροχή των ως άνω πληροφοριών από άλλο κράτος μέλος.
9. Από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου δεν τίγονται διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας σχετικά με την οικογενειακή επανένωση άλλων κατηγοριών αλλοδαπών.

Άρθρο 196

Ασυνόδευτοι και χωρισμένοι ανήλικοι (Άρθρο 16 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Εάν δικαιούχοι προσωρινής προστασίας είναι ασυνόδευτοι ή χωρισμένοι ανήλικοι, η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας εξασφαλίζει το συντομότερο δυνατόν την εκπροσώπησή τους σύμφωνα με τα άρθρα 56 έως 77 περί Εθνικού Συστήματος Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων.
2. Κατά τη διάρκεια της προσωρινής προστασίας, οι ασυνόδευτοι ή χωρισμένοι από την οικογένειά τους ανήλικοι ανατίθενται:
 - α) στον ενήλικο συγγενή ή οικείο τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 86, με την επιφύλαξη της περ. ε) της παρούσας,
 - β) σε ανάδοχη οικογένεια,
 - γ) σε δομές μακροχρόνιας ή επείγουσας φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας,
 - δ) σε άλλους κατάλληλους χώρους για ανηλίκους,
 - ε) σε ενήλικο πρόσωπο που ανέλαβε την επιμέλειά τους κατά την εγκατάλειψη της χώρας καταγωγής με επίσημη διαδικασία του κράτους αυτού.
3. Στην περ. ε) της παρ. 2, εφόσον το κράτος προέλευσης είναι μέλος της Σύμβασης της Χάγης του 1996 σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4020/2011 (Α' 217), και προσκομίζονται τα σχετικά έγγραφα, των οποίων η γνησιότητα επιβεβαιώνεται από τις ελληνικές αρχές ή από τις προξενικές αρχές της χώρας προέλευσης και τα οποία είναι μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα, το πρόσωπο αυτό ασκεί και την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα, κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στην παρ. 1. Τα έγγραφα που προσκομίζει το ενήλικο πρόσωπο κατά το πρώτο εδάφιο κοινοποιούνται στην κατά τόπο αρμόδια Εισαγγελία Ανηλίκων ή Πρωτοδικών και την κοινωνική υπηρεσία του οικείου Δήμου που διαμένουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 197

**Υποβολή αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας
(Άρθρο 17 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας δύνανται να υποβάλουν αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων.
2. Αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, η οποία έχει υποβληθεί ενώπιον των ελληνικών αρχών από δικαιούχο προσωρινής προστασίας και δεν έχει εξεταστεί έως το τέλος της περιόδου της προσωρινής προστασίας, ολοκληρώνεται μετά το τέλος της περιόδου αυτής.

**Άρθρο 198
Υπεύθυνο κράτος μέλος
(Άρθρο 18 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

Για την εξέταση αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας εφαρμόζονται τα κριτήρια και οι μηχανισμοί για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, όπως προβλέπονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1351. Ειδικότερα, αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται από άτομο που απολαύει προσωρινής προστασίας εξετάζεται υποχρεωτικά από την Ελλάδα, στην περίπτωση που αποδέχθηκε τη μεταφορά του ατόμου αυτού στο έδαφός της.

**Άρθρο 199
Σχέση με καθεστώς διεθνούς προστασίας
(Άρθρο 19 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Το καθεστώς της προσωρινής προστασίας είναι ανεξάρτητο από εκείνο του αιτούντος διεθνή προστασία, όταν εξετάζεται η σχετική αίτηση.
2. Σε περίπτωση τελεσίδικης απόρριψης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων αποκλεισμού του άρθρου 208, δικαιούχος προσωρινής προστασίας εξακολουθεί να απολαύει προσωρινής προστασίας για το υπολειπόμενο διάστημα αυτής.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

**Άρθρο 200
Εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας περί αλλοδαπών
(Άρθρο 20 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

Μετά τη λήξη του καθεστώτος προσωρινής προστασίας εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των άρθρων 201, 202 και 203, οι γενικές διατάξεις περί αλλοδαπών.

**Άρθρο 201
Εκούσιος επαναπατρισμός
(Άρθρο 21 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)**

1. Οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας ή τα άτομα, των οποίων η προστασία αυτή έληξε, έχουν δικαίωμα εκούσιου επαναπατρισμού, ο οποίος γίνεται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Για τον σκοπό αυτό, στα άτομα αυτά μπορεί να παρέχεται διοικητική στήριξη και συνδρομή. Η συνδρομή περιλαμβάνει πλήρη ενημέρωση για τις συνέπειες του επαναπατρισμού και μπορεί να περιλαμβάνει τη δυνατότητα πραγματοποίησης διερευνητικών επισκέψεων στη χώρα καταγωγής.
2. Εάν, μετά την άσκηση δικαιώματος για εκούσιο επαναπατρισμό ατόμων που είχαν τύχει προσωρινής προστασίας στην Ελλάδα, υποβληθεί αίτημα επανεισόδου αυτών, το εν λόγω αίτημα γίνεται δεκτό με

απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου, εφόσον τούτο επιβάλλεται από τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής και η προσωρινή προστασία δεν έχει λήξει.

3. Κατ' εξαίρεση, μετά τη λήξη της προσωρινής προστασίας, είναι δυνατόν να εγκρίνεται από τον Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου η παράταση της άσκησης των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 188 έως 196 σε μεμονωμένα άτομα που επωφελούνται προγράμματος εκούσιου επαναπατρισμού μέχρι την ημερομηνία επαναπατρισμού τους, κατόπιν αίτησής τους.

Άρθρο 202

Αναγκαστικός επαναπατρισμός

(Παρ. 1 του άρθρου 22 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Τα άτομα, των οποίων η προσωρινή προστασία έχει λήξει, επαναπατριζονται σύμφωνα με τον ν. 5226/2025 (Α' 154), με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.
2. Σύμφωνα με τον ν. 5226/2025, επαναπατριζονται και τα άτομα, τα οποία εισήλθαν στην ελληνική επικράτεια, προκειμένου να επωφεληθούν από την προσωρινή προστασία, αλλά δεν τη δικαιούνται.

Άρθρο 203

Αναστολή αναγκαστικού επαναπατρισμού

(Παρ. 2 του άρθρου 22 και άρθρο 23 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Όταν συντρέχουν επιτακτικοί ανθρωπιστικοί λόγοι που καθιστούν αδύνατο ή δυσανάλογο τον αναγκαστικό επαναπατρισμό του άρθρου 202, δύναται να διαταχθεί η αναστολή εκτέλεσής του, μέχρι να αρθούν οι λόγοι αυτοί.
2. Όταν η κατάσταση της υγείας του αλλοδαπού δεν του επιτρέπει να ταξιδέψει, ιδίως εάν υπάρχει κίνδυνος να υποστεί αρνητικές συνέπειες, λόγω διακοπής της ακολουθούμενης θεραπείας, αναστέλλεται η εκτέλεση του αναγκαστικού επαναπατρισμού του για όσο χρόνο ευρίσκεται στην κατάσταση αυτή.
3. Σε οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα οποία φοιτούν σε ελληνικό σχολείο, ο αναγκαστικός επαναπατρισμός δύναται να ανασταλεί μέχρι την ολοκλήρωση της τρέχουσας σχολικής περιόδου.
4. Η αναστολή εκτέλεσης του αναγκαστικού επαναπατρισμού διατάσσεται με αιτιολογημένη απόφαση των αρμόδιων για την εκτέλεση της απόφασης επιστροφής αστυνομικών αρχών.
5. Κατά τη διάρκεια της ως άνω αναστολής οι εν λόγω αλλοδαποί εξακολουθούν να έχουν τα δικαιώματα του Κεφαλαίου Γ' του παρόντος Μέρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Άρθρο 204

Καθορισμός δυνατοτήτων υποδοχής

(Άρθρο 25 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθορίζεται, με βάση τα υφιστάμενα Κέντρα Φιλοξενίας, ο μέγιστος αριθμός ατόμων που μπορούν να φιλοξενηθούν στην Ελλάδα στο πλαίσιο του καθεστώτος προσωρινής προστασίας. Ο αριθμός αυτός γνωστοποιείται στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη λήψη απόφασης, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55. Νέες συμπληρωματικές δυνατότητες υποδοχής που προκύπτουν μετά την έκδοση της Απόφασης του Συμβουλίου γνωστοποιούνται κατά τον ίδιο

τρόπο στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι ανωτέρω πληροφορίες γνωστοποιούνται άμεσα και στην Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

2. Σε συνεργασία με τους αρμόδιους κατά το διεθνές δίκαιο οργανισμούς εξασφαλίζεται ότι τα επιλέξιμα άτομα που ορίζονται στην απόφαση του Συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 και δεν έχουν φτάσει ακόμη στην Ελλάδα, έχουν εκφράσει την επιθυμία να γίνουν δεκτά στο έδαφος αυτής.

3. Όταν ο αριθμός των ατόμων που απολαμβάνουν προσωρινής προστασίας μετά από αιφνίδια και μαζική εισροή υπερβαίνει τις δυνατότητες υποδοχής της Ελλάδας, οι οποίες αποφασίζονται σύμφωνα με την παρ. 1, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου απευθύνει αίτημα προς το Συμβούλιο για τη λήψη μέτρων σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 25 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55.

Άρθρο 205

Μεταφορά δικαιούχων προσωρινής προστασίας (Παρ. 1 έως 4 του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Κατά τη διάρκεια της προσωρινής προστασίας, οι ελληνικές αρχές συνεργάζονται με τις αρχές άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταφορά στο έδαφός του ατόμων που απολαμβάνουν προσωρινής προστασίας, υπό τον όρο ότι τα ενδιαφερόμενα άτομα έχουν συγκατατεθεί σε αυτή.

2. Οι αιτήσεις μεταφοράς γνωστοποιούνται στα άλλα κράτη μέλη και κοινοποιούνται στην Επιτροπή και την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

3. Στο κράτος υποδοχής παρέχονται, μετά από σχετικό αίτημα, οι πληροφορίες της παρ. 8 του άρθρου 195, οι οποίες είναι αναγκαίες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

4. Όταν πραγματοποιείται μεταφορά σε άλλο κράτος μέλος, ακυρώνονται οι άδειες διαμονής των μεταφερόμενων ατόμων και παύουν οι υποχρεώσεις της Ελλάδας ως προς την προσωρινή προστασία των ατόμων αυτών.

Άρθρο 206

Άδεια διέλευσης (Παρ. 5 του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

Για τη μεταφορά ατόμων που απολαμβάνουν προσωρινής προστασίας εκδίδεται από την Υπηρεσία Ασύλου άδεια διέλευσης, σύμφωνα με το υπόδειγμα του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55, το οποίο έχει ως εξής:

ΑΔΕΙΑ ΔΙΕΛΕΥΣΗΣ

Όνομασία του κράτους μέλους που εκδίδει την άδεια διέλευσης:

Αριθμός αναφοράς (*) :.....

Εκδίδεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 της 20ης Ιουλίου 2001 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων και με μέτρα για τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής αυτών των ατόμων.

Ισχύει αποκλειστικά για τη μεταφορά από (1) προς (2)

Το συγκεκριμένο άτομο οφείλει να παρουσιαστεί.....(3) πριν από τις(4)

Εκδόθηκε στ.....

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:.....

ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ:.....

Σε περίπτωση ανηλίκου, όνομα (ονόματα) του υπεύθυνου ενηλίκου :.....

ΦΥΛΟ:.....

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ:.....

Ημερομηνία έκδοσης.....

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Υπογραφή του δικαιούχου:.....

Η Εκδούσα Αρχή :

ΣΦΡΑΓΙΔΑ

Ο κάτοχος της παρούσας άδειας διέλευσης προσδιορίστηκε από τις αρχές :(5) (6) /Η ταυτότητα του κατόχου της παρούσας άδειας διέλευσης δεν προσδιορίστηκε.

Το παρόν έγγραφο εκδίδεται αποκλειστικά κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση έγγραφο εξομοιούμενο με ταξιδιωτικό έγγραφο που επιτρέπει τη διάβαση εξωτερικού συνόρου ή με έγγραφο που αποδεικνύει την ταυτότητα του ατόμου.

(*) Ο αριθμός αναφοράς χορηγείται από τη χώρα, από την οποία πραγματοποιείται η μεταφορά προς ένα άλλο κράτος μέλος.

(1) Κράτος μέλος, από το οποίο πραγματοποιείται η μεταφορά.

(2) Κράτος μέλος, προς το οποίο πραγματοποιείται η μεταφορά.

(3) Τόπος όπου το άτομο οφείλει να παρουσιαστεί κατά την άφιξή του στο δεύτερο κράτος μέλος.

(4) Καταληκτική ημερομηνία, κατά την οποία το άτομο οφείλει να παρουσιαστεί κατά την άφιξή του στο δεύτερο κράτος μέλος.

(5) Με βάση τα ακόλουθα ταξιδιωτικά έγγραφα ή έγγραφα ταυτότητας, που υποβλήθηκαν στις αρχές.

(6) Με βάση άλλα έγγραφα εκτός του ταξιδιωτικού εγγράφου ή του εγγράφου ταυτότητας.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 207

Εθνικό σημείο επαφής

(Άρθρο 27 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Η Υπηρεσία Ασύλου ορίζεται ως εθνικό σημείο επαφής για τη διοικητική συνεργασία με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα εφαρμογής της προσωρινής προστασίας. Επίσης, λαμβάνει, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε η συνεργασία αυτή να είναι άμεση και αποτελεσματική.
2. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, η Υπηρεσία Ασύλου διαβιβάζει τακτικά και το ταχύτερο δυνατόν και λαμβάνει δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των ατόμων που απολαύουν προσωρινής προστασίας, καθώς και κάθε πληροφορία για τις εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που συνδέονται με την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 208

Ρήτρες αποκλεισμού από την προσωρινή προστασία

(Άρθρο 28 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Από την προσωρινή προστασία αποκλείεται άτομο, εφόσον:
 - α) υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να θεωρείται ότι:
 - αα) διέπραξε έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως ορίζονται στις διεθνείς συμφωνίες που καταρτίστηκαν για την πρόβλεψη τέτοιων εγκλημάτων,
 - αβ) διέπραξε σοβαρό, μη πολιτικό, έγκλημα εκτός της Ελλάδος, πριν γίνει δεκτό στην Ελλάδα για προσωρινή προστασία. Για τον αποκλεισμό του ατόμου λαμβάνεται υπόψη η φύση του εγκλήματος, για το οποίο είναι ύποπτο το συγκεκριμένο άτομο. Οι ιδιαίτερα σκληρές πράξεις, έστω και αν διαπράττονται με υποτιθέμενο πολιτικό σκοπό, μπορούν να χαρακτηρισθούν ως σοβαρά μη πολιτικά εγκλήματα. Τα παραπάνω ισχύουν τόσο για τους συμμετέχοντες στο έγκλημα όσο και για τους ηθικούς αυτουργούς,
 - αγ) έχει κριθεί ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν στους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.
 - β) υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται επικίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή, λόγω τελεσίδικης καταδίκης για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα, είναι επικίνδυνο για την κοινωνία της Χώρας.
2. Οι λόγοι αποκλεισμού της παρ. 1 θεμελιώνονται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του συγκεκριμένου ατόμου. Κατά τη λήψη αποφάσεων ή μέτρων αποκλεισμού, εφαρμόζεται η αρχή της αναλογικότητας.

Άρθρο 209

Αποφάσεις - προσφυγές - δικαστική προστασία

(Άρθρο 29 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

1. Εφόσον υπάρχουν στοιχεία που θεμελιώνουν ρήτρα αποκλεισμού από την προσωρινή προστασία προσώπων που έχουν εισέλθει στην Ελλάδα και διαμένουν στα κέντρα φιλοξενίας, εκδίδεται από τη Διεύθυνση Επιστροφών και Ανακλήσεων της Υπηρεσίας Ασύλου απόφαση επιστροφής. Στην απόφαση αυτή περιλαμβάνεται και η διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων αποκλεισμού του ατόμου από την προσωρινή προστασία. Για τη λήψη της απόφασης εκτιμώνται τα στοιχεία που κατέχει η Υπηρεσία Ασύλου, αυτά που προσκομίζονται από τον ενδιαφερόμενο, καθώς και οι τυχόν αντιρρήσεις του.

2. Κατά της απόφασης της παρ. 1, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοσή της στην Αρχή Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Η προσφυγή ανατίθεται από τον Διοικητικό Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών σε Βοηθό - Εισηγητή για τη σύνταξη σχετικής εισήγησης και εισάγεται σε Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών, η οποία αποφαινεται εντός δέκα (10) ημερών. Η προθεσμία και η άσκηση της προσφυγής αναστέλλουν την εκτέλεση της αρχικής απόφασης.

3. Κατά της απόφασης που εκδίδεται μετά την άσκηση της διοικητικής προσφυγής της παρ. 2, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Πρωτοδικείου αίτηση ακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274), περί καθεστώτος αλλοδαπών.

4. Οι παρ. 2 και 3 ισχύουν και για τις αποφάσεις αποκλεισμού από την οικογενειακή επανένωση που προβλέπεται στο άρθρο 195.

5. Δεν επιτρέπεται η είσοδος στην Ελλάδα σε πρόσωπα, σε βάρος των οποίων υπάρχει ρήτρα αποκλεισμού και έχει εκδοθεί σχετική τελεσίδικη απόφαση από την Υπηρεσία Ασύλου ή την Αρχή Προσφυγών.

Άρθρο 210

Ενημέρωση Επιτροπής

(Άρθρο 31 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55)

Ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε σχετική πληροφορία αναφορικά με την εφαρμογή της προσωρινής προστασίας.

Άρθρο 211

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου μπορεί να διαπιστώνεται η ενεργοποίηση των διατάξεων για την προσωρινή προστασία σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου της παρ. 1 του άρθρου 5 της Οδηγίας (ΕΚ) 2001/55 και να ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στη διαδικασία και στις προϋποθέσεις υπαγωγής υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών σε καθεστώς προσωρινής προστασίας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών ρυθμίζεται ειδικώς η διαδικασία έκδοσης και χορήγησης άδειας διαμονής καθώς και κάθε αναγκαίο ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 188.

3. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών δύνανται να καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των άρθρων 193 και 194 σε συνδυασμό με το άρθρο 205.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Προστασίας του Πολίτη δύνανται να τροποποιείται το περιεχόμενο της άδειας διέλευσης και να ρυθμίζονται η διαδικασία και κάθε λεπτομέρεια που αφορά την έκδοση της άδειας διέλευσης του άρθρου 206.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ, ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ, ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ EURODAC

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1351 ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) 2021/1147 ΚΑΙ (ΕΕ) 2021/1060 ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 604/2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 212

Αντικείμενο

Με το παρόν Μέρος θεσπίζονται τα εθνικά μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 (L της 22.5.2024), καθώς και κάθε άλλο συναφές ζήτημα που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού στην ελληνική έννομη τάξη, λαμβάνοντας υπόψη τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2025/2055.

Άρθρο 213

Αρμόδιες αρχές

- Αρμόδια αρχή για τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους είναι το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου της Διεύθυνσης Υποστήριξης της Υπηρεσίας Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο π.δ. 106/2020 (Α' 255). Το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου είναι επίσης αρμόδιο για την εφαρμογή του μηχανισμού αλληλεγγύης, όπως προβλέπεται στο Μέρος IV του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
- Η προσωπική συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους διενεργείται από χειριστές της αποφαινόμενης αρχής της περ. α) του άρθρου 95 ή από χειριστές του Τμήματος Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου. Το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου και η αποφαινόμενη αρχή της περ. α) του άρθρου 95 του παρόντος εκδίδουν και τη σχετική απόφαση μεταφοράς του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
- Για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, αρμόδια αρχή για τον έλεγχο ασφαλείας είναι η Ελληνική Αστυνομία.
- Αρμόδια αρχή για τον έλεγχο και την επαλήθευση διπλωμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαιδευτικών τίτλων για τον σκοπό εξέτασης του κριτηρίου του άρθρου 30 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 για τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους, είναι ο Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης, στον οποίο διαβιβάζονται τα σχετικά αιτήματα από το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΚΟΙΝΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Άρθρο 214

Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση του Ασύλου και της Μετανάστευσης

- Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου διαμορφώνει και υλοποιεί την Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση του Ασύλου και της Μετανάστευσης, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
- Η Εθνική Στρατηγική για το Άσυλο και τη Μετανάστευση επικαιροποιείται κάθε πέντε (5) έτη και όποτε ζητηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανάλογα με την εξέλιξη της μεταναστευτικής κατάστασης στην Ελλάδα.
- Κατά τη διαμόρφωση, υλοποίηση και επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου συνεργάζεται με τα συναρμόδια Υπουργεία, τις εθνικές αρχές, και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους.

Άρθρο 215

Ετήσια Ευρωπαϊκή Έκθεση για τη Μετανάστευση και το Άσυλο

Για τον σκοπό των παρ. 7 και 9 του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, η Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα και πληροφορίες α) που συγκεντρώνει από τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες της και τις συναρμόδιες εθνικές Αρχές και σχετίζονται με τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 9 του εν λόγω Κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών για την εκτίμηση των αναγκών, την ικανότητα και τα οικεία μέτρα ετοιμότητας αποτελεσματικής εφαρμογής του συστήματος ασύλου και μετανάστευσης της χώρας, καθώς και β) όσες περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση του Ασύλου και της Μετανάστευσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΜΕΛΟΥΣ

Άρθρο 216

Πρόσβαση στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας

1. Ο έλεγχος ασφαλείας της παρ. 4 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 διενεργείται το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας του άρθρου 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.
2. Εάν έχει ήδη διενεργηθεί έλεγχος ασφαλείας κατά τον έλεγχο διαλογής βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1356, αλλά υφίστανται περαιτέρω στοιχεία ή ενδείξεις που δικαιολογούν πρόσθετη εξέταση, η Ελληνική Αστυνομία δύναται να διενεργήσει συμπληρωματικό έλεγχο ασφαλείας, ο οποίος ολοκληρώνεται πριν από την εξέταση των κριτηρίων του Κεφαλαίου II του Μέρους III του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 ή των ρητρών που ορίζονται στο Κεφάλαιο III του Μέρους III του ίδιου Κανονισμού.

Άρθρο 217

Υποχρεώσεις του αιτούντος και συνέπειες μη συμμόρφωσης

1. Ο αιτών υποχρεούται να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές ελέγχου διαλογής, τις αρμόδιες αρχές καταχώρισης και κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας και τις αρχές του άρθρου 213 του παρόντος, για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
2. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 από τον αιτούντα συνεπάγεται τη μη παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής που προβλέπονται στα άρθρα 31 έως 34 του παρόντος, σύμφωνα με το άρθρο 37 του παρόντος και τα οριζόμενα στο άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, καθώς και τη σιωπηρή ανάκληση της αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και το άρθρο 125 του παρόντος.
3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 221 του παρόντος, τα πρόσωπα που μεταφέρονται στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, διαμένουν σε περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, οι οποίες καθορίζονται με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και τους επιβάλλεται περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 23 ή κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος. Με απόφαση του Διοικητή της οικείας Περιφερειακής Υπηρεσίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ο αιτών παραπέμπεται στις αρμόδιες αρχές εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας ή στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή σε διαδικασίες επανεισδοχής ή επιστροφής ή απέλασης, στις περιπτώσεις που δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή άλλης μορφής προστασίας και δεν έχει τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα.

Άρθρο 218

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Οι αρμόδιες αρχές ελέγχου διαλογής ή οι αρμόδιες αρχές καταχώρισης παρέχουν στον αιτούντα κατά τον έλεγχο διαλογής, και το αργότερο έως την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, τις πληροφορίες που προβλέπονται στις περ. (α) έως και (κ) της παρ. 1 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 και στην παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358.
2. Η ενημέρωση της παρ. 1 παρέχεται με τρόπο που διασφαλίζει την κατανόησή της από τον αιτούντα, μέσω έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, καθώς και προφορικά, με χρήση διερμηνείας όπου απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351. Ο αιτών επιβεβαιώνει τη λήψη των σχετικών πληροφοριών με την υπογραφή σχετικού εντύπου ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο. Σε περίπτωση άρνησης υπογραφής του αιτούντος, αυτή καταγράφεται σε σχετικό έντυπο μαζί με τον λόγο άρνησής του. Τα ανωτέρω έντυπα περί επιβεβαίωσης ή μη της λήψης των πληροφοριών τηρούνται στον φάκελο του αιτούντος και στο «ΑΛΚΥΟΝΗ 2».
3. Κατόπιν έγγραφου αιτήματος, ο αιτών έχει δικαίωμα να ενημερωθεί από την αρχή της παρ. 1 του άρθρου 213 για την εξέλιξη της διαδικασίας προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους.

Άρθρο 219

Δικαίωμα νομικής καθοδήγησης

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα σε δωρεάν παροχή νομικής καθοδήγησης κατά τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 21 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
2. Το δικαίωμα της παρ. 1 αποκλείεται όταν ο αιτών επικουρείται και εκπροσωπείται ήδη από νομικό σύμβουλο.
3. Η παροχή νομικής καθοδήγησης του άρθρου 21 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 διενεργείται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 και του άρθρου 102 του παρόντος.

Άρθρο 220

Προσωπική συνέντευξη

1. Η προσωπική συνέντευξη του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 πραγματοποιείται το αργότερο εντός επτά (7) ημερών από την κατάθεση της αίτησης του άρθρου 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, και σε κάθε περίπτωση πριν από την υποβολή αιτήματος αναδοχής του άρθρου 39 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
2. Για την προσωπική συνέντευξη της παρ. 7 του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 συντάσσεται πρακτικό που περιέχει τα βασικά στοιχεία της συνέντευξης και παρέχεται στον αιτούντα αντίγραφο αυτού, το αργότερο την επόμενη ημέρα από τη διενέργεια αυτής, και σε κάθε περίπτωση πριν από τη λήψη απόφασης σχετικά με τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους. Ο αιτών έχει τη δυνατότητα, στο τέλος της συνέντευξης, να διατυπώσει προφορικά παρατηρήσεις, σχόλια ή διευκρινίσεις επί του περιεχομένου αυτής, που προστίθενται στο πρακτικό. Για λόγους διασφάλισης της διαδικασίας, η συνέντευξη καταγράφεται σε ηχητικό αρχείο, το οποίο τηρείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).
3. Όταν ο αιτών δεν είναι σε θέση να υποβάλει κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης του άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή του και τα οποία σχετίζονται με τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους, το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου ή η Υπηρεσία Ασύλου παρέχει στον αιτούντα προθεσμία πέντε (5) ημερών για την υποβολή των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων.

Άρθρο 221

Εγγυήσεις για ανηλίκους

1. Η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σε συνεργασία με τα αρμόδια Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου και το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου, διασφαλίζει ότι κάθε ασυνόδευτος ανήλικος που εμπίπτει στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 διαθέτει προσωρινό εκπρόσωπο ή εκπρόσωπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 και των άρθρων 56 έως 77 του παρόντος.
2. Το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου και η αποφαινόμενη αρχή συνεργάζονται με τον προσωρινό εκπρόσωπο ή τον εκπρόσωπο του ανηλίκου και τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας για την αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου, σύμφωνα με τους όρους της παρ. 4 του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
3. Στις περιπτώσεις μεταφοράς ασυνόδευτου ανηλίκου από το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται προς την Ελλάδα, το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου αποστέλλει στη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας αναγγελία κατάστασης επιτροπείας του άρθρου 63 και αίτημα στέγασης του άρθρου 84 του παρόντος, αμέσως μετά από την παραλαβή του τυποποιημένου εντύπου μεταφοράς που υποβάλλει το κράτος μέλος που διενεργεί τη μεταφορά, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2025/2055 της Επιτροπής της 2ας Οκτωβρίου 2025 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά στη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1560/2003 της Επιτροπής (L της 22.10.2025), και σε κάθε περίπτωση σε ικανό χρονικό διάστημα πριν από την εκτέλεση της μεταφοράς.

Άρθρο 222

Διαδικασία για τα αιτήματα αναδοχής στη συνοριακή διαδικασία

1. Εφόσον άλλο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, στην περίπτωση αιτούντος ο οποίος υπόκειται στη διαδικασία στα σύνορα σύμφωνα με τα άρθρα 43 έως 45 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, τότε, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, το Τμήμα της Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου απευθύνει σε αυτό κατά προτεραιότητα αίτημα αναδοχής εντός δύο (2) εβδομάδων από την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας και σε κάθε περίπτωση εντός των προθεσμιών της παρ. 1 του άρθρου 39 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.
2. Η διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους γίνεται ταυτόχρονα με την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας στη συνοριακή διαδικασία σύμφωνα με το Τμήμα IV του Κεφαλαίου III του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348. Στην περίπτωση αυτή, δεν εκδίδεται απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας έως τον προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους μέλους.

Άρθρο 223

Επίδοση της απόφασης μεταφοράς

1. Σε περίπτωση αναδοχής της ευθύνης εξέτασης μιας αίτησης διεθνούς προστασίας από άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 36 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 ή σε περίπτωση κοινοποίησης εκ νέου ανάληψης σχετικά με πρόσωπα που αναφέρονται στις περ. β) και γ) της παρ. 1 του άρθρου 36 του εν λόγω Κανονισμού, εκδίδεται απόφαση μεταφοράς σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 213 του παρόντος. Επί της απόφασης μεταφοράς αναφέρεται ρητά ότι η αίτηση διεθνούς προστασίας του εν λόγω προσώπου δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας επειδή άλλο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέταση αυτής. Στην ίδια απόφαση αναφέρεται ότι οι σχετικές συνθήκες υποδοχής του αιτούντος ανακαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 35 του παρόντος.

2. Η απόφαση μεταφοράς της παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 120 του παρόντος, το αργότερο εντός τριών (3) ημερών από την έκδοσή της. Κατ' εξαίρεση, εφόσον εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα του Τμήματος IV του Κεφαλαίου III του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348, η απόφαση μεταφοράς λαμβάνεται εντός μίας (1) βδομάδας από την αποδοχή και επιδίδεται εντός μίας (1) ημέρας από την έκδοσή της.

Άρθρο 224

Προσφυγές

Κατά της απόφασης μεταφοράς, ο αιτών ή υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή με βάση το άρθρο 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 ενώπιον της Αρχής Προσφυγών εντός επτά (7) ημερών από την επίδοση της απόφασης μεταφοράς, εάν ο αιτών ευρίσκεται στη διαδικασία συνόρων, και εντός δέκα (10) ημερών από την επίδοση της απόφασης μεταφοράς σε κάθε άλλη περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 1 και την περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 135 του παρόντος. Εντός των προθεσμιών του πρώτου εδαφίου, ο αιτών ή υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής μπορεί να υποβάλει, μαζί με την προσφυγή, και αίτημα αναστολής της εφαρμογής της απόφασης μεταφοράς. Η προσφυγή και το αίτημα αναστολής κατατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 137 του παρόντος.

Άρθρο 225

Κράτηση

Τα πρόσωπα που υπόκεινται σε διαδικασίες μεταφοράς του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, τίθενται υπό κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 και σύμφωνα με τους όρους και τις εγγυήσεις των άρθρων 24 έως 27 του παρόντος για τη διεκπεραίωση της διαδικασίας μεταφοράς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Άρθρο 226

Μηχανισμός αλληλεγγύης

1. Για την εφαρμογή του Μέρους IV του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου λειτουργεί ως Εθνικός Συντονιστής Αλληλεγγύης.
2. Ο Εθνικός Συντονιστής Αλληλεγγύης είναι αρμόδιος:
 - α) να εποπτεύει όλες τις σχετικές με την εφαρμογή του Μέρους IV του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 διαδικασίες,
 - β) να ενεργεί ως κεντρικό σημείο επαφής,
 - γ) να διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών και Υπουργείων,
 - δ) να συγκεντρώνει και να παρέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται για την επιχειρησιακή εφαρμογή του Μέρους IV του εν λόγω Κανονισμού,
 - ε) να μεριμνά για την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου και του Συντονιστή Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου απαιτείται, καθώς και
 - στ) να συνάπτει διμερείς συμφωνίες με άλλα κράτη μέλη για τη στήριξη αποτελεσματικών μεταναστευτικών πολιτικών στον τομέα της διαχείρισης του ασύλου και της μετανάστευσης οι οποίες βασίζονται στην αρχή της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών, ιδίως στο πλαίσιο του άρθρου 53 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.

Άρθρο 227

Έλεγχος ασφαλείας στο πλαίσιο της διαδικασίας μετεγκατάστασης

1. Για την εφαρμογή της διαδικασίας που ορίζεται στο άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, αναφορικά με τους αιτούντες διεθνή προστασία, λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργεί η Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή στο πλαίσιο της επιτήρησης των συνόρων ή των αστυνομικών ελέγχων στην περιοχή των εξωτερικών συνόρων ή εντός της επικράτειας και του ελέγχου ασφαλείας σύμφωνα με το άρθρο 7 του παρόντος. Εάν από τα αποτελέσματα των ελέγχων του πρώτου εδαφίου, προκύπτουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών διεθνή προστασία συνιστά απειλή για την εσωτερική ασφάλεια, δεν εφαρμόζεται ή τερματίζεται, κατά περίπτωση, η διαδικασία του άρθρου 67 του ως άνω Κανονισμού και ο αιτών παραπέμπεται στην κατάλληλη διαδικασία διεθνούς προστασίας.
2. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ο έλεγχος περί του εάν θεωρείται ένα πρόσωπο απειλή για την εσωτερική ασφάλεια διενεργείται από την Ελληνική Αστυνομία κατόπιν αιτήματος της Υπηρεσίας Ασύλου.

Άρθρο 228

Διαδικασία μετεγκατάστασης

1. Η ταυτοποίηση των επιλέξιμων προσώπων που δύνανται να μετεγκατασταθούν και η αντιστοίχισή τους με τα κράτη μέλη μετεγκατάστασης πραγματοποιούνται από το Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου, σύμφωνα με τις παρ. 3, 4, 5 και 14 του άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351. Η Αρχή αυτή είναι αρμόδια να παραλαμβάνει όλα τα στοιχεία και τα έγγραφα της παρ. 3 του άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 που υποβάλλονται από τα ανωτέρω πρόσωπα προκειμένου να τεκμηριωθεί η ύπαρξη ουσιαστικών δεσμών με συγκεκριμένα κράτη μέλη μετεγκατάστασης.
2. Η απόφαση μεταφοράς της παρ. 10 του άρθρου 67 του ως άνω Κανονισμού εκδίδεται από τις Αρχές του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 213 του παρόντος και επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 223 του παρόντος.
3. Κατά της απόφασης μεταφοράς της παρ. 10 του άρθρου 67 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, ο αιτών διεθνή προστασία έχει δικαίωμα άσκησης προσφυγής με αίτημα αναστολής της εφαρμογής της απόφασης μεταφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 224 του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1359 ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1147

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 229

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η θέσπιση των εθνικών μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 (L της 22.5.2024) καθώς και η ρύθμιση κάθε άλλου συναφούς ζητήματος που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 230

Αρμόδια αρχή

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 στην Ελλάδα ορίζεται το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΡΙΣΗΣ Η ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

Άρθρο 231

Αναγνώριση, παράταση και κατάργηση της κατάστασης κρίσης ή ανωτέρας βίας

1. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η Υπηρεσία Ασύλου, η Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας και ο Εθνικός Συντονιστής για την Παράνομη Μετανάστευση ως καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σε συνεργασία με την Ελληνική Αστυνομία και το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, παρακολουθούν συστηματικά τους καθορισμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες, οι οποίοι αφορούν στην κατάσταση των μεταναστευτικών ροών, την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία και την υποβολή των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, και εισηγούνται εγγράφως στον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου την ύπαρξη ενδείξεων κατάστασης κρίσης ή ανωτέρας βίας, κατά το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359. Εφόσον, βάσει των σχετικών στοιχείων, κριθεί ότι συντρέχει περίπτωση κατάστασης κρίσης ή ανωτέρας βίας, ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου υποβάλλει το αιτιολογημένο αίτημα του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
2. Εφόσον εξακολουθούν να συντρέχουν οι περιστάσεις κατάστασης κρίσης ή ανωτέρας βίας και απαιτείται η τροποποίηση ή η παράταση των ειδικών παρεκκλίσεων ή του σχεδίου αλληλέγγυας αντίδρασης της παρ. 5 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359, μετά την παρέλευση της διάρκειας της παρ. 1 του άρθρου 5 του εν λόγω Κανονισμού, ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου υποβάλλει προς την Επιτροπή νέο αίτημα σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5 του εν λόγω Κανονισμού.
3. Σε περίπτωση που εκλείψουν οι λόγοι που οδήγησαν σε έκδοση των αποφάσεων των άρθρων 3 και 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359, ο Γενικός Γραμματέας Μεταναστευτικής Πολιτικής παρέχει στην Επιτροπή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ειδικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να διενεργήσει την εξέταση της κατάργησης της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359.

Άρθρο 232

Ενεργοποίηση των μέτρων αλληλεγγύης και στήριξης και παρεκκλίσεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, μετά την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου της παρ. 3 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359, τίθενται σε εφαρμογή, κατά περίπτωση και κατά το μέρος που προβλέπονται στην ως άνω εκτελεστική απόφαση, τα μέτρα αλληλεγγύης και στήριξης του άρθρου 8 του εν λόγω Κανονισμού καθώς και οι παρεκκλίσεις των άρθρων 10 έως 13 του εν λόγω Κανονισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους.
2. Οι καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου υποχρεούνται, κατά την εφαρμογή των μέτρων αλληλεγγύης και στήριξης και των παρεκκλίσεων της παρ. 1, να ενεργούν σύμφωνα με τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας και μόνο σύμφωνα με τους όρους στους οποίους υπόκεινται τα εν λόγω μέτρα, όπως προβλέπεται στη σχετική εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου και την απόφαση της παρ. 1.

Άρθρο 233

Ενημέρωση των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών

Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς ενημερώνονται είτε εγγράφως είτε προφορικά από την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, την Υπηρεσία Ασύλου, την Ελληνική Αστυνομία ή το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή, σε γλώσσα που κατανοούν ή ευλόγως θεωρείται ότι κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 και την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 232 του παρόντος.

Άρθρο 234

Πρόσβαση σε εγκαταστάσεις κράτησης ή σε σημεία διέλευσης των συνόρων

Για την εφαρμογή της παρ. 10 του άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 ισχύουν όσα ορίζονται στο άρθρο 13, στα άρθρα 25, 26 και 34, στο άρθρο 102 και στο άρθρο 158 του παρόντος.

Άρθρο 235

Ταχεία διαδικασία

Η ταχεία διαδικασία του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359 υλοποιείται από την Υπηρεσία Ασύλου κατόπιν σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και για τις κατηγορίες αιτούντων που προσδιορίζονται στη σύσταση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 236

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

- Μετά την έκδοση της απόφασης του άρθρου 232, με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο, τεχνικό ή διαδικαστικό ζήτημα για την επιχειρησιακή εφαρμογή των μέτρων αλληλεγγύης και στήριξης των άρθρων 8 και 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1359, καθώς και των παρεκκλίσεων ή ειδικών διαδικαστικών ρυθμίσεων των άρθρων 10 έως 13 του εν λόγω Κανονισμού, εντός των ορίων και υπό τους όρους που προβλέπονται σε αυτόν και, κατά περίπτωση, στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του.
- Με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου ρυθμίζεται η πρακτική εφαρμογή της ταχείας διαδικασίας του άρθρου 235, ιδίως ως προς τη ροή εργασιών, την προτεραιοποίηση, την τυποποίηση των αναγκαίων ενεργειών και κάθε συναφή οργανωτική λεπτομέρεια.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1350 ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΣΔΟΧΗ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2021/1147

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 237

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η θέσπιση των εθνικών μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024 για τη θέσπιση πλαισίου

της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1147 (L της 22.5.2024) καθώς και η ρύθμιση κάθε άλλου συναφούς ζητήματος που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 238

Αρμόδια αρχή

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350 ορίζεται το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΔΟΧΗΣ

Άρθρο 239

Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους – Εθνική συμμετοχή - Εφαρμογή της διαδικασίας εισδοχής

1. Η συμμετοχή της Ελλάδας στο Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350.
2. Η Υπηρεσία Ασύλου παραλαμβάνει και εξετάζει τις υποθέσεις επανεγκατάστασης, εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους και εισδοχής έκτακτης ανάγκης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο για την παροχή της διεθνούς προστασίας και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1350. Για τους σκοπούς εφαρμογής της παρούσας, ως μέλη της οικογένειας νοούνται τα πρόσωπα που ορίζονται στην περ. ιγ) του άρθρου 17 του παρόντος και στις περ. δ' και ε' της παρ. 4 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350.
3. Η κατά τόπο αρμόδια ελληνική διπλωματική ή έμμισθη προξενική αρχή παρέχει προξενική συνδρομή και διενεργεί τις αναγκαίες ενέργειες για τη χορήγηση των απαιτούμενων θεωρήσεων ή/και ταξιδιωτικών διευκολύνσεων, όπου αυτές απαιτούνται για την εισδοχή κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350.

Άρθρο 240

Επιχειρησιακή συνεργασία

1. Η Υπηρεσία Ασύλου ορίζεται ως εθνικό σημείο επαφής σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350.
2. Ο Διοικητής της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να υποβάλλει αιτήματα προς τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, την Ύπατη Αρμοστεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης καθώς και σε άλλους σχετικούς εταίρους για την παροχή επιχειρησιακής ή τεχνικής συνδρομής, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350, καθώς και για την υποστήριξη της υλοποίησης των διαδικασιών εισδοχής του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 241

Εξουσιοδοτική διάταξη

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών ρυθμίζονται η διαδικασία, οι όροι εφαρμογής και κάθε άλλο επιμέρους ζήτημα για την

εξειδίκευση του Πλαισίου Επανεγκατάστασης και Εισδοχής για Ανθρωπιστικούς Λόγους του παρόντος Μέρους και του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1350.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 2024/1358 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 14ΗΣ ΜΑΪΟΥ 2024 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ «EURODAC» ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗ ΒΙΟΜΕΤΡΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ ΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ (ΕΕ) 2024/1351 ΚΑΙ (ΕΕ) 2024/1350 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ Η ΟΔΗΓΙΑ 2001/55/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑΥΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΕΣ ΥΠΗΚΟΟΙ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΠΑΡΑΒΟΛΗΣ ΜΕ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ EURODAC ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΟΛ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ, ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ (ΕΕ) 2018/1240 ΚΑΙ (ΕΕ) 2019/818 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) 603/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 242 Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι η θέσπιση των εθνικών μέτρων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή βιομετρικών δεδομένων προκειμένου να εφαρμόζονται αποτελεσματικά οι κανονισμοί (ΕΕ) 2024/1351 και (ΕΕ) 2024/1350 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η Οδηγία 2001/55/ΕΚ του Συμβουλίου και να ταυτοποιούνται οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς και σχετικά με τις αιτήσεις αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι Αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπόλ για σκοπούς επιβολής του νόμου καθώς και η ρύθμιση κάθε άλλου συναφούς ζητήματος που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή του ανωτέρω Κανονισμού στην ελληνική έννομη τάξη.

Άρθρο 243

Ενιαίο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης

1. Ως Ενιαίο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης κατά την παρ. 4 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 ορίζεται το ενιαίο εθνικό ηλεκτρονικό σύστημα που επικοινωνεί με το Eurodac σύμφωνα με την περ. ια) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ίδιου Κανονισμού και το οποίο διαχειρίζονται από κοινού η Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής και Επικοινωνιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και η Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας (Αρχές Διαχείρισης).
2. Το Ενιαίο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης είναι καταμεμημένο σε δύο κόμβους, έναν για το Κέντρο Δεδομένων εκάστης Αρχής Διαχείρισης της παρ. 1, προκειμένου αυτές να συνδιαχειρίζονται τις κοινές πληροφορίες του συστήματος Eurodac.

Άρθρο 244

Εντεταλμένη αρχή και επιχειρησιακές μονάδες για σκοπούς επιβολής του νόμου

1. Ως εντεταλμένη αρχή κατά το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 ορίζεται η Ελληνική Αστυνομία.
2. Αιτήσεις αντιπαραβολής δύνανται να υποβάλλονται από τις ακόλουθες επιχειρησιακές μονάδες της

Ελληνικής Αστυνομίας:

- α) τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Ειδικών Εγκλημάτων Βίας,
 - β) τη Διεύθυνση Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος,
- αποκλειστικά για την πρόληψη, ανίχνευση ή διερεύνηση τρομοκρατικών ή άλλων σοβαρών εγκλημάτων στο πλαίσιο του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 245

Αρχή ελέγχου για αιτήματα πρόσβασης στο Eurodac για σκοπούς επιβολής του νόμου

1. Ως αρχή ελέγχου του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 ορίζεται η Διεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών της Ελληνικής Αστυνομίας.
2. Η αρχή ελέγχου εγκρίνει ή απορρίπτει τα αιτήματα που της υποβάλλονται μέσω του Ενιαίου Εθνικού Σημείου Πρόσβασης, από την εντεταλμένη αρχή και τις επιχειρησιακές μονάδες σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 32 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358. Για την έγκριση αιτήματος από την Αρχή Ελέγχου απαιτείται η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 33 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358. Τα εγκεκριμένα αιτήματα διαβιβάζονται στο Ενιαίο Εθνικό Σημείο Πρόσβασης αποκλειστικά από την αρχή ελέγχου.

Άρθρο 246

Αρμόδιες αρχές και οργανικές μονάδες για σκοπούς εφαρμογής του Eurodac

1. Για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, πλην των σκοπών επιβολής του νόμου, αρμόδιες εθνικές αρχές είναι:
 - α) η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου,
 - β) η Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου,
 - γ) το Υπουργείο Εξωτερικών,
 - δ) η Ελληνική Αστυνομία, κατά τον έλεγχο διαλογής του Μέρους Α΄ του Δεύτερου Βιβλίου του παρόντος,
2. Οι αρχές της παρ. 1 περιλαμβάνονται σε επικαιροποιημένο κατάλογο, ο οποίος διαβιβάζεται αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στον eu-LISA, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 40 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου.
3. Οι αρχές αυτές ενεργούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας, ή από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας ή εκτελούντες την επεξεργασία, όπως προσδιορίζονται κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 περί συλλογής, διαβίβασης, καταχώρησης και επεξεργασίας των βιομετρικών δεδομένων αιτούντων διεθνή προστασία, προσώπων που προορίζονται για επανεγκατάσταση και εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους, υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στη χώρα, υπηκόων τρίτων χωρών που αποβιβάστηκαν έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης και δικαιούχων προσωρινής προστασίας.
4. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των βιομετρικών δεδομένων, που διενεργείται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, ερείδεται στις περ. γ) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ως αναγκαία για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας και για την εκτέλεση καθήκοντος που ασκείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στις αρμόδιες αρχές. Η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ιδίως βιομετρικών δεδομένων, για σκοπούς ταυτοποίησης προσώπων επιτρέπεται σύμφωνα με την περ. ζ) της παρ. 2 του άρθρου 9 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ως απαραίτητη για ουσιώδεις λόγους δημόσιου συμφέροντος, βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου που διέπει τη λειτουργία του συστήματος Eurodac.
5. Τα δεδομένα και τα αρχεία καταγραφής τηρούνται για χρονικό διάστημα σύμφωνα με το άρθρο 29 του

Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 και διαγράφονται ή ανωνυμοποιούνται αυτομάτως μετά την παρέλευση αυτού.

Άρθρο 247

Εθνικά διοικητικά μέτρα για τη λήψη βιομετρικών δεδομένων

1. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του προσώπου προς την υποχρέωση παροχής βιομετρικών δεδομένων της παρ. 1 του άρθρου 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, οι αρμόδιες αρχές λήψης των βιομετρικών δεδομένων προβαίνουν:

α) σε καταγραφή της συμπεριφοράς του ενδιαφερομένου στο εκάστοτε υπηρεσιακό έγγραφο ή το έντυπο ελέγχου διαλογής,

β) σε επανάληψη της ενημέρωσης σχετικά με την υποχρέωση παροχής βιομετρικών δεδομένων και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης,

γ) σε περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας, σύμφωνα με το άρθρο 23 του παρόντος.

2. Εφόσον δεν επιτυγχάνεται η παροχή βιομετρικών δεδομένων ατόμου έχουν ληφθεί τα διοικητικά μέτρα της παρ. 1, η υποβληθείσα αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας τεκμαίρεται ως σιωπηρώς ανακληθείσα σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 41 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348.

Άρθρο 248

Ειδικές διατάξεις για ανηλίκους

1. Η επιμόρφωση των υπαλλήλων για τη λήψη βιομετρικών δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 πραγματοποιείται με τη συνδρομή της Γενικής Γραμματείας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

2. Στην περίπτωση του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, ο υπάλληλος που είναι αρμόδιος για τη λήψη των βιομετρικών δεδομένων του ανηλίκου ενημερώνει αρμοδίως τη Γενική Γραμματεία Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας για τις δικές της ενέργειες σύμφωνα με το Μέρος Γ' του Δεύτερου Βιβλίου του παρόντος.

Άρθρο 249

Διαχείριση σοβαρών τεχνικών προβλημάτων κατά τη συλλογή και διαβίβαση βιομετρικών δεδομένων

1. Με αιτιολογημένη πράξη των Αρχών Διαχείρισης του Ενιαίου Εθνικού Σημείου Πρόσβασης, διαπιστώνεται η ύπαρξη σοβαρού τεχνικού προβλήματος που επηρεάζει τη συλλογή ή τη διαβίβαση βιομετρικών δεδομένων στο σύστημα Eurodac, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 15, την παρ. 2 του άρθρου 22, την παρ. 2 του άρθρου 23, την παρ. 2 του άρθρου 24 και την παρ. 2 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 και εφαρμόζονται οι παρεκκλίσεις από τις σχετικές προθεσμίες που προβλέπονται στις ανωτέρω διατάξεις.

2. Με την πράξη της παρ. 1 ενεργοποιείται το εθνικό σχέδιο αδιάλειπτης λειτουργίας που διαμορφώνεται και εφαρμόζεται από τις Αρχές Διαχείρισης και καθορίζονται τα αναγκαία τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη συνέχιση της διαδικασίας.

3. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου δεν θίγει την υποχρέωση ολοκλήρωσης της συλλογής και διαβίβασης των βιομετρικών δεδομένων σύμφωνα με τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 250

Παρέκλιση από τις προθεσμίες λόγω αιφνίδιας εισροής

Σε περίπτωση αιφνίδιας εισροής προσώπων που διαπιστώνεται με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, ικανής να επηρεάσει ουσιωδώς τη δυνατότητα έγκαιρης συλλογής ή διαβίβασης βιομετρικών δεδομένων που εμπíπτουν στο άρθρο 24 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, στο σύστημα Eurodac,

εφαρμόζονται οι παρεκκλίσεις της παρ. 6 του άρθρου 24 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358. Η σχετική πράξη κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα λοιπά κράτη μέλη μέσω των Αρχών Διαχείρισης του Ενιαίου Εθνικού Σημείου Πρόσβασης.

Άρθρο 251

Δικαίωμα πληροφόρησης

Η ενημέρωση των προσώπων σε σχέση με τις πληροφορίες που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 42 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 πραγματοποιείται κατά τη διαδικασία λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων από τις κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 19 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351.

Άρθρο 252

Διαχείριση αιτημάτων υποκειμένων δεδομένων στο πλαίσιο του Eurodac

1. Η άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων του άρθρου 43 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 διενεργείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137). Τα αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων υποβάλλονται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα προς την αρμόδια αρχή που προέβη στην καταχώριση ή επεξεργασία των δεδομένων.
2. Η άσκηση των δικαιωμάτων δύναται να περιορίζεται, εν όλω ή εν μέρει, για τους σκοπούς του άρθρου 23 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και ιδίως για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη τρομοκρατικών ή άλλων σοβαρών εγκλημάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1358 και τον ν. 4624/2019.

Άρθρο 253

Διενέργεια αντιπαραβολών, διαβίβαση αποτελεσμάτων και ευθύνη επεξεργασίας

Κάθε στάδιο της διαδικασίας αντιπαραβολής και διαβίβασης αποτελεσμάτων καταγράφεται από τις αρχές διαχείρισης σε σύστημα καταγραφής ενεργειών σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, το οποίο διασφαλίζει τη δυνατότητα εκ των υστέρων ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις των άρθρων 35, 36, 47 και 48 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358.

Άρθρο 254

Γνωστοποίηση εντεταλμένων αρχών και αρχής ελέγχου

Η γνωστοποίηση των στοιχείων που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 61 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358, καθώς και κάθε μεταβολής αυτών, διενεργείται από το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη.

Άρθρο 255

Εποπτεία της επεξεργασίας δεδομένων Eurodac

1. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ασκεί την εποπτεία της νομιμότητας της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διενεργείται από εθνικές αρχές κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 και διενεργεί έλεγχο νομιμότητας της επεξεργασίας των δεδομένων για τους σκοπούς επιβολής του νόμου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 47 του Κανονισμού.
2. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές υποχρεούνται να συνεργάζονται με τον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων που έχουν ορίσει σύμφωνα με το άρθρο 37 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και τις οικείες διατάξεις του ν. 4624/2019 (Α' 137), προκειμένου να διασφαλίζεται η συνεχής παρακολούθηση της συμμόρφωσης της επεξεργασίας με το εφαρμοστέο δίκαιο προστασίας δεδομένων.

3. Για τους σκοπούς της παρ. 2, οι αρμόδιες αρχές θεσπίζουν κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικής διακυβέρνησης και ελέγχου, οι οποίοι περιλαμβάνουν ιδίως την τακτική αξιολόγηση της συμμόρφωσης, τη διενέργεια εσωτερικών ελέγχων, την καταγραφή και παρακολούθηση περιστατικών που σχετίζονται με την προστασία δεδομένων και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εμπλοκής του Υπευθύνου Προστασίας Δεδομένων σε όλα τα ζητήματα που άπτονται της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του Eurodac.

Άρθρο 256

Ασφάλεια δεδομένων

1. Οι αρχές διαχείρισης του Ενιαίου Εθνικού Σημείου Πρόσβασης λαμβάνουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358 και τις οικείες Πολιτικές Ασφαλείας Πληροφοριών και Πληροφοριακών Συστημάτων.
2. Τα συμβάντα ασφάλειας που αφορούν τη λειτουργία του Eurodac γνωστοποιούνται από τις αρχές διαχείρισης του Ενιαίου Εθνικού Σημείου Πρόσβασης στον eu-LISA, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 48 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1358.
3. Από την εφαρμογή του παρόντος δεν θίγονται οι υποχρεώσεις γνωστοποίησης και κοινοποίησης παραβίασης δεδομένων που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και τον ν. 4624/2019 (Α' 137).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 257

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία υποβολής αιτημάτων μέσω του Ενιαίου Εθνικού Σημείου Πρόσβασης, οι εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου, καταγραφής και εποπτείας των αιτήσεων αντιπαραβολής, καθώς και επιπλέον επιχειρησιακές μονάδες της ΕΛ.ΑΣ ως αρμόδιες για την υποβολή αιτήσεως αντιπαραβολής της παρ. 2 του άρθρου 244.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 258

Ειδική ρύθμιση για μέτρα δέουσας επιμέλειας αιτούντων διεθνή προστασία

1. Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην υπό στοιχεία 9747 ΕΞ 2021/7.4.2021 απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης «Ηλεκτρονική διεκπεραίωση μέτρων δέουσας επιμέλειας μέσω της εφαρμογής eGov-KYC» (Β' 1357) και στα άρθρα 43 έως 46 του ν. 4557/2018 (Α' 139), τα μέτρα δέουσας επιμέλειας, κατά το άρθρο 13 του ως άνω νόμου, που εφαρμόζονται από τα πιστωτικά ιδρύματα για τους αιτούντες διεθνή προστασία, οι οποίοι λαμβάνουν το οικονομικό βοήθημα ως υλική συνθήκη υποδοχής ή το βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα σύμφωνα με τις περ. ζ) και ιζ) του άρθρου 17 του παρόντος, διενεργούνται μέσω του «ΑΛΚΥΟΝΗ 2».
2. Το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου διαβιβάζει στα πιστωτικά ιδρύματα, μέσω του «ΑΛΚΥΟΝΗ 2», τα αναγκαία για την εφαρμογή των μέτρων της παρ. 1 δεδομένα ταυτοποίησης και επαλήθευσης αιτούντων

διεθνή προστασία, όπως ιδίως το ονοματεπώνυμο, την ημερομηνία γέννησης, την υπηκοότητα, τον αριθμό δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία και τα στοιχεία ισχύος αυτού. Πριν από την έναρξη της διαβίβασης, διενεργείται Εκτίμηση Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

3. Τα στοιχεία του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία κατά τα άρθρα 20 και 112 του παρόντος, επιτελούν τον σκοπό της παρ. 7 του άρθρου 29 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 ως προς τα στοιχεία ταυτότητας κατά την έννοια του άρθρου 4 της υπό στοιχεία 9747 ΕΞ 2021/7.4.2021 απόφασης του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, εφόσον τα δεδομένα ταυτοποίησης αντλούνται από το «ΑΛΚΥΟΝΗ 2».

4. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διενεργείται σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1, του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την παροχή του οικονομικού βοηθήματος ή του βοηθήματος για τα καθημερινά έξοδα σύμφωνα με τις περ. ζ) και ιζ) του άρθρου 17 του παρόντος.

Άρθρο 259

Παράταση εκτελεστικών συμβάσεων παροχής υπηρεσιών Διαχείρισης Εγκαταστάσεων (Facilities Management) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

1. Παρατείνεται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, υπό τους προβλεπόμενους σε αυτές όρους και συμφωνίες, από τη λήξη τους και έως την 30ή.9.2026, η διάρκεια των κάτωθι εκτελεστικών συμβάσεων, οι οποίες έχουν συναφθεί στο πλαίσιο της Συμφωνίας Πλαίσιο «Παροχή υπηρεσιών Διαχείρισης Εγκαταστάσεων (Facilities Management) κάθε τύπου Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών και συναφών υποδομών και εγκαταστάσεων, καθώς και κτιριακών υποδομών κάθε Υπηρεσίας αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου»:

α) υπό στοιχεία FM1-25Π (21SYMV009299531, 22SYMV011403521, 23SYMV012242073) με ημερομηνία λήξης την 9η.8.2026,

β) υπό στοιχεία FM 1-28 (21SYMV009299531, 22SYMV011403521, 23SYMV012242073) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,

γ) υπό στοιχεία FM 1-29 (21SYMV009299531, 22SYMV011403521, 23SYMV012242073) με ημερομηνία λήξης την 20ή.6.2026,

δ) υπό στοιχεία FM 2-25 (21SYMV009299545, 22SYMV011403525, 23SYMV012242095) με ημερομηνία λήξης την 31η.7.2026,

ε) υπό στοιχεία FM 2-26 (21SYMV009299545, 22SYMV011403525, 23SYMV012242095) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,

στ) υπό στοιχεία FM 3-35 (21SYMV009299550, 22SYMV011403529, 23SYMV012242049, 23SYMV013275541) και ημερομηνία λήξης την 30ή.6.2026,

ζ) υπό στοιχεία FM 3-37 (21SYMV009299550, 22SYMV011403529, 23SYMV012242049, 23SYMV013275541) με ημερομηνία λήξης την 31η.7.2026,

η) υπό στοιχεία FM 4-40 (21SYMV009299552, 22SYMV011403531, 23SYMV012250739) με ημερομηνία λήξης την 31η.7.2026,

θ) υπό στοιχεία FM 4-41 (21SYMV009299552, 22SYMV011403531, 23SYMV012250739) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,

ι) υπό στοιχεία FM 4-42 (21SYMV009299552, 22SYMV011403531, 23SYMV012250739) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,

ια) υπό στοιχεία FM 4-43 (21SYMV009299552, 22SYMV011403531, 23SYMV012250739) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,

ιβ) υπό στοιχεία FM 5-17 (21SYMV009290080, 22SYMV011403534, 23SYMV012242064) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,
ιγ) υπό στοιχεία FM 5-18 (21SYMV009290080, 22SYMV011403534, 23SYMV012242064) με ημερομηνία λήξης την 8η.7.2026,
ιδ) υπό στοιχεία FM 6-18Π (21SYMV009290342, 22SYMV011403535, 23SYMV012242055) με ημερομηνία λήξης την 17η.7.2026,
ιε) υπό στοιχεία FM 6-20 (21SYMV009290342, 22SYMV011403535, 23SYMV012242055) με ημερομηνία λήξης την 7η.6.2026,
ιστ) υπό στοιχεία FM1-26Τ (25SYMV016736753, 26SYMV018890118) με ημερομηνία λήξης την 1η.6.2026,
ιζ) υπό στοιχεία FM1-27Τ (25SYMV016551261, 26SYMV018658039) με ημερομηνία λήξης την 30ή.5.2026,
ιη) υπό στοιχεία FM2-23Π (25SYMV016736762, 26SYMV018899913) με ημερομηνία λήξης την 27η.8.2026,
ιθ) υπό στοιχεία FM2-24Π (25SYMV016886981, 26SYMV019023338) με ημερομηνία λήξης την 15η.8.2026,
κι) υπό στοιχεία FM3-30Π (25SYMV016736227, 26SYMV018899917) με ημερομηνία λήξης την 27η.8.2026,
κα) υπό στοιχεία FM3-31Π (25SYMV016596178, 26SYMV018840423) με ημερομηνία λήξης την 7η.8.2026,
κβ) υπό στοιχεία FM3-32 (25SYMV017653924) με ημερομηνία λήξης την 16η.9.2026,
κγ) υπό στοιχεία FM3-33Π (25SYMV016736266, 26SYMV018899923) με ημερομηνία λήξης την 27η.8.2026,
κδ) υπό στοιχεία FM4-35Π (25SYMV016293491, 26SYMV018462981) με ημερομηνία λήξης την 10η.8.2026,
κε) υπό στοιχεία FM4-36Π (25SYMV016736712, 26SYMV018899932) με ημερομηνία λήξης την 27η.8.2026,
κστ) υπό στοιχεία FM4-39 (25SYMV017046128) με ημερομηνία λήξης την 9η.6.2026,
κζ) υπό στοιχεία FM5-15Π (25SYMV016415465, 26SYMV018554359) με ημερομηνία λήξης την 31η.8.2026 και
κη) υπό στοιχεία FM6-19 (25SYMV017371919, 25SYMV017673287) με ημερομηνία λήξης την 31η.7.2026.

2. Οι εκτελεστικές συμβάσεις της παρ. 1 δύνανται να τροποποιούνται υπό τους όρους του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 (Α' 147) προκειμένου να ενσωματωθεί σε αυτές η αναπροσαρμογή του κατώτατου μισθού που ισχύει από την 1η.4.2026.

3. Οι δαπάνες για την εξυπηρέτηση των άνω εκτελεστικών συμβάσεων, καθ' όλη τη διάρκεια της παράτασής τους, θεωρούνται νόμιμες και κανονικές στο σύνολό τους, αναλαμβάνονται, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται σε βάρος των πιστώσεων της υφιστάμενης πηγής χρηματοδότησής τους, ήτοι, κατά περίπτωση, του τακτικού προϋπολογισμού του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου ή των προγραμμάτων της Ελλάδας για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑ.Μ.Ε.) ή του Μέσου για τη Χρηματοδοτική Στήριξη των Συνόρων και της Πολιτικής Θεωρήσεων (Μ.Δ.Σ.Θ.).

4. Σε περίπτωση υπογραφής, πριν από την 30ή.9.2026, νέας συμφωνίας πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης των εγκαταστάσεων της παρ. 1, σε συνέχεια της Διακήρυξης ανοικτής διαδικασίας (ΑΔΑΜ: 26PROC018707271 2026-03-24) για την επιλογή αναδόχου της Συμφωνίας Πλαίσιο με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών Διαχείρισης Εγκαταστάσεων (Facilities Management) κάθε τύπου Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών και συναφών υποδομών και εγκαταστάσεων, καθώς και κτιριακών υποδομών κάθε Υπηρεσίας αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου», η παράταση της παρ. 1 παύει αυτοδικαίως να ισχύει από την ημερομηνία υπογραφής εκτελεστικών συμβάσεων της νέας συμφωνίας πλαισίου για τις εγκαταστάσεις της παρ. 1 και μόνο για το τμήμα των εγκαταστάσεων που ρητά περιλαμβάνονται στις νέες εκτελεστικές συμβάσεις.

Άρθρο 260

Εξουσιοδοτική διάταξη

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία και οι λοιποί όροι και οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 258.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 261
Μεταβατικές διατάξεις

1. Διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που έχουν ήδη ξεκινήσει πριν από τη 12η Ιουνίου 2026 βάσει της κείμενης εθνικής νομοθεσίας συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το προϊσχύσαν καθεστώς.
2. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που έχουν πλήρως καταγραφεί έως την 11η Ιουνίου 2026 εξετάζονται, ως προς το παραδεκτό, την ουσία και τα ένδικα βοηθήματα ή μέσα διοικητικής προστασίας που προβλέπονται, σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά τον χρόνο καταγραφής τους, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε ειδική διάταξη του παρόντος νόμου. Η διαδικασία ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, της οποίας η εξέταση άρχισε πριν από τη 12η Ιουνίου 2026, διενεργείται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο που άρχισε η εξέταση της ανάκλησης.
3. Ο προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σύμφωνα με τα κριτήρια του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (L 180 της 29.6.2013), εφόσον η αίτηση διεθνούς προστασίας καταγράφηκε πλήρως πριν από τη 12η Ιουνίου 2026.
4. Οι εισαγγελικές διατάξεις, οι οποίες έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 661Α του Κώδικα Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α΄ 111) διατηρούνται σε ισχύ, με την επιφύλαξη των άρθρων 65 και 69 του παρόντος περί λήξης επιτροπείας και παύσης επιτρόπου αντίστοιχα.

Άρθρο 262
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

- α) οι παρ. 8 και 12 του άρθρου 7 του ν. 4375/2016 (Α΄ 51), περί γενικών και εξουσιοδοτικών διατάξεων,
- β) ο Κώδικας Νομοθεσίας για την υποδοχή, τη διεθνή προστασία πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών και την προσωρινή προστασία σε περίπτωση μαζικής εισροής εκτοπισθέντων αλλοδαπών (ν. 4939/2022, Α΄ 111), καθώς και
- γ) κάθε άλλη διάταξη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος.

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΜΠΤΟ
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 263
Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 2 η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη 12η Ιουνίου 2026.
2. Η ισχύς των άρθρων 14, 47, 93, 153, 180, 211, 236, 241 και 257 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Μαΐου 2026

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΥΓΕΙΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΟΜΝΑ – ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ